

世纪出版

阿里斯托芬

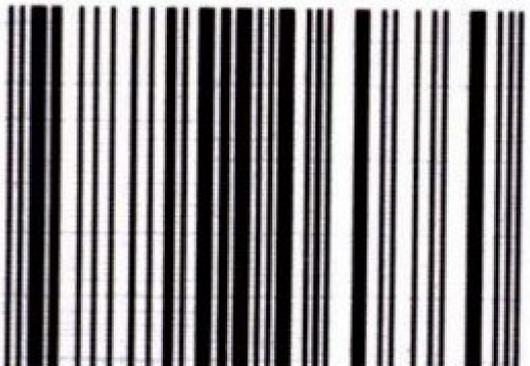
地母节妇女 蛙

世纪出版 上海人民出版社

ISBN 7-208-06076-2

9 787208 060760 >

定价:32.00 元

易文网: www.ewen.cc

阿里斯托芬

地母节妇女 蛙

罗念生 译

世纪出版 上海人民出版社

图书在版编目(CIP)数据

地母节妇女·蛙/(古希腊)阿里斯托芬著.

罗念生译. —上海:上海人民出版社,2006

(日知古典)

ISBN 7-208-06076-2

I. ①地...②蛙... II. ①阿...②罗... III. 喜剧—
剧本—作品集—古希腊 IV. I545.32

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2006)第 006915 号

出品人 施宏俊

责任编辑 贾超二 周 运

装帧设计 王小阳

世纪文景

地母节妇女 蛙

[古希腊]阿里斯托芬 著

罗念生 译

出 版 世纪出版 上海人民出版社

(200001 上海福建中路 193 号 www.ewen.cc)

出 品 世纪出版股份有限公司 北京世纪文景文化传播有限公司

(100027 北京朝阳区幸福一村甲 55 号 4 层)

发 行 世纪出版股份有限公司发行中心

印 刷 北京中科印刷有限公司

开 本 889 × 1194 毫米 1/32

印 张 8.25

插 页 3

字 数 163,000

版 次 2006 年 4 月第 1 版

印 次 2006 年 4 月第 1 次印刷

ISBN 7-208-06076-2/I·272

定 价 32.00 元

上海人民出版社

目 录

- 1 编者序
- 3 地母节妇女
- 105 蛙
- 250 专名索引

编者序

阿里斯托芬（约公元前 446 年—前 385 年），雅典旧喜剧代表诗人，创作剧目凡四十余部，现存十一部。阿里斯托芬一生亲历了伯里克利治下的辉煌、伯罗奔尼撒战争的内乱以及雅典由盛而衰的全过程，其剧作取向鲜明，充满着对时势辛辣的嘲讽与抨击，生动再现出诗人对公元前五世纪中期到公元前四世纪初雅典民主政治与文化思潮的反思。

在公元前 411 年上演的《地母节妇女》中，悲剧诗人欧里庇得斯成为阿里斯托芬笔伐的对象。剧中的主人公——参加地母节的妇女决定处死欧里庇得斯，因为后者在其悲剧中恶意中伤了她们。公元前 405 年上演的《蛙》标志着旧喜剧向中喜剧的过渡。该剧描述的是酒神狄奥尼索斯因不满于雅典悲剧的处境而赴冥府的经过。诗人对欧里庇得斯与埃斯库罗斯的比较与评判，开创了欧洲文艺批评的先河。

本卷收录的《地母节妇女》与《蛙》系著名古典学家罗念生先生的译作，《地母节妇女》采自湖南人民出版社出版的《阿里斯托芬喜剧二种》（1981 年版）；《蛙》采自北京出版社出版的《古希腊罗马作品选》（1988 年版）中的节译本，删节

编者序

部分由罗彤补译。除因排版致误外，对照本基本上保留了译作的原貌。

张 强

乙酉岁末记于长春

地母节妇女

这剧本根据罗杰斯 (B. B. Rogers) 校勘的《阿里斯托芬的地母节妇女》(*The Thesmophoriazusaes of Aristophanes*, G. Bell and Sons, London, 1920) 希腊原文译出。

ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΑΙ

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

ΘΕΡΑΠΩΝ Ἀγάθωνος

ΑΓΑΘΩΝ

ΚΗΡΥΚΑΙΝΑ

ΧΟΡΟΣ ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΩΝ

ΓΥΝΗ Α

ΓΥΝΗ Β

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

ΚΡΙΤΥΛΛΑ

ΠΡΥΤΑΝΙΣ

ΣΚΥΘΗΣ

ΗΧΩ

ΕΛΑΦΙΟΝ

地母节妇女

人物

涅西罗科斯——欧里庇得斯的亲戚^[1]。

欧里庇得斯 (Euripides) ——古希腊三大悲剧诗人之一。

仆人——阿伽同 (Agathon) 的仆人。

阿伽同^[2] ——欧里庇得斯的朋友。

女传令员。

歌队——由二十四个庆祝地母节的妇女组成。

妇女甲——名叫弥卡 (Mika)。

妇女乙。

克勒忒涅斯 (Kleisthenes) ——雅典人。

克里梯拉 (Kritylla) ——女信徒。

主席——雅典议事会的主席之一。

西徐亚人——弓箭手，为雅典警察^[3]。

厄科——回音。

舞女——名叫阿耳忒弥西亚 (Artemisia)。

ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΑΙ

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ. ὦ Ζεῦ, χελιδῶν ἄρα ποτε φανήσεται;
ἀπολεῖ μ' ἀλοῶν ἄνθρωπος ἐξ ἑωθινοῦ.

οἶόν τε, πρὶν τὸν σπλῆνα κομιδῇ μ' ἐκβαλεῖν,
4 παρὰ σοῦ πυθέσθαι ποῖ μ' ἄγεις, ὠύριπίδη;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ. ἀλλ' οὐκ ἀκούειν δεῖ σε πάνθ' ὅσ' αὐτίκα
ὄψει παρεστῶς.

ΜΝ. πῶς λέγεις; αὖθις φράσον.
οὐ δεῖ μ' ἀκούειν;

ΕΥ. οὐχ ἄ γ' ἂν μέλλης ὄραν.

ΜΝ. οὐδ' ἄρ' ὄραν δεῖ μ';

8 **ΕΥ.** οὐχ ἄ γ' ἂν ἀκούειν δέη.

ΜΝ. πῶς μοι παραινεῖς; δεξιῶς μέντοι λέγεις.
οὐ φῆς σὺ χρῆναί μ' οὔτ' ἀκούειν οὔθ' ὄραν.

ΕΥ. χωρὶς γὰρ αὐτοῖν ἑκατέρου ἔστιν ἡ φύσις.

ΜΝ. τοῦ μήτ' ἀκούειν μήθ' ὄραν;

ΕΥ. εὖ ἴσθ' ὅτι.

12 **ΜΝ.** πῶς χωρίς;

ΕΥ. οὕτω ταῦτα διεκρίθη τότε.
Αἰθήρ γὰρ ὅτε τὰ πρῶτα διεχωρίζετο,
καὶ ζῶ' ἐν αὐτῷ ξυνετέκνου κινούμενα,
ᾧ μὲν βλέπειν χρή, πρῶτ' ἐμηχανήσατο
ὀφθαλμόν, ἀντίμιμον ἡλίου τροχῷ,
18 ἀκοῇ δὲ χοάνην, ὧτα διετετρήνατο.

ΜΝ. διὰ τὴν χοάνην οὖν μήτ' ἀκούω μήθ' ὄρῶ;
νῆ τὸν Δί' ἤδομαί γε τουτὶ προσμαθῶν.
οἶόν γέ πού ἔστιν αἰ σοφαὶ ξυνουσίαι.

ΕΥ. πόλλ' ἂν μάθοις τοιαῦτα παρ' ἐμοῦ.

ΜΝ. πῶς ἂν οὖν
πρὸς τοῖς ἀγαθοῖς τούτοισιν ἐξεύροις ὅπως
24 ἔτι προσμάθοιμι χωλὸς εἶναι τῷ σκέλει;

ΕΥ. βάδιζε δευρὶ καὶ πρόσεχε τὸν νοῦν.

ΜΝ. ἰδού.

地母节妇女

涅西罗科斯 宙斯^[4]啊，燕子要几时才来？^[5]天一亮这人就领着我转来转去，把我折腾得要死。欧里庇得斯，你能不能在我的脾脏完全不中用之前，告诉我你要把我领到哪儿去？ 4

欧里庇得斯 这一切你马上可以目睹，不必耳闻。

涅西罗科斯 你说什么？请你再说一遍。不必耳闻吗？

欧里庇得斯 即将目睹，不必耳闻。

涅西罗科斯 也不必目睹吗？

欧里庇得斯 必须耳闻，不必目睹。 8

涅西罗科斯 这算什么劝告？说得真妙！你是说，不必耳闻，也不必目睹。

欧里庇得斯 二者的性质互不相同。

涅西罗科斯 是指耳闻和目睹？

欧里庇得斯 当然是。

涅西罗科斯 怎么会互不相同呢？ 12

欧里庇得斯 这样区别。当初埃忒耳^[6]初次分裂，从肚里生出能行动的生物，那时候，为了使他们有视觉，她首先造出和太阳的光轮相似的能看见事物的眼睛，再钻出和漏斗相似的能听见声音的耳朵。 18

涅西罗科斯 有了这只漏斗，我就不必耳闻，不必目睹吗？我懂得了这个道理，真是高兴！同哲人交谈，怪有意思！

欧里庇得斯 你可以从我这里懂得许多这样的道理。

涅西罗科斯 除了这些好道理之外，你能不能教我怎样两条腿装瘸子？^[7] 24

欧里庇得斯 这里来，注意听！

涅西罗科斯 来了。

ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΑΙ

- ΕΥ. ὀρᾶς τὸ θύριον τοῦτο;
 ΜΝ. νῆ τὸν Ἡρακλέα
 οἶμαί γε.
 ΕΥ. σιώπα νυν.
 ΜΝ. σιωπῶ τὸ θύριον;
 ΕΥ. ἄκου'.
 28 ΜΝ. ἀκούω καὶ σιωπῶ τὸ θύριον;
 ΕΥ. ἐνταῦθ' Ἀγάθων ὁ κλεινὸς οἰκῶν τυγχάνει
 ὁ τραγωδοποιός.
 ΜΝ. ποῖος οὗτος Ἀγάθων;
 ΕΥ. ἔστιν τις Ἀγάθων—
 ΜΝ. μῶν ὁ μέλας, ὁ καρτερός;
 ΕΥ. οὐκ, ἀλλ' ἕτερός τις· οὐχ ἑόρακας πώποτε;
 ΜΝ. μῶν ὁ δασυπύγων;
 ΕΥ. οὐχ ἑόρακας πώποτε;
 34 ΜΝ. μὰ τὸν Δί' οὔτοι γ', ὥστε κάμ' εἶδέναι.
 ΕΥ. καὶ μὴν βεβίνηκας σύ γ', ἀλλ' οὐκ οἶσθ' ἴσως.
 ἀλλ' ἐκποδῶν πτήξωμεν, ὡς ἐξέρχεται
 θεράπων τις αὐτοῦ πῦρ ἔχων καὶ μυρρίνας,
 38 προθυσόμενος, ἔοικε, τῆς ποιήσεως.
 ΘΕΡΑΠΩΝ. εὐφημος πᾶς ἔστω λαός,
 στόμα συγκλείσας· ἐπιδημεῖ γὰρ
 θίασος Μουσῶν ἔνδον μελάθρων
 τῶν δεσποσύνων μελοποιῶν.
 ἔχέτω δὲ πνοᾶς νήνεμος αἰθήρ,
 κῦμα δὲ πόντου μὴ κελαδεῖτω
 γλαυκόν·
 ΜΝ. βομβάξ.
 45 ΕΥ. σίγα. τί λέγεις;
 ΘΕ. πτηνῶν τε γένη κατακοιμάσθω,
 θηρῶν τ' ἀγρίων πόδες ὑλοδρόμων
 μὴ λυέσθων.
 ΜΝ. βομβαλοβομβάξ.
 ΘΕ. μέλλει γὰρ ὁ καλλιεπῆς Ἀγάθων
 πρόμος ἡμέτερος—
 ΜΝ. μῶν βινεῖσθαι;
 ΘΕ. τίς ὁ φωνήσας;

地母节妇女

欧里庇得斯 看见那座小门没有？

涅西罗科斯 我以赫刺克勒斯^[8]的名义说，我看见了。

欧里庇得斯 别说话！

涅西罗科斯 别对那扇小门说话吗？

欧里庇得斯 注意听！

涅西罗科斯 听那扇小门说话而不对它说话吗？ 28

欧里庇得斯 大名鼎鼎的悲剧诗人阿伽同住在那里面。

涅西罗科斯 哪个阿伽同？

欧里庇得斯 那个阿伽同——

涅西罗科斯 是不是那个黑脸大汉阿伽同？

欧里庇得斯 不是，是另一个阿伽同。难道你没见过？

涅西罗科斯 是个大胡子？

欧里庇得斯 难道你没见过？

涅西罗科斯 真没见过，也不知道他是谁。 34

欧里庇得斯 你同他搞过恋爱，也许还不知道他是谁。让我们
蹲在一旁。他的仆人提着火盆，拿着桃金娘出来了，好像
是为他写诗而向神献祭。 38

仆人 人人缄口肃静！一队文艺女神^[9]在主人屋里写抒情诗。
宁静的空气不要起风，海上的绿波不要呼啸！

涅西罗科斯 好啊！

欧里庇得斯 别做声！你说什么？ 45

仆人 让飞禽入睡，林中游玩的野兽停蹄。

涅西罗科斯 好啊，好啊！

仆人 因为风雅的阿伽同，我们的主人，就要——

涅西罗科斯 就要搞恋爱吗？

仆人 谁在说话？

ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΑΙ

ΜΝ. νήνεμος αἰθήρ.

ΘΕ. δρυόχους τιθέναι δράματος ἀρχάς.
κάμπτει δὲ νέας ἀψίδας ἐπῶν,
τὰ δὲ τορνεύει, τὰ δὲ κολλομελεῖ,
καὶ γνωμοτυπεῖ κἀντονομάζει
καὶ κηροχυτεῖ καὶ γογγύλλει
καὶ χοανεύει.

57

ΜΝ. καὶ λαικάζει.

ΘΕ. τίς ἀγροιώτας πελάθει θριγκοῖς;

ΜΝ. ὅς ἔτοιμος σοῦ τοῦ τε ποιητοῦ
τοῦ καλλιεποῦς κατὰ τοῦ θριγκοῦ
συγγογγυλίσας καὶ συστρέψας
τουτὶ τὸ πέος χοανεῦσαι.

ΘΕ. ἦ που νέος γ' ὦν ἦσθ' ὑβριστής, ὦ γέρον.

ΕΥ. ὦ δαιμόνιε τοῦτον μὲν ἕα χαίρειν, σὺ δὲ
'Αγάθωνά μοι δεῦρ' ἐκκάλεσον πάση τέχνῃ.

ΘΕ. μηδὲν ἰκέτευ'· αὐτὸς γὰρ ἔξεισιν τάχα.
καὶ γὰρ μελοποιεῖν ἀρχεται· χειμῶνος οὖν
ὄντος, κατακάμπτειν τὰς στροφὰς οὐ ῥάδιον,
ἦν μὴ προῖη θύρασι πρὸς τὸν ἥλιον.

69

ΜΝ. τί οὖν ἐγὼ δρῶ;

ΕΥ. περίμεν', ὡς ἐξέρχεται.

ὦ Ζεῦ τί δρᾶσαι διανοεῖ με τήμερον;

ΜΝ. νῆ τοὺς θεοὺς ἐγὼ πυθέσθαι βούλομαι
τί τὸ πρᾶγμα τουτί. τί στένεις; τί δυσφορεῖς;
οὐ χρῆν σε κρύπτειν, ὄντα κηδεστὴν ἐμόν.

74

ΕΥ. ἔστιν κακόν μοι μέγα τι προπεφυραμένον.

ΜΝ. ποῖόν τι;

ΕΥ. τῆδε θῆμέρα κριθήσεται
εἴτ' ἔστ' ἔτι ζῶν εἴτ' ἀπόλωλ' Εὐριπίδης.

ΜΝ. καὶ πῶς; ἐπεὶ νῦν γ' οὔτε τὰ δικαστήρια
μέλλει δικάζειν οὔτε βουλῆς ἐσθ' ἔδρα,
ἐπεὶ τρίτη ἴστί Θεσμοφορίων, ἡ Μέση.

80

ΕΥ. τοῦτ' αὐτὸ γὰρ τοι κάπολεῖν με προσδοκῶ.
αἱ γὰρ γυναῖκες ἐπιβεβουλεύκασί μοι,
κἀν Θεσμοφόροι μὲλλουσι περὶ μου τήμερον
ἐκκλησιάζειν ἐπ' ὀλέθρῳ.

ΜΝ. τιῆ τί δή;

ΕΥ. ὅτιῆ τραγωδῶ, καὶ κακῶς αὐτὰς λέγω.

地母节妇女

涅西罗科斯 宁静的空气。

仆人 就要架起一出戏的龙骨。他正在把一些新鲜的词句弄弯，有一些他把它们琢磨，有一些他把它们粘上；他编造格言，寻找比喻；他像捏蜡似的捏成圆形；他往模子里灌——

57

涅西罗科斯 他是在搞恋爱。

仆人 是哪个凡夫俗子来到我们的墙下？

涅西罗科斯 是一个准备把这个搞圆，弄好，往你和你的风雅诗人的墙里灌的人。

仆人 老头儿，你年轻时候准是个淫荡的人。

欧里庇得斯 好朋友，别理他；千万把阿伽同请出来。

仆人 不必请求；一会儿他就会出来。他正在写抒情诗；时值冬季，不出门来晒太阳，就不容易把诗节弄圆润。

69

涅西罗科斯 我现在干什么？

欧里庇得斯 等他出来。宙斯啊，你今天打算把我怎么样？

涅西罗科斯 我的天，我想知道是怎么回事。你为什么叹息？为什么悲伤？你是我的亲戚，不应当瞒着我。

欧里庇得斯 我有大灾大难，已经酝酿了很久了。

74

涅西罗科斯 什么灾难？

欧里庇得斯 欧里庇得斯是生是死，今天就要判决。

涅西罗科斯 怎么判决？今天是地母节第三天——居间的日子^[10]，法院不开庭，议事会不开会。

80

欧里庇得斯 我担心这日子会把我毁了。妇女们在谋害我，她们今天要在地母庙开会，判处我死刑。

涅西罗科斯 为什么？

欧里庇得斯 因为我上演悲剧，讲过她们的坏话。

ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΑΙ

- 87 **MN.** νῆ τὸν Ποσειδῶ, καὶ δίκαιά γ' ἂν πάθοις.
 ἀτὰρ τίν' ἐκ ταύτης σὺ μηχανὴν ἔχεις;
EY. Ἀγάθωνα πείσαι τὸν τραγωδοδιδάσκαλον
 ἐς Θεσμοφόρον ἐλθεῖν.
- MN.** τί δράσοντ'; εἶπέ μοι.
EY. ἐκκλησιάσοντ' ἐν ταῖς γυναιξί, κἂν δέη,
 92 λέξονθ' ὑπὲρ ἐμοῦ.
- MN.** πότερα φανερόν ἢ λάθρα;
EY. λάθρα, στολὴν γυναικὸς ἠμφιεσμένον.
MN. τὸ πρᾶγμα κομψὸν καὶ σφόδρ' ἐκ τοῦ σοῦ
 τρόπου·
 τοῦ γὰρ τεχνάζειν ἡμέτερος ὁ πυραμοῦς.
EY. σίγα.
MN. τί δ' ἔστιν;
EY. Ἀγάθων ἐξέρχεται.
MN. καὶ ποῖός ἐστιν;
EY. οὔτος· οὐκκυκλούμενος.
MN. ἀλλ' ἢ τυφλὸς μὲν εἰμ'· ἐγὼ γὰρ οὐχ ὀρῶ
 ἄνδρ' οὐδέν' ἐνθάδ' ὄντα, Κυρήνην δ' ὀρῶ.
EY. σίγα· μελωδεῖν νῦν παρασκευάζεται.
 (μινυρισμός)
- 100 **MN.** μύρμηκος ἀτραπούς, ἢ τί διαμινύρεται;
ΑΓΑΘΩΝ. (ὡς ὑποκριτής) Ἱερὰν Χθονίαις δεξάμεναι
 λαμπάδα, κοῦραι, ξὺν ἐλευθέρα
 103 πατρίδι χορεύσασθε βοᾶ.
 (ὡς χορός) τίνι δὲ δαιμόνων ὁ κῶμος;
 λέγε νυν· εὐπίστως δὲ τοῦμὸν
 106 δαίμονας ἔχει σεβίσαι.
 (ὡς ὑπ.) ἄγε νυν ὄλβιζε, Μοῦσα,
 χρυσέων ῥύτορα τόξων
 Φοῖβον, ὃς ἰδρύσατο χώρας
 110 γύαλα Σιμωντίδι γᾶ.

地母节妇女

- 涅西罗科斯 海神^[11]啊！你真是活该受罪！你有什么办法躲过这阴谋？ 87
- 欧里庇得斯 请求悲剧诗人阿伽同到地母庙去。
- 涅西罗科斯 去干什么？告诉我。
- 欧里庇得斯 混在妇女中间参加大会，在必要的时候替我说话。 92
- 涅西罗科斯 是光明正大地还是偷偷摸摸地参加？
- 欧里庇得斯 穿上女人衣服，偷偷摸摸地参加。
- 涅西罗科斯 这倒是一条妙计，纯粹是你那一套。耍诡计该我们吃蜜饼。^[12]
- 欧里庇得斯 别作声！
- 涅西罗科斯 出了什么事？
- 欧里庇得斯 阿伽同出来了。
- 涅西罗科斯 他是什么样的人？
- 欧里庇得斯 那就是他，躺在那上面被推出来了。
- 涅西罗科斯 我真是瞎了眼睛，没看见那儿有任何一个男人；我只是看见库瑞涅^[13]。
- 欧里庇得斯 别作声！他正在准备唱歌。
- （阿伽同哼曲子。）
- 涅西罗科斯 他哼的是蚁径曲^[14]还是咏叹调？ 100
- 阿伽同（唱歌队长词）女郎们，接住这只敬奉地下神祇^[15]的神圣火炬，载歌载舞，赞颂祖国的自由。 103
- （唱歌队词）这歌舞献给哪一位神？告诉我；我诚心诚意向神致敬。 106
- （唱歌队长词）文艺女神啊，快来赞美那开金弓的神福玻斯，西摩厄斯河畔的城垣是他修建的。^[16] 110

ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΑΙ

- 113 (ὡς χορ.) χαῖρε καλλίσταις ἀοιδαῖς,
Φοῖβ', ἐν εὐμούσοισι τιμαῖς
γέρας ἱερὸν προφέρων.
(ὡς ὑπ.) τάν τ' ἐν ὄρεσι δρυογόνοισι
. . . κόραν ἀείσατ'
" Ἀρτεμιν Ἀγροτέραν.
119 (ὡς χορ.) ἔπομαι κλήζουσα σεμνὸν
γόνον ὀλβίζουσα Λατοῦς,
" Ἀρτεμιν ἀπειρολεχῆ.
(ὡς ὑπ.) Λατώ τε, κρούματά τ' Ἀσιάδος
ποδὶ παρ' εὐρυθμα Φρυγίῳ
δινεύματα Χαρίτων.
(ὡς χορ.) σέβομαι Λατώ τ' ἄνασσαν,
κίθαρίν τε ματέρ' ὕμνων,
ἄρσειν βοᾶ δοκίμῳ.
τᾶ φῶς ἔσσυτο δαιμονίοις ὄμμασιν,
ἡμετέρας τε δι' αἰφνιδίου ὀπός·
ὦν χάριν ἄνακτ' ἄγαλλε Φοῖβον τιμᾶ.
129 χαῖρ', ὄλβιε παῖ Λατοῦς.
(ὀλολύζει ὁ γέρων)
- ΜΝ.** ὡς ἦδὺ τὸ μέλος, ὦ πότνιαι Γενετυλλίδες,
καὶ θηλυδριῶδες καὶ κατεγλωττισμένον
καὶ μανδαλωτόν, ὥστ' ἐμοῦ γ' ἀκρωμένου
ὑπὸ τὴν ἔδραν αὐτὴν ὑπῆλθε γάργαλος.
καί σ', ὦ νεανίσχ', ὅστις εἶ, κατ' Αἰσχύλον
ἐκ τῆς Λυκουργίας ἐρέσθαι βούλομαι.
ποδαπὸς ὁ γύννις; τίς πάτρα, τίς ἡ στολή;
τίς ἡ τάραξις τοῦ βίου; τί βάρβιτος
λαλεῖ κροκωτῶ; τί δὲ λύρα κεκρυφάλῳ;
τί λήκυθος καὶ στρόφιον; ὡς οὐ ξύμφορον.
τίς δαὶ κατόπτρου καὶ ξίφους κοινωνία;
τίς δ' αὐτός, ὦ παῖ; πότερον ὡς ἀνὴρ τρέφει;
καὶ ποῦ πέος; ποῦ χλαῖνα; ποῦ Λακωνικαί;
ἀλλ' ὡς γυνὴ δῆτ'· εἶτα ποῦ τὰ τιτθία;
τί φῆς; τί σιγᾶς; ἀλλὰ δῆτ' ἐκ τοῦ μέλους
ζητῶ σ', ἐπειδὴ γ' αὐτὸς οὐ βούλει φράσαι;
145 **ΑΓ.** ὦ πρέσβυ πρέσβυ, τοῦ φθόνου μὲν τὸν ψόγον

地母节妇女

(唱歌队词) 福玻斯啊, 我们唱着最悦耳的歌欢迎你, 音乐庆祝会上的神圣奖品是你颁发的。

113

(唱歌队长词) 你们歌颂橡树山上的……处女——狩猎女神阿耳忒弥斯。^[17]

(唱歌队词) 我唱颂歌, 赞美勒托^[18]的尊严的孩儿——处女女神阿耳忒弥斯。

119

(唱歌队长词) 你们也赞美勒托, 赞美亚细亚琴音, 那琴音同美乐女神所跳的弗利基亚旋舞的节拍相符合。^[19]

(唱歌队词) 我用美妙雄壮的歌声^[20]赞美女神勒托, 赞美弦琴, 它是颂歌之母; 众神听见琴音和我们发出的歌声, 他们的神圣的眼睛闪闪放光。快赞美福玻斯王! 欢迎啊, 勒托的孩儿, 快乐的神!

129

涅西罗科斯 可敬的恋爱女神们^[21]啊, 这支歌多么柔和悦耳, 多么淫荡肉麻! 我一边听, 一边感觉后面底下发痒。

年轻人——不论你是谁, ——我想借用埃斯库罗斯的《吕枯耳癸亚》剧中的话问问你。^[22]你这个带女人气的男人是从哪儿来的? 你的祖国是哪个城邦? 你的服装是什么式样?^[23]这是什么乱七八糟的生活? 竖琴怎能对着郁金香袍子弹, 弦琴怎能对着发网弹? 油瓶^[24]怎能和胸带摆在一起? 它们是不能搭配的! 镜子和剑有什么相干? 年轻人啊, 你是谁? 你是被当作男孩养大的吗? 那么你那东西在哪儿? 你的外衣^[25]在哪儿? 你的拉孔尼刻鞋^[26]在哪儿? 如果你是被当作女孩养大的, 那么你的小乳头在哪儿? 你怎么回答? 你为什么不言语? 既然你不愿意亲自告诉我, 我只好从你的歌曲上猜想你是男是女。

145

阿伽同 老汉, 老汉, 我听见了你出于嫉妒的谴责, 并不感觉

ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΑΙ

- ἤκουσα, τὴν δ' ἄλγησιν οὐ παρεσχόμην·
 ἐγὼ δὲ τὴν ἐσθῆθ' ἅμα γνώμη φορῶ.
 χρὴ γὰρ ποιητὴν ἄνδρα πρὸς τὰ δράματα
 ἃ δεῖ ποιεῖν, πρὸς ταῦτα τοὺς τρόπους ἔχειν.
 αὐτίκα γυναικεῖ' ἦν ποιῆ τις δράματα,
 152 μετουσίαν δεῖ τῶν τρόπων τὸ σῶμ' ἔχειν.
 ΜΝ. οὐκοῦν κελητίζεις, ὅταν Φαίδραν ποιῆς;
 ΑΓ. ἀνδρεία δ' ἦν ποιῆ τις, ἐν τῷ σώματι
 ἔνεσθ' ὑπάρχον τοῦθ'. ἃ δ' οὐ κεκτήμεθα,
 μίμησις ἤδη ταῦτα συνθηρεύεται.
 ΜΝ. ὅταν σατύρους τοίνυν ποιῆς, καλεῖν ἐμέ,
 158 ἵνα συμποιῶ σοῦπισθεν ἐστυκῶς ἐγώ.
 ΑΓ. ἄλλως τ' ἄμουσόν ἐστι ποιητὴν ἰδεῖν
 ἀγρεῖον ὄντα καὶ δασύν· σκέψαι δ' ὅτι
 Ἴβυκος ἐκεῖνος κ' Ἀνακρέων ὁ Τήιος
 κ' Ἀλκαῖος, οἵπερ ἁρμονίαν ἐχύμισαν,
 ἐμτροφόρου τε καὶ διεκινούνθ' ὥδέ πως,
 καὶ Φρύνιχος, τοῦτον γὰρ οὖν ἀκήκοας,
 αὐτός τε καλὸς ἦν καὶ καλῶς ἠμπίσχετο·
 διὰ τοῦτ' ἄρ' αὐτοῦ καὶ κάλ' ἦν τὰ δράματα.
 167 ὅμοια γὰρ ποιεῖν ἀνάγκη τῇ φύσει.
 ΜΝ. ταῦτ' ἄρ' ὁ Φιλοκλέης αἰσχροὺς ὦν αἰσchrῶς
 ποιεῖ,
 ὁ δ' αὖ Ξενοκλέης ὦν κακὸς κακῶς ποιεῖ,
 ὁ δ' αὖ Θεόγνις ψυχρὸς ὦν ψυχρῶς ποιεῖ.
 ΑΓ. ἅπασ' ἀνάγκη· ταῦτα γὰρ τοι γνοὺς ἐγὼ
 ἑμαυτὸν ἐθεράπευσα.
 172 ΜΝ. πῶς πρὸς τῶν θεῶν;
 ΕΥ. παῦσαι βαύζων· καὶ γὰρ ἐγὼ τοιοῦτος ἦν
 ὦν τηλικούτος, ἠνίκ' ἤρχόμην ποιεῖν.
 ΜΝ. μὰ τὸν Δί' οὐ ζηλῶ σε τῆς παιδείσεως.
 ΕΥ. ἀλλ' ὦνπερ οὔνεκ' ἦλθον, ἕα μ' εἰπεῖν.
 ΑΓ. λέγε.
 ΕΥ. Ἄγαθων, σοφοῦ πρὸς ἀνδρός, ὅστις ἐν βραχεῖ
 πολλοὺς καλῶς οἷός τε συντέμνειν λόγους.
 ἐγὼ δὲ καινῇ ξυμφορᾷ πεπληγμένος
 ἰκέτης ἀφίγμαι πρὸς σέ.

地母节妇女

痛苦。我是故意穿上这身衣服的。一个诗人须模仿他所写的剧中人物的习气。比方说，要写带女人气的人物，就得一身染上他们的习气。

152

涅西罗科斯 你写《淮德拉》的时候，是不是采用过骑马的姿势？^[27]

阿伽同 要写带男人气的人物，就得浑身有男人气。我们不曾具有的习气，可以由模仿得来。^[28]

涅西罗科斯 你写萨梯洛斯的时候，叫我一声，我一定拿着这个在你后面帮你写。^[29]

158

阿伽同 一个诗人蓬首垢面，也不雅观。试看著名的诗人伊彼科斯、忒俄斯人阿那克瑞翁和阿尔开俄斯，^[30]他们使歌曲变得很柔和；他们头缠发带，像我这样步步轻移。还有佛律尼科斯^[31]——你该久闻其名，——他相貌漂亮，衣着漂亮，因此他的戏也漂亮。此所谓文如其人。

167

涅西罗科斯 所以菲罗克勒斯^[32]相貌丑陋，他的戏也丑陋；塞诺克勒斯^[33]相貌卑鄙，他的戏也卑鄙；忒俄格尼斯^[34]相貌冷酷，他的戏也冷酷。

阿伽同 必然如此；我懂得这个道理，所以注意保养身体。

涅西罗科斯 看在众神分上，告诉我，你是怎样保养的？

172

欧里庇得斯 别再噜苏了！我开始写戏的时候，也像他这样年轻，像他这样一个人。

涅西罗科斯 我以宙斯的名义说，我并不羡慕你的教养。

欧里庇得斯 且让我告诉你，我为何而来。

阿伽同 你说吧。

欧里庇得斯 阿伽同，“惟有聪明人才善于把许多意思压缩在一句话里。”^[35]我遭受了奇异的灾难；前来向你求救。

ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΑΙ

- 180 ΑΓ. τοῦ χρεῖαν ἔχων;
 ΕΥ. μέλλουσί μ' αἱ γυναῖκες ἀπολεῖν τήμερον
 τοῖς Θεσμοφορίοις, ὅτι κακῶς αὐτὰς λέγω.
 ΑΓ. τίς οὖν παρ' ἡμῶν ἐστὶν ὠφέλειά σοι;
 ΕΥ. ἢ πᾶσ'· ἐὰν γὰρ ἐγκαθεζόμενος λάθρα
 ἐν ταῖς γυναιξίν, ὡς δοκῶν εἶναι γυνή,
 ὑπεραποκρίνη μου, σαφῶς σώσεις ἐμέ.
 μόνος γὰρ ἂν λέξεις ἀξίως ἐμοῦ.
 188 ΑΓ. ἔπειτα πῶς οὐκ αὐτὸς ἀπολογεῖ παρώϊ;
 ΕΥ. ἐγὼ φράσω σοι. πρῶτα μὲν γινώσκομαι·
 ἔπειτα πολίος εἶμι καὶ πώγων' ἔχω,
 σὺ δ' εὐπρόσωπος, λευκός, ἐξυρημένος,
 192 γυναικόφωνος, ἀπαλός, εὐπρεπῆς ἰδεῖν.
 ΑΓ. Εὐριπίδη—
 ΕΥ. τί ἐστίν;
 ΑΓ. ἐποίησάς ποτε,
 "χαίρεις ὄρων φῶς, πατέρα δ' οὐ χαίρειν
 δοκεῖς;"
 ΕΥ. ἔγωγε.
 ΑΓ. μή νυν ἐλπίσης τὸ σὸν κακὸν
 ἡμᾶς ὑφέξειν. καὶ γὰρ ἂν μαινοίμεθ' ἂν.
 ἀλλ' αὐτὸς ὃ γε σὸν ἐστὶν οἰκείως φέρε.
 τὰς συμφορὰς γὰρ οὐχὶ τοῖς τεχνάσμασιν
 199 φέρειν δίκαιον, ἀλλὰ τοῖς παθήμασιν.
 ΜΝ. καὶ μὴν οὐ γ', ὦ κατάπυγον, εὐρύπρωκτος εἶ
 οὐ τοῖς λόγοισιν, ἀλλὰ τοῖς παθήμασιν.
 ΕΥ. τί δ' ἐστὶν ὅτι δέδοικας ἐλθεῖν αὐτόσε;
 ΑΓ. κάκιον ἀπολοίμην ἂν ἢ σύ.
 ΕΥ. πῶς;
 ΑΓ. ὅπως;
 δοκῶν γυναικῶν ἔργα νυκτερεῖσια
 κλέπτειν, ὑφαρπάζειν τε θήλειαν Κύπριν.

地母节妇女

阿伽同 你有什么要求? 180

欧里庇得斯 妇女们要趁今天在地母节把我处死, 因为我讲过她们的坏话。

阿伽同 你要我给你什么帮助?

欧里庇得斯 各种帮助; 只要你偷偷摸摸地坐在那些妇女中间冒充女人, 替我辩解, 你一定救得起我。惟有你善于说话, 比起我来毫无逊色。

阿伽同 你为什么不亲自出场答辩? 188

欧里庇得斯 我这就告诉你。第一, 她们认得出是我; 第二, 我是个白发老人, 又有胡子; 你却是个漂亮的小白脸, 胡子刮得干干净净, 声音像女人, 态度温柔, 模样儿看起来 192
很美。

阿伽同 欧里庇得斯!

欧里庇得斯 什么事?

阿伽同 你是不是写过这行诗: “你喜欢看见太阳光; 你以为你父亲就不喜欢吗?”^[36]

欧里庇得斯 我写过这行诗。

阿伽同 那就别希望我承担你的苦难。否则, 我就是发疯了。你还是自己承担自己的苦难吧。一个人有了灾祸, 应当忍受痛苦, 不应当玩弄诡计。 199

涅西罗科斯 你这个淫荡的家伙, 你之所以成为兔崽子, 不是由于你会说话, 而是由于你会忍受痛苦。

欧里庇得斯 你为什么害怕, 不敢到那里去?

阿伽同 我会死得比你更惨。

欧里庇得斯 怎么会呢?

阿伽同 怎么会吗? 因为我像是去偷妇人的夜间快乐, 夺女人

ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΑΙ

- 207 MN. ἰδοὺ γε κλέπτειν· νῆ Δία βινεῖσθαι μὲν οὖν.
 ἀτὰρ ἢ πρόφασίς γε νῆ Δί' εἰκότως ἔχει.
 EY. τί οὖν; ποιήσεις ταῦτα;
 AG. μὴ δόκει γε σύ.
 EY. ὦ τρισκακοδαίμων, ὡς ἀπόλωλ' Εὐριπίδης.
 MN. ὦ φίλτατ', ὦ κηδεστά, μὴ σαυτὸν προδῶς.
 EY. πῶς οὖν ποιήσω δῆτα;
 212 MN. τοῦτον μὲν μακρὰ
 κλαίειν κέλευ', ἐμοὶ δ' ὅ τι βούλει χρῶ λαβῶν.
 EY. ἄγε νυν ἐπειδὴ σαυτὸν ἐπιδίδως ἐμοί,
 ἀπόδυθι τουτὶ θοῖμάτιον.
 MN. καὶ δὴ χαμαί.
 ἀτὰρ τί μέλλεις δρᾶν μ';
 EY. ἀποξυρεῖν ταδί,
 τὰ κάτω δ' ἀφεύειν.
 217 MN. ἀλλὰ πράττ', εἴ σοι δοκεῖ.
 ἢ μὴ διδόναι γ' ἐμαυτὸν ὠφελόν ποτε.
 EY. Ἄγαθων σὺ μέντοι ξυροφορεῖς ἐκάστοτε,
 χρῆσόν τί νυν ἡμῖν ξυρόν.
 AG. αὐτὸς λάμβανε
 ἐντεῦθεν ἐκ τῆς ξυροδόκης.
 EY. γενναῖος εἶ.
 κάθιξε· φύσα τὴν γνάθον τὴν δεξιάν.
 MN. ὦμοι.
 EY. τί κέκραγας; ἐμβαλῶ σοι πάτταλον,
 ἦν μὴ σιωπᾶς.
 222 MN. ἀτταταῖ ἰατταταῖ.
 EY. οὔτος σὺ ποῖ θεῖς;
 MN. ἔς τὸ τῶν σεμνῶν θεῶν·
 οὐ γὰρ μὰ τὴν Δήμητρά γ' ἐνταυθοῖ μενῶ
 τεμνόμενος.
 EY. οὔκουν καταγέλαστος δῆτ' ἔσει
 τὴν ἡμίκραιραν τὴν ἑτέραν ψιλὴν ἔχων;
 MN. ὀλίγον μέλει μοι.

地母节妇女

的爱情。

涅西罗科斯 好个“偷”字！宙斯啊，干脆说被强奸吧。你的
这个遁词倒也漂亮。 207

欧里庇得斯 怎么样？这件事你干不干？

阿伽同 别盼望我干。

欧里庇得斯 我真是三重不幸！欧里庇得斯算是完了！

涅西罗科斯 啊，最亲爱的朋友，我的至亲，你不要灰心。

欧里庇得斯 怎么办呢？

涅西罗科斯 叫这家伙去痛哭流涕吧！你想怎样使唤我就怎样
使唤我。 212

欧里庇得斯 你既然慷慨献身，就把外衣脱了。

涅西罗科斯 扔在地下了。你要把我怎样？

欧里庇得斯 把你的胡子刮干净，把底下的毛烧光。^[37]

涅西罗科斯 你看怎样好就怎样办。我不答应，就不该献身
给你。 217

欧里庇得斯 阿伽同，你总是带着剃刀的，借一把给我们。

阿伽同 你自己从刀盒里取吧。

欧里庇得斯 谢谢你的好意！坐下，把右边的脸鼓起来。

涅西罗科斯 哎哟！

欧里庇得斯 你叫唤什么？你不住嘴，我就给你塞进个钉子。

涅西罗科斯 哎哟，哎哟！ 222

欧里庇得斯 喂，往哪儿去？

涅西罗科斯 往威严的女神们的庙上去。^[38]我以得墨忒耳的名
义说，我决不待在这里，弄得满脸是伤。

欧里庇得斯 你的脸只刮了半边，不叫人笑话么？

涅西罗科斯 我不大在乎。

ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΑΙ

- ΕΥ. μηδαμῶς πρὸς τῶν θεῶν
προδῶς με· χῶρει δεῦρο.
- 229 ΜΝ. κακοδαίμων ἐγώ.
ΕΥ. ἔχ' ἀτρέμα σαυτὸν κἀνάκυπτε· ποῖ στρέφει;
ΜΝ. μῦ μῦ.
ΕΥ. τί μύξεις; πάντα πεποίηται καλῶς.
ΜΝ. οἴμοι κακοδαίμων, ψιλὸς αὖ στρατεύσομαι.
ΕΥ. μὴ φροντίσης· ὡς εὐπρεπῆς φανεῖ πάνυ.
βούλει θεᾶσθαι σαυτόν;
ΜΝ. εἰ δοκεῖ, φέρε.
ΕΥ. ὄρᾳς σεαυτόν;
236 ΜΝ. οὐ μὰ Δί' ἀλλὰ Κλεισθένην.
ΕΥ. ἀνίστασ', ἴν' ἀφεύσω σε, κἀγκύψας ἔχε.
ΜΝ. οἴμοι κακοδαίμων, δελφάκιον γενήσομαι.
ΕΥ. ἐνεγκάτω τις ἔνδοθεν δᾶδ' ἢ λύχνον.
ἐπίκυπτε· τὴν κέρκον φυλάττου νυν ἄκραν.
ΜΝ. ἐμοὶ μελήσει νῆ Δία, πλήν γ' ὅτι κάομαι.
οἴμοι τάλας. ὕδωρ ὕδωρ ὦ γείτονες.
242 πρὶν ἀντιλαβέσθαι τόν γε πρωκτὸν τῆς φλογός.
ΕΥ. θάρρει.
ΜΝ. τί θαρρῶ καταπεπυρπολημένος;
ΕΥ. ἀλλ' οὐκ ἔτ' οὐδὲν πράγμα σοι· τὰ πλείστα γὰρ
ἀποπεπόνηκας.
ΜΝ. φῦ· ἰοὺ τῆς ἀσβόλου.
αἶθος γεγένημαι πάντα τὰ περὶ τὴν τράμιν.
ΕΥ. μὴ φροντίσης· ἕτερος γὰρ αὐτὰ σπογγιεῖ.
248 ΜΝ. οἰμῶξετᾶρ' εἴ τις τὸν ἐμὸν πρωκτὸν πλυνεῖ.
ΕΥ. Ἄγαθων, ἐπειδὴ σαυτὸν ἐπιδούναι φθονεῖς,
ἀλλ' ἰμάτιον γοῦν χρῆσον ἡμῖν τουτωῖ
καὶ στρόφιον· οὐ γὰρ ταῦτά γ' ὡς οὐκ ἔστ' ἐρεῖς.
ΑΓ. λαμβάνετε καὶ χρῆσθ'· οὐ φθονῶ.

地母节妇女

- 欧里庇得斯 看在众神分上，不要背弃我！这里来！
- 涅西罗科斯 我倒了霉！ 229
- 欧里庇得斯 别动！抬起头来！你往哪里躲闪？
- 涅西罗科斯 唉，唉！
- 欧里庇得斯 为什么唉唉叫？刮好了。
- 涅西罗科斯 啊呀，我倒了霉，又得当轻甲小兵（谐净颊小生）了！
- 欧里庇得斯 别着急！你美极了！想照照镜子吗？
- 涅西罗科斯 你认为照照好，就拿镜子来。
- 欧里庇得斯 看见你自己吗？
- 涅西罗科斯 没看见我自己，却看见克勒忒涅斯。^[39] 236
- 欧里庇得斯 站起来，好烧你的毛；弯下腰来。
- 涅西罗科斯 哎呀，我倒了霉，就要变成小奶猪了。^[40]
- 欧里庇得斯 谁给我从屋里拿一支火把或者一盏灯来！弯下腰来，当心你的尾巴尖儿。
- 涅西罗科斯 我会注意的，除非我着火了。哎呀！邻居啊，趁我的屁股还没有烧着，快拿水来，快拿水来！ 242
- 欧里庇得斯 你放心。
- 涅西罗科斯 我已经烧坏了，怎么能放心？
- 欧里庇得斯 你没有什么苦受了；绝大部分痛苦已经过去了。
- 涅西罗科斯 呸！看这烟灰！我的屁股全都烧焦了。
- 欧里庇得斯 别着急！有人会用海绵给你揩干净。
- 涅西罗科斯 谁给我洗屁股，谁就会痛哭流涕！ 248
- 欧里庇得斯 阿伽同，你虽然不肯献身给我，总可以借一件衣服和一条胸带给我们；你不能说你没有这些东西。
- 阿伽同 你们尽管拿，尽管用；我决不吝惜。

ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΑΙ

- ΜΝ. τί οὖν λάβω;
- 253 ΑΓ. ὅ τι; τὸν κροκωτὸν πρῶτον ἐνδύου λαβών.
- ΜΝ. νῆ τὴν Ἀφροδίτην ἡδύ γ' ὅζει ποσθίου.
- ΕΥ. σύζωσον ἀνύσας.
- ΜΝ. αἶρε νῦν στρόφιον.
- ΕΥ. ἰδού.
- ΜΝ. ἴθι νυν κατὰστειλὸν με τὰ περὶ τὸ σκέλη.
- ΕΥ. κεκρυφάλου δεῖ καὶ μίτρας.
- ΑΓ. ἡδὲ μὲν οὖν
- 258 κεφαλὴ περίθετος, ἣν ἐγὼ νύκτωρ φορῶ.
- ΕΥ. νῆ τὸν Δί', ἀλλὰ κάπιτηδεῖα πάνυ.
- ΜΝ. ἄρ' ἀρμόσει μοι;
- ΕΥ. νῆ Δί' ἀλλ' ἄριστ' ἔχει.
φέρ' ἔγκυκλον.
- ΑΓ. τουτὶ λάβ' ἀπὸ τῆς κλινίδος.
- ΕΥ. ὑποδημάτων δεῖ.
- ΑΓ. τὰμὰ ταυτὶ λάμβανε.
- ΜΝ. ἄρ' ἀρμόσει μοι;
- ΕΥ. χαλαρὰ γοῦν χαίρεις φορῶν.
- ΑΓ. σὺ τοῦτο γίγνωσκ'. ἀλλ' ἔχεις γὰρ ὦν δέει,
- 265 εἴσω τις ὡς τάχιστα μ' εἰσκυκλησάτω.
- ΕΥ. ἀνὴρ μὲν ἡμῖν οὔτοσι καὶ δὴ γυνὴ
τό γ' εἶδος· ἦν λαλῆς δ', ὅπως τῷ φθέγματι
γυναικιεῖς εὖ καὶ πιθανῶς.
- ΜΝ. πειράσομαι.
- ΕΥ. βάδιζε τοίνυν.
- ΜΝ. μὰ τὸν Ἀπόλλω οὐκ, ἦν γε μὴ
ὁμόσης ἐμοι—
- ΕΥ. τί χρῆμα;
- ΜΝ. συσώσειν ἐμέ
- 271 πάσαις τέχναις, ἦν μοί τι περιπίπτῃ κακόν.

地母节妇女

涅西罗科斯 拿什么呢？

欧里庇得斯 拿什么吗？先拿那件郁金色袍子穿上。 253

涅西罗科斯 我以阿佛洛狄忒^[41]的名义说，这件衣服有一股香气——男人的臊气。

欧里庇得斯 快把衣服束上。

涅西罗科斯 拿一条胸带来！

欧里庇得斯 在这里。

涅西罗科斯 把腿上的衣服弄平。

欧里庇得斯 我们需要一块发网和一根发带。

阿伽同 给他戴上这顶帽子，这是我夜里戴的。 258

欧里庇得斯 非常合适。

涅西罗科斯 合我戴么？

欧里庇得斯 好极了！拿一件短外衣来。

阿伽同 从小卧榻上拿一件吧。

欧里庇得斯 我们需要一双皮带鞋。

阿伽同 把我这双拿去。

涅西罗科斯 合我穿么？原来你喜欢穿宽大的鞋子。

阿伽同 你看出来了；你要的东西都到了手；谁把我快快推回去。 265

欧里庇得斯 他虽然是男人，模样倒像女人了；可是你说话的时候，声音要学女人，既巧妙而又自然。

涅西罗科斯 我会学。

欧里庇得斯 你去吧。

涅西罗科斯 我不去，除非你对我起誓——

欧里庇得斯 起什么誓？

涅西罗科斯 说你一定千方百计救我，要是我陷于不幸的话。 271

ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΑΙ

ΕΥ. ὄμνυμι τοίνυν αἰθέρ' οἴκησιν Διός.

ΜΝ. τί μάλλον ἢ τὴν Ἴπποκράτους ξυνοικίαν;

ΕΥ. ὄμνυμι τοίνυν πάντας ἄρδην τοὺς θεούς.

276 ΜΝ. μέμνησο τοίνυν ταῦθ', ὅτι ἢ φρήν ὤμοσεν,
ἢ γλώττα δ' οὐκ ὁμώμοκ'· οὐδ' ὠρκως' ἐγώ.
(ὀλολύζουσι. τὸ ἱερόν ὠθεῖται.)

ΕΥ. ἔκσπευδε ταχέως· ὡς τὸ τῆς ἐκκλησίας
σημεῖον ἐν τῷ Θεσμοφορίῳ φαίνεται.
ἐγὼ δ' ἄπειμι.

ΜΝ. δεῦρό νυν ὦ Θράτθ' ἔπου.
ὦ Θράττα, θέασαι, καομένων τῶν λαμπιάδων,
ὅσον τὸ χρεῖμα ἀνέρχεθ' ὑπὸ τῆς λιγνύος.
ἀλλ' ὦ περικαλλῆ Θεσμοφόρῳ δεξασθέ με
ἀγαθῇ τύχῃ καὶ δεῦρο πάλιν οἴκαδε.
ὦ Θράττα, τὴν κίστην κάθελε, κατ' ἔξελε
τὸ πόπανον, ὡς λαβοῦσα θύσω ταῖν θεαῖν.
δέσποινα πολυτίμητε Δήμητερ φίλη
καὶ Φερσέφαττα, πολλὰ πολλακίς μέ σοι
θύειν ἔχουσαν, εἰ δὲ μή, ἀλλὰ νῦν λαθεῖν.
καὶ τὴν θυγατέρα, Χοιρίον, ἀνδρός μοι τυχεῖν
πλουτοῦντος, ἄλλως τ' ἠλιθίου κάβελτέρου,
καὶ Προσθάληκον νοῦν ἔχειν μοι καὶ φρένας.
ποῦ ποῦ καθίζωμ' ἐν καλῷ, τῶν ῥητόρων
ἴν' ἔξακούω; σὺ δ' ἄπιθ', ὦ Θράττ', ἐκποδῶν.
294 δούλοις γὰρ οὐκ ἔξεστ' ἀκούειν τῶν λόγων.

ΚΗΡΥΚΑΙΝΑ. εὐφημία ἴστω,
εὐφημία ἴστω.

εὔχεσθε ταῖν Θεσμοφόροις,
τῇ Δήμητρι καὶ τῇ Κόρη,
καὶ τῷ Πλούτῳ, καὶ τῇ Καλλιγενείᾳ,
καὶ τῇ Κουροτρόφῳ τῇ Γῆ,
καὶ τῷ Ἑρμῇ, καὶ Χάρισιν,
ἐκκλησίαν τήνδε καὶ ξύνοδον τὴν νῦν
κάλλιστα κάριστα ποιῆσαι,
πολυωφελῶς μὲν πόλει τῇ Ἀθηναίων,
τυχηρῶς δ' ἡμῖν αὐταῖς·
καὶ τὴν δρῶσαν καὶ τὴν ἀγορεύουσαν
τὰ βέλτιστα περὶ τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων,
καὶ τὸν τῶν γυναικῶν, ταύτη νικᾶν.
ταῦτ' εὔχεσθε, καὶ ὑμῖν αὐταῖς τάγαθά.
311 ἰὴ παιῶν, ἰὴ παιῶν, χαίρωμεν.

ΧΟΡΟΣ. δεχόμεθα καὶ θεῶν γένος
λιτόμεθα ταῖσδ' ἐπ' εὐχαῖς
φανέντας ἐπιχαρῆναι.
Ζεῦ μεγαλώνυμε, Χρυσολύρα τε
Δῆλον ὅς ἔχεις ἱεράν,

地母节妇女

欧里庇得斯 我凭空气——宙斯的住所起誓。^[42]

涅西罗科斯 为什么不凭希波克刺忒斯的猪圈起誓？^[43]

欧里庇得斯 那就凭全体天神起誓。

涅西罗科斯 要记住，你的心起了誓，你的嘴没有起誓；^[44]我
从来不要人用嘴起誓。

276

欧里庇得斯 快去吧！开大会的幡旗已经在地母庙上挂出来了。我要走了。

涅西罗科斯 特刺塔^[45]，快跟上来！特刺塔，你看火炬在燃烧，这么多妇女在烟火之下上来了！最美丽的地母地女啊，欢迎我顺利而来，欢送我顺利而去。特刺塔，把篮子放下，把饼取出来，我要拿去献给这两位女神。最可敬的女神，亲爱的得墨忒耳啊，斐耳塞法塔^[46]啊，让我时常在这里给你献上许多祭品；即使不行，也要让我这次躲过别人的注意。让我的女孩小洞儿嫁给一个愚蠢的富翁；让我的男孩大柱儿有头脑，有智慧。哪儿，哪儿有一个好地方，可以坐下来听她们演讲？特刺塔，走开！女奴隶是不许听这些讲话的。^[47]

294

女传令员 肃静，肃静！向地母地女——得墨忒耳和姑娘——祈祷；向普路托斯^[48]、美丽的女儿^[49]、养育青年的革亚^[50]、赫耳墨斯^[51]和美乐女神们祈祷，愿他们使这次的大会和讨论圆满结束，对雅典城有益，对我们自己有利；愿胜利归于那个为雅典人和妇女们提出最好的建议、作出最大贡献的女人。你们这样祈祷，为自己求福吧。我们唱胜利之歌，我们唱胜利之歌，尽情欢乐！

311

歌队 欢迎你的吉祥话；我们恳求众神前来听取我们的祈祷。威名赫赫的宙斯啊，神圣的提洛王，抱着金琴的神^[52]啊，

ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΑΙ

καὶ σὺ παγκρατὲς κόρα, γλαυκῶπι,
 χρυσόλογχε, πόλιν ἔχουσα περι-
 μάχητον, ἔλθε δεῦρο. καὶ πολυώνυμε,
 θηροφόνη παῖ, Λατοῦς χρυσώπιδος ἔρνος,
 σὺ τε, ποντιε σεμνὲ Ποσειδον, ἀλιμέδον,
 προλιπῶν μυχὸν ἰχθυόεντ' οἰστροδόνητον·
 Νηρέος εἰναλίου τε κόραι, Νύμφαι τ'
 ὀρείπλαγκτοι, χρυσέα τε Φόρμιγξ
 ἰαχήσειεν ἐπ' εὐχαῖς ἡμετέραις· τελέως
 δ' ἐκκλησιάσασαιμεν, Ἀθηνῶν εὐγενεῖς γυναῖκες.

330

ΚΗ. εὐχεσθε τοῖς θεοῖσι τοῖς Ὀλυμπίοις
 καὶ ταῖς Ὀλυμπίασι, καὶ τοῖς Πυθίοις
 καὶ ταῖσι Πυθίαισι, καὶ τοῖς Δηλίοις
 καὶ ταῖσι Δηλίαισι, τοῖς τ' ἄλλοις θεοῖς,
 εἴ τις ἐπιβουλεύει τι τῷ δήμῳ κακὸν
 τῷ τῶν γυναικῶν, ἢ πικηρουκεύεται
 Εὐριπίδῃ Μήδοις τ' ἐπὶ βλάβῃ τινὶ
 τῇ τῶν γυναικῶν, ἢ τυραννεῖν ἐπινοεῖ
 ἢ τὸν τυραννον συγκατάγειν, ἢ παιδίον
 ὑποβαλλομένης κατεῖπεν, ἢ δούλη τινὸς
 προαγωγὸς οὖσ' ἐνετρύλλισεν τῷ δεσπότη,
 ἢ πεμπομένη τις ἀγγελίας ψευδεῖς φέρει,
 ἢ μοιχὸς εἴ τις ἔξαπατᾶ ψευδῆ λέγων
 καὶ μὴ δίδωσιν ἂν ὑπόσχηταί ποτε,
 ἢ δῶρα τις δίδωσι μοιχῷ γραῦς γυνή,
 ἢ καὶ δέχεται προδιδουῖσ' ἑταῖρα τὸν φίλον,
 κεί τις κάπηλος ἢ καπηλὶς τοῦ χοῦς
 ἢ τῶν κοτυλῶν τὸ νόμισμα διαλυμαίνεται,
 κακῶς ἀπολέσθαι τοῦτον αὐτὸν κῶκίαν
 ἀρᾶσθε, ταῖς δ' ἄλλαισιν ὑμῖν τοὺς θεοὺς
 εὐχεσθε πάσαις πολλὰ δοῦναι καγαθά.

351

ΧΘ. ξυνευχόμεσθα τέλεα μὲν πόλει, τέλεά
 τε δήμῳ τὰδ' εὐγмата γενέσθαι,
 τὰ δ' ἄρισθ' ὅσαις προσήκει νικᾶν
 λεγούσαις· ὅποσαι δ' ἔξαπατῶσιν,
 παραβαίνουσί τε τοὺς ὄρκους τοὺς
 νενομισμένους κερδῶν οὐνεκ' ἐπὶ βλάβῃ,
 ἢ ψηφίσματα καὶ νόμον ζητοῦσ'
 ἀντιμεθιστάναι, τὰ πόρρητὰ τε τοῖσιν
 ἐχθροῖς τοῖς ἡμετέροις λέγουσ',
 ἢ Μήδους ἐπάγουσι γῆ, κερδῶν οὐνεκ'
 ἐπὶ βλάβῃ, ἀσεβοῦσί τε τοὺς θεοὺς,
 ἀδικοῦσιν τε τὴν πόλιν. ἀλλ' ὦ
 παγκρατὲς (εὐμενὲς) Ζεῦ, ταῦτα
 κυρώσειας, ὥσθ' ἡμῖν θεοὺς
 παραστατεῖν καίπερ γυναιξὶν οὔσαις.

371

地母节妇女

还有你，目光炯炯、手执金矛的全能女神，我们为神们所争夺的城邦守护者^[53]啊，快到这里来！多名字的狩猎女神^[54]——金眼的勒托的女儿啊！还有你，威严的海神波塞冬啊，快离开那鱼虾成群的、风吹浪高的激流到这里来！海里的涅柔斯的女儿们^[55]啊！游山玩景的仙女们啊！愿金琴为我们的祈祷伴奏；^[56]愿高贵的雅典妇女这次开大会圆满成功。

330

女传令员 你们向俄林波斯^[57]的众神、众女神，向皮托^[58]的众神、众女神，向提洛的众神、众女神，以及其他的神祷告吧：如果有人阴谋陷害妇女，或者同欧里庇得斯和波斯人议和，伤害妇女，或者想当独裁君主，或者想恢复专制制度，^[59]或者向主人告密，说他妻子养育的是个顶替的儿子；如果有拉皮条的女奴隶凑近主人咬耳朵，或者在报信的时候捏造消息；如果有情夫说假话引诱人，答应东西却不肯送上门来；如果有老太婆送礼物给情夫；如果有情妇接受别人的礼物，抛弃原来的爱人；如果有酒店的男女老板把大提子、小提子^[60]的定量改小，你们就诅咒他本人和他一家人不得好死；你们同时祈求众神把许多福利赐给你们每一个妇女。

351

歌队 我们也向神祈祷，愿这些愿望为城邦而实现，为人民而实现，愿胜利归于提出最好意见的女人。至于那些行骗的人，在危难时期图谋私利、背弃盟誓的人，想要修改法令和法律的人，向我们的敌人泄密的人，在危难时期图谋私利、引导波斯人入境的人，我宣布他们对天神不敬，对城邦不忠。全能的宙斯啊，这番话望能得到你的同意；我们虽是女人，却能得到神们的庇护。

371

ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΑΙ

- ΚΗ. ἄκουε πᾶς. ἔδοξε τῇ βουλῇ τάδε
 τῇ τῶν γυναικῶν· Τιμόκλει' ἐπεστάτει,
 Λύσιλλ' ἐγραμμάτευεν, εἶπε Σωστράτη·
 ἐκκλησίαν ποιεῖν ἔωθεν τῇ Μέσῃ
 τῶν Θεσμοφορίων, ἧ μάλισθ' ἡμῖν σχολή,
 καὶ χρηματίζειν πρῶτα περὶ Εὐριπίδου,
 ὃ τι χρὴ παθεῖν ἐκεῖνον· ἀδικεῖν γὰρ δοκεῖ
 379 ἡμῖν ἀπάσαις. τίς ἀγορεύειν βούλεται;
- ΓΥ.Α. ἐγώ.
- ΚΗ. περίθου νυν τόνδε πρῶτον πρὶν λέγειν. σίγα,
 σιώπα, πρόσεχε τὸν νοῦν· χρέμπτεται γὰρ ἤδη
 382 ὅπερ ποιούσ' οἱ ῥήτορες. μακρὰν ἔοικε λέξειν.
- ΓΥ.Α. φιλοτιμία μὲν οὐδεμιᾶ μὰ τῷ θεῷ
 λέξουσ' ἀνέστην, ὧ γυναιῖκες· ἀλλὰ γὰρ
 βαρέως φέρω τάλαινα, πολὺν ἤδη χρόνον
 προπηλακιζομένας ὀρώσ' ὑμᾶς ὑπὸ
 Εὐριπίδου τοῦ τῆς λαχανοπωλητρίας,
 καὶ πολλὰ καὶ παντοῖ' ἀκουούσας κακά.
 τί γὰρ οὗτος ἡμᾶς οὐκ ἐπισμῆ τῶν κακῶν;
 ποῦ δ' οὐχὶ διαβέβληχ', ὅπουπερ ἐμβραχὺ
 εἰσὶν θεαταὶ καὶ τραγωδοὶ καὶ χοροί,
 τὰς μυχοτρόπους, τὰς ἀνδρραστρίας καλῶν,
 τὰς οἰνοπότιδας, τὰς προδότιδας, τὰς λάλους,
 τὰς οὐδὲν ὑγιές, τὰς μέγ' ἀνδράσιν κακόν·
 ὥστ' εὐθύς εἰσιόντες ἀπὸ τῶν ἰκρίων
 ὑποβλέπουσ' ἡμᾶς σκοποῦνταί τ' εὐθέως
 μὴ μοιχὸς ἔνδον ἢ τις ἀποκεκρυμμένος.
 δράσαι δ' ἔθ' ἡμῖν οὐδὲν ὥσπερ καὶ πρὸ τοῦ
 ἔξεστι· τοιαῦθ' οὗτος ἐδίδαξεν κακὰ
 τοὺς ἀνδρας ἡμῶν· ὥστ' εἴαν τις νῦν πλέκη
 γυνὴ στέφανον, ἐρᾶν δοκεῖ· κἂν ἐκβάλῃ
 σκευὸς τι κατὰ τὴν οἰκίαν πλανωμένη,
 ἀνὴρ ἐρωτᾷ, "τῷ κατέαγεν ἢ χύτρα;
 οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐ τῷ Κορινθίῳ ξένῳ."
 κάμνει κόρη τις; εὐθύς ἀδελφὸς λέγει,
 "τὸ χρῶμα τοῦτό μ' οὐκ ἀρέσκει τῆς κόρης."
 εἶεν, γυνὴ τις ὑποβαλέσθαι βούλεται
 ἀποροῦσα παίδων, οὐδὲ τοῦτ' ἔστιν λαθεῖν,
 ἄνδρες γὰρ ἤδη παρακάθηνται πλησίον.

地母节妇女

女传令员 大家听啊！妇女议事会决议如下，主席为提摩克勒亚，书记为吕西拉，提案人为索斯特刺忒^[61]：“于地母节居间日——即我等闲暇之日——清晨召开大会，主要讨论欧里庇得斯之问题，并予以适当处罚；我等全体议事员议定其有罪。”谁要讲话？

379

妇女甲 我要讲话。

女传令员 在讲话之前，先戴上这顶花冠。肃静，肃静！大家注意听！她现在像演说者那样清清嗓子。她看来要发表长篇讲话。

382

妇女甲 诸位女士，我以地母地女的名义说，我之所以站起来讲话，并不是因为我爱出风头，而是因为我看见你们长期被欧里庇得斯——一个女菜贩的儿子^[62]——欺负，用各种各样的话辱骂，哎呀，我真是难受！还有什么恶行他没有利用来糟蹋我们？哪里有剧场、悲剧演员和歌队，他就在哪里诽谤我们，管我们叫淫妇、男人迷、酒鬼、叛徒、长舌妇、废物、丈夫的大祸害；因此他们刚从剧场里回来，就瞟我们一眼，随即到处查看，怕有奸夫藏在屋里。这样一来，我们从前搞惯了的事，现在不能搞了。是他把这样一些很坏的念头传授给我们的丈夫的：如果有妻子编织花冠，她就会被认为是在同别人搞恋爱；如果有妇人在屋里走动的时候把一只器皿掉在地下，她丈夫就会问：“这只瓦罐是你由于思念谁而打烂的？难道不是由于思念那个科林斯客人吗？”^[63]如果有人问某个女孩子是不是病了，她哥哥立刻就会说：“那个女孩子的颜色一点也不使我喜欢。”^[64]如果有妇人不生孩子，想弄个婴儿来顶替，这件事不可能躲过丈夫的注意，因为他会坐在产褥旁边等候。

ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΑΙ

πρὸς τοὺς γέροντάς θ', οἱ πρὸ τοῦ τὰς μείρακας ἤγοντο, διαβέβληκεν, ὥστ' οὐδεὶς γέρων γαμεῖν θέλει γυναῖκα διὰ τοῦτος τοδί, "δέσποινα γὰρ γέροντι νυμφίῳ γυνή." εἶτα διὰ τοῦτον ταῖς γυναικωνίτισιν σφραγίδας ἐπιβάλλουσιν ἤδη καὶ μοχλοῦς, τηροῦντες ἡμᾶς, καὶ προσέτι Μολοττικούς τρέφουσι, μορμουκεῖα τοῖς μοιχοῖς, κύνας. καὶ ταῦτα μὲν ξυγγνώσθ'. ἃ δ' ἦν ἡμῖν πρὸ τοῦ αὐταῖς ταμιεῦσαι καὶ προαιρούσαις λαβεῖν ἄλφιτον, ἔλαιον, οἶνον, οὐδὲ ταῦτ' ἔτι ἔξεστιν. οἱ γὰρ ἄνδρες ἤδη κλειδία αὐτοὶ φοροῦσι, κρυπτά, κακοηθέστατα, Λακωνικ' ἄττα, τρεῖς ἔχοντα γομφίους. πρὸ τοῦ μὲν οὐκ ἦν ἀλλ' ὑποῖξαι τὴν θύραν ποιησαμέναισι δακτύλιον τριωβόλου, νῦν δ' οὗτος αὐτοὺς ὠκότριψ Εὐριπίδης ἐδίδαξε θριπήδεστ' ἔχειν σφραγίδια ἔξαψαμένους. νῦν οὖν ἐμοὶ τούτῳ δοκεῖ ὄλεθρόν τιν' ἡμᾶς κυρκανᾶν ἀμωσγέπως, ἢ φαρμάκοισιν ἢ μιᾷ γέ τῳ τέχνῃ, ὅπως ἀπολεῖται. ταῦτ' ἐγὼ φανερώς λέγω, τὰ δ' ἄλλα μετὰ τῆς γραμματέως συγγράψομαι.

432

ΧΟ.

οὔποτε ταύτης ἤκουσα
 πολυπλοκώτερας γυναικὸς
 οὐδὲ δεινότερον λεγούσης.
 πάντα γὰρ λέγει δίκαια,
 πάσας δ' ἰδέας ἐξετάζει,
 πάντα δ' ἐβάστασεν, πυκνῶς τε
 ποικίλους λόγους ἀνεῦρεν
 εὖ διεζητημένους·
 ὥστ' ἂν εἰ λέγοι παρ' αὐτὴν
 Ξενοκλῆς ὁ Καρκίνου, δοκεῖν
 ἂν αὐτόν, ὡς ἐγώμαι, πᾶσιν ὑμῖν
 ἀντικρυσ μηδὲν λέγειν.

ΓΥ.Β. ὀλίγων μὲν ἔνεκ' αὐτὴ παρῆλθον ῥημάτων.
 τὰ μὲν γὰρ ἄλλ' αὐτὴ κατηγόρηκεν εὖ·
 ἃ δ' ἐγὼ πέπονθα, ταῦτα λέξαι βούλομαι.
 ἐμοὶ γὰρ ἀνὴρ ἀπέθανεν μὲν ἐν Κύπρῳ,
 παιδάρια πέντε καταλιπών, ἀγὼ μόλις
 στεφανηπλοκοῦσ' ἔβοσκον ἐν ταῖς μυρρίναις.
 τέως μὲν οὖν ἄλλ' ἡμικάκως ἐβοσκόμην·
 νῦν δ' οὗτος ἐν ταῖσιν τραγωδίαις ποιῶν
 τοὺς ἄνδρας ἀναπέπεικεν οὐκ εἶναι θεοῦς·
 ὥστ' οὐκέτ' ἐμπολῶμεν οὐδ' εἰς ἡμισυ.

地母节妇女

从前老头子总是娶年轻的姑娘，这家伙却当着他们诽谤我们，因此如今没有一个老头子愿意结婚了，这都是因为有了这样一行诗：“老头儿的新婚妻子是个女王。”^[65]此外，由于这家伙的指教，他们现在在闺门上打上印记，安上插销，把我们看管起来；^[66]他们还养了摩罗西亚狗^[67]来吓唬我们的情人。他的这些罪过都还可以原谅。从前我们管家，可以偷大麦粉、橄榄油、葡萄酒，现在不行了；因为我们的丈夫现在经常把小钥匙带在身上，那是一些秘密的、可恨的东西，拉孔尼刻货，有三颗牙齿。从前我们花三个俄玻罗斯仿造一只戒指，就可以偷偷地开门而入；^[68]现在这个家生家养的奴隶欧里庇得斯却教他们随身带着用虫蛀过的木头制成的印。因此我现在提议，想办法把这家伙干掉，毒死也行，用别的手段杀死也行。这是我的公开发言，其余各点，我将和书记一同起草。

432

歌队 我从没有听过一个比她更精明更会谈吐的女人讲话。她的话都是合情合理的；各种方法她都研究过，各种细节她都考虑过，她巧妙地构成了这篇丰富多彩、别出心裁的议论。若是塞诺克勒斯，卡耳客诺斯的儿子，在她之后发言，我猜想他的话在我们大家听来，一定会显得空空洞洞。

妇女乙 我站出来只有几句话要说，因为在别的事情上，她已经很有力地控告了他。我只想讲我个人的遭遇。我丈夫死在塞浦路斯^[69]，留下五个小儿女，我好容易靠我在桃金娘市场上编织花冠养活他们。在此以前，我还能养活一家人，尽管是半饥半饱；但如今，这家伙写悲剧，向观众宣称没有神，^[70]因此我的花冠连半数也卖不出去了。我现在

ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΑΙ

νῦν οὖν ἀπάσαισιν παραινῶ καὶ λέγω
 τοῦτον κολάσαι τὸν ἄνδρα πολλῶν οὐνεκα·
 ἄγρια γὰρ ἡμᾶς, ὧ γυναῖκες, δρᾶ κακά,
 ἅτ' ἐν ἀγρίοισι τοῖς λαχάνοις αὐτὸς τραφεῖς.
 ἀλλ' εἰς ἀγορὰν ἄπειμι· δεῖ γὰρ ἀνδράσιν
 πλέξαι στεφάνους συνθηματιαίους εἴκοσιν.

ΧΟ. ἕτερον αὖ τι λῆμα τοῦτο, κομψότερον
 ἔτ' ἢ τὸ πρότερον, ἀναπέφηνεν.
 οἷα κατεστρωμύλατο οὐκ ἄκαιρα,
 φρένας ἔχουσα καὶ πολύπλοκον αὖ νόημ',
 οὐδ' ἀσύνετ', ἀλλὰ πιθανὰ πάντα.
 δεῖ δὲ ταύτης τῆς ὕβρεως ἡμῖν
 τὸν ἄνδρα περιφανῶς δοῦναι δίκην.

465

ΜΝ. τὸ μὲν, ὧ γυναῖκες, ὀξυθυμείσθαι σφόδρα
 Εὐριπίδη, τοιαῦτ' ἀκουούσας κακά,
 οὐ θαυμασιόν ἐστ', οὐδ' ἐπιζεῖν τὴν χολήν.
 καυτὴ γὰρ ἔγωγ', οὕτως ὀναίμην τῶν τέκνων,
 μισῶ τὸν ἄνδρ' ἐκεῖνον, εἰ μὴ μαίνομαι.
 ὅμως δ' ἐν ἀλλήλαισι χρή δοῦναι λόγον·
 αὐταὶ γὰρ ἐσμεν, κούδεμί' ἔκφορος λόγου.
 τί ταῦτ' ἔχουσαι 'κεῖνον αἰτιώμεθα
 βαρέως τε φέρομεν, εἰ δὴ ἡμῶν ἢ τρία
 κακὰ ξυνειδῶς εἶπε, δρώσας μυρία;
 ἐγὼ γὰρ αὐτὴ πρῶτον, ἵνα μὴ ἄλλην λέγω,
 ξυνοιδ' ἑμαυτῇ πολλὰ δεῖν· ἐκεῖνο δ' οὖν
 δεινότατον, ὅτε νύμφη μὲν ἦν τρεῖς ἡμέρας,
 ὁ δ' ἀνὴρ παρ' ἐμοὶ 'καθεῦδεν· ἦν δ' ἐμοὶ φίλος,
 ὅσπερ με διεκόρευσεν οὔσαν ἐπτέτιν.
 οὗτος πόθῳ μου 'κνευεν ἐλθὼν τὴν θύραν·
 κατ' εὐθύς ἔγνω· εἶτα καταβαίνω λάθρα.
 ὁ δ' ἀνὴρ ἐρωτᾷ "ποῖ σὺ καταβαίνεις;" " ὅποι;
 στρόφος μ' ἔχει τὴν γαστέρ', ὦνερ, κώδυνη·
 ἐς τὸν κοπρῶν' οὖν ἔρχομαι." " βᾶδιζέ νυν."
 καθ' ὃ μὲν ἔτριβε κεδρίδας, ἄνηθον, σφάκον·
 ἐγὼ δὲ καταχέασα τοῦ στροφέως ὕδωρ
 ἐξῆλθον ὡς τὸν μοιχόν· εἶτ' ἠρειδόμην
 παρὰ τὸν Ἀγυιά, κύβδ' ἐχομένη τῆς δάφνης.
 ταῦτ' οὐδεπώποτ' εἶφ', ὁρᾷτ', Εὐριπίδης·
 οὐδ' ὡς ὑπὸ τῶν δούλων τε κώρεωκόμων
 σποδοῦμεθ', ἦν μὴ 'χωμεν ἕτερον, οὐ λέγει·
 οὐδ' ὡς ὅταν μαλισθ' ὑπὸ τοῦ ληκώμεθα
 τὴν νύχθ', ἔωθεν σκόροδα διαμασώμεθα,
 ἵν' ὀσφρόμενος ἀνὴρ ἀπὸ τείχους εἰσιῶν
 μηδὲν κακὸν δρᾶν ὑποτοπῆται. ταῦθ', ὁρᾶς,

地母节妇女

劝大家，请大家根据许多理由惩罚这人；诸位女士，这家伙曾经对我们犯下野蛮的罪行，^[71]因为他是吃野菜长大的。我现在要到市场去，给买主编织二十顶订购的花冠。

歌队 这篇讲话也有胆量，比头一篇更巧妙。她的话并不是不合时宜，她有机智，有复杂的头脑；这些话不难懂，完全令人信服。这家伙侮辱我们，毫无疑问，该受惩罚。

465

涅西罗科斯 诸位女士，你们听见欧里庇得斯说你们的坏话，大为生气，连胆汁都要沸腾了，这也难怪。我本人也恨他，否则我就成了疯人了，只有这样，我才能享受儿女之福。可是这件事，我们得讨论讨论；现在只有我们自己在这场，不会有人把我们的话泄漏出去。我们干过千百件坏事，要是他只知道两三件，只讲两三件，在这种情形下，我们为什么要怪罪于他，生他的气？先讲我自己，不讲别人。我意识到我干过许多这样的事情，这一件是最骇人听闻的：当时我结婚才三天，我丈夫正睡在我身边；我有一个情人——我刚满七岁，他就引诱了我，——他因为想我，跑来搔我的门；我立刻就明白了，偷偷地下楼去。我丈夫问我：“你下楼上哪儿去？”“上哪儿去吗？丈夫，我肚子痛得厉害，要上厕所。”“那你就去吧。”他随即把一些杜松子、茴香子和藿香舂烂。我用水把门上的转轴浸湿，然后出门去找我的情人；他把我斜放在方尖柱旁边，我抓住桂树枝，^[72]弯过头来。你们看，这件事欧里庇得斯从来没有讲过。他也没有讲我们找不到别的情人，就同奴隶和骡夫要好；也没有讲我们同情人尽兴地玩了一夜，早上嚼一些大蒜，我们的丈夫从城墙上回来的时候^[73]闻见了大蒜气味，一点也不怀疑我们干过坏事。你们看，这些事

ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΑΙ

οὐπώποτ' εἶπεν. εἰ δὲ Φαίδραν λοιδορεῖ,
 ἡμῖν τί τοῦτ' ἔστ'; οὐδ' ἐκεῖν' εἶρηκέ πω,
 ὡς ἢ γυνὴ δεικνύσα τάνδρῃ τοῦγκυκλον
 οἶόν γ' ὑπ' αὐγὰς ἔστιν, ἐγκεκαλυμμένον
 τὸν μοιχὸν ἐξέπεμψεν, οὐκ εἶρηκέ πω.
 ἑτέραν δ' ἐγὼδ' ἢ φασκεν ὠδίνειν γυνὴ
 δέχ' ἡμέρας, ἕως ἐπρίατο παιδίον·
 ὁ δ' ἀνὴρ περιήρχετ' ὠκυτόκι' ὠνούμενος·
 τὸ δ' εἰσέφερε γραῦς ἐν χύτρα τὸ παιδίον,
 ἵνα μὴ βοῶη, κηρίῳ βεβυσμένον·
 εἶθ' ὡς ἔνευσεν ἢ φέρουσ', εὐθύς βοᾶ,
 "ἄπελθ' ἄπελθ', ἦδη γὰρ ὠνέρ μοι δοκῶ
 τέξειν." τὸ γὰρ ἦτρον τῆς χύτρας ἐλάκτισεν.
 χῶ μὲν γεγηθῶς ἔτρεχεν, ἢ δ' ἐξέσπασεν
 ἐκ τοῦ στόματος τοῦ παιδίου, τὸ δ' ἀνέκραγεν.
 εἶθ' ἢ μιὰ γραῦς, ἢ φερεν τὸ παιδίον,
 θεῖ μειδιῶσα πρὸς τὸν ἄνδρα καὶ λέγει,
 "λέων λέων σοι γέγονεν, αὐτέκμαγμα σόν,
 τά τ' ἄλλ' ἀπαξάπαντα καὶ τὸ πόσθιον
 τῷ σῷ προσόμοιον, στρεβλὸν ὡσπερ κύτταρον."
 ταῦτ' οὐ ποιοῦμεν τὰ κακά; νῆ τὴν "Ἀρτεμιν
 ἡμεῖς γε. κατ' Εὐριπίδῃ θυμούμεθα,
 οὐδὲν παθοῦσαι μείζον ἢ δεδράκαμεν;

519

ΧΟ.

τουτὶ μέντοι θαυμαστόν,
 ὀπόθεν εὐρέθη τὸ χρήμα,
 χῆτις ἐξέθρεψε χώρα
 τήνδε τὴν θρασεῖαν οὕτω.
 ταδε γὰρ εἰπεῖν τὴν πανοῦργον
 κατὰ τὸ φανερόν ὦδ' ἀναιδῶς
 οὐκ ἂν ὠόμην ἐν ἡμῖν.

οὐδὲ τολμῆσαι ποτ' ἂν.
 ἀλλ' ἅπαν γένοιτ' ἂν ἦδη·
 τὴν παροιμίαν δ' ἐπαινῶ
 τὴν παλαιάν· ὑπὸ λίθῳ γὰρ
 παντί που χρή

530

μὴ δάκη ῥήτωρ ἀθρεῖν.

ἀλλ' οὐ γὰρ ἔστι τῶν ἀναισχύτων φύσει γυναικῶν
 οὐδὲν κακίον εἰς ἅπαντα πλὴν ἄρ' εἰ γυναῖκες.

ΓΥ.Α. οὐ τοι μὰ τὴν "Ἀγραυλον, ὦ γυναῖκες, εὐφρονεῖτε,
 ἀλλ' ἢ πεφάρμαχθ', ἢ κακόν τι μέγα πεπόνθατ' ἄλλο,

地母节妇女

他从来没有讲过。即使他责骂过准德拉，^[74]那同我们有什么相干？他没有提起那个把上衣对着阳光给丈夫看而把情人遮掩起来送走的女人——这件事他从来没有讲过。我知道另外一个女人，她说了十天肚子痛要分娩，直到她买到了一个婴儿；她丈夫四处奔走去买催生药；一个老太婆把婴儿带来了，婴儿是装在罐子里的；她把一片蜜蜂窝塞在他嘴里，免得他啼哭。她向主妇点头，表示她把婴儿带来了，那妇人登时就嚷道：“丈夫，走开，走开！我猜想我就要分娩了。这小东西把这肚皮——这罐子的肚皮踢了一下。”她丈夫高高兴兴地走了；她随即把蜜蜂窝从婴儿嘴里掏了出来，婴儿就呱呱地哭起来了。于是那个把婴儿带来的可恶的老太婆笑嘻嘻地跑到那男人面前对他说：“你生了一个狮子，一个狮子，是你的模样，一身都像你，连那个都和你的一样，像松树的小球果那样弯弯的。”难道我们没有干过这些坏事吗？我以阿耳忒弥斯的名义说，我们干过。^[75]我们所受的罪并不大于我们所犯的罪，为什么要生欧里庇得斯的气呢？^[76]

519

歌队 这才怪呢！这件事是她从哪儿听来的？这样一个莽撞的女人是什么地方养大的？我真没有想到这个坏女人胆敢在大众面前这样无耻地胡言乱语。如今任何事情都可能发生。我称赞这句古老的谚语：每块石头都要翻开来看，免得演说家螫你。^[77]

530

再也没有什么东西比天生无耻的女人更坏，那只能是女人。^[78]

妇女甲 诸位女士，我以阿格饶罗斯^[79]的名义说，你们的神志不清醒；你们不是吃了毒药，就是患了别的大病，才容许

ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΑΙ

- ταύτην ἐῶσαι τὴν φθόρον τοιαῦτα περιυβρίζειν
 ἡμᾶς ἀπάσας. εἰ μὲν οὖν τις ἔστιν· εἰ δὲ μή, ἡμεῖς
 αὐταί γε καὶ τὰ δουλάρια τέφραν ποθὲν λαβοῦσαι
 ταύτης ἀποψιλώσομεν τὸν χοῖρον, ἵνα διδαχθῇ
 539 γυνὴ γυναῖκας οὔσα μὴ κακῶς λέγειν τὸ λοιπόν.
- MN.** μὴ δῆτα τὸν γε χοῖρον ὦ γυναῖκες. εἰ γὰρ οὔσης
 παρρησίας κάξον λέγειν ὅσαι πάρεσμεν ἀσταί,
 εἴτ' εἶπον ἀγίγνωσκον ὑπὲρ Εὐριπίδου δίκαια,
 543 διὰ τοῦτο τιλλομένην με δεῖ δοῦναι δίκην ὑφ' ὑμῶν;
- ΓΥ.Α.** οὐ γάρ σε δεῖ δοῦναι δίκην; ἤτις μόνη τέτληκας
 ὑπὲρ ἀνδρὸς ἀντειπεῖν, ὅς ἡμᾶς πολλὰ κακὰ δέδρακεν
 ἐπίτηδες εὐρίσκων λόγους, ὅπου γυνὴ πονηρὰ
 ἐγένετο, Μελανίππας ποιῶν Φαίδρας τε·
 Πηνελόπην δὲ οὐπώποτ' ἐποίησ',
 548 ὅτι γυνὴ σῶφρων ἔδοξεν εἶναι.
- MN.** ἐγὼ γὰρ οἶδα ταῖτιον. μίαν γὰρ οὐκ ἂν εἶποις
 τῶν νῦν γυναικῶν Πηνελόπην, Φαίδρας δ' ἀπαξαπάσας.
- ΓΥ.Α.** ἀκούετ', ὦ γυναῖκες, οἷ' εἶρηκεν ἡ πανοῦργος
 ἡμᾶς ἀπάσας αὐθις αὐ.
- MN.** καὶ νῆ Δί' οὐδέπω γε
 553 εἶρηχ' ὅσα ξύνοιδ'· ἐπεὶ βούλεσθε πλείον' εἶπω;
- ΓΥ.Α.** ἀλλ' οὐκ ἂν ἔτ' ἔχοις· ὅσα γὰρ ἤδεις ἐξέχεας ἅπαντα.
- MN.** μὰ Δί' οὐδέπω τὴν μυριοστὴν μοῖραν ὦν ποιούμεν.
 ἐπεὶ τὰδ' οὐκ εἶρηχ', ὄρᾳς, ὡς στλεγγίδας λαβοῦσαι
 ἔπειτα σιφωνίζομεν τὸν σῖτον.
- ΓΥ.Α.** ἐπιτριβείης.
- MN.** ὥς τ' αὐτὰ κρέ' ἐξ' Ἀπατουρίων ταῖς μαστροποῖς
 διδοῦσαι
 ἔπειτα τὴν γαλῆν φαμεν—
- ΓΥ.Α.** τάλαιν' ἐγώ· φλυαρεῖς.

地母节妇女

这害人虫这样侮辱我们全体妇女。要是有人帮助我们惩罚她，那是再好没有的事；要是没有的话，我们和我们的女仆们将弄点灰来，以便把她的毛拔掉，教训她身为女人，今后不可再讲女人的坏话。

539

涅西罗科斯 诸位女士，别拔我的毛。如果我们享有言论自由，我们这许多市民都可以在这里讲话，即使我袒护了欧里庇得斯，说了一些我认为正当的话，难道为了这件事，你们就该惩罚我，拔我的毛吗？

543

妇女甲 我们不该惩罚你吗？惟有你敢于替那家伙辩护，他曾经对我们干过许多坏事，故意编出一些讲坏女人的故事，写出一些墨拉尼柏^[80]和一些淮德拉，却没有写过一个珀涅罗珀，只因为她被公认是个贞洁的女人。^[81]

548

涅西罗科斯 我知道其中的原由，就是因为你不能从今日的妇女当中举出一个珀涅罗珀来；你只能举出一些淮德拉来。

妇女甲 诸位女士，你们听啊，这坏东西又在讲我们全体妇女的坏话了！

涅西罗科斯 我所知道的事情还没有讲完；你们要我多讲一些吗？

553

妇女甲 你没有什么可讲的了；你所知道的事情全都倒出来了。

涅西罗科斯 我们干过的事情，我还没有讲出万分之一。你看，我还没有讲我们用刮子偷麦子的事情。^[82]

妇女甲 该死的東西！

涅西罗科斯 我还没有讲我们过阿帕图里亚节的时候，把肉偷来送给拉皮条的妇人，反而说是猫——^[83]

妇女甲 哎呀！你胡说。

ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΑΙ

- ΜΝ. οὐδ' ὡς τὸν ἄνδρα τῷ πελέκει γυνὴ κατεσπόδησεν,
οὐκ εἶπον· οὐδ' ὡς φαρμάκοις ἑτέρα τὸν ἄνδρ' ἔμηνεν,
οὐδ' ὡς ὑπὸ τῇ πυέλῳ κατώρυξέν ποτ'—
- 562 ΓΥ.Α. ἔξόλοιο.
- ΜΝ. Ἀχαρνικὴ τὸν πατέρα.
- ΓΥ.Α. ταυτὶ δῆτ' ἀνέκτ' ἀκούειν;
- ΜΝ. οὐδ' ὡς σὺ τῆς δούλης τεκούσης ἄρρεν εἶτα σαυτῇ
565 τοῦθ' ὑπεβάλου, τὸ σὸν δὲ θυγάτριον παρήκας αὐτῇ.
- ΓΥ.Α. οὐ τοι μὰ τῷ θεῷ σὺ καταπροίξει λέγουσα ταυτί,
ἀλλ' ἐκποκιῶ σου τὰς ποκάδας.
- ΜΝ. οὐ δὴ μὰ Δία σύ γ' ἄψει.
- ΓΥ.Α. καὶ μὴν ἰδού.
- ΜΝ. καὶ μὴν ἰδού.
- 568 ΓΥ.Α. λαβὲ θοίματιον, Φιλίστη.
- ΜΝ. πρόσθεσ μόνον, κάγώ σε νῆ τὴν Ἄρτεμιν—
- ΓΥ.Α. τί δράσεις;
- ΜΝ. τὸν σησαμοῦνθ' ὃν κατέφαγες, τοῦτον χεσεῖν
ποιήσω.
- ΧΟ. παύσασθε λοιδορούμεναι· καὶ γὰρ γυνὴ τις ἡμῖν
ἔσπουδακυῖα προστρέχει. πρὶν οὖν ὁμοῦ γενέσθαι,
573 σιγᾶθ', ἵν' αὐτῆς κοσμίως πυθώμεθ' ἅττα λέξει.
- ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ. φίλαι γυναῖκες, ξυγγενεῖς τοῦμοῦ τρόπου,
ὅτι μὲν φίλος εἶμ' ὑμῖν, ἐπίδηλος ταῖς γνάθοις·
γυναικομανῶ γάρ, προξενῶ θ' ὑμῶν αἰεί.
καὶ νῦν ἀκούσας πρᾶγμα περὶ ὑμῶν μέγα
ὀλίγω τι πρότερον κατ' ἀγορὰν λαλούμενον,
ἤκω φράσων τοῦτ' ἀγγελῶν θ' ὑμῖν, ἵνα
σκοπῆτε καὶ τηρῆτε καὶ μὴ προσπέση
581 ὑμῖν ἀφράκτοις πρᾶγμα δεινὸν καὶ μέγα.

地母节妇女

涅西罗科斯 我还没有讲有个女人用斧头砍死她的丈夫，^[84]也没有讲另一个女人拿春药给丈夫吃，使他发狂，也没有讲那个阿卡奈^[85]女人把她的父亲——

妇女甲 该死的東西！

562

涅西罗科斯 埋在澡盆下面。

妇女甲 这些话叫人听得下去吗？

涅西罗科斯 我还没有讲你趁你的女奴隶生了个儿子，把婴儿弄来顶替，把你的小女儿送给她。

565

妇女甲 我以地母地女的名义说，你讲了这句话，不能不受惩罚；我要拔你的头发。

涅西罗科斯 宙斯在上，不许你碰我！

妇女甲 你看！

涅西罗科斯 你看！

妇女甲 菲利斯忒，接住我的上衣。

568

涅西罗科斯 我以阿耳忒弥斯的名义说，你要是伸手碰我，我就要——

妇女甲 就要干什么？

涅西罗科斯 叫你把吃下肚的芝麻糕吐出来。^[86]

歌队 不要再骂了；我看见一个女人急急忙忙向我们跑来。^[87]在她到达之前，你们都静下来，大家正正经经听她报告消息。

573

克勒忒涅斯 亲爱的女士们，我的生活习惯和你们一样，我的下巴也不长胡子，可见我是你们的朋友；我是个女人迷，我永远是你们的保护人。刚才我在市场里听见有人提起一件牵涉到你们的重要事情，特别跑来向你们报告，使你们小心防备，免得不留神就遭遇到可怕的重大祸害。

581

ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΑΙ

- ΧΟ. τί δ' ἔστιν, ὦ παῖ; παῖδα γάρ σ' εἰκὸς καλεῖν,
ἕως ἂν οὕτως τὰς γνάθους ψιλὰς ἔχῃς.
- ΚΛ. Εὐριπίδην φάσ' ἄνδρα κηδεστήν τινα
αὐτοῦ γέροντα δεῦρ' ἀναπέμψαι τήμερον.
- 586 ΧΟ. πρὸς ποῖον ἔργον ἢ τίνος γνώμης χάριν;
ΚΛ. ἴν' ἅττα βουλευοῖσθε καὶ μέλλοιτε δρᾶν,
ἐκεῖνος εἶη τῶν λόγων κατάσκοπος.
- ΧΟ. καὶ πῶς λέληθεν ἐν γυναιξίν ὦν ἀνὴρ;
ΚΛ. ἀφεῦσεν αὐτὸν κάπετιλ' Εὐριπίδης,
καὶ τ' ἄλλ' ἅπανθ' ὥσπερ γυναῖκ' ἐσκεύασεν.
- ΜΝ. πείθεσθε τούτῳ ταῦτα; τίς δ' οὕτως ἀνὴρ
ἠλίθιος, ὅστις τιλλόμενος ἠνείχεται ἄν;
594 οὐκ οἶομαι ἄγωγ', ὦ πολυτιμήτῳ θεῷ.
- ΚΛ. ληρεῖς· ἐγὼ γὰρ οὐκ ἂν ἦλθον ἀγγελῶν,
εἰ μὴ ἄπεπύσμην ταῦτα τῶν σάφ' εἰδόντων.
- ΧΟ. τὸ πρᾶγμα τουτὶ δεινὸν εἰσαγγέλλεται.
ἀλλ', ὦ γυναῖκες, οὐκ ἐλινύειν ἐχρῆν,
ἀλλὰ σκοπεῖν τὸν ἄνδρα καὶ ζητεῖν ὅπου
λέληθεν ἡμᾶς κρυπτὸς ἐγκαθήμενος.
καὶ σὺ ξυνέξευρ' αὐτόν, ὡς ἂν τὴν χάριν
602 ταύτην τε κάκεινην ἔχῃς, ὦ πρόξενε.
- ΚΛ. φέρ' ἴδω· τίς εἶ πρώτη σύ;
ΜΝ. ποῖ τις τρέψεται;
ΚΛ. ζητητέαι γὰρ ἐστε.
ΜΝ. κακοδαίμων ἐγώ.
ΓΥ.Α. ἔμ' ἦτις εἶμ' ἦρου; Κλεωνύμου γυνή.
ΚΛ. γιγνώσκεθ' ὑμεῖς ἦτις ἔσθ' ἠδ' ἡ γυνή;

地母节妇女

歌队 孩子，是什么事？我可以管你叫孩子，只要你的下巴一直是这样光溜溜的。

克勒忒涅斯 据说欧里庇得斯今天打发了一个老头子——他的亲戚到这里来。

歌队 来干什么？为什么目的而来？

586

克勒忒涅斯 来侦察你们的言论，看你们在审议什么，要干什么？

歌队 他是男人，混在女人中间怎能躲过我们的注意？

克勒忒涅斯 欧里庇得斯把他的毛烧焦了，拔光了；把他完全扮成女人了。

涅西罗科斯 你们相信他的话么？哪个男人这样愚蠢，连自己的毛都肯让人拔掉？最可敬的地母地女啊，我一点也不相信。

594

克勒忒涅斯 你胡说；我要是没有从知情的人那里听见这件事情，就不会前来报告。

歌队 他报告的是一件可怕的事情。诸位女士，我们不可坐着不动；快寻找那家伙，查查他坐在什么地方，藏在什么地方，躲过我们的注意。我们的保护人啊，你帮我们找找吧，我们对你感激不尽。

602

克勒忒涅斯 让我想想看。从你开始，你是谁？

涅西罗科斯 我往哪里逃呢？

克勒忒涅斯 你们都要受检查。

涅西罗科斯 我倒了霉！

妇女甲 你问我是谁吗？克勒俄倪摩斯^[88]家的。

克勒忒涅斯 你们认识这女人吗？

ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΑΙ

- 607 ΧΟ. γινώσκομεν δῆτ'. ἀλλὰ τὰς ἄλλας ἄθρει.
 ΚΛ. ἤδὲ δὲ δὴ τίς ἐστὶν ἢ τὸ παιδίον
 ἔχουσα;
 ΓΥ.Α. τίτθη νῆ Δί' ἐμή.
 ΜΝ. διοίχομαι.
 ΚΛ. αὕτη σὺ ποῖ στρέφει; μέν' αὐτοῦ. τί τὸ κακόν;
 ΜΝ. ἔασον οὐρῆσαί μ'.
 ΚΛ. ἀναίσχυντός τις εἶ.
 σὺ δ' οὖν ποίει τοῦτ'. ἀναμενῶ γὰρ ἐνθάδε.
 ΧΟ. ἀνάμενε δῆτα καὶ σκόπει γ' αὐτὴν σφόδρα·
 μόνην γὰρ αὐτήν, ὦνερ, οὐ γινώσκομεν.
 ΚΛ. πολὺν γε χρόνον οὐρεῖς σύ.
 ΜΝ. νῆ Δί', ὦ μέλε·
 616 στραγγουριῶ γάρ· ἐχθὲς ἔφαγον κάρδαμα.
 ΚΛ. τί καρδαμίζεις; οὐ βαδιεῖ δεῦρ' ὡς ἐμέ;
 ΜΝ. τί δῆτά μ' ἔλκεις ἀσθενοῦσαν;
 ΚΛ. εἶπέ μοι,
 τίς ἔστ' ἀνὴρ σοι;
 ΜΝ. τὸν ἐμὸν ἄνδρα πυνθάνει;
 620 τὸν δεῖνα γινώσκεις, τὸν ἐκ Κοθωκιδῶν;
 ΚΛ. τὸν δεῖνα; ποῖον; ἔσθ' ὁ δεῖν', ὅς καί ποτε—
 ΜΝ. τὸν δεῖνα τὸν τοῦ δεῖνα.
 ΚΛ. ληρεῖν μοι δοκεῖς.
 ἀνῆλθες ἤδη δεῦρο πρότερον;
 ΜΝ. νῆ Δία
 ὅσ' ἔτη γε.
 ΚΛ. καὶ τίς σουστὶ συσκηνήτρια;
 ΜΝ. ἢ δεῖν' ἔμοιγ'. οἴμοι τάλας.
 625 ΚΛ. οὐδὲν λέγεις.
 ΓΥ.Α. ἀπελθ'. ἐγὼ γὰρ βασανιῶ ταύτην καλῶς
 ἐκ τῶν ἱερῶν τῶν πέρυσι· σὺ δ' ἀπόστηθί μοι,

地母节妇女

- 歌队 我们认识。你去检查别的女人吧。 607
- 克勒忒涅斯 那抱着孩子的女人是谁？
- 妇女甲 我家的奶妈。
- 涅西罗科斯 我完了！
- 克勒忒涅斯 喂，你往哪儿跑？站住！你哪儿不舒服？
- 涅西罗科斯 让我解手去。
- 克勒忒涅斯 真不害臊！你解去吧，我在这里等你。
- 歌队 等等她，仔细检查她！先生，只有她一个人我们不认识。
- 克勒忒涅斯 你解手呆了好些时候了。
- 涅西罗科斯 是呀，好朋友；我害尿淋沥症，因为昨天吃了水芹菜子末^[89]。 616
- 克勒忒涅斯 怎么扯到水芹菜子末上面去了？还不快到我这里来？
- 涅西罗科斯 我有病，为什么拖我？
- 克勒忒涅斯 告诉我，你的丈夫是谁？
- 涅西罗科斯 你问起我的丈夫吗？你认识科托客代乡^[90]的某某人吗？ 620
- 克勒忒涅斯 某某人？什么人？
- 涅西罗科斯 就是某人，他曾经把某人——某人的儿子——
- 克勒忒涅斯 你看来是在胡扯。你从前上这里来过吗？
- 涅西罗科斯 每年都来过。
- 克勒忒涅斯 谁和你同住一个帐篷？
- 涅西罗科斯 某某人和我同住。哎呀！
- 克勒忒涅斯 废话！ 625
- 妇女甲 请你走开。我要就去年的仪式详细盘问她。请你站

ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΑΙ

ἵνα μὴ ἴπακούσης ὧν ἀνὴρ. σὺ δ' εἶπέ μοι
ὅ τι πρῶτον ἡμῖν τῶν ἱερῶν ἐδείκνυτο.

ΜΝ. φέρ' ἴδω, τί μέντοι πρῶτον ἦν; ἐπίνομεν.

ΓΥ.Α. τί δαὶ μετὰ τοῦτο δεύτερον;

ΜΝ. προὔπινομεν.

ΓΥ.Α. ταυτὶ μὲν ἤκουσάς τινος· τί δ' αὖ τρίτον;

632 ΜΝ. σκάφιον Ξένυλλ' ἤτησεν· οὐ γὰρ ἦν ἀμῖς.

ΓΥ.Α. οὐδὲν λέγεις. δεῦρ' ἐλθέ, δεῦρ', ὦ Κλείσθενες·
ὅδ' ἐστὶν ἀνὴρ ὃν λέγεις.

ΚΛ. τί οὖν ποιῶ;

ΓΥ.Α. ἀπόδυσον αὐτόν· οὐδὲν ὑγιὲς γὰρ λέγει.

ΜΝ. κάπειτ' ἀποδύσεται ἑννέα παίδων μητέρα;

638 ΚΛ. χάλα ταχέως τὸ στρόφιον, ὦναίσχυντε σύ.

ΓΥ.Α. ὡς καὶ στιβαρά τις φαίνεται καὶ καρτερά·
καὶ νῆ Δία τιτθούς γ' ὥσπερ ἡμεῖς οὐκ ἔχει.

ΜΝ. στερίφη γὰρ εἰμι κούκ ἐκύησα πώποτε.

ΓΥ.Α. νῦν· τότε δὲ μήτηρ ἦσθα παίδων ἑννέα.

ΚΛ. ἀνίστασ' ὀρθός. ποῖ τὸ πέος ὠθεῖς κάτω;

644 ΓΥ.Α. τοδὶ διέκυψε καὶ μάλ' εὐχρῶν, ὦ τάλαν.

ΚΛ. καὶ ποῦ ἔστιν;

ΓΥ.Α. αὐθὶς ἐς τὸ πρόσθεν οἴχεται.

ΚΛ. οὐκ ἐνγεταυθί.

ΓΥ.Α. μὴ ἀλλὰ δεῦρ' ἦκει πάλιν.

ΚΛ. ἰσθμόν τιν' ἔχεις, ὠνθρωπ'· ἄνω τε καὶ κάτω
648 τὸ πέος διέλκεις πυκνότερον Κορινθίων.

ΓΥ.Α. ὦ μιάρὸς οὔτος· ταῦτ' ἄρ' ὑπὲρ Εὐριπίδου

地母节妇女

开；你是男人，不能听。

告诉我，那次的仪式，第一个节目是什么？

涅西罗科斯 让我想想看。第一个节目是什么？我们喝酒。

妇女甲 此后，第二个节目是什么？

涅西罗科斯 我们互相祝酒。

妇女甲 这是你听别人说的。第三个节目是什么？

涅西罗科斯 塞倪拉^[91]叫人给她一个小钵，因为那里没有便盆。 632

妇女甲 废话！克勒忒涅斯，过来，过来！这就是你说的那个男人。

克勒忒涅斯 要我干什么？

妇女甲 把他的衣服脱了；他的话说得不对。

涅西罗科斯 你们要脱有九个儿女的母亲的衣服吗？

克勒忒涅斯 不害臊的东西，赶快把胸带解开！ 638

妇女甲 他多么健壮结实！他不像我们这样有奶子。

涅西罗科斯 因为我是个石女，没有开过怀。

妇女甲 你现在是石女了，刚才却是有九个儿女的母亲。

克勒忒涅斯 直直地站起来！你要把那个^[92]推到哪儿去？

妇女甲 它弯着腰，颜色很鲜，这个坏蛋！ 644

克勒忒涅斯 它到哪儿去了？

妇女甲 又到前面去了。

克勒忒涅斯 不在前面。

妇女甲 不在前面；又到这里来了。

克勒忒涅斯 你这家伙，你有了一个地岬，你把这个拖过来，拖过去，比科林斯人拖船还要频繁。^[93] 648

妇女甲 可恶的东西！原来是这么回事，所以他会袒护欧里庇

ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΑΙ

ἡμῖν ἐλοιδορεῖτο.

ΜΝ. κακοδαίμων ἐγώ,
εἰς οἷ' ἐμαντὸν εἰσεκύλισα πράγματα.

ΓΥ.Α. ἄγε δὴ τί δρῶμεν;

ΚΛ. τουτονὶ φυλάττετε

654

καλῶς, ὅπως μὴ διαφυγῶν οἰχήσεται·
ἐγὼ δὲ ταῦτα τοῖς πρυτάνεσιν ἀγγελῶ.

ΧΟ. ἡμᾶς τοίνυν μετὰ τοῦτ' ἤδη τὰς λαμπάδας ἀψαμένας χρῆ
ξυζωσαμένας εὐκάνδρῆϊως τῶν θ' ἱματίων ἀποδύσας
ζητεῖν, εἴ που κάλλος τις ἀνὴρ ἐσελήλυθε, καὶ περιθρέξει
τὴν πύκνα πᾶσαν καὶ τὰς σκηνας καὶ τὰς διόδους διαθρήσει.
εἶα δὴ πρώτιστα μὲν χρῆ κοῦφον ἐξορμᾶν πόδα
καὶ διασκοπεῖν σιωπῇ πανταχῇ· μόνον δὲ χρῆ
μὴ βραδύνειν, ὡς ὁ καιρὸς ἐστὶ μὴ μέλλειν ἔτι,
ἀλλὰ τὴν πρώτην τρέχειν χρῆν ὡς τάχιστ' ἤδη κύκλω.
εἶά νυν ἴχνευε καὶ μάτευε πάντ' [ἐρρωμένως,]
εἴ τις ἐν τόποις ἐδραῖος ἄλλος αὐτὸν λέληθεν ὦν.

666

πανταχῇ δὲ ρῖψον ὄμμα,
καὶ τὰ τῆδε, καὶ τὰ δεῦρο,
πάντ' ἀνασκόπει καλῶς.

ἦν γὰρ με λάθη δράσας ἀνόσια,
δώσει τε δίκην, καὶ πρὸς τούτῳ
τοῖς ἄλλοις ἀνδράσιν ἔσται
παράδειγμ' ὕβρεως ἀδίκων τ' ἔργων
ἀθέων τε τρόπων· ———

(στρ.

φήσει δ' εἶναί τε θεοὺς φανερώς,

δείξει τ' ἤδη
πᾶσιν ἀνθρώποις σεβίζειν δαίμονας ———
δικαίως τ' ἐφέποντας ὅσια, καὶ νόμιμα
μηδομένους, ποιεῖν ὅ τι καλῶς ἔχει.
κἂν μὴ ποιῶσι ταῦτα, τοιάδ' ἔσται·
αὐτῶν ὅταν ληφθῆ τις οὐχ
ὀσιόν τι δρῶν, μανίαις φλέγων,
λύσση παράκοπος —,

685

εἴ τι δρώη,
πᾶσιν ἐμφανῆς ὄραν ἔσ-
ται γυναιξὶ καὶ βροτοῖσιν,
ὅτι τὰ παράνομα τὰ τ' ἀνόσια θεὸς
παραχρῆμ' ἀποτίνεται.

ἀλλ' ἔοιχ' ἡμῖν ἅπαντά τως διεσκέφθαι καλῶς.
οὐχ ὀρῶμεν γοῦν ἔτ' ἄλλον οὐδέν' ἐγκαθήμενον.

ΓΥ.Α. ἄ α'.

ποῖ ποῖ σὺ φεύγεις; οὔτος οὔτος οὐ μενεῖς;
τάλαιν' ἐγὼ τάλαινα, καὶ τὸ παιδίον

地母节妇女

得斯，辱骂我们。

涅西罗科斯 我倒了霉，把自己推到祸事里来了！

妇女甲 我们应该怎样处置他？

克勒忒涅斯 好好监视他，免得他跑了；我去向主席团^[94]报告。 654

歌队 我们现在把火炬点燃，鼓起勇气把胸带束紧，把上衣解下，找一找，看有没有别的男人混进会场。整个普倪克斯^[95]、每个帐篷都要走到，每条过道都要检查。来呀，让我们快步出发，悄没声儿到处视察；时机不容耽误，我们不可拖延；我们赶快去转一转。追踪吧，到处找找，看有没有别的男人偷偷地坐在这些地方。向各个方向转动你的眼睛，这边望望，那边望望，到处仔细检查。 666

（短歌首节）要是发现有人偷偷地犯了渎神罪，他就该受到惩罚，还要成为一个榜样，叫别的男人看看一个无法无天、亵渎神明的人的下场……他从此会说，神显然是存在的；他会教世上的人尊敬天神……遵守神圣的法则，注视法律的条文，做正当的事情。要是人们不照此而行，他们就会有这样的报应：要是他们干大不敬的事被人捉拿，他们就会发疯……不管他们做什么事情，他们都会使每一个女人和男人清清楚楚看见神当场惩罚他们的无法无天的罪行。 685

我们认为每个角落都仔细检查过了，没有发现别的男人坐在这里。

妇女甲 啊，啊！你往哪里，往哪里逃？你这家伙，你这家伙，还不快停下来！我倒了霉，倒了霉！他从我怀中抢走

ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΑΙ

- 691 ἔξαρπάσας μοι φρούδος ἀπὸ τοῦ τιτθίου.
ΜΝ. κέκραχθι· τοῦτο δ' οὐδέποτε σὺ ψωμιεῖς,
 ἦν μή μ' ἀφήτ'· ἀλλ' ἐνθάδ', ἐπὶ τῶν μηρίων,
 πληγὲν μαχαίρα τῆδε φοινίας φλέβας
 καθαιματώσει βωμόν.
ΓΥ.Α. ὦ τάλαιν' ἐγώ.
 γυναῖκες, οὐκ ἀρήξετ'; οὐ πολλὴν βοήν
 στήσεσθε καὶ τροπαῖον, ἀλλὰ τοῦ μόνου
 τέκνου με περιόψεσθ' ἀποστερουμένην;
ΧΟ. ἔα ἔα.
 ὦ πότνιαι Μοῖραι, τί τόδε δέρκομαι
 νεοχμὸν αὐτέρας;
 ὡς ἅπαντ' ἄρ' ἐστὶ τόλμης ἔργα κἀναισχυντίας.
 οἶον αὐτὸ δέδρακεν ἔργον, οἶον αὐτὸ φίλαι, τόδε.
ΜΝ. οἶον ὑμῶν ἐξαράξει τὴν ἄγαν αὐθαδίαν.
ΧΟ. ταῦτα δῆτ' οὐ δεινὰ πράγματ' ἐστὶ καὶ περαιτέρω;
 706 **ΓΥ.Α.** δεινὰ δῆθ', ὅστις γ' ἔχει μου ἔξαρπάσας τὸ παιδίον.
ΧΟ. τί ἂν οὖν εἴποι πρὸς ταῦτά τις, ὅτε (ἀντ.
 τοιαῦτα ποιῶν ὄδ' ἀναισχυντεῖ;
ΜΝ. κοῦπω μέντοι γε πέπαυμαι.
ΓΥ.Α. ἀλλ' οὖν ἦκεις ὅθεν οὐ φεύξει,
 φαύλως τ' ἀποδρὰς οὔποτε λέξεις
 οἶον δράσας διέδυσ ἔργον,
 713 λήψει δὲ κακόν.
ΜΝ. τοῦτο μέντοι μὴ γένοιτο μηδαμῶς, ἀπεύχομαι.
ΧΟ. τίς οὖν σοι, τίς ἂν σύμμαχος ἐκ θεῶν
 ἀθανάτων ἔλθοι ξὺν ἀδίκους ἔργοις;
 718 **ΜΝ.** μάτην λαλεῖτε· τὴν δ' ἐγὼ οὐκ ἀφήσω.
ΧΟ. ἀλλ' οὐ μὰ τὴν θεὸν τάχ' οὐ
 χαίρων ἴσως ἔμ' ἐνυβριεῖς,
 λόγους τε λέξεις ἀνοσίους·
 ἀθείς ἔρ-
 γοις γὰρ ἀνταμειψόμεσθά σ',
 ὥσπερ εἰκός, ἀντὶ τῶνδε.
 τάχα δὲ μεταβαλοῦσ' ἐπὶ κακὸν ἔτε-
 725 ρότροπον σ' ἐπέχει τύχη.

地母节妇女

了我的婴儿，他跑了！^[96]

691

涅西罗科斯 尽管嚷吧；不放我走，你就不能再喂这孩子一口了。我将在这里，在这些腿肉上面，用这把祭刀把孩子的脉管割断，^[97]把神坛弄得鲜血淋漓。

妇女甲 我倒霉了！女士们，你们不来援助吗？你们不大声吼叫，不建立胜利纪念柱^[98]，眼看我失去了这惟一的孩子吗？

歌队 哎呀，哎呀！威严的命运女神们啊，我看见的是什麼怪现象？这是多么大胆的无耻行为！朋友们，他干的是什麼事，什麼事！

涅西罗科斯 我要把你们的傲慢态度压下去。

歌队 这不是一件可怕而又可怕的事情吗？

妇女甲 他抢走了我的婴儿，这是一件可怕的事情。

706

歌队 （次节）他无耻到极点，连这样的事情都干得出来，人们对此还有什么话说？

涅西罗科斯 我要干的事情还没有干完呢。

妇女甲 你到了这里就逃不掉；你决不能轻易就跑回去夸口，说你干了一件什么样的事情，又能溜之大吉，因为你就要吃苦头了。

713

涅西罗科斯 我求神保佑，但愿不会吃苦头。

歌队 你干了不正当的事情，哪一位，哪一位永生的神会来帮助你？

涅西罗科斯 你白费唇舌；我决不把孩子还给你。

718

歌队 我以地母地女的名义说，你侮辱我，说出大不敬的话，不能不受惩罚；我们要用大不敬的行动回敬你，这是合情合理的。也许命运会把 you 扔到另一种灾祸里，把你压倒。

725

ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΑΙ

ἀλλὰ τάσδε μὲν λαβεῖν χρῆν σ', ἐκφέρειν τε
τῶν ξύλων,
καὶ καταίθειν τὸν πανοὔργον, πυρπολεῖν θ'
ὅσον τάχος.

ΓΥ.Α. ἴωμεν ἐπὶ τὰς κληματίδας, ὦ Μανία.

729 **κ**άγώ σ' ἀποδείξω θυμάλωπα τήμερον.

ΜΝ. ὕφαπτε καὶ κάταιθε· σὺ δὲ τὸ Κρητικὸν
ἀπόδυθι ταχέως· τοῦ θανάτου δ', ὦ παιδίον,
μόνην γυναικῶν αἰτιῶ τὴν μητέρα.

τουτὶ τί ἔστιν; ἀσκὸς ἐγένεθ' ἢ κόρη
οἴνου πλέως, καὶ ταῦτα Περσικὰς ἔχων.

ὦ θερμόταται γυναῖκες, ὦ ποτίσταται,
κάκ παντὸς ὑμεῖς μηχανώμεναι πιεῖν,

ὦ μέγα καπήλοις ἀγαθὸν ἡμῖν δ' αὖ κακόν,

738 **κ**ακὸν δὲ καὶ τοῖς σκευαρίοις καὶ τῇ κρόκη.

ΓΥ.Α. παράβαλλε πολλὰς κληματίδας, ὦ Μανία.

ΜΝ. παράβαλλε δῆτα· σὺ δ' ἀπόκριναί μοι τοδί,
τουτὶ τεκεῖν φῆς;

ΓΥ.Α. καὶ δέκα μῆνας αὐτ' ἐγὼ
ἤνεγκον.

ΜΝ. ἤνεγκας σύ;

742 **ΓΥ.Α.** νῆ τὴν Ἄρτεμιν.

ΜΝ. τρικότυλον ἢ πῶς; εἶπέ μοι.

ΓΥ.Α. τί μ' ἠργάσω;
ἀπέδυσας, ὠναίσχυντέ, μου τὸ παιδίον
τυννοῦτον ὄν.

ΜΝ. τυννοῦτο;

745 **ΓΥ.Α.** μικρὸν νῆ Δία.

ΜΝ. πόσ' ἔτη δὲ γέγοεν; τρεῖς Χοᾶς ἢ τέτταρας;

ΓΥ.Α. σχεδὸν τοσοῦτον χῶσον ἐκ Διονυσίων.

ἀλλ' ἀπόδος αὐτό.

地母节妇女

你带着这些人去搬些柴来，把这个坏蛋化成灰，快快烧死！

妇女甲 玛尼亚，我们去搬葡萄藤。

我今天要把你烧成红炭。

729

涅西罗科斯 尽管放火，尽管烧！你得赶快把克里特^[99]衣服解开！奶娃娃，只好怪你妈妈害死你。

这是什么东西？这女娃变成了一只皮囊，肚里装满了酒，脚上穿一双波斯鞋。^[100]你们这些任性的女人啊，你们这些嗜酒的女人啊，你们想尽办法喝酒；你们使酒店老板享大福，使我们遭殃，使我们的家具和布料也遭殃。^[101]

738

妇女甲 玛尼亚，把许多葡萄藤扔到他面前。

涅西罗科斯 尽管扔！可是你得回答这句问话：你是不是说过这孩子是你生的？

妇女甲 是的；我怀她怀了十个月。

涅西罗科斯 你怀过她么？

妇女甲 我凭阿耳忒弥斯起誓，我怀过她。

742

涅西罗科斯 这东西装多少？装得下三小提子^[102]么？请你告诉我。

妇女甲 你对我捣了什么鬼？不要脸的东西，你把我的婴儿的衣服剥光了，她是这么小啊！

涅西罗科斯 这么小吗？

妇女甲 真的小得很。

745

涅西罗科斯 她几岁了？她已经过了三个还是四个大酒钟节？^[103]

妇女甲 大概过了那么多大酒钟节，还要加上上次酒神节以后一段时间。^[104]把她还给我。

地母节妇女

涅西罗科斯 我以这里的阿波罗的名义告诉你，我就是不还。

妇女甲 那我们就要把你烧死。

涅西罗科斯 尽管烧吧；我却要马上把她杀死。

妇女甲 我求你不要杀；你愿意把我怎么样都行，只是不要杀她。

涅西罗科斯 你天生是个慈爱的母亲。可是我还是要把她杀死。 753

妇女甲 哎呀，我的孩儿！玛尼亚，把那个祭盆给我，用来接我的孩儿的血。

涅西罗科斯 你端着盆儿在下面接，这个恩惠赏给你。

妇女甲 愿你不得好死！你多么吝啬，多么不客气！

涅西罗科斯 这皮子归女祭司所有。

妇女甲 什么东西归女祭司所有？

涅西罗科斯 接住这个。

克里梯拉 最不幸的弥卡，谁抢了你？谁把你亲爱的孩子抢走了？

妇女甲 这个坏蛋。你既然来了，就请你看住他，我去带着克勒忒涅斯向主席团报告这家伙犯下的罪行。

涅西罗科斯 现在有什么挽救办法？作什么打算？打什么主意？那个把我推到这样的祸害里的人，那个应当负责的人还没有来。我打发谁去给他报信？我知道有个办法，是从《帕拉墨得斯》剧中得来的；我要像剧中人物那样把信刻在桨上，把桨扔到海里。^[105]可是那些桨不在这里。哪里去找桨？哪里去找？哪里去找？要是我用这些还愿的匾代替桨，把信刻在上面，把匾到处扔，这个办法怎么样？好得很。这些匾是木制的，那些桨也是木制的。

ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΑΙ

ὦ χεῖρες ἐμαί,
 ἐγχειρεῖν χρῆν ἔργῳ πορίμῳ.
 ἄγε δὴ πινακῶν ξεστῶν δέλτοι,
 δέξασθε σμίλης ὀλκούς,
 κήρυκας ἐμῶν μόχθων· οἴμοι,
 τουτὶ τὸ ῥῶ μοχθηρόν·
 χώρει, χώρει. ποίαν αὐλακα;
 βάσκειτ', ἐπείγετε πάσας καθ' ὁδούς,
 κείνα, ταῦτα· ταχέως χρή.

- 785 ΧΟ. ἡμεῖς τοίνυν ἡμᾶς αὐτὰς εὖ λέξωμεν παραβᾶσαι,
 καίτοι πᾶς τις τὸ γυναικείον φύλον κακὰ πόλλ' ἀγορεύει,
 ὡς πᾶν ἐσμέν κακὸν ἀνθρώποις καὶ ἡμῶν ἐστὶν ἅπαντα,
 ἔριδες, νείκη, στάσις ἀργαλέα, λύπη, πόλεμος.
 φέρε δὴ νυν,
 εἰ κακὸν ἐσμεν, τί γαμείθ' ἡμᾶς, εἴπερ ἀληθῶς
 κακὸν ἐσμεν,
 κἀπαγορεύετε μήτ' ἐξελθεῖν μήτ' ἐκκύψασαν ἀλῶναι,
 ἀλλ' οὕτως πολλῇ σπουδῇ τὸ κακὸν βούλεσθε φυλάττειν;
 κἂν ἐξέλθῃ τὸ γυναικῶν ποι, κἄθ' εὐρητ' αὐτὸ θύρασιν,
 μανίας μαίνεσθ', οὐς χρῆν σπένδειν καὶ χαίρειν,
 εἴπερ ἀληθῶς
 ἔνδοθεν εὔρετε φροῦδον τὸ κακὸν καὶ μὴ κατελαμ-
 βάνετ' ἔνδον.
 κἂν καταδάρθωμεν ἐν ἀλλοτρίων παίζουσαι καὶ κοπιῶσαι,
 πᾶς τις τὸ κακὸν τοῦτο ζητεῖ περὶ τὰς κλίνας περιουστῶν.
 κἂν ἐκ θυρίδος παρακύπτωμεν, τὸ κακὸν ζητεῖτε θεᾶσθαι·
 κἂν αἰσχυθεῖσ' ἀναχωρήσῃ, πολὺ μᾶλλον πᾶς ἐπιθυμεῖ
 αὐτὴς τὸ κακὸν παρακύψαν ἰδεῖν. οὕτως ἡμεῖς ἐπιδήλως
 ὑμῶν ἐσμεν πολὺ βελτίους, βάσανός τε πάρεστιν ἰδέσθαι.
 βάσανον δῶμεν πότεροι χείρους. ἡμεῖς μὲν γάρ
 φαμεν ὑμᾶς,
 ὑμεῖς δ' ἡμᾶς. σκεψώμεθα δὴ κἀντιτιθῶμεν πρὸς ἕκαστον,
 παραβάλλουσαι τῆς τε γυναικὸς καὶ τἀνδρὸς τοῦνομ'
 ἐκάστου.
 Ναυσιμάχης μὲν γ' ἦπτων ἐστὶν Χαρμῖνος· δῆλα δὲ τάργα.
 καὶ μὲν δὴ καὶ Κλεοφῶν χείρων πάντως δήπου Σαλαβακχοῦς.
 πρὸς Ἀριστομάχην δὲ χρόνου πολλοῦ, πρὸς ἐκείνην
 τὴν Μαραθῶνι,
 καὶ Στρατονίκην, ὑμῶν οὐδεὶς οὐδ' ἐγχειρεῖ πολεμίζειν.
 ἀλλ' Εὐβούλης τῶν πέρυσιν τις βουλευτὴς ἐστὶν ἀμείνων

地母节妇女

我这双手啊，快着手做一件救命的事。光滑的木板啊，快接受这雕刀刻成的字迹——我的苦难的信使。哎呀，这个 ρ^[106] 怪难看！快移动，快移动！你刻出了一条什么样的长沟！你们走吧，向各条道路前进，朝那边走，朝这边走！要快啊！

歌队 让我们上前，在观众面前称赞我们自己。

785

每个人都讲过许多诽谤女人的话，说我们是男人的祸水，一切灾害——吵嘴、打架、引起动乱的内讧、伤心事、战争，都是由我们引起的。喂，如果我们是祸水，你们为什么要娶我们，如果我们真是祸水的话？你们为什么禁止我们出门，禁止我们向外眺望，怕被人发现？你们为什么这样热心把祸水看管起来？如果小娘子外出，你们发现她在大门外面，^[107] 你们就气得发狂；其实你们应当向神祭奠，应当喜欢，如果你们真的发觉这祸水已经跑出去，在家里再也找不见了。如果我们过节玩累了，在朋友家里睡觉，你们每人就到各处床上寻找这祸水。如果我们在窗口眺望，你们就都想看这祸水一眼；如果我们害羞退回去，你们每人就更想看见这祸水再到窗口眺望。由此可见，我们比你们好得多，有块试金石可以检查出来。让我们来测验一下，看谁更坏。我们说你们更坏，你们却说我们更坏。我们来检查，一个个地比较，把每个女人、每个男人的名字并列起来。卡耳弥诺斯不如瑙西玛刻，事实很明显。^[108] 克勒俄丰在各方面都不如萨拉巴克科。^[109] 许久以来，你们当中没有人敢同斯特刺托尼刻和马拉松战役的女英雄阿里斯托玛刻^[110] 比赛。在那些于去年把职务移交给别人的议事员当中，哪一位赶

ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΑΙ

- 813 παραδοὺς ἑτέρῳ τὴν βουλείαν; οὐδ' αὐτὸς τοῦτό γε φήσεις.
οὕτως ἡμεῖς πολὺ βελτίους τῶν ἀνδρῶν εὐχόμεθ' εἶναι.
οὐδ' ἂν κλέψασα γυνὴ ζεύγει κατὰ πεντήκοντα τάλαντα
ἔς πόλιν ἔλθοι τῶν δημοσίων· ἀλλ' ἦν τὰ μέγισθ' ὑφέληται
φορμὸν πυρῶν τάνδρὸς κλέψασ', αἰθημερὸν αὐτ' ἀπέδωκεν.
ἀλλ' ἡμεῖς ἂν πολλοὺς τούτων
ἀποδείξαιμεν ταῦτα ποιοῦντας.
καὶ πρὸς τούτοις γάστριδας ἡμῶν
ὄντας μᾶλλον καὶ λωποδύτας
καὶ βωμολόχους κἀνδραποδιστάς.
καὶ μὲν δήπου καὶ τὰ πατρῶά γε
χείρους ἡμῶν εἰσὶν σώζειν·
ἡμῖν μὲν γὰρ σῶν ἔτι καὶ νῦν
τάντιον, ὁ κανὼν, οἱ καλαθίσκοι,
τὸ σκιάδειον·
τοῖς δ' ἡμετέροις ἀνδράσι τούτοις
ἀπόλωλεν μὲν πολλοῖς ὁ κανὼν
ἐκ τῶν οἴκων αὐτῇ λόγχῃ,
πολλοῖς δ' ἑτέροις
ἀπὸ τῶν ὤμων ἐν ταῖς στρατιαῖς
ἔρριπται τὸ σκιάδειον.
- 825 πόλλ' ἂν αἱ γυναῖκες ἡμεῖς ἐν δίκη μεμψαίμεθ' ἂν
τοῖσιν ἀνδράσιν δικαίως, ἐν δ' ὑπερφυέστατον.
χρῆν γάρ, ἡμῶν εἰ τέκοι τις ἄνδρα χρηστὸν τῇ πόλει,
ταξίαρχον ἢ στρατηγόν, λαμβάνειν τιμὴν τινα,
προεδρίαν τ' αὐτῇ δίδοσθαι Στηνίοισι καὶ Σκίροις,
ἐν τε ταῖς ἄλλαις ἑορταῖς αἴσιν ἡμεῖς ἡγομεν·
εἰ δὲ δειλὸν καὶ πονηρὸν ἄνδρα τις τέκοι γυνή,
ἢ τριήραρχον πονηρόν, ἢ κυβερνήτην κακόν,
ὑστέραν αὐτὴν καθῆσθαι, σκάφιον ἀποκεκαρμένην,
τῆς τὸν ἀνδρείον τεκούσης. τῷ γὰρ εἰκὸς, ὦ πόλις,
τὴν Ὑπερβόλου καθῆσθαι μητέρ' ἡμφιεσμένην
λευκὰ καὶ κόμας καθεῖσαν πλησίον τῆς Λαμάχου,
καὶ δανείζειν χρήμαθ', ἢ χρῆν, εἰ δανείσειεν τι
καὶ τόκον πράττοιτο, δίδοναι μηδέν' ἀνθρώπων τόκον,
ἀλλ' ἀφαιρεῖσθαι βία τὰ χρήματ', εἰπόντας τοδί,
"ἀξία γοῦν εἰ τόκου, τεκούσα τοιοῦτον τόκον."
- 845 **MN.** ἰλλὸς γεγένημαι προσδοκῶν· ὁ δ' οὐδέπω.
τί δῆτ' ἂν εἴη τοῦμποδῶν; οὐκ ἔσθ' ὅπως
οὐ τὸν Παλαμήδην ψυχρὸν ὄντ' αἰσχύνεται.
τῷ δῆτ' ἂν αὐτὸν προσαγαγοίμην δράματι;
ἐγῶδα· τὴν καινὴν Ἑλένην μιμησομαι.
- 851 πάντως ὑπάρχει μοι γυναικεία στολή.

地母节妇女

得上欧部勒？^[111]连他也不敢这样说。所以我们自夸我们比男人好得多。^[112]也没有一个女人偷过城邦五十个塔兰同，居然乘车上卫城。^[113]我们偷得最多，也不过只偷丈夫一篓麦子，而且当天就归还了。

813

我们能指出你们当中有许多人做过这类事情。你们并且是比我们更大的饕餮、扒手、祭坛前的乞丐、绑架奴隶的人贩子。说起保存祖传的财产，你们也不如我们。直到如今，我们的卷纱柱、压线杆、小提篮^[114]和遮阳伞依然完好；我们的丈夫有许多却把他们的杆子连同矛尖一起在家里丢失了，还有许多在战场上把他们的遮阳盾从肩上扔掉了。^[115]

825

我们女人有合法的权利，有正当的理由对男人大加责备；这个谴责特别严重。如果我们当中有谁生了一个对城邦有益的儿子，一个队长或者一个将军，她就该受到一些尊敬，就该在斯忒尼亚节、阳伞节^[116]以及我们所庆祝的其他节日里坐前排座位；但是如果有女人生了一个胆小无用的儿子，一个不中用的舰长或笨拙的舵手，她就该坐在英雄的母亲后面，头发剃成鼎锅盖^[117]。城邦啊，这怎么公平？许珀玻罗斯的母亲竟坐在拉马科斯的母亲旁边，^[118]身穿白袍，头发飘扬，在那里放债。她对谁放债，要子息，谁也不应当付她子息，而应当把她的本钱扣留下来，对她说：“你生了这样的子息，倒也该要子息啊！”

845

涅西罗科斯 我望他眼都望斜了；他还没有来。是什么事情妨碍了他？他一定是因为《帕拉墨得斯》这出戏枯燥乏味而感到羞耻。要用哪一出戏才能把他引诱来？我知道了；我要模仿他的新人物海伦^[119]。碰巧我穿的也是女人衣服。

851

ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΑΙ

- ΚΡ.** τί αὖ σὺ κυρκανᾶς; τί κοικύλλεις ἔχων;
 πικρὰν Ἑλένην ὄψει τάχ', εἰ μὴ κοσμίως
 854 ἔξεις, ἕως ἂν τῶν πρυτάνεών τις φανῆ.
- ΜΝ.** (ὡς Ἑλένη) Νείλου μὲν αἶδε καλλιπάρθενοι ῥοαί,
 ὅς, ἀντὶ δίας ψακάδος, Αἰγύπτου πέδον
 857 λευκῆς νοτίζει, μελανοσυρμαῖον λεών.
- ΚΡ.** πανοῦργος εἶ νῆ τὴν Ἑκάτην τὴν φωσφόρον.
- ΜΝ.** ἐμοὶ δὲ γῆ μὲν πατρίς οὐκ ἀνώνυμος
 Σπάρτη, πατὴρ δὲ Τυνδάρεως.
- ΚΡ.** σοί γ', ὦλεθρε,
 861 πατὴρ ἐκεῖνός ἐστι; Φρυωνῆδας μὲν οὖν.
- ΜΝ.** Ἑλένη δ' ἐκλήθη.
- ΚΡ.** αὐθις αὖ γίγναι γυνή,
 πρὶν τῆς ἑτέρας δοῦναι γυναικίσεως δίκην;
- ΜΝ.** ψυχαὶ δὲ πολλαὶ δι' ἔμ' ἐπὶ Σκαμανδρίαις
 ῥοαῖσιν ἔθανον.
- ΚΡ.** ὄφελος δὲ καὶ σύ γε.
- ΜΝ.** κάγῳ μὲν ἐνθάδ' εἶμ'· ὁ δ' ἄθλιος πόσις
 οὐμὸς Μενέλαος οὐδέπω προσέρχεται.
 τί οὖν ἔτι ζῶ τῶν κοράκων πονηρία;
 ἀλλ' ὥσπερ αἰκάλλει τι καρδίαν ἐμήν.
 870 μὴ ψεῦσον, ὦ Ζεῦ, τῆς ἐπιούσης ἐλπίδος.
- ΕΥ.** (ὡς Μενέλαος) τίς τῶνδ' ἐρυμνῶν δωμάτων ἔχει
 κράτος,
 ὅστις ξένους δέξαιτο ποντίῳ σάλῳ
 κάμνοντας ἐν χειμῶνι καὶ ναυαγίαις;
- ΜΝ.** Πρωτέως τάδ' ἐστὶ μέλαθρα.

地母节妇女

克里梯拉 你又在捣什么鬼？为什么张着嘴呆望？要是你在主席到达之前不守规矩，我立刻叫你看一个痛哭流涕的海伦！ 854

涅西罗科斯（扮演海伦）“这些是美丽的仙女们游玩的尼罗河支流，这河水代替天降的雨水滋润着白色的埃及平原、喝黑泻剂的（谐拖黑尾衣的）人。”^[120] 857

克里梯拉 我以打火把的赫卡忒^[121]的名义说，你是个坏蛋。

涅西罗科斯 “我的故乡斯巴达并不是没有名声，我的父亲乃是廷达瑞俄斯。”^[122]

克里梯拉 该死的东西，他是你的父亲吗？佛律农达斯^[123]才是。 861

涅西罗科斯 “我名叫海伦。”

克里梯拉 你刚才装女人，已经受到惩罚，现在又变成了女人吗？

涅西罗科斯 “许多人的性命都为了我的缘故丧失在斯卡曼德洛斯河边。”^[124]

克里梯拉 愿你的性命也丧失在那里。

涅西罗科斯 “我现在是在这里；但是我的不幸的丈夫墨涅拉俄斯还没有来。^[125]那么我为什么还是活着的呢？”^[126]
因为乌鸦胆怯。

“还有一线希望鼓舞着我的心。宙斯啊，不要使这初露曙光的希望落空！” 870

欧里庇得斯（扮演墨涅拉俄斯） “谁是这城堡似的住宅的主人呀？”^[127]他会不会接待一个在大海上遭遇风暴打破了船的客人？”

涅西罗科斯 “这是普洛透斯的宫殿。”^[128]

ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΑΙ

- ΕΥ. ποίου Πρωτέως;
- 876 ΚΡ. ὦ τρισκακόδαιμον, ψεύδεται νῆ τῷ θεῷ,
ἐπεὶ τέθνηκε Πρωτέας ἔτη δέκα.
- ΕΥ. ποίαν δὲ χώραν εἰσεκέλασamen σκάφει;
- ΜΝ. Αἴγυπτον.
- ΕΥ. ὦ δύστηνος, οἱ πεπλώκαμεν.
- 880 ΚΡ. πείθει τι τούτῳ, τῷ κακῶς ἀπολουμένῳ
ληροῦντι λῆρον; Θεσμοφόριον τουτογί.
- ΕΥ. αὐτὸς δὲ Πρωτεὺς ἔνδον ἔστ' ἢ ἔξωπιος;
- ΚΡ. οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐ ναυτιᾶς ἔτ', ὦ ξένε,
ὅστις γ' ἀκούσας ὅτι τέθνηκε Πρωτέας
ἔπειτ' ἐρωτᾶς "ἔνδον ἔστ' ἢ ἔξωπιος;"
- ΕΥ. αἰαῖ· τέθνηκε; ποῦ δ' ἐτυμβεύθη τάφῳ;
- 886 ΜΝ. τόδ' ἐστὶν αὐτοῦ σῆμ', ἐφ' ᾧ καθήμεθα.
- ΚΡ. κακῶς ἄρ' ἐξόλοιο κάξολεῖ γέ τοι,
ὅστις γε τολμᾶς σῆμα τὸν βωμὸν καλεῖν.
- ΕΥ. τί δαὶ σὺ θάσσεις τάσδε τυμβήρεις ἔδρας
φάρει καλυπτὸς, ὦ ξένη;
- ΜΝ. βιάζομαι
γάμοισι Πρωτέως παιδὶ συμμείξαι λέχος.
- ΚΡ. τί, ὦ κακόδαιμον, ἐξαπατᾶς αὐτὸν τὸν ξένον;
οὗτος πανουργῶν δεῦρ' ἀνῆλθεν, ὦ ξένε,
ὡς τὰς γυναῖκας ἐπὶ κλοπῇ τοῦ χρυσίου.
- ΜΝ. βάϋζε, τοῦμὸν σῶμα βάλλουσα ψόγῳ.
- ΕΥ. ξένη, τίς ἢ γραῦς ἢ κακορροθοῦσά σε;
- ΜΝ. αὕτη Θεονόη Πρωτέως.
- ΚΡ. μὰ τῷ θεῷ,
εἰ μὴ Κρίτυλλά γ' Ἀντιθέου Γαργηττόθεν·
σὺ δ' εἶ πανοῦργος.

地母节妇女

欧里庇得斯 是哪一个普洛透斯的宫殿？

克里梯拉 你这三重不幸的人！我以地母地女的名义告诉你，
他是在撒谎，因为普洛忒阿斯^[129]已经死了十年了。

876

欧里庇得斯 “我们乘船到了什么地方了？”

涅西罗科斯 “到了埃及了。”

欧里庇得斯 “哎呀，我们已经航行了多么远呀！”

克里梯拉 你相信这个不得好死的人的胡言乱语吗？这是地母
庙。

880

欧里庇得斯 “普洛透斯本人是在家里还是不见了？”

克里梯拉 客人啊，你还在晕船，你已经听说普洛忒阿斯已经
死了，还问他“是在家里还是不见了”。

欧里庇得斯 “哎呀，他已经死了！埋在什么地方？”

涅西罗科斯 “我坐的地方就是他的坟墓。”

886

克里梯拉 愿你不得好死！你胆敢把这神坛叫做坟墓，一定不
得好死。

欧里庇得斯 “客人啊，你为什么坐在这坟头上，用衣服蒙着
头？”

涅西罗科斯 “他们强迫我和普洛透斯的儿子同床。”

克里梯拉 倒霉鬼，你为什么又欺骗这客人？客人啊，这家伙
是个坏蛋，他上这里来混在妇女当中偷我们的金首饰。

涅西罗科斯 “你尽管汪汪叫，尽管骂。”

欧里庇得斯 “客人，那辱骂你的老妇人是谁？”

涅西罗科斯 “是忒俄诺厄——普洛透斯的女儿。”^[130]

克里梯拉 我以地母地女的名义告诉你，她不是忒俄诺厄，而
是克里梯拉，安提忒俄斯的女儿，伽耳革托斯乡人氏。^[131]
你是个坏蛋！

ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΑΙ

- MN.** ὅποσα τοι βούλει λέγε.
οὐ γὰρ γαμοῦμαι σῶ κασιγνήτῳ ποτέ,
901 **προδοῦσα Μενέλαον ἐμὸν ἐν Τροίᾳ πόσιν.**
EY. γύναι, τί εἶπας; στρέψον ἀνταυγεῖς κόρας.
MN. αἰσχύνομαί σε, τὰς γνάθους ὑβρισμένη.
EY. τουτὶ τί ἔστιν; ἀφασία τίς τοί μ' ἔχει.
905 **ὦ θεοί, τίν' ὄψιν εἰσορῶ; τίς εἶ, γύναι;**
MN. σὺ δ' εἶ τίς; αὐτὸς γὰρ σέ κ' ἄμ' ἔχει λόγος.
EY. Ἑλληνίς εἶ τις ἢ ἴπιχωρία γυνή;
MN. Ἑλληνίς. ἀλλὰ καὶ τὸ σὸν θέλω μαθεῖν.
EY. Ἑλένη σ' ὁμοίαν δὴ μάλιστ' εἶδον, γύναι.
910 **MN.** ἐγὼ δὲ Μενελάῳ σ' ὅσα γ' ἐκ τῶν ἰφύων.
EY. ἔγνωσ ἄρ' ὀρθῶς ἄνδρα δυστυχέστατον.
MN. ὦ χρόνιος ἐλθὼν σῆς δάμαρτος ἐς χέρας,
λαβέ με λαβέ με πόσι, περίβαλε δὲ χέρας.
φέρε σέ κύσω. ἄπαγέ μ' ἄπαγ' ἄπαγ'
ἄπαγέ με λαβὼν ταχὺ πάνυ.
KP. κλαύσεται ἄρα νῆ τῷ θεῷ ὅστις
917 **σ' ἀπάξει, τυπτόμενος τῇ λαμπάδι.**
EY. σὺ τὴν ἐμὴν γυναῖκα κωλύεις ἐμέ,
τὴν Τυνδάρειον παῖδ', ἐπὶ Σπάρτην ἄγειν;
KP. οἴμ' ὡς πανοῦργος καὐτὸς εἶναί μοι δοκεῖς,
καὶ τοῦδέ τις ξύμβουλος. οὐκ ἐτὸς πάλαι
ἠγυπτιάζεται. ἀλλ' ὅδε μὲν δώσει δίκην.
923 **προσέρχεται γὰρ ὁ πρύτανις χῶ τοξότης.**
EY. τουτὶ πονηρόν; ἀλλ' ὑπαποκινητέον.
MN. ἐγὼ δ' ὁ κακοδαίμων τί δρῶ;

地母节妇女

- 涅西罗科斯 “你高兴说什么就说什么。我决不背弃我在特洛亚作战的丈夫墨涅拉俄斯而嫁给你的哥哥。” 901
- 欧里庇得斯 “夫人，你说什么？把你发亮的眼睛转向这边。”^[132]
- 涅西罗科斯 “我羞于见你，因为我的脸受了伤。”
- 欧里庇得斯 “这是怎么回事？我说不出话来了！众神啊，我看见的是谁的面貌？夫人，你是谁？” 905
- 涅西罗科斯 “可是你是谁呀？你我都有同样的话要问。”^[133]
- 欧里庇得斯 “你是希腊人还是本地的妇女？”^[134]
- 涅西罗科斯 “我是希腊人。我也想知道你是什么地方的人。”^[135]
- 欧里庇得斯 “夫人，我看你同海伦正是一模一样。”^[136]
- 涅西罗科斯 “看这些香草就知道你是墨涅拉俄斯了。”^[137] 910
- 欧里庇得斯 “你认对了我这个最不幸的人。”^[138]
- 涅西罗科斯 “啊，你终于回到你妻子的怀抱里来了！”^[139] 我的丈夫，快拥抱我，拥抱我，双手搂住我！来啊，让我亲亲你！快把我带走，带走，带走，带走，要快啊！”
- 克里梯拉 我以地母地女的名义说，谁把你带走，谁就会挨火把，痛哭流涕！ 917
- 欧里庇得斯 “你要阻止我把我的妻子，廷达瑞俄斯的女儿带回斯巴达吗？”
- 克里梯拉 在我看来，你也是个坏蛋，是这家伙的顾问。难怪你们一直在模仿狡猾的埃及人。这家伙将受惩罚，因为主席来了，弓箭手也来了。 923
- 欧里庇得斯 情形不妙；我得溜走。
- 涅西罗科斯 我这不幸的人怎么办呢？

ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΑΙ

- ΕΥ. μέν' ἤσυχος.
 οὐ γὰρ προδώσω σ' οὐδέποτ', ἦνπερ ἔμπνέω,
 928 ἦν μὴ προλίπωσ' αἱ μυρίαί με μηχαναί.
 ΜΝ. αὕτη μὲν ἢ μήρινθος οὐδὲν ἔσπασεν.
 ΠΡΥΤΑΝΙΣ. ὄδ' ἔσθ' ὁ πανούργος ὃν ἔλεγ' ἡμῖν Κλεισθένης;
 οὗτος, τί κύπτεις; δῆσον αὐτὸν εἰσάγων
 ὦ τοξότ' ἐν τῇ σανίδι, κάπειτ' ἐνθαδὶ
 στήσας φύλαττε καὶ προσιέναι μηδένα
 ἔα πρὸς αὐτόν, ἀλλὰ τὴν μάστιγ' ἔχων
 παῖ', ἦν προσίη τις.
- ΚΡ. νῆ Δί' ὡς νῦν δὴ γ' ἀνὴρ
 935 ὀλίγου μ' ἀφείλετ' αὐτὸν ἰστιορράφος.
 ΜΝ. ὦ πρύτανι πρὸς τῆς δεξιᾶς, ἦνπερ φιλεῖς
 κοίλην προτείνειν, ἀργύριον ἦν τις διδῶ,
 χάρισαι βραχὺ τί μοι καίπερ ἀποθανουμένω.
 ΠΡ. τί σοι χαρίσωμαι;
 ΜΝ. γυμνὸν ἀποδύσαντά με
 κέλευε πρὸς τῇ σανίδι δεῖν τὸν τοξότην,
 ἵνα μὴ ἔν κροκωτοῖς καὶ μίτραις γέρων ἀνὴρ
 942 γέλωτα παρέχω τοῖς κόραξιν ἐστιῶν.
 ΠΡ. ἔχοντα ταῦτ' ἔδοξε τῇ βουλῇ σε δεῖν,
 ἵνα τοῖς παριούσι δῆλος ᾖς πανούργος ὢν.
 ΜΝ. ἰαππαπαιάξ· ὦ κροκῶθ' οἷ' εἴργασαι·
 946 κούκ ἔστ' ἔτ' ἐλπίς οὐδεμία σωτηρίας.
 ΧΟ. ἄγε νυν ἡμεῖς παίσωμεν ἄπερ νόμος ἐνθάδε
 ταῖσι γυναιξίν,
 ὅταν ὄργια σεμνὰ θεαῖν ἱεραῖς ὥραις ἀνέχωμεν,
 ἄπερ καὶ
 Παύσων σέβεται καὶ νηστεύει,
 πολλάκις αὐταῖν ἐκ τῶν ὥρων
 ἐς τὰς ὥρας ξυνεπευχόμενος
 952 τοιαῦτα μέλειν θάμ' ἑαυτῷ.
 ὄρμα, χώρει·
 κοῦφα ποσὶν ἄγ' ἐς κύκλον,
 χειρὶ σύναπτε χεῖρα,
 ῥυθμὸν χορείας ὑπαγε πᾶσα,
 βαῖνε καρπαλίμοιν ποδοῖν.
 ἐπισκοπεῖν δέ,

地母节妇女

欧里庇得斯 安安静静呆在这里。我决不背弃你；只要我还有
一口气，我的千万条妙计不会辜负我。

928

涅西罗科斯 这条线没有钓上鱼。

主席 这人是不是克勒忒涅斯向我们报告的坏蛋？你这家伙，
为什么耷拉着头？弓箭手，把他带进去绑在刑板上，再把他
拖出来，严加看守，别让任何人同他接近；要是有人接
近，就用鞭子抽他。

克里梯拉 刚才倒是有个骗子差一点把他从我手里弄走了。

935

涅西罗科斯 主席啊，我凭你的右手——你经常凹着手心^[140]
伸出来的手——求你在我临死之前，给我一点小恩惠，要
是有人给你银子的话。

主席 你要我给你什么恩惠？

涅西罗科斯 叫弓箭手先把我的衣服脱光，再把我绑在刑板
上，免得乌鸦在吃我的时候，讥笑我这老头子穿着郁金色
袍子，缠着发带。

942

主席 议事会决定把你绑起来，让你仍然穿着这身衣服，就这
样示众，才显出你是个坏蛋。

涅西罗科斯 哎呀呀！郁金色袍子啊，你害了我了！我再也没
有得救的希望了。

946

歌队 来啊，让我们玩耍，妇女们照常在这里寻欢作乐，当
我们在神圣的节日里为地母地女举行庄严仪式的时候，
这个节日也是鲍宋所庆祝的，他不进酒食，^[141]多次向地
母地女恳求，希望一个个节日接踵而来，让他时常留心
庆祝。

952

起步啊，前进啊，迈着轻捷的步伐扯个大圆圈，手牵
着手，踏着舞蹈的节奏进行；快步跳啊！歌队可以东瞻西

ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΑΙ

- 959 πανταχῆ κυκλοῦσαν ὄμμα, χρῆ Χοροῦ κατάστασιν.
 ἅμα δὲ καὶ
 γένος Ὀλυμπίων θεῶν
 μέλπε καὶ γέραιρε φωνῆ πᾶσα χορομανεῖ τρόπῳ.
 εἰ δέ τις
 προσδοκᾷ κακῶς εἶρεῖν
- 966 ἐν ἱερῷ γυναῖκά μ' οὔσαν ἄνδρας, οὐκ ὀρθῶς φρονεῖ.
 ἀλλὰ χρῆν,
 (ὡς ἐπ' ἔργον ὠδικόν,)
- 968 πρῶτον εὐκύκλου χορείας εὐφυᾶ στῆσαι βάσιν. (στρ.
 πρόβαινε ποσὶ τὸν Εὐλύραν
 μέλπουσα καὶ τὴν τοξοφόρον
 Ἄρτεμιν ἀνασσαν ἀγνήν. χαῖρ'
 ὦ Ἐκάεργε, ὄπαζε δὲ νικῆν·
 Ἦσαν δὲ τὴν τελείαν
 μέλψωμεν ὡσπερ εἰκός,
 ἢ πᾶσι τοῖς χοροῖσιν ἐμπαίξει τε καὶ
- 976 κληῖδας γάμου φυλάττει. (ἀντ.
 Ἑρμῆν τε Νόμιον ἄντομαι
 καὶ Πᾶνα καὶ Νύμφας φίλας
 ἐπιγελάσαι προθύμως ταῖς
 ἡμετέραισι χαρέντα χορείαις.
 ἔσαιρε δὴ προθύμως
 διπλὴν χάριν χορείας.
 παίσωμεν ὦ γυναῖκες οἷάπερ νόμος,
 πάντως δὲ νηστεύωμεν.
- 984 ἀλλ' εἰ' ἐπ' ἄλλ' ἀνάστρεφ' εὐρύθμῳ ποδί,
 τόρευε πᾶσαν ὠδὴν· ἠγοῦ δέ γ'
 ὠδῆς αὐτός, σὺ κισσοφόρε
 Βάκχειε δέσποτ'· ἐγὼ δὲ κώμοις
- 989 σὲ φιλοχόροισι μέλψω. (στρ.
 Εὐιον ὦ Διὸς τε
 Βρόμιε καὶ Σεμέλας παῖ,
 χοροῖς τερπόμενος
 κατ' ὄρεα νυμφᾶν ἐρατοῖς ἐν ὕμνοις,
 ὦ Εὔι' Εὔι' εὐοῖ
 ὦ Εὔι' ἀναχορεύων.
 ἀμφὶ δὲ σοὶ κτυπεῖται (ἀντ.
 Κιθαιρώνιος ἠχώ,
 μελάμφυλλά τ' ὄρη
 δάσκια πετρώδεις τε νάπαι βρέμονται·
 κύκλῳ δὲ περὶ σὲ κισσὸς
 εὐπέταλος ἔλικι θάλλει.
- 1000 ΣΚΥΘΗΣ. ἐνταῦτα νῦν οἰμῶξι πρὸς τὴν αἰτρίαν.
 ΜΝ. ὦ τοξόθ' ἱκετεύω σε.

地母节妇女

望，眼睛转来转去。 959

每个人都唱歌，用歌声和狂欢的舞蹈向俄林波斯的众神致敬。如果有人希望我，一个女人，在举行神圣典礼的时候讲男人的坏话，他的想法不对头。 966

我们应当先停止这环舞的优美步伐，唱一支颂歌。^[142] 968

（舞歌首节）前进，我们歌颂那善于弹琴的神^[143]和那佩带弓箭的贞洁女神阿耳忒弥斯。远射的女神啊，欢迎你；请赐我们以胜利^[144]。我们还应当歌颂婚姻之神赫拉^[145]，每一个歌舞队都有她在里面寻欢作乐，她随身带着婚姻的钥匙。 976

（次节）我还要恳求牧人的神赫耳墨斯、潘和亲爱的仙女们^[146]前来欣赏我们跳舞，满面慈祥，笑逐颜开。我们诚心诚意跳庄严的舞蹈。姐妹们，让我们照常这样行乐，不进酒食。 984

现在踏着合拍的脚步跳另一种舞蹈，唱高声的歌曲。头缠常春藤的巴克科斯^[147]，我的主啊，请你亲自带领这首歌队；我要唱这支配合舞蹈的颂歌赞美你。 989

（旋舞曲首节）欧伊俄斯，宙斯的儿子啊，布洛弥俄斯，塞墨勒的孩儿啊，你喜欢在山上观看仙女们悦耳歌声中的舞蹈，欧伊俄斯啊，欧伊俄斯啊，欧嗨！欧伊俄斯啊，你来带头跳舞。^[148]

（次节）客泰戎^[149]山中的回音在你周围荡漾，那林木茂盛的青山和石谷也有了回声；叶儿鲜妍的常春藤在你头上长出了卷须。 1000

西徐亚人 你现在在这儿对着天痛哭吧。

涅西罗科斯 弓箭手，我求你。

ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΑΙ

- ΣΚ. μή μ' ἰκετεῦσι σύ.
 ΜΝ. χάλασον τὸν ἥλον.
 ΣΚ. ἀλλὰ ταῦτα δρᾶσ' ἐγώ.
 ΜΝ. οἴμοι κακοδαίμων, μάλλον ἐπικρούεις σύ γε.
 ΣΚ. ἔτι μάλλο βούλις;
 ΜΝ. ἀτταταῖ ἰατταταῖ·
 κακῶς ἀπόλοιο.
 ΣΚ. σίγα κακοδαίμων γέρον.
 πέρ', ἐγὼ ἔξενίγκι πορμός, ἵνα πυλάξι σοι.
 ΜΝ. ταυτὶ τὰ βέλτιστ' ἀπολέλαυκ' Εὐριπίδου.
 ἔα θεοί, Ζεῦ σῶτερ, εἰσὶν ἐλπίδες.
 ἀνὴρ ἔοικεν οὐ προδώσειν, ἀλλὰ μοι
 σημεῖον ὑπεδήλωσε Περσεὺς ἐκδραμών,
 ὅτι δεῖ με γίγνεσθ' Ἀνδρομέδαν· πάντως δέ μοι
 τὰ δέσμ' ὑπάρχει. δῆλον οὖν ἔτ' ἔσθ' ὅτι
 1014 ἤξει με σώσων· οὐ γὰρ ἂν παρέπτατο.
 (ὡς Ἀνδρομέδα)
 φίλαι παρθένοι φίλαι,
 πῶς ἂν ἀπέλθοιμι, καὶ
 τὸν Σκύθην λάθοιμι;
 κλύεις, ὦ προσάδουσα ταῖς ἐν ἄντροις,
 1021 κατάνευσον, ἔασον ὡς
 τὴν γυναῖκά μ' ἐλθεῖν.
 ἀνοικτος ὅς μ' ἔδησε τὸν
 πολυπονώτατον βροτῶν·
 μόλις δὲ γραῖαν ἀποφυγῶν
 σαπρὰν, ἀπωλόμην ὅμως.
 ὅδε γὰρ ὁ Σκύθης φύλαξ
 πάλαι ἐφέστηκ', ὀλοὸν ἀφίλον
 ἐκρέμασεν κόραξι δεῖπνον.
 ὀρᾶς; οὐ χοροῖσιν, οὐδ' ὑφ' ἡλίκων
 νεανίδων [κημῶ φέστηκ'] ἔχουσα
 ψῆφον, ἀλλ' ἐν πυκνοῖς δεσμοῖσιν
 ἐμπεπλεγμένη κήτει βορὰ Γλαυκέτη
 πρόκειμαι. γαμηλίῳ μὲν οὐ ξὺν
 παιῶνι, δεσμῖω δέ,
 γοᾶσθέ μ', ὦ γυναῖκες, —ὡς
 μέλεα μὲν πέπονθα μέλεος,
 ὦ τάλας ἐγώ, τάλας,
 ἀπὸ δὲ συγγόνων ἄλλ' ἄνομα

地母节妇女

西徐亚人 你求我，不可以。

涅西罗科斯 把钉子弄松点。

西徐亚人 我是在干这个。

涅西罗科斯 哎呀，我倒霉了！你把它钉得更紧了。

西徐亚人 还要我大大地钉紧吗？

涅西罗科斯 哎呀呀！愿你不得好死！

西徐亚人 倒霉的老头儿，住口！我去拿席子来，坐在上面看住你。

涅西罗科斯 这就是我从欧里庇得斯那里得到的好处！哈哈！众神啊，救主宙斯啊，有了希望了！

那人看来不会背弃我，他装扮珀耳修斯在那里一晃，给了我一个信号，我得扮演安德洛墨达。碰巧我也是被绑着的。很明显，他会来救我；否则他不会从旁飞过。

1014

（涅西罗科斯扮演安德洛墨达。）

“亲爱的，亲爱的姑娘们^[150]，我要怎样才能离开，才能躲过这西徐亚人的注意？洞里的应和者啊，你听见没有？请你点头允许我回到夫人那里。^[151]”

1021

“那把我这最不幸的女子绑起来的人是个无情的汉子。我好不容易才从那腐朽的老婆子^[152]手里逃生，到头来还是一命呜呼。这个西徐亚看守一直站在旁边盯住我，他把我这落难的、无亲无友的人吊起来喂乌鸦吃。你看见没有？我不是和歌队在一起，也不是和同年的女伴们在一起，拿着判决票站在漏斗前面，^[153]而是被缠在结实的链子里，躺在这里，喂给海怪格劳刻忒斯吃。^[154]姐妹们，快为我悲叹，你们不要唱婚姻之歌，要唱锁链之歌；因为我这不幸的人遭了不幸，哎呀，哎呀，我还从亲人们^[155]手里

ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΑΙ

πάθεα—φῶτα λιτομέναν, πολυ-
δάκρυτον Ἄϊδα γόον φεύγουσαν
αἶ αἶ αἶ αἶ, ἔ, ἔ,
ὅς ἔμ' ἀπεξύρησε πρῶτον,
ὅς ἐμέ κροκόεντ εἶτ' ἐνέδυσεν,
ἐπὶ δὲ τοῖσδ', ἐς τόδ' ἀνέπεμψεν
ἱερόν, ἔνθα γυναῖκες.

ἰώ μοι μοίρας ἄτεγκτε δαίμων·
ὦ κατάρατος ἐγώ.

τίς ἐμὸν οὐκ ἐπόψεται
πάθος ἀμέγαρτον ἐπὶ κακῶν παρουσία;
εἴθε με πυρφόρος αἰθέρος ἀστήρ
τὸν βάρβαρον ἐξολέσειεν.
οὐ γὰρ ἔτ' ἀθανάταν φλόγα λεύσσειν
ἐστὶν ἐμοὶ φίλον, ὡς ἐκρεμάσθην,
λαιμότμητ' ἄχη δαιμόνων, αἰόλαν
νέκυσιν ἐπι πορείαν.

1055

ΗΧΩ. χαῖρ', ὦ φίλη παῖ· τὸν δὲ πατέρα Κηφέα,
ὅς σ' ἐξέθηκεν, ἀπολέσειαν οἱ θεοί.

1058

ΜΝ. σὺ δ' εἶ τίς, ἥτις τοῦμὸν ὄκτειρας πάθος;

ΗΧΩ. Ἦχώ, λόγων ἀντῳδὸς ἐπικοκκάστρια,
ἥπερ πέρυσιν ἐν τῷδε ταύτῳ χωρίῳ
Εὐριπίδῃ καυτῇ ξυνηγωνιζόμενῃ.
ἀλλ', ὦ τέκνον, σὲ μὲν τὸ σαυτῆς χρῆ ποιεῖν,
κλάειν ἔλεινῳς.

ΜΝ. σὲ δ' ἐπικλαίειν ὕστερον.

ΗΧΩ. ἐμοὶ μελήσει ταῦτά γ'. ἀλλ' ἄρχου λόγων.

ΜΝ. ὦ νύξ ἱερά
ὡς μακρὸν ἵππευμα διώκεις,
ἀστεροειδέα νῶτα διφρεύουσ'
αἰθέρος ἱερᾶς,
τοῦ σεμνοτάτου δι' Ὀλύμπου.

ΗΧΩ. δι' Ὀλύμπου.

ΜΝ. τί ποτ' Ἀνδρομέδα περίαλλα κακῶν
μέρος ἐξέλαχον;

ΗΧΩ. μέρος ἐξέλαχον;

ΜΝ. θανάτου τλήμων.

ΗΧΩ. θανάτου τλήμων.

ΜΝ. ἀπολεῖς μ', ὦ γραῦ, στωμυλλομένη.

地母节妇女

受到另一种非法的虐待！我恳求那人救我，我发出临死的哀号，哎呀，哎呀，哦哟！是他先把我的胡子刮光，再给我穿上郁金香袍子，然后把我送到妇女们开会的庙上来的。掌管我的命运的无情的神啊！我倒了霉！我的灾难就是这样暴露，谁能不看一眼这不堪羡慕的厄运？但愿天空中带火的流星为我把这蛮子烧死！^[156]我再也无心看那不灭的阳光了，因为我被吊在这里，这是神赐的割喉咙的痛苦，到死者那里去的幽暗的旅行！”

1055

厄科 亲爱的孩子，你好！愿神们毁灭你父亲刻甫斯——那个把你遗弃的人。

涅西罗科斯 “你这个怜悯我的苦难的人是谁？”

1058

厄科 是厄科，答话的嘲笑者，我曾于去年在这同一个地点帮助过欧里庇得斯夺取戏剧奖赏。^[157]孩子啊，你得演你自己的戏，悲惨地哭泣。

涅西罗科斯 “你也得跟着哭泣。”

厄科 我自会留神，你开始念吧。

涅西罗科斯 “神圣的夜啊，你乘车绕了多么长的路，你驰过了神圣的空中星光灿烂的穹隆，驰过了庄严的俄林波斯上空。”^[158]

厄科 “俄林波斯上空。”

涅西罗科斯 “这莫大的灾难，我安德洛墨达为什么遭受呢？”^[159]

厄科 “为什么遭受呢？”

涅西罗科斯 “死亡，哎呀！”

厄科 “死亡，哎呀！”

涅西罗科斯 “老婆子^[160]，你会害死我，这样唠叨！”

ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΑΙ

ΗΧΩ. στωμυλλομένη.

ΜΝ. νή Δί' ὀχληρά γ' εἰσήρρηκας λίαν.

ΗΧΩ. λίαν.

ΜΝ. ὦγάθ', ἔασόν με μονωδῆσαι,
καὶ χαριεῖ μοι. παῦσαι.

ΗΧΩ. παῦσαι.

ΜΝ. βάλλ' ἐς κόρακας.

ΗΧΩ. βάλλ' ἐς κόρακας.

ΜΝ. τί κακόν;

ΗΧΩ. τί κακόν;

ΜΝ. ληρεῖς.

1080 ΗΧΩ. ληρεῖς.

ΜΝ. οἴμωζ'.

ΗΧΩ. οἴμωζ'.

ΜΝ. ὀτότυζ'.

ΗΧΩ. ὀτότυζ'.

ΣΚ. οὔτος σί λαλῖς;

ΗΧΩ. οὔτος σί λαλῖς;

ΣΚ. πρυτάνεις καλέσω.

1084 ΗΧΩ. πρυτάνεις καλέσω.

ΣΚ. σί κακόν;

ΗΧΩ. σί κακόν;

ΣΚ. πῶτε τὸ πωνή;

ΗΧΩ. πῶτε τὸ πωνή;

ΣΚ. σὺ λαλῖς;

ΗΧΩ. σὺ λαλῖς;

地母节妇女

厄科 “这样唠叨!”

涅西罗科斯 “你真是烦死我了!”

厄科 “烦死我了!”

涅西罗科斯 “好朋友，让我唱一支独唱曲，请你答应我的请求。别再回应了!”

厄科 “别再回应了!”

涅西罗科斯 “滚去喂乌鸦吃!”

厄科 “滚去喂乌鸦吃!”

涅西罗科斯 “什么讨厌的东西?”

厄科 “什么讨厌的东西?”

涅西罗科斯 “你胡说!”

厄科 “你胡说!”

1080

涅西罗科斯 “你去痛哭吧!”

厄科 “你去痛哭吧!”

涅西罗科斯 “你去流泪吧!”

厄科 “你去流泪吧!”

西徐亚人 喂，你说啥?

厄科 “喂，你说啥?”

西徐亚人 我去请主席来。

厄科 “我去请主席来。”

1084

西徐亚人 是啥讨厌的东西?

厄科 “是啥讨厌的东西?”

西徐亚人 这声音是从啥地方来的?

厄科 “这声音是从啥地方来的?”

西徐亚人 是你在说话吗?

厄科 “是你在说话吗?”

ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΑΙ

- ΣΚ. κλαύσαι.
 ΗΧΩ. κλαύσαι.
 1089 ΣΚ. κακκάσκι μοι;
 ΗΧΩ. κακκάσκι μοι;
 ΜΝ. μὰ Δί', ἀλλὰ γυνὴ πλησίον αὐτή.
 ΗΧΩ. πλησίον αὐτή.
 ΣΚ. ποῦ 'στ' ἡ μιανὰ; καὶ δὴ πεύγει.
 ποῖ ποῖ πεύγεις; οὐ καιρήσεις.
 1094 ΗΧΩ. οὐ καιρήσεις.
 ΣΚ. ἔτι γὰρ γρύζεις;
 ΗΧΩ. ἔτι γὰρ γρύζεις;
 ΣΚ. λαβὲ τὴ μιανὰ.
 ΗΧΩ. λαβὲ τὴ μιανὰ.
 1097 ΣΚ. λάλο καὶ κατάρατο γύναικο.
 ΕΥ. (ὡς Περσεύς) ὦ θεοὶ τίν' ἔς γῆν βαρβάρων
 ἀφίγμεθα
 ταχεῖ πεδίλω; διὰ μέσου γὰρ αἰθέρος
 τέμνων κέλευθον, πόδα τίθημ' ὑπόπτερον,
 Περσεύς, πρὸς Ἄργος ναυστολῶν, τὸ Γοργόνοσ
 κάρα κομίζων.
 ΣΚ. σὶ λέγεις; τὴ Γόργος πέρι
 τὸ γραμματέο σὺ τὴ κεπαλή;
 ΕΥ. τὴν Γοργόνοσ
 ἔγωγε φημί.
 1104 ΣΚ. Γοργό τοι κάγῳ λέγεις.
 ΕΥ. ἔα· τίν' ὄχθον τόνδ' ὀρῶ καὶ παρθένον
 θεαῖσ ὁμοίαν ναῦν ὅπως ὠρμισμένην;
 ΜΝ. ὦ ξένε, κατοίκτειρόν με τὴν παναθλίαν,
 λῦσόν με δεσμῶν.
 ΣΚ. οὐκὶ μὲ λαλήσει σύ;
 κατάρατο τολμᾶσ ἀποτανουμένη λαλᾶσ;

地母节妇女

西徐亚人 你要痛哭的!

厄科 “你要痛哭的!”

西徐亚人 是你在笑我吗?

1089

厄科 “是你在笑我吗?”

涅西罗科斯 不是我，是旁边的女人。

厄科 “是旁边的女人。”

西徐亚人 那可恶的东西在啥地方?

她正在逃跑。

你往啥地方，往啥地方逃跑? 你别高兴!

厄科 “你别高兴!”

1094

西徐亚人 你还要嘟哝吗?

厄科 “你还要嘟哝吗?”

西徐亚人 逮住那可恶的东西!

厄科 “逮住那可恶的东西!”

西徐亚人 那唠唠叨叨的该死的女人!

1097

欧里庇得斯 (扮演珀耳修斯) “众神啊，我穿着这飞鞋来到了何处的番邦? 我珀耳修斯提着戈耳戈的头，脚生双翼，在苍天的中央劈开一条路到阿耳戈斯去。”^[161]

西徐亚人 你说啥? 你提着的是作家戈耳戈斯^[162]的头吗?

欧里庇得斯 “我是说戈耳戈的头。”

西徐亚人 我也是说戈耳戈斯。

1104

欧里庇得斯 “啊，我看见的是什么山冈，是谁家少女，貌似女神，像一只船系在那上面?”

涅西罗科斯 “客人啊，怜悯我这十分不幸的人，把我的链子解开吧!”^[163]

西徐亚人 还不住口? 该死的东西，你快死啰，还要哇啦

ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΑΙ

- 1110 ΕΥ. ὦ παρθέν' οἰκτείρω σὲ κρεμαμένην ὄρων.
 ΣΚ. οὐ παρτέν' ἐστίν, ἀλλ' ἀμαρτωλὴ γέρων,
 καὶ κλέπτο καὶ πανοῦργο.
 ΕΥ. ληρεῖς ὦ Σκύθα.
 αὕτη γάρ ἐστιν Ἄνδρομέδα παῖς Κηφέως.
- 1114 ΣΚ. σκέψαι τὸ κύστο· μή τι μικτὸν παίνεται;
 ΕΥ. φέρε δεῦρό μοι τὴν χεῖρ', ἵν' ἄψωμαι κόρης·
 φέρε, Σκύθ'· ἀνθρώποισι γὰρ νοσήματα
 ἅπασιν ἐστίν· ἐμὲ δὲ καὐτὸν τῆς κόρης
 ταύτης ἔρως εἴληφεν.
- ΣΚ. οὐ ζηλώσῃ σε·
 ἀτὰρ εἰ τὸ πρῶκτὸ δεῦρο περιστραμμένον,
 οὐκ ἐπτόνησά σ' αὐτὸ πυγίζεις ἄγων.
- 1120 ΕΥ. τί δ' οὐκ ἔῃς λύσαντά μ' αὐτήν, ὦ Σκύθα,
 πεσεῖν ἐς εὐνήν καὶ γαμήλιον λέχος;
 ΣΚ. εἰ σπόδρ' ἐπιτυμεῖς τῇ γέροντο πύγισο,
 τῇ σανίδο τρήσας ἐξόπιστο πρῶκτισον.
- 1124 ΕΥ. μὰ Δί', ἀλλὰ λύσω δεσμά.
 ΣΚ. μαστιγῶ σ' ἄρα.
 ΕΥ. καὶ μὴν ποιήσω τοῦτο.
 ΣΚ. τὸ κεπαλή σ' ἄρα
 τὸ ξιπομάκαιραν ἀποκεκόψο τουτοῖ.
- 1127 ΕΥ. αἶ αἶ τί δράσω; πρὸς τίνας στρεφθῶ λόγους;
 ἀλλ' οὐκ ἂν ἐνδέξαιτο βάρβαρος φύσις.
 σκαιοῖσι γὰρ τοι καινὰ προσφέρων σοφὰ
 μάτην ἀναλίσκοις ἂν, ἀλλ' ἄλλην τινὰ
 τούτῳ πρέπουσαν μηχανὴν προσοιστέον.
- 1132 ΣΚ. μιὰρὸς ἀλώπηξ, οἶον ἐπιτήκιζέ μοι.
 ΜΝ. μέμνησο Περσεῦ μ' ὡς καταλείπεις ἀθλίαν.
- 1135 ΣΚ. ἔτι γὰρ σὺ τῇ μαστιγαν ἐπιτυμεῖς λαβεῖν;

地母节妇女

哇啦？

欧里庇得斯 “女郎啊，看见你吊在那里，我怜悯你！” 1110

西徐亚人 他不是女郎，是犯罪的老头儿，是小偷、坏蛋。

欧里庇得斯 “西徐亚人，你胡说。她乃是刻甫斯的女儿安德洛墨达。”

西徐亚人 你看看那个；不小吧？ 1114

欧里庇得斯 “把你的手给我，我要下来抚摸那姑娘；给我吧，西徐亚人！每个人都害相思病；我也陷入了这姑娘织成的情网之中。”

西徐亚人 我并不吃醋；他的背转到这边来罗，我并不嫉妒你把他带走，同他要好。 1120

欧里庇得斯 “西徐亚人啊，你为什么不让我把她解下来，和她一同睡在床上，睡在婚床上？”

西徐亚人 如果你很想同这老头儿要好，你就在这刑板上打个洞，从后面进行。

欧里庇得斯 “不；我要把她的链子解了。” 1124

西徐亚人 那我就拿皮鞭抽你。

欧里庇得斯 “我一定要解。”

西徐亚人 那我就拿弯刀砍你的头。 1127

欧里庇得斯 “啊，怎么办？还有什么话可说？这蛮子的脾气就是不听话。向愚蠢的人提出新鲜的、聪明的建议，是白费唇舌。^[164]我得另想一个适合于对付这家伙的办法。” 1132

西徐亚人 可恶的狐狸！他是在骗我。

涅西罗科斯 “珀耳修斯，你要记住，你丢下我一人在此，多么凄凉！” 1135

西徐亚人 你还想挨皮鞭吗？

ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΑΙ

- 1139 ΧΟ. Παλλάδα τὴν φιλόχορον ἐμοὶ
 δεῦρο καλεῖν νόμος ἐς χορόν,
 παρθένον ἄζυγα κούρην,
 ἢ πόλιν ἡμετέραν ἔχει (στρ. α
 καὶ κράτος φανερόν μόνῃ
 κληδοῦχος τε καλεῖται.
 φάνηθ' ὦ τυράννους
 στυγοῦσ' ὥσπερ εἰκός.
 δῆμός τοί σε καλεῖ γυναικῶν· (ἀντ. α
 1147 ἔχουσα δέ μοι μόλοις
 εἰρήνην φιλέορτον.
 ἦκετέ τ' εὐφρονες ἴλαοι, (στρ. β
 πότνιαι, ἄλσος ἐς ὑμέτερον,
 οὐ δὴ ἀνδράσιν οὐ θέμις εἰσορᾶν
 ὄργια σεμνὰ θεαῖν, ἵνα λαμπάσι
 1154 φαίνεται ἄμβροτον ὄψιν.
 μόλετον ἔλθετον, ἀντόμεθ' ὦ
 Θεσμοφόρῳ πολυποτνία, (ἀντ. β
 εἰ καὶ πρότερόν ποτ' ἐπηκόω
 ἦλθετον, ἔλθετε νῦν, ἀφίκεσθ' ἰκε-
 1159 τεύομεν ἐνθάδε χήμιν.
- ΕΥ. γυναῖκες εἰ βούλεσθε τὸν λοιπὸν χρόνον
 σπονδὰς ποιήσασθαι πρὸς ἐμέ, νυνὶ πάρα,
 1163 ἐφ' ᾧτ' ἀκοῦσαι μηδὲν ὑπ' ἐμοῦ μηδαμὰ
 κακὸν τὸ λοιπόν. ταῦτ' ἐπικηρυκεύομαι.
- ΧΟ. χρεῖα δὲ ποῖα τόνδ' ἐπειςφέρεις λόγον;
 ΕΥ. ὅδ' ἐστίν, οὖν τῇ σανίδι κηδεστῆς ἐμός.
 ἦν οὖν κομίσωμαι τοῦτον, οὐδὲν μοῦ ποτε
 κακῶς ἀκούσεται· ἦν δὲ μὴ πίθησθέ μοι,
 1169 ἃ νῦν ὑποικουρεῖτε, τοῖσιν ἀνδράσιν
 ἀπὸ τῆς στρατιᾶς παροῦσιν ὑμῶν διαβαλῶ.
- ΧΟ. τὰ μὲν παρ' ἡμῶν ἴσθι σοι πεπεισμένα·
 τὸν βάρβαρον δὲ τοῦτον αὐτὸς πείθε σύ.
- ΕΥ. ἐμὸν ἔργον ἐστίν· καὶ σόν, ὦλάφιον, ἃ σοι
 καθ' ὁδὸν ἔφραζον ταῦτα μεμνήσθαι ποιεῖν.
 πρῶτον μὲν οὖν δῖελθε κάνακόλπασον.
 σὺ δ', ὦ Τερηδών, ἐπαναφύσα Περσικόν.

地母节妇女

歌队 我照常邀请那喜欢舞蹈的帕拉斯^[165]，那位女神，不出嫁的姑娘到歌队里来。 1139

（第一曲首节）你守护着我们的城邦，掌握着实权，号称司钥者。你恨独裁君主恨得有理，请你前来！^[166]

（第一曲次节）妇女们在邀请你；请你带着爱好节日的和平女神到我这里来。 1147

（第二曲首节）可敬的女神们，请你们高高兴兴、满面慈祥地来到你们的圣地上，这地方是不许男人来观看女神们的庄严仪式的，只有你们在火炬照耀下显出神圣的容光。 1154

（第二曲次节）最可敬的地母地女，请你们前来，请你们光临！要是你们从前曾经听从我们的祈祷到过这里，现在也请前来，我们恳求你们到这里来。 1159

欧里庇得斯 诸位女士，只要你们愿意同我讲和，从今后，你们再也不会听见我讲你们的坏话了。这就是我的建议。 1163

歌队 你为什么提出这个建议？

欧里庇得斯 这个绑在刑板上的人是我的亲戚。只要我能把他带走，你们再也不会听见我讲你们的坏话了；你们若是不答应，我就把你们现在偷偷干的事情告诉你们的丈夫，当他们从军队里回来的时候。 1169

歌队 你放心，我们答应你；但是这个蛮子，你自己去说服他。

欧里庇得斯 那是我的事。

小鹿儿，你要记住我在路上吩咐你的事情，好好地干。先从他身边走过，再把裙子提起来捆在胸上。

忒瑞冬，奏波斯舞曲。^[167]

ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΑΙ

- ΣΚ. τί τὸ βόμβο τοῦτο; κῶμο τίς ἀνεγείρι μοι;
 ΕΥ. ἡ παῖς ἔμελλε προμελετᾶν, ὦ τοξότα.
 ὀρχησομένη γὰρ ἔρχεθ' ὡς ἄνδρας τινάς.
 ΣΚ. ὀρκῆσι καὶ μελετῆσι, οὐ κωλύσ' ἐγώ.
 1180 ὡς ἐλαπρός, ὥσπερ ψύλλο κατὰ τὸ κώδιο.
 ΕΥ. φέρε, θοίμάτιον κατάθου μὲν, ὦ τέκνον, τοδί·
 καθιζομένη δ' ἐπὶ τοῖσι γόνασι τοῦ Σκύθου,
 τὼ πόδε πρότεινον, ἵν' ὑπολύσω.
 ΣΚ. ναῖκι ναῖ
 κάτησο κάτησο, ναῖκι ναῖ, τυγάτριον.
 1185 οἴμ' ὡς στέριπο τὸ τιττί', ὥσπερ γογγύλη.
 ΕΥ. αὐλεῖ σὺ θᾶπτον· ἔτι δέδοικας τὸν Σκύθην;
 ΣΚ. καλό γε τὸ πυγή. κλαῦσί γ' ἂν μὴ ἕδον μένης.
 ἀνακύπτει καὶ παρακύπτει ἀπεψωλημένος·
 εἶεν· καλὴ τὸ σκῆμα περὶ τὸ πόστιον.
 ΕΥ. καλῶς ἔχει. λαβὲ θοίμάτιον· ὥρα ἔστι νῶν
 ἤδη βαδίζειν.
 1190 ΣΚ. οὐκὶ πιλῆσι πρῶτά με;
 ΕΥ. πάνυ γε· φίλησον αὐτόν.
 ΣΚ. ὄ ὄ ὄ παπαπαπαῖ,
 ὡς γλυκερὸ τὸ γλῶσσ', ὥσπερ Ἀπτικὸς μέλις.
 τί οὐ κατεύδει παρ' ἐμέ;
 ΕΥ. χαῖρε τοξότα,
 οὐ γὰρ γένοιτ' ἂν τοῦτο.
 ΣΚ. ναῖ ναῖ γράδιο.
 ἐμοὶ κάρισσο σὺ τοῦτο.
 ΕΥ. δώσεις οὖν δραχμήν;
 ΣΚ. ναῖ ναῖκι δῶσι.
 ΕΥ. τὰργύριον τοίνυν φέρε.
 ΣΚ. ἀλλ' οὐκ ἔκώδέν· ἀλλὰ τὸ συμβήνην λαβέ.
 ἔπειτα κομίζεις αὐτίς; ἀκολούτι, τέκνον.
 σὺ δὲ τοῦτο τήρει τῆ γέροντο, γράδιο.
 ὄνομα δέ σοι τί ἔστιν;

地母节妇女

西徐亚人 啥东西嗡嗡叫？啥地方来的狂欢队把我惊醒啰？

欧里庇得斯 弓箭手，这小姑娘就要开始练习。她要到酒会上去跳舞。

西徐亚人 让她跳舞，让她练习，我决不阻拦。

多么轻捷，像羊皮垫上的跳蚤。

1180

欧里庇得斯 来，孩子，把上衣脱了，坐在那西徐亚人的膝头上，把脚伸出来，我给你脱鞋子。

西徐亚人 大大地可以，请坐，请坐，大大地可以，我的小姑娘。

啊，这小东西多么结实，像萝卜。

1185

欧里庇得斯 双管乐奏快点。你还害怕这个西徐亚人吗？

西徐亚人 她的后面很美。你不躲在衣服下面，就要挨打！抬起头来，褪下皮，偷偷地看。好的！^[168]她的前面也很美。

欧里庇得斯 很好！把上衣穿上；是时候了，我们该走了。

西徐亚人 先亲我一下嘴，不行吗？

1190

欧里庇得斯 当然可以。亲他一下嘴。

西徐亚人 啊，啊，她的舌头多么甜，像阿提卡蜂蜜！她为啥不能躺在我身边？

欧里庇得斯 这可不行；弓箭手，再见。

西徐亚人 行，行，老婆婆！帮我一个忙！

欧里庇得斯 你肯给我一个德拉克马吗？

西徐亚人 行，行；我给你。

欧里庇得斯 把钱拿来。

西徐亚人 可是我没有现钱；你把这弓箭袋拿去。以后让我赎回。小女孩，跟我走。老婆婆，请你看住这老头儿。你叫啥名字？

ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΑΙ

- ΕΥ.** Ἄρτεμισία.
- 1201 **ΣΚ.** μεμνήσι τοίνυν τοῦνομ'· Ἄρταμουξία.
- ΕΥ.** Ἐρμῆ δόλιε, ταυτὶ μὲν ἔτι καλῶς ποιεῖς.
σὺ μὲν οὖν ἀπότρεχε, παιδάριον τουτὶ λαβών·
ἐγὼ δὲ λύσω τόνδε. σὺ δ' ὅπως ἀνδρικῶς
ὅταν λυθῆς τάχιστα, θεύξει, καὶ τενεῖς
- 1206 ὡς τὴν γυναῖκα καὶ τὰ παιδί' οἴκαδε.
- ΜΝ.** ἐμοὶ μελήσει ταῦτά γ', ἣν ἅπαξ λυθῶ.
- ΕΥ.** λέλυσο. σὸν ἔργον, φεῦγε πρὶν τὸν τοξότην
ἦκοντα καταλαβεῖν.
- 1209 **ΜΝ.** ἐγὼ δὴ τοῦτο δρῶ.
- ΣΚ.** ὦ γράδι' ὡς καρίεντό σοι τὸ τυγάτριον,
κού δύσκολ' ἀλλὰ πρᾶο. ποῦ τὸ γράδιο;
οἴμ' ὡς ἀπόλωλο· ποῦ τὸ γέροντ' ἐντευτενί;
ὦ γράδι', ὦ γρᾶ'. οὐκ ἐπαινῶ γράδιο.
Ἄρταμουξία.
- διέβαλλέ μ' ὁ γραῦς. ἀπότρεκ' ὡς τάκιστα σύ·
ὀρθῶς δὲ συμβήνη ἵστί· καταβηνῆσι γάρ.
- 1216 οἴμοι, τί δρᾶσι; ποῖ τὸ γράδι'; Ἄρταμουξία.
- ΧΟ.** τὴν γραῦν ἐρωτᾶς ἢ ἔφερειν τὰς πηκτίδας;
- ΣΚ.** ναὶ ναῖκι. εἶδες αὐτό;
- ΧΟ.** ταύτη γ' οἴχεται
αὐτὴ τ' ἐκείνη καὶ γέρων τις εἶπετο.
- ΣΚ.** κροκῶτ' ἔκοντο τῆ γέροντο;
- ΧΟ.** φῆμ' ἐγώ.
- 1221 ἔτ' ἂν καταλάβοις, εἰ διώκοις ταυτηί.
- ΣΚ.** ὦ μιὰρὸ γρᾶο· πότερα τρέξει τὴν ὁδό;
Ἄρταμουξία.
- ΧΟ.** ὀρθὴν ἄνω δίωκε. ποῖ θεῖς; οὐ πάλιν
τηδὶ διώξεις; τοῦμπαλιν τρέχεις σύ γε.
- 1225 **ΣΚ.** κακόδαιμον, ἀλλὰ τρέξει Ἄρταμουξία.

地母节妇女

欧里庇得斯 阿耳忒弥西亚。

西徐亚人 我会记住她的名字。阿耳塔穆克西亚！^[169] 1201

欧里庇得斯 狡猾的赫耳墨斯啊，这件事你做得好！^[170]你带着那小女孩跑了，我就把他放了你一获释，要像男子汉那样逃跑，回家去和你的妻子儿女团聚。 1206

涅西罗科斯 我一获释，自会关心。

欧里庇得斯 你已经获释了。这是你的事，趁弓箭手还没有来逮捕你，赶快逃跑。 1209

涅西罗科斯 我正在逃跑。

西徐亚人 老婆婆啊，你的小女儿多么可人，多么温柔，一点脾气也没有。老婆婆在啥地方？哎呀，我完嘞！那个老头儿啥地方去嘞？老婆婆啊，老婆婆啊！老婆婆，我再也不称赞你嘞。阿耳塔穆克西亚！这老婆子骗了我。

赶快滚蛋！这东西应当叫做标枪，因为它干了屁事。

哎呀，咋办？老婆婆在啥地方？阿耳塔穆克西亚！ 1216

歌队 你是在打听那个提竖琴的老婆婆吗？

西徐亚人 是的，是的。你看见她没有？

歌队 她从这条路走了，还有个老头子跟着她。

西徐亚人 是那个穿郁金香袍子的老头儿吗？

歌队 是的。你从这条路追去，可以把她逮住。 1221

西徐亚人 可恶的老婆子！她是往哪条路逃跑的？阿耳塔穆克西亚！

歌队 一直往山上追。^[171]

你往哪儿跑？还不快回头往这条路追去？你是在朝相反的路上跑。

西徐亚人 真是倒了霉！阿耳塔穆克西亚跑嘞。 1225

ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΑΙ

ΧΟ. τρέχε νυν, τρέχε νυν, κατὰ τοὺς κόρακας,
ἐπουρίσας,
ἀλλὰ πέπαισται μετρίως ἡμῖν·
ὥσθ' ὥρα δῆτ' ἐστὶ βαδίζειν
οἴκαδ' ἐκάστη.
τῷ Θεσμοφόρῳ δ' ἡμῖν ἀγαθὴν
τούτων χάριν ἀνταποδοίτην.

1231

歌队 你跑吧，你跑吧，一路顺风去喂乌鸦吃！

我们行乐够了；是时候了，我们每个人该回家了。愿地母地女把美好的奖品赐给我们。^[172] 1231

译者注

[1] 本剧上演时（公元前 410 年），欧里庇得斯（公元前 480？—前 406）已经是七十岁上下。“亲戚”一词，一般认为是指欧里庇得斯的次妻科厄里勒（Khoerile）的父亲涅西罗科斯（Mnesilokhos）。但是从剧中对话的语气看来，这两人的关系并不像岳婿关系。剧中的涅西罗科斯大概是科厄里勒的族人，可能是她的弟兄。

[2] 阿伽同（公元前？—前 401？）是革新派悲剧诗人。

[3] 西徐亚（Skythia）人是黑海北岸的游牧民族。古雅典警察是由西徐亚人充当的，他们在执行任务时携带弓箭，故称为“弓箭手”。

[4] 宙斯（Zeus）是克洛诺斯（Kronos）和瑞亚（Rhea）的儿子，为众神之首。

[5] 古雅典地母节在皮阿涅普西翁月（Pyanepsion，古雅典阴历四月初十至十三日（公历 10 月尾）庆祝。涅西罗科斯走累了，在这秋末冬初时节感到不舒服，盼望春天来临。燕子是报春鸟。

[6] 埃忒耳（aither）是制造天和万物的原料。欧里庇得斯曾经在他的悲剧《海伦》（*Helene*）第 584、586 行中提起赫拉（Hera）用埃忒耳制造了一个假海伦。阿里斯托芬经常把埃忒耳作为欧里庇得斯所信奉的神。

[7] 讽刺欧里庇得斯在悲剧里制造过许多瘸子，参看阿里斯托芬的喜剧《阿卡奈人》第 411 行、《蛙》第 864 行。

[8] 赫刺克勒斯（Herakles）是宙斯和阿尔克墨涅（Alkmene）的儿子，为希腊最伟大的英雄，死后升天成神。

[9] 文艺女神共九位，为宙斯和记忆女神的女儿，称为缪斯（Mousa）。

译者注

[10] “地母节”原文作“忒斯摩福里亚” (Thesmophoria), 意思是“制定习惯法的女神的节日”。“制定习惯法的女神”指得墨忒耳 (Demeter), 得墨忒耳是克洛诺斯和瑞亚的女儿, 为宙斯的姐姐。得墨忒耳为宙斯所爱, 生女儿珀耳塞福涅 (Persephone)。得墨忒耳是保护农作物的女神, 又是制定社会习惯、保护家庭、婚姻的女神。雅典的地母节是妇女的节日, 共庆祝四日。第一日叫“忒斯摩福里亚节”, 又叫“上庙节”(以别于四日的总名称), 雅典妇女于该日上地母庙准备庆祝事宜。第二日叫“下地节”, 纪念珀耳塞福涅被冥王哈得斯 (Hades) 架走, 带到地下去。第三日叫“断食节”, 因为珀耳塞福涅被架走, 妇女很是悲伤, 不进食物。这一天没有什么活动, 剧中的妇女利用这闲暇, 开会讨论欧里庇得斯诽谤妇女的问题。第四日叫“祝贺生育美丽女儿的母亲的节日”, 祝贺得墨忒耳把她的女儿珀耳塞福涅从地下迎接回来。“居间的日子”指“下地节”与“祝贺生育美丽的女儿的母亲的节日”之间的日子。古希腊人把“上庙节”作为第一日, “下地节”作为第二日, “断食节”作为第三日。第三日处于第二日与第四日之间。

[11] “海神”指波塞冬 (Poseidon)。波塞冬是克洛诺斯和瑞亚的儿子, 为宙斯的哥哥。

[12] “蜜饼”原是犒赏值夜班的兵士和比赛整夜喝酒而不打瞌睡的胜利者的奖品。

[13] 库瑞涅 (Kyrene) 是个妓女。

[14] 像蚁冢中的道路那样纤细而曲折的曲子。

[15] 指得墨忒耳和珀耳塞福涅。

[16] 福玻斯 (Phoibos) 是阿波罗 (Apollon) 的别名, 阿波罗是宙斯和勒托 (Leto) 的儿子。西摩厄斯 (Simoeis) 河在特洛亚 (Troia) 境内, 特洛亚在小亚细亚西北部。传说特洛亚的城垣是阿波罗和海神波塞冬为特洛亚国王拉俄墨冬 (Laomedon) 修建的。

[17] 阿耳忒弥斯 (Artemis) 是宙斯和勒托的女儿, 为阿波罗的姐姐。这节诗缺三个音缀。

译者注

[18] 勒托是提坦 (Titan) 神科俄斯 (Koios) 和提坦女神福珀 (Phobe) 的女儿。勒托为宙斯所爱, 怀孕后受到宙斯的妻子赫拉的迫害, 逃到爱琴 (Aigaion) 海上的提洛 (Delos) 岛, 生阿耳忒弥斯和阿波罗。

[19] “琴”指弦琴, 是一种用龟壳制造的小竖琴, 从小亚细亚的吕底亚 (Lydia) 传来的。美乐女神共三位, 为司爱与美的女神阿佛洛狄忒 (Aphrodite) 的伴侣。弗利基亚 (Phrygia) 在小亚细亚西北部。

[20] 阿伽同的歌曲并不“雄壮”, 诗人是在讽刺阿伽同的靡靡之音。

[21] “恋爱女神们”原文作“革涅梯利得斯” (Genetyllides), 革涅梯利得斯是谈情说爱的女神 (不是司爱与美的女神阿佛洛狄忒)。

[22] 埃斯库罗斯 (Aiskylos, 公元前 525—前 456) 是古希腊三大悲剧诗人之一。《吕枯耳癸亚》 (Lykourgia) 是埃斯库罗斯的一个“四部曲”, 第一部曲叫《厄多涅斯人》 (Edones), 第二部曲叫《巴萨里得斯》 (Bassarides, 意思是酒神的女信徒们), 第三部曲叫《青年们》, 第四部曲是萨梯洛斯剧 (Satyros) 《吕枯耳戈斯》 (Lykourgos)。吕枯耳戈斯是厄多涅斯人的国王, 他曾经攻击过酒神狄俄倪索斯 (Dionysos)。

[23] 这三句问话引自《厄多涅斯人》。

[24] “油瓶”是用来装橄榄油的瓶子。古希腊的男子, 特别是运动员, 用橄榄油润皮肤。

[25] 古希腊男人的外衣是一块长方形布料, 用来裹在身上, 左端搭在左肩上。

[26] 拉孔尼刻 (Lakonike) 在伯罗奔尼撒 (Peloponnesos) 半岛南部, 其中最大的城邦是斯巴达 (Sparta)。拉孔尼刻鞋是男人穿的红色鞋子。

[27] 《淮德拉》 (Phaidra) 指欧里庇得斯的悲剧《希波吕托斯》 (Hippolytos), 该剧写淮德拉爱上她丈夫的前妻的儿子希波吕托斯。“希波吕托斯”这名字的意思是“把马放松”, 因为这名字中含有 hip-

译者注

pos (“马”字)，所以涅西罗科斯借此讲猥亵语。

[28] 这句（自“我们”起）戏拟欧里庇得斯的悲剧《埃俄罗斯》（*Aiolos*，已失传）中的剧词。

[29] 萨梯洛斯分羊人和马人。羊人是神使赫耳墨斯（*Hermes*）和一位仙女的儿子，他们额上有角，鼻圆耳尖，性情淫荡。古希腊的“四部曲”，前三部曲是悲剧，第四部曲是萨梯洛斯剧，分羊人剧和马人剧。欧里庇得斯传下一出羊人剧，叫做《圆目巨人》（*Kyklops*），该剧的歌队是由羊人组成的。

[30] 伊彼科斯（*Ibykos*）是意大利西南部瑞癸翁（*Rhegion*）城的人，为公元前6世纪的抒情诗人。阿那克瑞翁（*Anakreon*，公元前550?—前465?）是小亚细亚西岸中部忒俄斯（*Teos*）城的人，他写抒情诗，歌颂爱情与醇酒。阿尔开俄斯（*Alkaios*）是爱琴海累斯博斯（*Lesbos*）岛上米提利尼（*Mytilene*）城的人，为公元前7世纪末叶的抒情诗人。

[31] 佛律尼科斯（*Phrynikhos*）是公元前6世纪末5世纪初的悲剧诗人。

[32] 菲罗克勒斯（*Philokles*）是埃斯库罗斯的外甥，为公元前5世纪的悲剧诗人。索福克勒斯上演《俄狄浦斯王》（*Oidipous Tyrannos*），得次奖，头奖被菲罗克勒斯夺去了。参看阿里斯托芬的喜剧《马蜂》第462行。

[33] 塞诺克勒斯（*Xenokles*）是悲剧诗人卡耳客诺斯（*Karkinos*）的大儿子，为公元前5世纪悲剧诗人。欧里庇得斯在公元前415年上演《特洛亚妇女》（*Troades*），得次奖，头奖被塞诺克勒斯夺去了。参看阿里斯托芬的喜剧《马蜂》的“退场”。

[34] 忒俄格尼斯（*Theognis*）是公元前5世纪的悲剧诗人，诨号“白雪诗人”。

[35] 这句引自欧里庇得斯的悲剧《埃俄罗斯》。

[36] 这行引自欧里庇得斯的悲剧《阿尔刻提斯》（*Alkestis*）第691

译者注

行，该剧中的阿德墨托斯（Admetos）命中注定要早死，他请求他父亲斐瑞斯（Pheres）替他死，斐瑞斯因此这样问他。“看见太阳光”即活在世上的意思。

[37] 据说这一景模仿克刺提诺斯（Kratinos）的喜剧《伊代俄人》（*Idaioi*）中的情节，该剧的歌队可能是由伊代俄人组成的，伊代俄人是女神库柏勒（Kybele）的祭司，他们有女人气，甚至把身上的毛拔去。

[38] “威严的女神们”指报仇神厄里倪厄斯（Erinyes），一共三位，她们是地和夜的女儿，头缠毒蛇，眼滴鲜血，样子很可怕。她们的圣地可以庇护求救的人。

[39] 克勒忒涅斯是个有女人气的人。

[40] 吃奶的小猪可用来祭神，猪毛用火烧干净。

[41] 阿佛罗狄忒是宙斯和狄俄涅（Dione）的女儿，为司爱与美的女神。

[42] 这行是由欧里庇得斯的悲剧《聪明的墨拉尼珀》（*Melanippe Sophe*）中的剧词改编而来的，原剧词的意思是：“我凭神圣的空气——宙斯的住所起誓。”

[43] 这里提起的希波克刺忒斯（Hippokrates）是雅典政治家伯里克利（Perikles）的侄儿，为雅典将军，他在公元前424年战死。他的儿子们被称为“笨猪”。

[44] 这两句戏拟欧里庇得斯的悲剧《希波吕托斯》中的剧词。该剧中的希波吕托斯（雅典国王忒修斯 Theseus 的儿子）曾经对老乳母起誓，答应不把她即将向他说的话泄漏出去；他起誓以后才知道是关于他的后母淮德拉对他的爱慕之情的话。他后来想把那些话告诉别人，老乳母便警告他不要违背他的誓言，他因此说：“我的嘴起了誓，我的心却没有起誓”（第612行）。淮德拉由于遭受拒绝而羞愧自杀，遗书反诬希波吕托斯企图侮辱她。

[45] 特刺塔（Thratia）是一个假想的女仆。

译者注

- [46] 斐尔塞法塔 (Phersephatta) 是雅典人称呼珀耳塞福涅的名称。
- [47] 女奴隶是可以跟随女主人进入这个会场的, 但因为特刺塔是一个假想的女仆, 所以涅西罗科斯借故把她打发走。
- [48] 普路托斯 (Ploutos) 是伊阿西翁 (Iasion) 和得墨忒耳的儿子, 为财神和地下财宝和谷物的赐与者。这里借用来指冥王普路同 (Plouton), 通称哈得斯 (Hades)。
- [49] 指珀耳塞福涅。
- [50] 革亚 (Gea, 又作该亚 Gaia) 是混沌的女儿, 为地神, 她生乌刺诺斯 (Ouranos, 即天) 和蓬托斯 (Pontos, 即海)。
- [51] 赫尔墨斯是宙斯和迈亚 (Maia) 的儿子, 为众神的使者。
- [52] “神”指阿波罗。提洛 (Delos) 岛在爱琴海南部, 为阿耳忒弥斯和阿波罗的出生地。
- [53] “女神”指雅典娜 (Athena)。雅典娜是宙斯的女儿, 是个处女神。她曾经同海神波塞冬竞争, 要做雅典人的都城的守护神, 她献出一支橄榄, 波塞冬献出一匹马。雅典人选中象征和平的橄榄枝, 奉雅典娜为守护神, 这都城便以雅典娜的名字为名称, 叫做雅典城。
- [54] “狩猎女神”原文作“杀野兽的孩子”, 指阿耳忒弥斯。阿耳忒弥斯有许多名字, 阿里斯托芬在《马蜂》和《云》中称呼她为狄克廷娜 (Diktynna, 意思是“用网捕兽的女神”), 在《骑士》和《吕西斯特刺塔》(Lysistrata) 中称呼她为阿格洛忒拉 (Agrotera, 意思是“狩猎女神”)。
- [55] 涅柔斯 (Nereus) 是蓬托斯和革亚的儿子, 为爱琴海中的水神; 他娶他的姐妹多里斯 (Doris) 为妻, 生了五十个女儿。
- [56] 歌队请阿波罗弹琴。
- [57] 俄林波斯 (Olympos) 是希腊北部的高山, 为众神的住处。
- [58] 皮托 (Pytho) 是阿波罗的圣地德尔斐 (Delphoi) 的古名, 德尔斐在科林斯 (Korinthos) 海湾北岸福西斯 (Phokis) 境内。
- [59] 在古希腊民主运动期间, 往往有野心家借民众的力量夺取政权,

译者注

成为独裁君主（一译僭主）。雅典的庇士特拉妥（*Peisistratos*）就是这样在公元前 560 年成为独裁君主的；他的次子希帕卡斯（*Hipparkhos*）在公元前 514 年被刺死，长子希庇亚斯（*Hippias*）在公元前 510 年被放逐。希庇亚斯在公元前 490 年企图借波斯的兵力进行复辟，没有成功。自从希庇亚斯被放逐后，雅典公民大会每次开会前都由传令员诅咒任何一个想成为独裁君主的人。

[60] “大提子”原文作“科俄斯”（*khoos*），“小提子”原文作“科梯勒”（*kotyle*）。十二科梯勒合一科俄斯，一科俄斯约合 3.5 公升。

[61] 这里模拟雅典的议事会。雅典议事会须准备议案，提交公民大会讨论。提摩克勒亚（*Timokleia*）、吕西拉（*Lysilla*）、索斯特刺忒（*Sostrate*）很像是由男人的名字提摩克勒斯（*Timokles*）、吕西克勒斯（*Lysikles*）、索斯特刺托斯（*Sostratos*）转化而来的。诗人可能在这里讽刺三个有女人气的男人。

[62] 据说欧里庇得斯的母亲克勒托（*Kleito*）是个卖菜的妇人，这个说法大概是喜剧诗人编造的。

[63] “科林斯客人”一词引自欧里庇得斯的悲剧《斯忒涅玻亚》（*Stheneboia*，已失传）。“客人”指柏勒洛丰忒斯（*Bellerophontes*）。柏勒洛丰忒斯是科林斯国王格劳科斯（*Glaukos*）的儿子，他曾经到阿耳戈斯（*Argos*）国王普洛托斯（*Proitos*）家里做客，被普洛托斯的妻子斯忒涅玻亚爱上了。该剧中有这样两行诗：“没有一件从她手里落下的东西不引起她的注意；她立即嚷道：‘这都是由于这位科林斯客人’。”这两行诗可能是该剧中一个拉皮条的人物说的话，那人大概是在向柏勒洛丰忒斯述说斯忒涅玻亚由于爱上了他而神经失常。科林斯在伯罗奔尼撒东北部。

[64] 这句戏拟欧里庇得斯的剧词。这女孩子的哥哥疑心他妹妹偷情，怀了孕。

[65] 这行引自欧里庇得斯的悲剧《福尼克斯》（*Phoinix*，已失传）。

[66] 这里影射欧里庇得斯的悲剧《达娜厄》（*Danae*，已失传）中的

译者注

情节，该剧中同名的女主人公被她父亲阿克里西俄斯（Akrisios）锁在一个铜塔里，因为神示说她会生一个儿子，那儿子日后会杀死他的外祖父。宙斯化为金雨和达娜厄来往，达娜厄因此生下珀耳修斯（Perseus）。珀耳修斯后来掷铁饼，误伤了阿克里西俄斯，使他受伤而死。

[67] 摩罗西亚（Molossia）在希腊西北部，那里出产一种非常凶猛的看羊狗。

[68] 一个俄玻罗斯（obolos）合六分之一德拉克马（drakhme）。当时一般劳动人民每天的收入是四个俄玻罗斯。戒指可以当印使用。这些妇女把原来的封印毁掉；她们偷了东西之后，在门上涂上粘土，用买来的戒指在粘土上打上假印。

[69] 塞浦路斯（Kypros）岛在地中海东部。

[70] 欧里庇得斯的悲剧《柏勒洛丰忒斯》中有这样的诗句：“谁说天上有神？没有神，没有神。”

[71] 戏拟欧里庇得斯的悲剧《福尼克斯》中的诗句：“女人犯过最野蛮的罪行。”

[72] 方尖柱象征街道的保护神阿波罗，柱旁栽着桂树，桂树是阿波罗的圣树，是由阿波罗所喜爱的女子变成的。

[73] 内战期间，男子要在夜里守城。

[74] 参看注 44。

[75] 阿耳忒弥斯是接生女神，她知道这些秘密。阿耳忒弥斯和阿波罗是孪生姐弟，她母亲生阿波罗的时候，她就给母亲接生。

[76] 这句戏拟欧里庇得斯的悲剧《忒勒福斯》（*Telephos*）中的剧词，原剧词的意思是：“我们所受的罪并不大于我们所犯的罪，为什么要生气呢？”

[77] 这谚语的原意是：“免得蝎子螫你。”

[78] 这句戏拟欧里庇得斯的悲剧《被缚的墨拉尼柏》（*Melanippe Desmotis*）中的剧词，原剧词的意思是：“再也没有比坏女人更坏的东西。”观众以为歌队长会说出“怪物”一类的词，哪知她却说出“女

译者注

人”。

[79] 阿格饶罗斯 (Agrauros) 是雅典国王刻克洛普斯 (Kekrops) 和阿格饶罗斯 (母女同名) 的女儿, 她曾经为保证雅典的安全而牺牲了自己的性命。

[80] 墨拉尼柏是刻戎 (Kheiron) 的女儿, 她和埃俄罗斯 (Aiolos) 有私情, 生了两个儿子, 她把他們藏在牛圈里, 然后告诉她父亲, 牛也会生人。

[81] 珀涅罗珀 (Penelope) 是俄底修斯 (Odysseus) 的妻子。她丈夫参加特洛伊战争, 一去二十年。有许多人到她家里向她求婚, 都被她拒绝了。后来她丈夫回来, 把求婚的人统统杀死, 夫妻才得团圆。

[82] 刮子是古希腊人在沐浴时用来刮汗垢的工具。这里是说用刮子戳个洞, 偷储藏的麦子。

[83] 阿帕图里亚 (Apatouria) 节是氏族节, 在皮阿涅普西翁月 (参看注5) 举行, 古雅典年满二十岁的青年在这个节日里正式成为雅典公民。涅西罗科斯的意思是说, 有些妇女在节日偷了过节的肉, 却撒谎说是猫偷吃了。

[84] 这里暗指欧里庇得斯曾经在《赫卡柏》(Hekabe) 第1279行、《特洛伊妇女》第361行、《厄勒克特拉》(Elektra) 第160、279、1160行描写克吕泰墨斯特拉 (Klytaimnestra) 用斧头砍死她丈夫阿伽门农 (Agamemnon), 阿伽门农是攻打特洛伊的希腊联军的统帅。

[85] 阿卡奈 (Akharnai) 是古雅典北部的一个乡区。

[86] 挖苦妇女甲在“断食节”吃过东西。

[87] 这人是克勒忒涅斯, 他穿女人衣服, 所以歌队长以为她看见一个女人跑来。

[88] 阿里斯托芬曾经在《云》第680行挖苦克勒俄倪摩斯 (Kleonymos) 有女人气。

[89] 水芹菜子末有一股刺鼻的气味, 古代的波斯人用来当芥末吃。

[90] 科托客代 (Kothokidai) 是俄涅伊斯 (Oineis) 氏族居住的乡区。

译者注

- [91] 塞倪拉 (Xenylla) 是虚构的人物。
- [92] 指喜剧演员身边挂着的皮制的阳物。
- [93] “地岬”指伯罗奔尼撒半岛与大陆相连的狭窄地带，地岬西边是科林斯海湾，东边是爱琴海。古时候科林斯人把他们的船推上岸来，拖过地岬。
- [94] 指古雅典议事会的主席团。古雅典议事会有议事员五百人，由每个混合族的五十个议事员轮流担任三十六七天的主席，其中三分之一必须昼夜值班。
- [95] 普倪克斯 (Pnyx) 是古雅典人开公民大会的地点，在雅典卫城西边的小山上，这里借用来指妇女大会会场。
- [96] 这一景戏拟欧里庇得斯的悲剧《忒勒福斯》中忒勒福斯抢走婴儿俄瑞斯忒斯 (Orestes) 的情节。
- [97] “腿肉”指牺牲的腿肉，不是指婴儿的腿肉。实际上剧场上并没有腿肉，也没有祭刀。
- [98] 古希腊人于战胜后把敌方的武器挂在柱子上，作为胜利纪念。
- [99] 克里特 (Krete) 是希腊东南边的岛屿。
- [100] 古希腊的酒囊是一只完整的羊皮，颈部和四条腿用绳子捆住，放酒时可把一条腿解开。波斯鞋是妇女穿的白色的皮带鞋。
- [101] 指妇女把小家具和布料变卖来买酒喝。
- [102] 参看注 60。
- [103] “大酒钟节”原文作“科厄斯” (khoes)，是花月 (Athesterion，古雅典阴历八月，相当于公历二三月之间) 庆祝的“花节”的第二日，古雅典人在当天自备酒食，到过节地点用大酒钟比赛喝酒。科厄斯是科俄斯 (khoos) 的复数，参看注 60。
- [104] “酒神节”指“酒神小节”，即勒奈亚 (Lenaia) 戏剧节，在二三月之间庆祝。诗人似乎把花节 (参看上注) 和勒奈亚节当作同一个节日的两个名称。本剧是在三四月之间庆祝的“酒神大节”上演的，所以这里说，“还要加上上次酒神节以后的一段时间。”

译者注

[105] 《帕拉墨得斯》(*Palamedes*, 已失传) 是欧里庇得斯的悲剧, 在公元前 415 年与《特洛伊妇女》同时上演, 得次奖。帕拉墨得斯是参加特洛伊战争的希腊英雄, 被俄底修斯杀害。他的兄弟俄阿克斯(*Oïax*) 把他的死耗刻在一些桨上, 把桨扔到海里, 其中一把竟漂过爱琴海, 把消息传给他们的父亲瑙普利俄斯(*Nauplios*)。

[106] 涅西罗科斯在刻 Euripides (欧里庇得斯) 的名字第三个字母 ρ (即 r), 读 rho (若)。

[107] 古希腊人的妻子不能随便出前院的大门(即街门), 闺女不能随便出前院的内门(即闺门), 内门之内是内院。

[108] 卡耳弥诺斯(*Kharminos*) 是雅典海军将领, 他在公元前 412 年率领二十艘战舰去截击北上增援的二十七艘斯巴达战舰。他在绪墨(*Syme*) 岛旁边遇见南下迎接援军的斯巴达主力舰队, 他以为是北上的斯巴达援军, 立即下令进攻, 击沉斯巴达战舰三艘, 但是他自己的舰队随即被斯巴达主力舰队团团围住, 损失了六艘战舰。瑙西玛刻(*Nausimakhe*) 不是真人, 这名字的意思是“海战”。

[109] 克勒俄丰(*Kleophon*) 是个政治煽动家。萨拉巴克科(*Sala-bakkho*) 是个妓女。

[110] 斯特刺托尼刻(*Stratonike*) 不是真人, 这名字的意思是“胜利军”。阿里斯托玛刻(*Aristomakhe*) 不是真人, 这名字的意思是“善战者”。马拉松(*Marathon*) 战役发生在公元前 490 年, 希腊人在那次的战役里初次击败波斯军。古希腊军没有妇女参加; 诗人是在这里讲笑话。

[111] 公元前 411 年五月底, 雅典发生政变, 寡头派强迫五百个议事员离职, 全体议事员竟无一人反抗(政变后成立“四百人议事会”, 但是不久就被民主派推翻)。本剧上演年代是由于公元前 411 年的政变而被断定为公元前 410 年的。欧部勒(*Euboule*) 不是真人, 这名字的意思是“善于议事的女人”。

[112] 此行模仿荷马史诗《伊利亚特》第四卷第 405 行, 该行的意思

译者注

是：“我们自夸我们比我们的父辈强得多。”

[113] 这里大概是讽刺“四百人议事会”的头子珀珊德洛斯 (Peisandros)。一塔兰同合六千德拉克马，参看注 68。

[114] 卷纱柱是织布机头上卷纱的圆柱。压线杆是使新织出的线同前一根线靠拢的木杆，在原文里同下文“杆子”（指矛的杆子）一词是同一个字。小提篮指装羊毛的篮子。

[115] “遮阳盾”一词在原文里同上文“遮阳伞”一词是同一个字。兵士在作战时用盾遮住阳光，用矛刺杀。这里讽刺克勒俄倪摩斯等人在作战时弃盾而逃。

[116] 斯忒尼亚 (Stenia) 节在地母节前一日（即皮阿涅普西翁月初九，参看注 5）庆祝。“阳伞节”原文作“斯克拉 (Skira) 节”，在斯克洛福里翁 (Skrophorion) 月（古雅典阴历十二月）十二（约在公历六月尾七月初）庆祝，为崇拜雅典娜的节日。参加庆祝的妇女举行游行，从卫城走到雅典郊区斯克戎 (Skiron)，有人给雅典娜的祭司打一把阳伞。

[117] 原文意思是“剃成碗形”，只剃边缘上的头发，不剃顶部，我们的西南方言叫“剃鼎锅盖”。

[118] 许珀玻罗斯 (Hyperbolos) 是个政治煽动家，在公元前 411 年（本剧上演前一年）被刺。拉马科斯 (Lamakhos) 是雅典将军，诗人曾在《阿卡奈人》中把他当作主战派头子。拉马科斯于公元前 413 年在西西里战死。

[119] 指欧里庇得斯的悲剧《海伦》中同名的女主人公。“新人物”有两层意思，第一，这人物是欧里庇得斯新近创造的（《海伦》是公元前 411 年或 412 年上演的）；第二，这人物的故事很新奇，该剧中的海伦一直留在埃及，而同帕里斯 (Paris) 出奔的则是赫拉制造的假海伦。

[120] 这三行戏拟《海伦》头三行。海伦是宙斯和勒达 (Leda) 的女儿，嫁给墨涅拉俄斯 (Menelaos)。一般的传说说她被特洛伊王子拐走了，以致引起特洛伊战争。一说她被送到埃及，在那里受到国王普洛

译者注

透斯 (Proteus) 保护；普洛透斯死后，他的儿子忒俄克吕墨诺斯 (Theoklymenos) 要强娶海伦为妻。《海伦》这剧开场时，海伦坐在普洛透斯的坟墓上面求救，念了六十七行独白，头三行是：“这些是美丽的仙女们游玩的尼罗河支流，这河用融化了的白雪，代替天降的雨水灌溉着埃及的平原田地。”“支流”指尼罗河口的支流，据说古时候有一百条。“仙女们”指水泽女神们。诗人故意用“白色的”一词来代替“黑色的”（意思是“黑人的”）。据说埃及人每月连续吃三天一种黑色的泻药。他们穿的袍子有黑色拖裾。参看欧里庇得斯的《海伦》（《欧里庇得斯悲剧集》第三卷，人民文学出版社，1957）。

[121] 赫卡忒 (Hekate) 是珀耳塞斯 (Perses) 的女儿，为下界的女神，能驱使妖魔。

[122] 这一行半引自《海伦》第 16、17 行。廷达瑞俄斯 (Tyndareos) 是珀里厄瑞斯 (Perieres) 和戈尔戈福涅 (Gorgophone) 的儿子。廷达瑞俄斯娶勒达为妻；有一晚上宙斯冒充廷达瑞俄斯和勒达同居，后来廷达瑞俄斯也回家来了，勒达因此为宙斯生下波吕丢刻斯 (Polydeukes) 和海伦，为廷达瑞俄斯生下卡斯托耳 (Kastor) 和克吕泰墨斯特拉，所以实际上廷达瑞俄斯只是海伦名义上的父亲。

[123] 佛律农达斯 (Phrynonidas) 是个居住在雅典的侨民，他的名字成了“骗子”一词的代用字。

[124] 这句引自《海伦》第 52、53 行。斯卡曼德洛斯 (Skamandros) 是特洛亚境内的河流。

[125] 第 866 行（自“我现在”起至“丈夫”）引自《海伦》第 49 行。《海伦》第 49—51 行的意思是：“所以我现在是在这里，但是我的不幸的丈夫招集了军队，向伊利翁的敌楼前进，去追赶那抢掠我的敌人。”墨涅拉俄斯是阿耳戈斯国王阿特柔斯 (Atreus) 的儿子，他娶海伦后，继承岳父廷达瑞俄斯的王位，做斯巴达国王。伊利翁 (Ilion) 是特洛亚的别名。

[126] 这句重见于《海伦》第 56 和 293 行。

译者注

[127] 这行引自《海伦》第68行，那是透克洛斯（Teukros）上场时说的头一句话。透克洛斯是萨拉米（Salamis）的国王忒拉蒙（Telamon）的儿子，他由于未能挽救他的哥哥埃阿斯（Aias）的性命，被他的父亲放逐了。他路过这里，把墨涅拉俄斯的死耗告诉海伦。海伦听了本想自杀，歌队劝她先去问问女预言者忒俄诺厄（Theonoe）。海伦进宫以后，墨涅拉俄斯才上场。墨涅拉俄斯曾经在海上遭遇风暴，打破了船。他登岸后把海伦（他并不知道他带回来的是假的海伦）留在岩洞里，只身来到王宫前面。

[128] 这句戏拟《海伦》第460行。墨涅拉俄斯敲宫门，门里出来一个老妇人，她回答墨涅拉俄斯说：“普洛透斯住在这宫里。”这句话与剧情不合，因为普洛透斯已经死了，不能再住在这宫里了。阿里斯托芬把剧词加以修改，借此挖苦欧里庇得斯。

[129] 克里梯拉认为普洛透斯就是普洛忒阿斯（Proteas）。普洛忒阿斯是厄庇克勒斯（Epikles）的儿子，为雅典将军。

[130] 忒俄诺厄是普洛透斯和珊玛忒（Psammathe）的女儿，她是一个女祭司。

[131] 古希腊人有三个名字，第一个是本人的名字；因为同名的人很多，所以加上父亲的名字（用属格，意思是某人的儿子或某人的女儿），作为第二个名字；此外，还加上乡区或生长地的名称，作为第三个名字，例如“伽耳革托斯乡的”（意思是伽耳革托斯乡人氏），作为第三个名字。伽耳革托斯（Gargetos）乡区在雅典领土阿提卡（Attika）东北部。

[132] 在《海伦》剧中，墨涅拉俄斯从女门房那里听说宙斯的女儿海伦住在王宫里，他感到诧异，认为埃及有一个凡人名叫宙斯，这海伦是一个同名的女人。这时候海伦从宫里出来，她已经从忒俄诺厄那里得悉墨涅拉俄斯并没有死。她一出来就被墨涅拉俄斯挡住。海伦立即认出了这个陌生人是她的丈夫，墨涅拉俄斯却不相信她是他的妻子。在海伦说明了她为什么留在埃及之后，一个报信人前来报告，说墨涅

译者注

拉俄斯从特洛亚带来的海伦已经升空不见了，墨涅拉俄斯这才相信眼前的女人是他的妻子。后来海伦告诉埃及国王忒俄克吕墨诺斯，她从客人（即墨涅拉俄斯）那里得知她丈夫墨涅拉俄斯已经在海里淹死了，她要求国王给她一只船，让她先到海上去给她丈夫举行葬礼，然后同国王结婚。海伦和墨涅拉俄斯便利用这计策逃走了。

[133] 引自《海伦》第 557 行。

[134] 这行若不是引自《海伦》第 561 行，便是由该行改编而来的。在《海伦》中，该行被抄漏了，后人把《地母节妇女》中的这行诗补入该剧。

[135] 引自《海伦》第 562 行。

[136] 引自《海伦》第 563 行。

[137] 戏拟《海伦》第 564 行，该行的意思是：“我看你也像墨涅拉俄斯；我不知说是什么好。”“香草”原文作“伊费翁”（*iphion*），拉丁学名叫 *Lavandula Spica*，中译名叫拉芳特（*Lavender*）香草，又叫熏衣草。欧里庇得斯扮演墨涅拉俄斯，他的衣服上插着这种花草，或头上戴着用这种花草编织的花冠。一说伊费翁是一种野菜，诗人借用来挖苦欧里庇得斯的母亲是个卖野菜的妇人。

[138] 引自《海伦》第 565 行。

[139] 引自《海伦》第 566 行。

[140] 指凹着手心要贿赂。

[141] 鲍宋（*Pauson*）是个画动物和漫画的画家，时常穷得没饭吃。

[142] 这环舞太轻浮，不能和庄严的颂歌相配搭，歌队长因此叫停。歌队随即跳一种比较庄严的舞蹈。

[143] 指阿波罗。

[144] 指戏剧比赛的胜利。

[145] 赫拉是克洛诺斯和瑞亚的女儿，为司婚姻和生育的女神。

[146] 赫耳墨斯曾发明杀献牺牲的仪式，因此成为保护动物的神，为牧人所崇敬。潘（*Pan*）是赫耳墨斯的儿子，也是一位牧神，他爱好音

译者注

乐。“仙女们”指山林水泽的仙女。

[147] 巴克科斯 (Bakkhos) 是酒神狄俄倪索斯的别名。

[148] 欧伊俄斯 (Euiois) 是狄俄倪索斯的别名，由赞美狄俄倪索斯的欢呼声“欧嗨”(euhoi) 而得名。布洛弥俄斯 (Bromios) 也是狄俄倪索斯的别名，意思是吵闹神。狄俄倪索斯能作牛吼、狮吼，祭祀他的仪式也是一片喧闹声。狄俄倪索斯是宙斯和塞墨勒 (Semele) 的儿子。

[149] 客泰戎 (Kithairon) 山在阿提卡和比奥细亚 (Boiotia) 交界处。

[150] “姑娘们”指《安德洛墨达》中的歌队，该剧中的歌队由安德洛墨达平日的伴侣组成，她们前来安慰安德洛墨达。

[151] 这三行（自“洞里的”起）戏拟《安德洛墨达》中的歌词。“夫人”是一个双关的词，指安德洛墨达的母亲，兼指涅西罗科斯的妻子。

[152] 指克里梯拉。

[153] “判决票”指陪审员手中的判决票。“漏斗”指投票箱上的漏斗，票由漏斗投入。这句描写陪审员投判决票的快乐。

[154] 格劳刻忒斯 (Glauketes) 是个好吃的雅典人。

[155] “亲人们”是一个双关的词，指安德洛墨达的亲人们（包括她的父亲刻甫斯），兼指欧里庇得斯。

[156] 观众以为涅西罗科斯会说“把我这不幸的人烧死”，哪知他却说出一句笑话。“蛮子”暗指西徐亚人。

[157] 安德洛墨达曾在《安德洛墨达》的“开场”中对着黑夜的天空悲叹自己的命运，厄科发出回音。安德洛墨达是在等候海怪在天亮的时候来吃她。“地点”指上演《地母节妇女》的酒神剧场。《安德洛墨达》是公元前 411 年上演的。

[158] 据说这五行（自“神圣的”起）引自《安德洛墨达》的“开场”。

[159] 据说这两行引自《安德洛墨达》的“开场”。

[160] 指厄科。

[161] 这四行半引自《安德洛墨达》。阿耳戈斯在伯罗奔尼撒东北部，

译者注

为珀耳修斯的家乡。参看注 151。

[162] 戈耳戈斯 (Gorgos) 是西西里的智者和修辞学家戈耳癸阿斯 (Gorgias, 公元前 483? — 前 376?) 的译名。戈耳癸阿斯写过哲学著作。他在公元前 427 年出使雅典, 发表演说, 很有名声。

[163] 这一行半引自《安德洛墨达》。

[164] 这一行半 (自“向愚蠢的人”起) 戏拟欧里庇得斯的悲剧《美狄亚》第 298、299 行, 那两行的意思是: “假如你提出什么新学说, 那些愚蠢的人就会认为你的话不实用, 你这人不聪明。”

[165] 帕拉斯 (Pallas) 是雅典娜的别名。

[166] 第一曲次节只有三行, 本节却有五行, 最后两行 (自“你恨”起) 疑是伪作。

[167] 忒瑞冬 (Teredon) 是个双管吹手。跳波斯舞, 臀部往下蹲, 然后一跃而起。

[168] 这些话是对皮制的阳物说的, 参看注 92。

[169] 西徐亚人把阿耳忒弥西亚念成了阿耳塔穆克西亚 (Artamouxia)。

[170] 赫耳墨斯刚出生就会偷窃, 很是狡猾。

[171] “山”指卫城。按照雅典剧场的演出习惯, 凡是到乡下去的人物应自观众左方下。本剧是在卫城南边的酒神剧场里上演的。卫城的城门是观众右方, 但是上山等于下乡, 所以歌队长的意思是叫西徐亚人朝观众左方的出口追去。

[172] 歌队长希望本剧能获得戏剧奖赏。

蛙

此剧根据霍尔（F. W. Hall）与吉尔达特（W. M. Geldart）校勘的《阿里斯托芬喜剧》（*Aristophanis Comoediae*, Oxford, 1954）古希腊文译出。

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΞΑΝΘΙΑΣ

ΔΙΟΝΥΣΟΣ

ΗΡΑΚΛΗΣ

ΝΕΚΡΟΣ

ΧΑΡΩΝ

ΠΑΡΑΧΟΡΗΓΗΜΑ ΒΑΤΡΑΧΩΝ

ΧΟΡΟΣ ΜΥΣΤΩΝ

ΑΙΑΚΟΣ

ΘΕΡΑΠΑΙΝΑ ΠΕΡΣΕΦΟΝΗΣ

ΠΑΝΔΟΚΕΥΤΡΙΑ

ΠΛΑΘΑΝΗ

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

ΑΙΣΧΥΛΟΣ

ΠΛΟΥΤΩΝ

蛙

人物

克桑西阿斯

狄俄倪索斯^[1]

赫刺克勒斯^[2]

死者

卡戎

歌队一 由蛙组成

歌队二 由祭祀厄琉西斯秘仪的妇女组成

埃阿科斯

女奴

女店主甲

女店主乙

欧里庇得斯

埃斯库罗斯

普路同

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

ΞΑΝΘΙΑΣ. Εἶπω τι τῶν εἰωθότων ὦ δέσποτα,
 ἐφ' οἷς αἰεὶ γελῶσιν οἱ θεώμενοι;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ. νῆ τὸν Δί' ὅ τι Βούλει γε, πλὴν "πιέζομαι,"
 τοῦτο δὲ φύλαξαι· πάνυ γάρ ἐστ' ἤδη χολή.

ΞΑ. μηδ' ἕτερον ἀστεῖόν· τι;

ΔΙ. πλὴν γ' "ὡς θλίβομαι."

ΞΑ. τί δαί; τὸ πάνυ γέλοιον εἶπω;

ΔΙ. νῆ Δία
 θαρρῶν γε· μόνον ἐκεῖν' ὅπως μὴ 'ρεῖς,

ΞΑ. τὸ τί;

ΔΙ. μεταβαλλόμενος τ' ἀνάφορον ὅτι "χεζητιᾶς."

ΞΑ. μηδ' ὅτι τοσοῦτον ἄχθος ἐπ' ἐμαυτῷ φέρων,
 10 εἰ μὴ καθαιρήσει τις, ἀποπαρδήσομαι;

ΔΙ. μὴ δῆθ', ἱκετεύω, πλὴν γ' ὅταν μέλλω 'ξεμεῖν.

ΞΑ. τί δῆτ' ἔδει με ταῦτα τὰ σκεύη φέρειν,
 εἶπερ ποιήσω μηδὲν ὦν περ Φρύνιχος
 εἶωθε ποιεῖν καὶ Λύκισ κάμειψίας;

ΔΙ. μή νυν ποιήσης· ὡς ἐγὼ θεώμενος,
 ὅταν τι τούτων τῶν σοφισμάτων ἴδω,
 πλεῖν ἢ 'νιαυτῷ πρεσβύτερος ἀπέρχομαι.

ΞΑ. ὦ τρισκακοδαίμων ἄρ' ὁ τράχηλος οὔτοσί,
 20 ὅτι θλίβεται μὲν, τὸ δὲ γέλοιον οὐκ ἐρεῖ.

ΔΙ. εἶτ' οὐχ ὕβρις ταῦτ' ἐστὶ καὶ πολλή τρυφή,
 ὅτ' ἐγὼ μὲν ὦν Διόνυσος υἱὸς Σταμνίου
 αὐτὸς βαδίζω καὶ πονῶ, τοῦτον δ' ὀχῶ,
 ἵνα μὴ ταλαιπωροῖτο μηδ' ἄχθος φέροι;

ΞΑ. οὐ γὰρ φέρω 'γώ;

ΔΙ. πῶς φέρεις γὰρ ὅς γ' ὀχεῖ;

蛙

克桑西阿斯 主子！让我说个总能令观众发笑的笑话，怎么样？

狄俄倪索斯 你想说什么就说吧，只是别让人觉得：“啊！这是多么地没趣儿呀！”，那我可实在受不了。

克桑西阿斯 那，来段妙语怎么样？

狄俄倪索斯 只是别让人觉得：“多么乏味呀！”

克桑西阿斯 那么，让我讲个——来劲儿点儿的？

狄俄倪索斯 你就放心地说吧，只是别说那个——

克桑西阿斯 哪个？

狄俄倪索斯 那个什么你急着要拉屎啦，所以你得把肩上的东西放一下啦，什么的。

克桑西阿斯 这不可能！因为，你瞧，我扛着这么重的东西，如果再没人来解救我的话，我可要放屁啦！

10

狄俄倪索斯 别！我求你可别！你快去吧，不然我可真无法忍受。

克桑西阿斯 那我干嘛还要扛着这些包袱呢，我又不能像佛律尼科斯^[3]、里基斯和阿墨普西阿斯^[4]那样创作？

狄俄倪索斯 不，你别这么做。如果我是观众，在剧场里看到这么蹩脚的噱头儿，我离开的时候会老上一百岁的。^[5]

克桑西阿斯 这脖子是多么的不幸呀，它得担着重担，还不能说个笑话。

20

狄俄倪索斯 你们看看，多么地厚颜无耻，多么的懒惰！当我，狄俄倪索斯，酒杯的儿子^[6]，也在不辞辛苦地用脚自己走路时，我却让他骑在驴背上，为的是不让他扛着重东西而受累！

克桑西阿斯 我难道没扛着重东西吗？

狄俄倪索斯 怎么能呢，明明是驴扛着你嘛！

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

- ΞΑ.** φέρων γε ταυτί.
ΔΙ. τίνα τρόπον;
ΞΑ. βαρέως πάνυ.
ΔΙ. οὔκουν τὸ βάρος τοῦθ' ὃ σὺ φέρεις ὄνος φέρει;
ΞΑ. οὐ δῆθ' ὃ γ' ἔχω ἄγὼ καὶ φέρω μὰ τὸν Δί' οὔ.
ΔΙ. πῶς γὰρ φέρεις, ὅς γ' αὐτὸς ὑφ' ἑτέρου φέρει;
ΞΑ. οὐκ οἶδ'· ὁ δ' ὤμος οὔτοσιν πιέζεται.
ΔΙ. σὺ δ' οὖν ἐπειδὴ τὸν ὄνον οὐ φῆς σ' ὠφελεῖν,
30 ἐν τῷ μέρει σὺ τὸν ὄνον ἀράμενος φέρε.
ΞΑ. οἴμοι κακοδαίμων· τί γὰρ ἐγὼ οὐκ ἐναυμάχουν;
ἦ τᾶν σε κωκύειν ἂν ἐκέλευον μακρά.
ΔΙ. κατάβα πανοῦργε. καὶ γὰρ ἐγγὺς τῆς θύρας
ἤδη βαδίζων εἰμὶ τῆσδ', οἱ πρῶτά με
35 ἔδει τραπέσθαι. παιδίον, παῖ, ἡμί, παῖ.
ΗΡΑΚΛΗΣ. τίς τὴν θύραν ἐπάταξεν; ὡς κενταυρικῶς
ἐνήλαθ' ὅστις· εἶπέ μοι τουτὶ τί ἦν;
ΔΙ. ὁ παῖς.
ΞΑ. τί ἔστιν;
ΔΙ. οὐκ ἐνεθυμήθης;
ΞΑ. τὸ τί;
ΔΙ. ὡς σφόδρα μ' ἔδεισε.
ΞΑ. νῆ Δία μὴ μαίνοιό γε.
ΗΡ. οὔ τοι μὰ τὴν Δήμητρα δύναμαι μὴ γελᾶν·
καίτοι δάκνω γ' ἐμαυτόν· ἀλλ' ὅμως γελῶ.
ΔΙ. ὦ δαιμόνιε πρόσελθε· δέομαι γάρ τί σου.
ΗΡ. ἀλλ' οὐχ οἶός τ' εἴμ' ἀποσοβῆσαι τὸν γέλων

蛙

克桑西阿斯 可我确实背着这个呀！

狄俄倪索斯 你是怎么痛着的？

克桑西阿斯 很辛苦地痛着的呀。

狄俄倪索斯 你背着重物不是驮在驴身上的吗？

克桑西阿斯 当然不是，以宙斯的名义，当然不是！这重物在我身上，是我扛着的。

狄俄倪索斯 你怎么可能背着重物呢，你明明是被驴扛着。

克桑西阿斯 我也不知道。总而言之，我这肩膀已经受不了了。

狄俄倪索斯 既然你说这头驴对你没用，那么，扛上东西，你自己走路吧。

30

克桑西阿斯 啊呀！可怜的人，我怎么不去打海战^[7]呢？那时候我看你还怎么对我呼来应去。

狄俄倪索斯 下来，无赖！我已经到了我要去的地方。伙计，伙计，我说伙计！

35

赫刺克勒斯 谁在敲门？像只疯牛似的，谁呀？

狄俄倪索斯 嘻，这位伙计。

克桑西阿斯 怎么了？

狄俄倪索斯 你没注意到吗？

克桑西阿斯 什么呀？

狄俄倪索斯 他很害怕我。

克桑西阿斯 那当然……你是不是疯了？

赫刺克勒斯 得墨忒耳呀^[8]，我简直不能不发笑。我咬紧牙关，但还是发笑。

狄俄倪索斯 我的朋友，过来，我……

赫刺克勒斯 看到我的狮子头在橘黄色的袍子上^[9]颤抖，我实

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

ὄρων λεοντῆν ἐπὶ κροκωτῶ κειμένην.
 τίς ὁ νοῦς; τί κόθορνος καὶ ῥόπαλον ξυνηλθέτην;
 ποῖ γῆς ἀπεδήμεις;

ΔΙ. ἐπεβάτευον Κλεισθένει—

ΗΡ. κάναυμαχηςας;

ΔΙ. καὶ κατεδύσαμέν γε ναῦς
 50 τῶν πολεμίων ἢ δώδεκ' ἢ τρεῖς καὶ δέκα.

ΗΡ. σφῶ;

ΔΙ. νῆ τὸν Ἄπόλλω.

ΞΑ. κᾶτ' ἔγωγ' ἐξηγρόμην.

ΔΙ. καὶ δῆτ' ἐπὶ τῆς νεῶς ἀναγιγνώσκοντί μοι
 τὴν Ἄνδρομέδαν πρὸς ἑμαυτὸν ἐξαίφνης πόθος
 τὴν καρδίαν ἐπάταξε πῶς οἶει σφόδρα.

ΗΡ. πόθος; πόσος τις;

ΔΙ. μικρὸς ἠλίκος Μόλων.

ΗΡ. γυναικός;

ΔΙ. οὐ δῆτ'.

ΗΡ. ἀλλὰ παιδός;

ΔΙ. οὐδαμῶς.

ΗΡ. ἀλλ' ἀνδρός;

ΔΙ. ἀπαπαί.

ΗΡ. ξυνεγένου τῶ Κλεισθένει;

ΔΙ. μὴ σκῶπτέ μ' ὠδέλφ'· οὐ γὰρ ἀλλ' ἔχω κακῶς·
 τοιοῦτος ἴμερός με διαλυμαίνεται.

60 **ΗΡ.** ποῖός τις ὠδελφίδιον;

ΔΙ. οὐκ ἔχω φράσαι.

ὅμως γε μέντοι σοι δι' αἰνιγμῶν ἐρῶ.

ἤδη ποτ' ἐπεθύμησας ἐξαίφνης ἔτνους;

ΗΡ. ἔτνους; βαβαιάξ, μυριάκισ γ' ἐν τῶ βίῳ.

ΔΙ. ἄρ' ἐκδιδάσκω τὸ σαφές ἢ ἄτερα φράσω;

蛙

在是控制不住我的笑声。这到底是什么意思呀？厚底靴怎么和我的短棒^[10]搞到一起去了？你去哪儿了呀？

狄俄倪索斯 我从克里斯塞尼斯的船上来。^[11]

赫刺克勒斯 你也去打海战啦？

狄俄倪索斯 我们打沉了十二三艘敌人的战船。

50

赫刺克勒斯 就你们俩？

狄俄倪索斯 对，以阿波罗的名义！

克桑西阿斯 然后我醒了。

狄俄倪索斯 然后，就在我读过《安德罗墨达》^[12]的那条船上，突然，我的心被一种愿望收紧了。

赫刺克勒斯 愿望？有多大呀？

狄俄倪索斯 没多大，像墨罗那斯^[13]那么小。

赫刺克勒斯 给女人的那种吗？

狄俄倪索斯 当然不是。

赫刺克勒斯 给男孩子的？

狄俄倪索斯 你说什么呢，伙计。

赫刺克勒斯 那么是给男人的啦。

狄俄倪索斯 啊呀，呀，呀……

赫刺克勒斯 你被克里斯塞尼斯搞过啦？

狄俄倪索斯 别开我玩笑，兄弟。我已经很不舒服了，我被一个愿望折磨着。

赫刺克勒斯 一种什么样的愿望呀，小兄弟？

60

狄俄倪索斯 我没法向你解释。我给你打个比方吧，你有没有突然一下子吃到炒豌豆的体会？

赫刺克勒斯 炒豌豆儿？我这辈子吃过上千次了。

狄俄倪索斯 那么，你理解我的意思了呢，还是需要我继续解

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

- ΗΡ.** μὴ δῆτα περὶ ἔτνους γε· πάνυ γὰρ μανθάνω.
ΔΙ. τοιουτοσὶ τοίνυν με δαρδάπτει πόθος Εὐριπίδου.
ΗΡ. καὶ ταῦτα τοῦ τεθνηκότος;
ΔΙ. κούδεις γέ μ' ἂν πείσειεν ἀνθρώπων τὸ μὴ οὐκ
ἐλθεῖν ἐπ' ἐκείνον.
ΗΡ. πότερον εἰς "Αἰδου κάτω;
70 **ΔΙ.** καὶ νῆ Δί' εἴ τί γ' ἔστιν ἔτι κατωτέρω.
ΗΡ. τί βουλόμενος;
ΔΙ. δέομαι ποιητοῦ δεξιοῦ.
οἱ μὲν γὰρ οὐκέτ' εἰσὶν, οἱ δ' ὄντες κακοί.
ΗΡ. τί δ'; οὐκ Ἴοφῶν ζῆ;
ΔΙ. τοῦτο γάρ τοι καὶ μόνον
ἔτ' ἐστὶ λοιπὸν ἀγαθόν, εἰ καὶ τοῦτ' ἄρα·
οὐ γὰρ σάφ' οἶδ' οὐδ' αὐτὸ τοῦθ' ὅπως ἔχει.
ΗΡ. εἴτ' οὐχὶ Σοφοκλέα πρότερον Εὐριπίδου
μέλλεις ἀναγαγεῖν, εἴπερ ἐκεῖθεν δεῖ σ' ἄγειν;
ΔΙ. οὐ πρὶν γ' ἂν Ἴοφῶντ', ἀπολαβὼν αὐτὸν μόνον,
ἄνευ Σοφοκλέους ὅ τι ποιεῖ κωδωνίσω.
κἄλλως ὁ μὲν γ' Εὐριπίδης πανοῦργος ὢν
κἂν ξυναποδράναι δεῦρ' ἐπιχειρήσειέ μοι·
ὁ δ' εὐκόλος μὲν ἐνθάδ' εὐκόλος δ' ἐκεῖ.
82 **ΗΡ.** Ἄγαθων δὲ ποῦ ἔστιν;
ΔΙ. ἀπολιπὼν μ' ἀποίχεται,
ἀγαθὸς ποιητῆς καὶ ποθεινὸς τοῖς φίλοις.
ΗΡ. ποῖ γῆς ὁ τλήμων;
ΔΙ. ἐς Μακάρων εὐωχίαν.
ΗΡ. ὁ δὲ Ξενοκλέης;
ΔΙ. ἐξόλοιτο νῆ Δία.

蛙

释下去？

赫刺克勒斯 碗豆就不用再说了，这个我懂了。

狄俄倪索斯 你瞧，我对欧里庇得斯就有这种愿望。

赫刺克勒斯 对那个已经死了的人呀？

狄俄倪索斯 但是谁也不能让我去找他。

赫刺克勒斯 去哪儿找？到哈得斯^[14]的地府里吗？

狄俄倪索斯 比那儿再深也行，以宙斯的名义起誓！

70

赫刺克勒斯 那你要去干什么呢？

狄俄倪索斯 我想得到作诗的灵感。好的诗人全死了，活着的全是不怎么样的。^[15]

赫刺克勒斯 什么？伊俄丰^[16]不是活着吗？

狄俄倪索斯 这是给我们留下的仅有的一点点好东西，如果可以这样说的话。因为我也并不很清楚他能抓到什么样的鱼。^[17]

赫刺克勒斯 如果你想从那儿^[18]把谁带回到阳光中来的话，你为什么不让索福克勒斯取代欧里庇得斯呢？

狄俄倪索斯 不，再让我试试^[19]，伊俄丰不用索福克勒斯的帮忙，自己能干什么；不，除非欧里庇得斯自作聪明，想和我闹别扭；至于索福克勒斯嘛，他在这儿和在那儿^[20]都一样。

赫刺克勒斯 阿伽同^[21]在哪儿？

82

狄俄倪索斯 他抛开我走了。真是个好诗人，也是个好朋友。

赫刺克勒斯 这个可怜的人到哪个国家去了？

狄俄倪索斯 到理想国找乐儿去了。

赫刺克勒斯 克赛诺克里斯呢？^[22]

狄俄倪索斯 让他见鬼去吧。

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

ΗΡ. Πυθάγγελος δέ;

ΞΑ. περὶ ἐμοῦ δ' οὐδεὶς λόγος
ἐπιτριβομένου τὸν ὦμον οὕτως σφόδρα.

ΗΡ. οὐκ οὐκ ἕτερον ἔστι ἐνταῦθα μεираκύλλια
τραγωδίας ποιῶντα πλεῖν ἢ μύρια,
91 Εὐριπίδου πλεῖν ἢ σταδίῳ λαλίστερα.

ΔΙ. ἐπιφυλλίδες ταῦτ' ἐστὶ καὶ στωμύλματα,
χειλιδόνων μουσεῖα, λωβηταὶ τέχνης,
ἃ φροῦδα θάπτον, ἣν μόνον χορὸν λάβη.
ἅπαξ προσουρήσαντα τῇ τραγωδίᾳ.
γόνιμον δὲ ποιητὴν ἂν οὐχ εὐροῖς ἔτι
ζητῶν ἂν, ὅστις ῥῆμα γενναῖον λάκοι.

ΗΡ. πῶς γόνιμον;

ΔΙ. ὥδὲ γόνιμον, ὅστις φθέγγεται
τοιουτονί τι παρακεκινδυνευμένον,
αἰθέρα Διὸς δωμάτιον, ἢ χρόνου πόδα,
ἢ φρένα μὲν οὐκ ἐθέλουσαν ὁμόσαι καθ' ἱερῶν,
102 γλῶτταν δ' ἐπιορκήσασαν ἰδίᾳ τῆς φρενός.

ΗΡ. σὲ δὲ ταῦτ' ἀρέσκει;

ΔΙ. μᾶλλον πλεῖν ἢ μαίνομαι.

ΗΡ. ἦ μὴν κόβαλά γ' ἐστίν, ὡς καὶ σοὶ δοκεῖ.

ΔΙ. μὴ τὸν ἐμὸν οἴκει νοῦν· ἔχεις γὰρ οἰκίαν.

ΗΡ. καὶ μὴν ἀτεχνῶς γε παμπόνηρα φαίνεται.

ΔΙ. δειπνεῖν με δίδασκε.

ΞΑ. περὶ ἐμοῦ δ' οὐδεὶς λόγος.

ΔΙ. ἀλλ' ὦνπερ ἔνεκα τήνδε τὴν σκευὴν ἔχων
ἦλθον κατὰ σὴν μίμησιν, ἵνα μοι τοὺς ξένους
τοὺς σοὺς φράσεις, εἰ δεοίμην, οἷσι σὺ
ἐχρῶ τόθ', ἠνίκ' ἦλθες ἐπὶ τὸν Κέρβερον,
τούτους φράσον μοι, λιμένας ἀρτοπώλια,
πορνεῖ' ἀναπαύλας ἐκτροπὰς κρήνας ὁδοὺς
πόλεις διαίτας πανδοκευτρίας, ὅπου

蛙

赫刺克勒斯 那毕萨格罗斯呢？^[23]

克桑西阿斯 对我他们什么都不说，我的肩膀的骨头都快磨得露出来了。

赫刺克勒斯 不是有无数的毛头小伙子在写着比欧里庇得斯长得多的悲剧吗？

91

狄俄倪索斯 那全是些冗长的废话，像燕子叫一样难听。^[24]简直是对艺术的糟蹋。他们只要得到允许被公演，^[25]便会立刻来沾污悲剧的名声。真正的诗人你再也找不到了；到哪儿去听那些传世的佳作呀！

赫刺克勒斯 你到底是什么意思呀？

狄俄倪索斯 到底是什么意思？你听听这句厚颜无耻的句子是怎么说的：“天空啊，宙斯的家园。”或者这句：“时间的脚。”^[26]或者：“神圣的思想不用发誓言；只有没头没脑的舌头，才去发虚伪的誓愿。”^[27]

102

赫刺克勒斯 你就喜欢这些？

狄俄倪索斯 什么呀，是他们硬给我的。

赫刺克勒斯 这都是些蠢话，你该知道的。

狄俄倪索斯 你别往我的脑子里钻行不行^[28]，你有你自己的。

赫刺克勒斯 那些蹩脚的艺术令我恶心。

狄俄倪索斯 你还是说说我该吃点儿什么吧。^[29]

克桑西阿斯 对于我他们什么都不谈。

狄俄倪索斯 我到这里来，穿得像你一样似的，为的是要让你告诉我，当你下到刻耳柏洛斯^[30]那儿去的时候，那些曾经帮助过你的朋友，我是否能用得着。告诉我他们的名字，他们所在的港口、做面包的铺房、窑子、街道、十字路口、泉水、旅店店主、住家、小酒馆，还有哪儿能没有太

多的臭虫。

克桑西阿斯 对于我，他们什么都不谈。

赫刺克勒斯 可怜的人，你真的敢去那儿吗？

狄俄倪索斯 唉，别多啰唆啦，快告诉我，哪条是通向哈得斯的最快的路，还别太冷，也别太热。

赫刺克勒斯 那么，我先说哪个呢？哪个？有一条路，得用绳子和凳子将你吊起来。

狄俄倪索斯 行了，这是上吊。

赫刺克勒斯 还有一条快路，是可以走的，得从药捣子^[31]中通过。

狄俄倪索斯 你是说毒芹吗？

赫刺克勒斯 一点也不错。

狄俄倪索斯 那可是条又冰又冷的路，我的腿立刻就会被冻僵的。

赫刺克勒斯 让我告诉你一条快路，并且是顺坡向下滑下去的吧。

狄俄倪索斯 行，步行的路不适合我。

赫刺克勒斯 你得到陶工区去。^[32]

狄俄倪索斯 然后呢？

赫刺克勒斯 当你登上一座高高的城墙后——

狄俄倪索斯 我怎么做？

赫刺克勒斯 你在那看看火炬接力赛。当它开始的时候，当观众刚一喊出：“开始啦！”你也开始跑。

狄俄倪索斯 跑到哪儿去？

赫刺克勒斯 下边呀。

狄俄倪索斯 那我的脑袋不得被摔碎了！我才不选这条路呢。

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

HP. τί δαί;

ΔΙ. ἤνπερ σὺ τότε κατηήθες.

HP. ἀλλ' ὁ πλοῦς πολὺς.
εὐθὺς γὰρ ἐπὶ λίμνην μεγάλην ἤξεις πάνυ
ἄβυσσον.

ΔΙ. εἶτα πῶς περαιωθήσομαι;

140 HP. ἐν πλοιαρίῳ τυννουτῶί σ' ἀνὴρ γέρων
ναύτης διάξει δὺ' ὀβολῶ μισθὸν λαβών.

ΔΙ. φεῦ. ὡς μέγα δύνασθον πανταχοῦ τῷ δὺ' ὀβολῶ.
πῶς ἠλθέτην κάκεισε;

HP. Θησεὺς ἤγαγεν.
μετὰ ταῦτ' ὄφεις καὶ θηρί' ὄψει μυρία
δεινότατα.

ΔΙ. μή μ' ἔκπληττε μηδὲ δειμάτου·
οὐ γάρ μ' ἀποτρέψεις.

HP. εἶτα βόρβορον πολὺν
καὶ σκῶρ αἰίνων· ἐν δὲ τούτῳ κειμένους,
εἴ που ξένον τις ἠδίκησε πώποτε,
ἢ παῖδα κινῶν τὰργύριον ὑφείλετο,
ἢ μητέρ' ἠλόασεν, ἢ πατρὸς γνάθον
ἐπάταξεν, ἢ ἴορκον ὄρκον ὤμοσεν,
150 ἢ Μορσίμου τις ῥῆσιν ἐξεγράψατο.

ΔΙ. νῆ τοὺς θεοὺς ἐχρῆν γε πρὸς τούτοισι κεί
τὴν πυρρίχην τις ἔμαθε τὴν Κινησίου.

HP. ἐντεῦθεν αὐλῶν τίς σε περίεισιν πνοή,
ὄψει τε φῶς κάλλιστον ὥσπερ ἐνθάδε,
καὶ μυρρινῶνας καὶ θιάσους εὐδαίμονας
ἀνδρῶν γυναικῶν καὶ κρότον χειρῶν πολύν.

ΔΙ. οὔτοι δὲ δὴ τίνες εἰσίν;

HP. οἱ μεμνημένοι—

160 ΞΑ. νῆ τὸν Δί' ἐγὼ γοῦν ὄνος ἄγων μυστήρια.
ἀτὰρ οὐ καθέξω ταῦτα τὸν πλείω χρόνον.

HP. οἶ σοι φράσουσ' ἀπαξάπανθ' ὧν ἂν δέη.
οὔτοι γὰρ ἐγγύτατα παρ' αὐτὴν τὴν ὁδὸν
ἐπὶ ταῖσι τοῦ Πλούτωνος οἰκοῦσιν θύραις.
καὶ χαῖρε πόλλ' ὦδελφέ.

蛙

赫刺克勒斯 你到底要选哪条路啊？

狄俄倪索斯 就要你原来选的那条。

赫刺克勒斯 那可是条很长的道路。首先，你得到一个巨大的，深不可测的湖边。

狄俄倪索斯 我怎么才能到对岸去呢？

赫刺克勒斯 你得给一个老船夫一两个小钱儿，他会领你上一条小船。

140

狄俄倪索斯 啊！一点儿小钱的作用总是很大的；它们怎么也跑到那下边儿去了？^[33]

赫刺克勒斯 西塞阿斯把它们弄去的^[34]。然后，你还会遇到无数的巨龙和可怕的怪兽。

狄俄倪索斯 你别来吓唬我，你不可能阻止我下去的。

赫刺克勒斯 然后，你会遇到大摊的淤泥和成堆的粪便。在这些淤泥和粪便中，有的人不公正地对待着新来的人；有的强暴着男童；有的用脚踢着自己的母亲；有的诅咒着，用拳头打着自己父亲的下颌。

150

狄俄倪索斯 和这些人在一起你得学会跳库尼西阿斯^[35]的出征舞，或是能抄录墨尔西摩斯^[36]的段子。

赫刺克勒斯 再往过去，会传来一阵阵的笛声。然后，你会看到一线光亮。就像这里^[37]的光亮一样，十分美丽；你还会看到成群结队的快乐男女和听到很多的喝彩之声。

狄俄倪索斯 这些人是谁呀？

赫刺克勒斯 代奉祕仪的人们。

克桑西阿斯 我真是只扛着难题的驴^[38]。唉，我再也不干了！

160

赫刺克勒斯 那些人将回答你想问的问题。他们住得离你的路段很近，也离普路同^[39]的家很近。好了，我的兄弟，祝你

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

ΔΙ. νῆ Δία καὶ σύ γε
ὑγίαινε. σὺ δὲ τὰ στρώματ' αὐθις λάμβανε.

ΞΑ. πρὶν καὶ καταθέσθαι;

ΔΙ. καὶ ταχέως μέντοι πάνυ.

ΞΑ. μὴ δῆθ', ἱκετεύω σ', ἀλλὰ μίσθωσαί τινα
τῶν ἐκφερομένων, ὅστις ἐπὶ τοῦτ' ἔρχεται.

ΔΙ. ἔαν δὲ μὴ εὕρω;

ΞΑ. τότε μ' ἄγειν.

ΔΙ. καλῶς λέγεις.

καὶ γάρ τιν' ἐκφέρουσι τουτονὶ νεκρόν,
οὗτος, σὲ λέγω μέντοι, σὲ τὸν τεθνηκότα·
172 ἄνθρωπε βούλει σκευάρι' εἰς "Αἰδου φέρειν;

ΝΕΚΡΟΣ. πόσ' ἄττα;

ΔΙ. ταυτί.

ΝΕ. δύο δραχμὰς μισθὸν τελείς;

ΔΙ. μὰ Δί' ἄλλ' ἔλαττον.

ΝΕ. ὑπάγεθ' ὑμεῖς τῆς ὁδοῦ.

ΔΙ. ἀνάμεινον ὦ δαιμόνι', ἔαν ξυμβῶ τί σοι.

ΝΕ. εἰ μὴ καταθήσεις δύο δραχμὰς, μὴ διαλέγου.

ΔΙ. λάβ' ἐννέ' ὀβολούς.

ΝΕ. ἀναβιοίην νυν πάλιν.

ΞΑ. ὡς σεμνὸς ὁ κατάρατος· οὐκ οἰμώξεται;
ἐγὼ βαδιοῦμαι.

ΔΙ. χρηστὸς εἶ καὶ γεννάδας.

180 χωρῶμεν ἐπὶ τὸ πλοῖον.

ΧΑΡΩΝ. ὡδὸν παραβαλοῦ.

ΞΑ. τουτὶ τί ἔστι;

ΔΙ. τοῦτο; λίμνη νῆ Δία
αὕτη 'στὶν ἣν ἔφραζε, καὶ πλοῖόν γ' ὄρω.

蛙

好运。

狄俄倪索斯 多谢你了！嘻，把包袱再背起来。

克桑西阿斯 我还没来得及放下它们呢。

狄俄倪索斯 快点儿，快点儿！

克桑西阿斯 我求你别了，你能不能从打这儿过的送葬的队伍里，租个死人过来。

狄俄倪索斯 我要找不着呢？

克桑西阿斯 那也只好我自己背着了。

狄俄倪索斯 这才对呢。瞧，有人在送葬了。嘿！我对你说什么，死鬼。你愿不愿意帮我驮点东西到哈得斯那儿去呀？

172

死者 有多少东西？

狄俄倪索斯 就这儿这些。

死者 你能付我两块钱吗？

狄俄倪索斯 以宙斯的名义，便宜点不行吗？

死者 走吧，走吧。

狄俄倪索斯 等等，可怜的人，咱们再商量商量。

死者 两块钱，不然走人。

狄俄倪索斯 一块半。

死者 那还不如让我再活回来呢。

克桑西阿斯 你瞧这该死的！还挺傲慢，能得好死吗？还是我来背吧。

狄俄倪索斯 我就知道你是个好小伙子。咱们上船去吧。

180

卡戎^[40] 坐好！

克桑西阿斯 这是什么呀？

狄俄倪索斯 这个？这就是他^[41]所说的冥河。我还看到了那只小船。

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

- ΞΑ.** νῆ τὸν Ποσειδῶ κάσσι γ' ὁ Χάρων οὔτοσί.
ΔΙ. χαῖρ' ὦ Χάρων, χαῖρ' ὦ Χάρων, χαῖρ' ὦ Χάρων.
ΧΑ. τίς εἰς ἀναπαύλας ἐκ κακῶν καὶ πραγμάτων;
τίς εἰς τὸ Λήθης πεδίον, ἢ 'ς Ὀνου πόκας,
ἢ 'ς Κερβερίου, ἢ 'ς κόρακας, ἢ 'πὶ Ταίναρον;
ΔΙ. ἐγώ.
ΧΑ. ταχέως ἔμβαινε.
ΔΙ. ποῖ σχήσειν δοκεῖς;
ἐς κόρακας ὄντως;
ΧΑ. ναὶ μὰ Δία σοῦ γ' οὔνεκα.
ἔσβαινε δῆ.
ΔΙ. παῖ δεῦρο.
ΧΑ. δούλον οὐκ ἄγω,
190 εἰ μὴ νεναυμάχηκε τὴν περὶ τῶν κρεῶν.
ΞΑ. μὰ τὸν Δί' οὐ γὰρ ἄλλ' ἔτυχον ὀφθαλμιῶν.
ΧΑ. οὔκουν περιθρέξει δῆτα τὴν λίμνην κύκλω;
ΞΑ. ποῦ δῆτ' ἀναμενῶ;
ΧΑ. παρὰ τὸν Αὔαινου λίθον,
ἐπὶ ταῖς ἀναπαύλαις.
ΔΙ. μανθάνεις;
ΞΑ. πάνυ μανθάνω.
οἴμοι κακοδαίμων, τῷ ξυνέτυχον ἐξιῶν;
ΧΑ. κάθιζ' ἐπὶ κώπην. εἴ τις ἔτι πλεῖ, σπευδέτω.
οὔτος τί ποιεῖς;
ΔΙ. ὅ τι ποιῶ; τί δ' ἄλλο γ' ἢ
ἵζω 'πὶ κώπην, οὔπερ ἐκέλευές με σύ;
ΧΑ. οὔκουν καθεδεῖ δῆτ' ἐνθαδὶ γάστρων;
ΔΙ. ἰδού.
ΧΑ. οὔκουν προβαλεῖ τῷ χεῖρε κάκτενεῖς;
ΔΙ. ἰδού.

蛙

克桑西阿斯 还有这个人，以波塞冬的名义，这不是卡戎吗？

狄俄倪索斯 卡戎，你好啊。卡戎，你好！

卡戎 是谁想到那远离罪恶的平静中去呀？到那忘川^[42]的麦田去；到那剪驴毛儿的地方去^[43]；到刻尔柏罗斯那儿去；到科拉基亚^[44]和台那罗斯^[45]去呀？

狄俄倪索斯 是我。

卡戎 那你就快上船吧。

狄俄倪索斯 你真的会去科拉基亚吗？

卡戎 为了不扫你的兴，是的。快上船吧。

狄俄倪索斯 奴隶，到这儿来。

卡戎 我可不捎奴隶。除非他参加过海战，从而洗净过他的一身牛皮肤。 190

克桑西阿斯 我没有参加过海战，因为我的眼睛里掉进了一颗麦粒儿。

卡戎 那你可得绕着河边自己走过去。

克桑西阿斯 我在哪儿等你们呢？

卡戎 在离平静不远的干石场那儿。^[46]

狄俄倪索斯 你听明白了吗？

克桑西阿斯 明白得不能再明白了。唉，真倒霉，我出门前踩到什么晦气了！

卡戎 坐在桨这儿，谁要走，快上船。唉，你！你干什么呢？^[47]

狄俄倪索斯 我干什么呢？我像你所说的那样，坐在桨这儿了呀。

卡戎 我是说让你坐在这儿，烂肚子的。

狄俄倪索斯 是。

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

- 200 **ΧΑ.** οὐ μὴ φλυαρήσεις ἔχων ἄλλ' ἀντιβὰς
 ἐλᾶς προθύμως;
- ΔΙ.** κᾶτα πῶς δυνήσομαι,
 ἄπειρος ἀθαλάττωτος ἀσαλαμίνιος
 ὦν εἶτ' ἐλαύνειν;
- ΧΑ.** ῥᾶστ' ἀκούσει γὰρ μέλη
 κάλλιστ', ἐπειδὰν ἐμβάλῃς ἅπαξ.
- ΔΙ.** τίνων;
- ΧΑ.** βατράχων κύκνων θαυμαστά.
- 208 **ΔΙ.** κατακέλευε δῆ.
- ΧΑ.** ὦ ὀπόπ ὦ ὀπόπ.
- ΒΑΤΡΑΧΟΙ.** βρεκεκεκέξ κοὰξ κοάξ,
 βρεκεκεκέξ κοὰξ κοάξ.
 λιμναῖα κρηνῶν τέκνα,
 ξύναυλον ὕμνων βοὰν
 φθεγξώμεθ', εὐγῆρυν ἐμὰν ἀοιδάν,
 κοὰξ κοάξ,
 ἦν ἀμφὶ Νυσήιον
 Διὸς Διόνυσον ἐν
 Λίμναισιν ἰαχήσαμεν,
 ἦνίχ' ὁ κραιπαλόκωμος
 τοῖς ἱεροῖσι Χύτροισι
 χωρεῖ κατ' ἐμὸν τέμενος λαῶν ὄχλος.
- 220 **ΔΙ.** βρεκεκεκέξ κοὰξ κοάξ.
 ἐγὼ δέ γ' ἀλγεῖν ἄρχομαι
 τὸν ὄρρον ὦ κοὰξ κοάξ·
- ΒΑ.** βρεκεκεκέξ κοὰξ κοάξ.
- ΔΙ.** ὑμῖν δ' ἴσως οὐδὲν μέλει.
- ΒΑ.** βρεκεκεκέξ κοὰξ κοάξ.
- ΔΙ.** ἀλλ' ἐξόλοισθ' αὐτῷ κοάξ·
 οὐδὲν γὰρ ἐστ' ἄλλ' ἢ κοάξ.
- ΒΑ.** εἰκότως γ' ὦ πολλὰ πράττων.
 ἐμέ γὰρ ἔστερξαν εὐλυροί τε Μοῦσαι

蛙

卡戎 别那么废话，撑稳了，然后划桨。 200

狄俄倪索斯 这怎么可能呢，我对大海和萨拉米斯^[48]可一点也不懂。让我怎么划呀？

卡戎 很简单。你一把桨放到水里，便会听到动听的歌曲。

狄俄倪索斯 谁在唱歌儿？

卡戎 是鹅蛙在做好事儿。

狄俄倪索斯 那好，发号子吧。 208

卡戎 唉，噢吧；唉，噢吧。

蛙 哇呵，呱，呱，

哇呵，呱，呱。

沼泽和小溪的孩子们，

我们用甜美的嗓音唱着哦哦的歌儿；

哇呵，呱，呱，

我们歌唱利莫奈的狄俄倪索斯^[49]，尼塞亚的天神^[50]，宙斯的儿子。

这酒神从欢乐上来到我们人口众多的国度，

来参加壶罐的节日^[51]。

哇呵，呱，呱。

· 220

狄俄倪索斯 我的屁股都疼了，呱，呱。

蛙 哇呵，呱，呱。

狄俄倪索斯 你们可是用不着交小钱。

蛙 哇呵，呱，呱。

狄俄倪索斯 去你的呱，呱，你们除了呱呱呱的，就没什么别的吗？

蛙 当然有，我的无艺不通的神仙。

怀抱着悦耳的七弦琴的缪斯们^[52]，

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

καὶ κεροβάτας Πᾶν ὁ καλαμόφθογγα παίζων·
προσεπιτέρπεται δ' ὁ φορμικτὰς Ἀπόλλων,
ἔνεκα δόνακος, ὃν ὑπολύριον
ἔνυδρον ἐν λίμναις τρέφω.

234

ΔΙ. βρεκεκεκὲς κοᾶξ κοᾶξ.
ἐγὼ δὲ φλυκταίνας γ' ἔχω,
χῶ πρωκτὸς ἰδίει πάλαι,
κᾶτ' αὐτίκ' ἐκκύψας ἐρεῖ—

ΒΑ. βρεκεκεκὲς κοᾶξ κοᾶξ.

ΔΙ. ἀλλ' ὦ φιλωδὸν γένος
παύσασθε.

ΒΑ. μᾶλλον μὲν οὖν
φθεγξόμεσθ', εἰ δὴ ποτ' εὐηλίοις
ἐν ἀμέραισιν
ἠλάμεσθα διὰ κυπείρου
καὶ φλέω, χαίροντες ὠδῆς
πολυκολύμβοισι μέλεσιν,
ἢ Διὸς φεύγοντες ὄμβρον
ἔνυδρον ἐν βυθῷ χορείαν
αἰόλαν ἐφθεγξάμεσθα
πομφολυγοπαφλάσμασιν.

249 **ΔΙ.** βρεκεκεκὲς κοᾶξ κοᾶξ.
τουτὶ παρ' ὑμῶν λαμβάνω
ΒΑ. δεινὰ τᾶρα πεισόμεσθα.
ΔΙ. δεινότερα δ' ἔγωγ', ἐλαύνων
εἰ διαρραγήσομαι.

ΒΑ. βρεκεκεκὲς κοᾶξ κοᾶξ.
ΔΙ. οἰμῶζετ'· οὐ γάρ μοι μέλει.

ΒΑ. ἀλλὰ μὴν κεκραξόμεσθά γ'
ὅποσον ἢ φάρυξ ἂν ἡμῶν
χανδάνη δι' ἡμέρας.

260

ΔΙ. βρεκεκεκὲς κοᾶξ κοᾶξ.
τούτῳ γὰρ οὐ νικήσετε.

蛙

和长着羊蹄子的吹芦笛的潘^[53]
都十分疼爱我；
还有那弹竖琴的阿波罗
也和我们一起尽情欢乐，
因为是我们，喂养了他绑竖琴的苇子。
哇呵，呱，呱。

234

狄俄倪索斯 我的肚子里也充满了气，我的屁股也出了不少的汗，如果我现在撅起来的话，它可会告诉你们——

蛙 哇呵，呱，呱。

狄俄倪索斯 够了！快住嘴吧，你们这些多嘴多舌的家伙。

蛙 我们还要唱得更多呢，
比晴天时在野草里唱得更欢。
我们要在灯心草中跳跃，
我们要享受游泳和歌唱，
还有，在沼泽的底部，
当宙斯降下了阵阵的雨水的时候，
我们唱着欢乐的歌谣，
噗噗地吐着水泡。

狄俄倪索斯 噗呵，噗，噗。（大声地放屁）瞧，这就是我跟你们学来的。 249

蛙 这回我们可得受罪了。

狄俄倪索斯 我才更难受呢，我划着桨都快要爆炸了。

蛙 哇呵，呱，呱。

狄俄倪索斯 熏死你们才好呢，关我什么事儿。

蛙 我们要成天地叫喊，只要我们的喉咙允许。 260

狄俄倪索斯 噗呵，噗，噗，比这个你们可赢不了。

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

ΒΑ. οὐδὲ μὴν ἡμᾶς σὺ πάντως.

ΔΙ. οὐδὲ μὴν ὑμεῖς γ' ἐμὲ
οὐδέποτε· κεκράξομαι γὰρ
κἂν δέη δι' ἡμέρας,
< βρεκεκεκεκὲξ κοᾶξ κοᾶξ, >
ἕως ἂν ὑμῶν ἐπικρατήσω τῷ κοᾶξ,
βρεκεκεκεκὲξ κοᾶξ κοᾶξ.

ἔμελλον ἄρα παύσειν ποθ' ὑμᾶς τοῦ κοᾶξ.

ΧΑ. ὦ παῦε παῦε, παραβαλοῦ τὸ κωπίω.

270 ἔκβαιν', ἀπόδος τὸν ναῦλον.

ΔΙ. ἔχε δὴ τῷβολῶ.
ὁ Ξανθίας. ποῦ Ξανθίας; ἢ Ξανθία.

ΞΑ. ἰαῦ.

ΔΙ. βάδιζε δεῦρο.

ΞΑ. χαῖρ', ὦ δέσποτα.

ΔΙ. τί ἔστι τάνταυθί;

ΞΑ. σκότος καὶ βόρβορος.

ΔΙ. κατείδες οὖν που τοὺς πατραλοίας αὐτόθι
καὶ τοὺς ἐπιόρκους, οὓς ἔλεγεν ἡμῖν;

ΞΑ. σὺ δ' οὔ;

ΔΙ. νῆ τὸν Ποσειδῶ ἄγωγε, καὶ νυνὶ γ' ὀρῶ.

279 ἄγε δὴ τί δρῶμεν;

ΞΑ. προιέναι βέλτιστα νῶν,

ὡς οὗτος ὁ τόπος ἐστὶν οὗ τὰ θηρία
τὰ δεῖν' ἔφασκ' ἐκεῖνος.

ΔΙ. ὡς οἰμώξεται.

ἠλαζονεύεθ' ἵνα φοβηθείην ἐγώ,
εἰδώς με μάχιμον ὄντα φιλοτιμούμενος.
οὐδὲν γὰρ οὔτω γαῦρόν ἐσθ' ὡς Ἡρακλῆς.
ἐγὼ δέ γ' εὐξαίμην ἂν ἐντυχεῖν τινι,
λαβεῖν τ' ἀγώνισμ' ἄξιόν τι τῆς ὁδοῦ.

ΞΑ. νῆ τὸν Δία καὶ μὴν αἰσθάνομαι ψόφου τινός.

ΔΙ. ποῦ ποῦ ἔστιν;

ΞΑ. ἐξόπισθεν.

蛙

蛙 你也胜不了我们。

狄俄倪索斯 你们也休想压过我，永远不可能。如果需要的话，我会全天不停地放屁。我一定要在呱呱，噗噗上胜过你们，噗，噗。我就知道，我能成功地让你们停止你们的呱呱呱。

卡戎 噢！住口，住口吧！快把桨放到一边。下去，把船费给我。

270

狄俄倪索斯 把这两个小钱拿去吧。克桑西阿斯，克桑西阿斯在哪儿？

克桑西阿斯 在这儿呢。

狄俄倪索斯 过去。

克桑西阿斯 你好啊，主子！

狄俄倪索斯 你那儿都是些什么呀？

克桑西阿斯 黑暗和泥潭。

狄俄倪索斯 你看到他^[54]说的那些恶怪了吗？

克桑西阿斯 你没看见吗？

狄俄倪索斯 以波塞冬的名义，当然看见了。我现在还看得见你们。唉，咱们现在该做什么？

279

克桑西阿斯 咱们最好还是向前走吧，因为这块地方儿有那个人^[55]和咱们讲过的可怕的怪兽。

狄俄倪索斯 啊！他妈的，他那是成心吓唬我呢。他知道我是怎样的勇士，所以他心里不好受；谁也不如赫刺克勒斯更自傲。但愿让我见到那个妖怪，好别辜负了这次旅行。

克桑西阿斯 哦，我听到了一些声响。

狄俄倪索斯 哪儿，在哪儿？

克桑西阿斯 后面。

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

- ΔΙ. ἐξόπισθ' ἴθι.
- ΞΑ. ἀλλ' ἐστὶν ἐν τῷ πρόσθε.
- ΔΙ. πρόσθε νυν ἴθι.
- ΞΑ. καὶ μὴν ὀρῶ νῆ τὸν Δία θηρίον μέγα.
- ΔΙ. ποῖόν τι;
- ΞΑ. δεινόν· παντοδαπὸν γοῦν γίγνεται
 290 τοτὲ μὲν γε βοῦς, νυνὶ δ' ὀρεύς, τοτὲ δ' αὖ γυνὴ
 ὠραιότατη τις.
- ΔΙ. ποῦ ἔστι; φέρ' ἐπ' αὐτὴν ἴω.
- ΞΑ. ἀλλ' οὐκέτ' αὖ γυνὴ ἔστιν, ἀλλ' ἤδη κύων.
- ΔΙ. Ἐμπουσα τοίνυν ἐστί.
- ΞΑ. πυρὶ γοῦν λάμπεται
 ἅπαν τὸ πρόσωπον.
- ΔΙ. καὶ σκέλος χαλκοῦν ἔχει;
- ΞΑ. νῆ τὸν Ποσειδῶ, καὶ βολίτινον θάτερον,
 σάφ' ἴσθι.
- ΔΙ. ποῖ δῆτ' ἂν τραποίμην;
- ΞΑ. ποῖ δ' ἐγώ;
- ΔΙ. ἱερεῦ διαφύλαξόν μ', ἴν' ὦ σοι ξυμπότης.
- ΞΑ. ἀπολούμεθ' ὦναξ Ἡράκλεις.
- ΔΙ. οὐ μὴ καλεῖς μ'
 ὠνθρωφ', ἱκετεύω, μηδὲ κατερεῖς τοῦνομα.
- 300 ΞΑ. Διόνυσε τοίνυν.
- ΔΙ. τοῦτό γ' ἦττον θατέρου.
 ἴθ' ἦπερ ἔρχει.
- ΞΑ. δεῦρο δεῦρ' ὦ δέσποτα.
- ΔΙ. τί δ' ἔστι;
- ΞΑ. θάρρει· πάντ' ἀγαθὰ πεπράγαμεν,
 ἔξεστί θ' ὥσπερ Ἡγέλοχος ἡμῖν λέγειν·
 "ἐκ κυμάτων γὰρ αὖθις αὖ γαλῆν ὀρῶ."
 ἦμπουσα φρούδη.

蛙

狄俄倪索斯 到我后面来。

克桑西阿斯 不，声音在前面。

狄俄倪索斯 到我前面来。

克桑西阿斯 以宙斯的名义，我看到了一个巨大的怪物。

狄俄倪索斯 什么样的？

克桑西阿斯 非常可怕，每一秒钟都在变换着模样；一会儿是公牛，一会儿是骡子，一会儿又变成了漂亮的女人。

290

狄俄倪索斯 在哪儿？在哪儿？快让我去。

克桑西阿斯 现在它不再是女人了，变成了狗。

狄俄倪索斯 唉呀！这是安普萨。^[56]

克桑西阿斯 她的脸亮得像火焰一样。

狄俄倪索斯 她是不是有铜做的脚？

克桑西阿斯 不是的，你要知道，以波塞冬的名义，她的脚是驴粪做的。

狄俄倪索斯 我得躲到哪儿去呀？

克桑西阿斯 我呢？我又躲到哪儿去？

狄俄倪索斯 祭司呀，请保护我，让我们在一起一醉方休吧。

克桑西阿斯 咱们走错路了，赫刺克勒斯。

狄俄倪索斯 别叫我，伙计，咱们快别叫这个名字了。

克桑西阿斯 那好，狄俄倪索斯。

300

狄俄倪索斯 这个名字更糟。

克桑西阿斯 向前走，主子，就这样，这儿，从这儿。

狄俄倪索斯 什么，什么？

克桑西阿斯 别紧张，咱们没遇到什么特别的。咱们还可以像依耶罗霍斯一样说：“暴风雨过后，我看到了猫。”^[57]瞧，安普萨走开了。

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

- ΔΙ. κατόμοσον.
- ΞΑ. νῆ τὸν Δία.
- ΔΙ. καὺθις κατόμοσον.
- ΞΑ. νῆ Δί'.
- ΔΙ. ὄμοσον.
- ΞΑ. νῆ Δία.
- ΔΙ. οἴμοι τάλας, ὡς ὠχρίασ' αὐτὴν ἰδών·
- ΞΑ. ὀδὶ δὲ δείσας ὑπερεπυρρίασέ σου.
- ΔΙ. οἴμοι, πόθεν μοι τὰ κακὰ ταυτὶ προσέπεσεν;
- 311 τίν' αἰτιάσομαι θεῶν μ' ἀπολλύναι;
- ΞΑ. αἰθέρα Διὸς δωμάτιον ἢ χρόνου πόδα;
- (αὐλεῖ τις ἔνδοθεν.)
- ΔΙ. οὔτος.
- ΞΑ. τί ἔστιν;
- ΔΙ. οὐ κατήκουσας;
- ΞΑ. τίνος;
- ΔΙ. αὐλῶν πνοῆς.
- ΞΑ. ἔγωγε, καὶ δάδαν γέ με
αὔρα τις εἰσέπνευσε μυστικωτάτη.
- ΔΙ. ἀλλ' ἠρεμὶ πτήξαντες ἀκροασώμεθα.
- ΧΟΡΟΣ. "Ιακχ' ὦ "Ιακχε.
"Ιακχ' ὦ "Ιακχε.
- ΞΑ. τοῦτ' ἔστ' ἐκεῖν' ὦ δέσποθ'· οἱ μεμνημένοι
ἐνταῦθά που παίζουσιν, οὓς ἔφραζε νῶν.
ἄδουσι γοῦν τὸν "Ιακχον ὄνπερ Διαγόρας.
- ΔΙ. κάμοι δοκοῦσιν. ἡσυχίαν τοίνυν ἄγειν
- 323 βέλτιστόν ἐσθ', ἕως ἂν εἰδῶμεν σαφῶς.

蛙

狄俄倪索斯 你得起誓。
克桑西阿斯 以宙斯的名义。
狄俄倪索斯 再起誓。
克桑西阿斯 以宙斯的名义。
狄俄倪索斯 起誓。
克桑西阿斯 以宙斯的名义。
狄俄倪索斯 我怎么一看见她，脸都变绿了。
克桑西阿斯 还有这位，由于害怕，脸却更红了。^[58]
狄俄倪索斯 唉！我从哪儿招来了这么些磨难呀？哪一位天神想
将我放弃不管了呢？是“天空，宙斯的家园”还是“时间的
脚”？^[59] 311
克桑西阿斯 嘿！
狄俄倪索斯 怎么啦？
克桑西阿斯 你没听见吗？
狄俄倪索斯 听见什么？
克桑西阿斯 笛子的声音。
狄俄倪索斯 可不是吗。我还闻到了一种在神秘的仪式中燃点
的火把的味道；
咱们快悄悄蹲下，好听个清楚。
歌队 伊阿科斯，噢！伊阿科斯。
伊阿科斯，噢！伊阿科斯。
克桑西阿斯 就是这个，主子。他^[60]和咱们说起过的，那些祭
祀的人，她们正在这里庆典。她们歌唱着伊阿科斯^[61]，就
像在市场上一样^[62]。
狄俄倪索斯 我也这么认为。我们最好还是安静些，以便听得
更明白。 323

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

ΧΟ. Ἰακχ' ὦ πολυτίμητ' ἐν ἔδραις ἐνθάδε ναίων,
 Ἰακχ' ὦ Ἰακχε,
 ἔλθε τόνδ' ἀνὰ λειμῶνα χορεύσων
 ὄσιους ἐς θιασώτας,
 πολύκαρπον μὲν τινάσσω
 περὶ κρατὶ σῶ βρύοντα
 στέφανον μύρτων, θρασεῖ δ' ἐγκατακρούων
 ποδὶ τὰν ἀκόλαστον
 φιλοπαίγμονα τιμάν,
 χαρίτων πλείστον ἔχουσιν μέρος, ἀγνάν, ἱερὰν
 ὄσιοις μύσταις χορείαν.

ΞΑ. ὦ πότνια πολυτίμητε Δήμητρος κόρη,
 339 ὡς ἤδύ μοι προσέπνευσε χοιρείων κρεῶν.

ΔΙ. οὐκουν ἀτρέμ' ἔξεις, ἦν τι καὶ χορδῆς λάβης;

ΧΟ. ἔγειρε φλογέας λαμπάδας ἐν χερσὶ γὰρ ἦκει
 τινάσσω,

Ἰακχ' ὦ Ἰακχε,

νυκτέρου τελετῆς φωσφόρος ἀστήρ.

φλογὶ φέγγεται δὲ λειμών·

γόνυ πάλλεται γερόντων·

ἀποσεύονται δὲ λύπας

χρονίους τ' ἐτῶν παλαιῶν ἐνιαυτοῦς,

ἱερᾶς ὑπὸ τιμᾶς.

σὺ δὲ λαμπάδι φέγγων

προβάδην ἔξαγ' ἐπ' ἀνθηρὸν ἔλειον δάπεδον

χοροποιὸν μάκαρ ἦβαν.

353

εὐφημεῖν χρὴ κάξιστασθαι τοῖς ἡμετέροισι χοροῖσιν,

ὅστις ἄπειρος τοιῶνδε λόγων ἢ γνώμη μὴ καθαρεύει,

ἢ γενναίων ὄργια Μουσῶν μήτ' εἶδεν μήτ' ἐχό-

ρευσειν,

蛙

歌队 伊阿科斯，住在这里的，最受尊敬的人，
伊阿科斯，伊阿科斯，快快显灵，
好在草地上和你虔诚的信徒们翩翩起舞；
在你的头顶，戴上那枝叶茂盛、果实丰满的花冠；
再欢快地跳动起你的双脚；
让你的崇拜者的神殿里，
充满了美妙的节奏和激烈的舞蹈。

克桑西阿斯 尊敬的，高贵的得墨忒耳的女儿^[63]，烤猪肉的香味轻抚着我的鼻子，多么美妙啊。^[64]

339

狄俄倪索斯 如果你再不闭嘴的话，你连猪肠子也得不到。

歌队 快醒来，伊阿科斯，伊阿科斯。

他的手中，带来了午夜祭奠的神秘火焰。^[65]

草地被火光照得雪亮，

老人的双膝上也生出了翅膀，^[66]

在这神圣的节日里，

他们忘记了折磨自己多年的悲伤；^[67]

而你，

以你手中明亮的烛光，

引路吧，

带着这些新来的信徒们，

到满地鲜花的平原上去舞蹈。

353

有一些我应该保持神圣的静默，

并和我们的歌队保持开相当的距离。

所有不能理解我的话语的人；

或是头脑不清洁的人；

还有那既没有观看过，

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

μηδὲ Κρατίνου τοῦ ταυροφάγου γλώττης Βακχεῖ'
 ἐτελέσθη,
 ἢ βωμολόχοις ἔπεσιν χαίρει μὴ ἔν καιρῷ τοῦτο
 ποιούσιν,
 ἢ στάσιν ἐχθρὰν μὴ καταλύει μηδ' εὐκόλος ἐστὶ
 πολίταις,
 ἀλλ' ἀνεγείρει καὶ ριπίζει κερδῶν ἰδίων ἐπιθυμῶν,
 ἢ τῆς πόλεως χειμαζομένης ἄρχων καταδωροδο-
 κεῖται,
 ἢ προδίδωσιν φρούριον ἢ ναῦς, ἢ τὰ πόρρητ' ἀπο-
 πέμπει
 ἐξ Αἰγίνης Θωρυκίων ὧν εἰκοστολόγος κακοδαίμων,
 ἀσκώματα καὶ λίνα καὶ πίτταν διαπέμπων εἰς
 Ἐπίδαυρον,
 ἢ χρήματα ταῖς τῶν ἀντιπάλων ναυσὶν παρέχειν
 τινὰ πείθει,
 ἢ κατατιλᾷ τῶν Ἑκαταίων κυκλίοισι χοροῖσιν
 ὑπάδων,
 ἢ τοὺς μισθοὺς τῶν ποιητῶν ῥήτωρ ὧν εἶτ' ἀπο-
 τρώγει,
 κωμωδηθεὶς ἐν ταῖς πατρίοις τελεταῖς ταῖς τοῦ
 Διονύσου·
 τούτοις αὐδῶ καὺθις ἀπαυδῶ καὺθις τὸ τρίτον μάλ'
 ἀπαυδῶ
 ἐξίστασθαι μύσταισι χοροῖς· ὑμεῖς δ' ἀνεγείρετε
 μολπὴν
 καὶ παννυχίδας τὰς ἡμετέρας αἰ τῆδε πρέπουσιν
 ἑορτῇ.
 χῶρει νυν πᾶς ἀνδρείως
 ἐς τοὺς εὐανθεῖς κόλπους
 λειμώνων ἐγκρούων
 κάπισκώπτων

蛙

也没有参加过可敬的缪斯的狂欢舞蹈的人；
和那些不曾感受到吃牛的克拉提诺斯^[68]的节奏的人；
或是那喜欢听淫秽的诗句，
又不选择适当的时间的人；
所有那些难于同他们的乡亲们共处，
又不去帮助消除分裂，
反而为了自私的利益而拨弄是非的人；
还有当暴风雨袭击城邦时，
作为君主，却接受不义的贿赂的人；
还有那为了将埃伊那^[69]的非法者赶走，
而背叛了城邦，出卖了战船的人——
就像那将皮革，布匹和柏油带到了埃皮达夫洛斯^[70]的
可怜的收税官索里基奥那斯^[71]，
或是那建议给我们的敌人的船只送钱去的人；^[72]
或者那低声唱着虚伪的赞美歌，
玷污了赫卡忒的祭坛的人，^[73]
或是那装扮得像雄辩家一样，去裁判诗人的赏金，
只因为那诗人在酒神的节日里^[74]讽刺了他的人；
向所有这些人，
我要一而再，再而三地说：
请远远地离开我们这信徒的歌队。
而你们，快快唱起颂歌，
做起午夜典礼的活动。

371

每个人都快活地来到长满鲜花的草地上，
尽情地跳跃，舞蹈，

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

καὶ παίζων καὶ χλευάζων.
ἠρίστηται δ' ἔξαρκούντως.
ἄλλ' ἔμβα χῶπως ἀρεῖς
τὴν Σώτειραν γενναίως
τῇ φωνῇ μολπάζων,
ἢ τὴν χώραν
σώζειν φῆσ' ἔς τὰς ὥρας,
κἂν Θωρυκίων μὴ βούληται.

ἄγε νυν ἑτέραν ὕμνων ἰδέαν τὴν καρποφόρον
βασίλειαν

Δήμητρα θεὰν ἐπικοσμοῦντες ζαθέαις μολπαῖς
κελαδεῖτε.

Δήμητερ ἀγνῶν ὀργίων
ἄνασσα συμπαραστάτει,
καὶ σῶζε τὸν σαυτῆς χορόν,
καί μ' ἀσφαλῶς πανήμερον
παῖσαί τε καὶ χορεῦσαι·
καὶ πολλὰ μὲν γέλοιά μ' εἰ-
πεῖν, πολλὰ δὲ σπουδαῖα, καὶ
τῆς σῆς ἑορτῆς ἀξίως
παίσαντα καὶ σκώψαντα
νικήσαντα ταινιοῦσθαι.

395

ἄγ' εἶα

νῦν καὶ τὸν ὠραῖον θεὸν παρακαλεῖτε δεῦρο
ᾠδαῖσι, τὸν ξυνέμπορον τῆσδε τῆς χορείας.

Ἰακχε πολυτίμητε, μέλος ἑορτῆς
ἥδιστον εὐρών, δεῦρο συνακολουθεῖ
πρὸς τὴν θεὸν

蛙

相互间嬉戏，玩笑，
心中满是勇气。
快走，快扬起音乐的弦律，
大声唱起总是保佑着我们的家园的女神——
索忒伊拉^[75]的赞歌，
才不管索里基奥那斯是否愿意。
你们要用另一些赞歌来歌唱水果丰登的女神，
带王冠的得墨忒耳；
将她装扮起来，
唱着美妙的歌曲，脱去她的衣衫；
得墨忒耳，保佑我们这神圣的仪式的女神，
帮助你的歌队吧，
让我就这样整日地娱乐，
并欢快无误地舞蹈；
让我开很多的玩笑，
说无数的妙语；
当你的节日的宴席终于散去的时候，
让我最终得到那胜利者的花环。

395

现在，你们快用我们歌队的鲜花，
来邀请那漂亮的^[76]天神。

伊阿科斯，受人尊敬的神，^[77]
你最了解我们这仪式的美好的愿望；
请跟我们来，
一起到女神那里去；

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

καὶ δεῖξον ὡς ἄνευ πόνου
πολλὴν ὁδὸν περαίνεις.

Ἴακχε φιλοχορευτὰ συμπρόπεμπέ με.
σὺ γὰρ κατεσχίσω μὲν ἐπὶ γέλωτι
κάπ' εὐτελεία τόδε τὸ σανδαλίσκον
καὶ τὸ ῥάκος,
κάξηῦρες ὥστ' ἄζημίους
παίξειν τε καὶ χορεύειν.

Ἴακχε φιλοχορευτὰ συμπρόπεμπέ με.
καὶ γὰρ παραβλέψας τι μειρακίσκης
νῦν δὴ κατεῖδον καὶ μάλ' εὐπροσώπου
συμπαιστρίας
χιτωνίου παραραγέντος
τιτθίου προκύψαν.

416 Ἴακχε φιλοχορευτὰ συμπρόπεμπέ με.

ΔΙ. ἐγὼ δ' αἰεὶ πῶς φιλακόλου-
θός εἰμι καὶ μετ' αὐτῆς
παίξων χορεύειν βούλομαι.

ΞΑ. καῖ γωγε πρὸς.

ΧΘ. βούλεσθε δῆτα κοινῇ
σκώψωμεν Ἄρχέδημον;
ὅς ἐπτέτης ὢν οὐκ ἔφυσε φράτερας.
νυνὶ δὲ δημαγωγεῖ
ἐν τοῖς ἄνω νεκροῖσι,
κάστιν τὰ πρῶτα τῆς ἐκεῖ μοχθηρίας.
τὸν Κλεισθένους δ' ἀκούω
ἐν ταῖς ταφαῖσι πρωκτὸν
τίλλειν ἑαυτοῦ καὶ σπαράττειν τὰς γνάθους·
κάκόπτειτ' ἐγκεκυφώς,
430 καῖ κλαε κακεκράγει
Σεβῖνον ὅστις ἐστὶν ἀναφλύστιος.

蛙

快指给我们一条不太累人的小路；^[78]
伊阿科斯，爱跳舞的天神，
请和我们在一起，
你为了节省，把这碎布和草鞋再分成碎片，^[79]
好让观众们笑掉大牙；
你找到了这办法，
我们既不受损，又有好的歌舞和娱乐。
伊阿科斯，爱跳舞的天神，
请和我们在一起，
看，此刻，
就在我斜眼一瞟的瞬间里，
从一个在打皱的衣服里大笑的美丽的小姑娘那儿，
我看到了她那裸露出衣服的
葡萄珠般的乳头。

416

狄俄倪索斯 我一直是个喜欢凑热闹的人，现在也真想和她在一起跳舞、玩乐。

克桑西阿斯 我也是，我也是。

歌队 你们想不想一起来开阿尔海提摩斯^[80]一个玩笑？

他住在我们的家乡已有整整七年，
但亲戚却还一个也没找到。
现在他是地上那些没有灵魂的人的首领，
又是坏蛋的首屈一指的一个。
我听到了克里斯塞尼斯的儿子^[81]如何在这坟头上
撕心裂腑地用眼泪洗着脸；
他跪在那儿拍打着地面，痛哭着，
还从“马拉卡活里”请来了哪位“塞阿密”^[82]

430

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

καὶ Καλλίαν γέ φασι
τοῦτον τὸν Ἴπποβίνου
κύσθου λεοντῆν ναυμαχεῖν ἐνημμένον.

ΔΙ. ἔχοιτ' ἄν οὖν φράσαι νῶν,
Πλούτων ὅπου ἔνθαδ' οἴκει;
ξένω γάρ ἐσμεν ἀρτίως ἀφιγμένω.

439 ΧΟ. μηδὲν μακρὰν ἀπέλθης,
μηδ' αὖθις ἐπανέρη με,
ἀλλ' ἴσθ' ἐπ' αὐτὴν τὴν θύραν ἀφιγμένος.

ΔΙ. αἶροι' ἄν αὖθις ὦ παῖ.

ΞΑ. τουτὶ τί ἦν τὸ πρᾶγμα;
ἀλλ' ἢ Διὸς Κόρινθος ἐν τοῖς στρώμασιν.

ΧΟ. χωρεῖτε
νῦν ἱερὸν ἀνὰ κύκλον θεᾶς, ἀνθοφόρον ἀν' ἄλσος
παίζοντες οἷς μετουσία θεοφιλοῦς ἐορτῆς·
ἐγὼ δὲ σὺν ταῖσιν κόραις εἶμι καὶ γυναιξίν,
οὗ παννυχίζουσιν θεᾶ, φέγγος ἱερὸν οἴσων.
χωρῶμεν ἐς πολυρρόδους λειμῶνας ἀνθεμῶδεις,
τὸν ἡμέτερον τρόπον,
τὸν καλλιχορώτατον
παίζοντες, ὃν ὄλβιαι
Μοῖραι ξυνάγουσιν.

μόνοις γὰρ ἡμῖν ἥλιος καὶ φέγγος ἰλαρόν ἐστιν,
ὅσοι μεμυήμεθ' εὐ-
σεβῆ τε διήγομεν
τρόπον περὶ τοὺς ξένους
καὶ τοὺς ἰδιώτας.

459

蛙

他说，“阿洛赫波尔诺斯”的卡利阿斯^[83]，
曾经戴过狮子头，
还和女人的阴部打过海战。

狄俄倪索斯 你们能不能告诉我们，普路同住在哪儿？我们是
外乡人，刚刚到达这里。

歌队 你不用再走太远，也不用再来问我。

439

要知道，你就在他的门前。

狄俄倪索斯 再扛起包袱，小伙子。

克桑西阿斯 到底要怎么样呀？咱们怎么总没完没了地重复一
样的事情呢？^[84]

歌队 现在，所有参加这盛典的人，

快从鲜花遍野的树林穿过，

到女神的圣地去。

而我，

却要去那姑娘们和妇女们通宵欢娱的地方，

去把这圣火传送给她们。

在那由野花装点的草地上，

开满了玫瑰；

来吧，

以我们最美的舞步

翩翩起舞；

随和的摩伊拉们^[85]早已这样开始；

对我们这群狂欢的信徒，

太阳也散开了它的光芒；

我们的举动

得到了外乡人和本地人一致的尊敬。

459

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

ΔΙ. ἄγε δὴ τίνα τρόπον τὴν θύραν κόψω; τίνα;
πῶς ἐνθάδ' ἄρα κόπτουσιν οὐπιχώριοι;

ΞΑ. οὐ μὴ διατρίψεις, ἀλλὰ γεύσει τῆς θύρας,
καθ' Ἡρακλέα τὸ σχῆμα καὶ τὸ λῆμ' ἔχων.

ΔΙ. παῖ παῖ.

ΑΙΑΚΟΣ. τίς οὗτος;

464 **ΔΙ.** Ἡρακλῆς ὁ καρτερός.

ΑΙΑ. ὦ βδελυρὲ κἀναίσχυντε καὶ τολμηρὲ σὺ
καὶ μιὰρὲ καὶ παμμίαρε καὶ μιάρώτατε,
ὃς τὸν κύν' ἡμῶν ἐξελάσας τὸν Κέρβερον
ἀπῆξας ἄγχων κάποδρὰς ὦχου λαβῶν,
ὃν ἐγὼ 'φύλαττον. ἀλλὰ νῦν ἔχει μέσος·
τοῖα Στυγὸς σε μελανοκάρδιος πέτρα
'Αχερόντιός τε σκόπελος αἱματοσταγῆς
φρουροῦσι, Κωκυτοῦ τε περίδρομοι κύνες,
ἔχιδνά θ' ἑκατογκέφαλος, ἣ τὰ σπλάγχνα σου
διασπαράξει, πλευμόνων τ' ἀνθάψεται
Ταρτησία μύραινα· τῶ νεφρῶ δέ σου
αὐτοῖσιν ἐντέροισιν ἡματωμένω
διασπάσονται Γοργόνες Τειθράσιαι,
478 ἐφ' ἃς ἐγὼ δρομαῖον ὀρμήσω πόδα.

ΞΑ. οὗτος τί δέδρακας;

ΔΙ. ἐγκέχοδα· κάλει θεόν.

ΞΑ. ὦ καταγέλαστ' οὔκουν ἀναστήσει ταχὺ
πρὶν τινά σ' ἰδεῖν ἀλλότριον;

ΔΙ. ἀλλ' ὦρακιῶ.

ἀλλ' οἶσε πρὸς τὴν καρδίαν μου σφογγιάν.

蛙

狄俄倪索斯 现在，让我怎么来敲门呢？怎么敲？这儿的人都是怎么敲门的呢？

克桑西阿斯 别啰唆了，使劲儿敲。你扮着赫刺克勒斯的模样，你就也该有他那么大的力气。

狄俄倪索斯 伙计，伙计！

埃阿科斯^[86] 谁啊？

狄俄倪索斯 是勇敢的赫刺克勒斯！

464

埃阿科斯 嘿，是你呀！你这毫无羞耻的人；令人作呕的、不要脸的东西！臭家伙，奇臭无比的家伙。就是你，逮住了我的看家狗——刻耳柏洛斯^[87]。你牵着它的脖子，把它夺走了。现在你可摔进陷阱里来了。

斯提伽斯河^[88] 水里巨大的黑岩礁、

阿哈隆达斯那流血的石块，

和在革基多斯周围奔跑着的恶狗，

都狠狠地盯着你；

还有那百头的毒蛇^[89]，

也将把你撕成碎片；

你的肺上会沾满塔尔狄西亚的水藻，^[90]

里维斯的荷耳活洛斯们^[91]

会把你的肠子和肾脏

一点儿一点儿地全部吃掉。^[92]

478

克桑西阿斯 嘿，你干什么呢？

狄俄倪索斯 我都快尿裤子了，你还不快喊天神！^[93]

克桑西阿斯 快起来，傻瓜。别让外人看见你这样。

狄俄倪索斯 他走了，我简直快要晕倒了。给我拿块湿海绵来，让我的心平静平静。

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

ΞΑ. ἰδοὺ λαβέ, προσθοῦ.

ΔΙ. ποῦ ἴσθιν;

ΞΑ. ὦ χρυσοῖ θεοὶ
ἐνταῦθ' ἔχεις τὴν καρδίαν;

ΔΙ. δείσασα γὰρ
εἰς τὴν κάτω μου κοιλίαν καθείρπυσεν.

ΞΑ. ὦ δειλότατε θεῶν σὺ κἀνθρώπων.

ΔΙ. ἐγώ;
πῶς δειλὸς ὅστις σφογγιὰν ἤτησά σε;
οὐκ ἂν ἕτερός γ' αὐτ' ἠργάσατ' ἀνήρ.

ΞΑ. ἀλλὰ τί;

490

ΔΙ. κατέκειτ' ἂν ὀσφραϊνόμενος, εἴπερ δειλὸς ἦν·
ἐγὼ δ' ἀνέστην καὶ προσέτ' ἀπεψησάμην.

ΞΑ. ἀνδρεῖά γ' ὦ Πόσειδον.

ΔΙ. οἶμαι νῆ Δία.
σὺ δ' οὐκ ἔδεισας τὸν ψόφον τῶν ῥημάτων
καὶ τὰς ἀπειλάς;

ΞΑ. οὐ μὰ Δί' οὐδ' ἐφρόντισα.

ΔΙ. ἴθι νυν ἐπειδὴ ληματίας κἀνδρεῖος εἶ,
σὺ μὲν γενοῦ ἄγε τὸ ῥόπαλον τουτὶ λαβῶν
καὶ τὴν λεοντῆν, εἴπερ ἀφοβόσπλαγχνος εἶ·
ἐγὼ δ' ἔσομαί σοι σκευοφόρος ἐν τῷ μέρει.

500

ΞΑ. φέρε δὴ ταχέως αὐτ'· οὐ γὰρ ἀλλὰ πειστέον·
καὶ βλέψον ἐς τὸν Ἡρακλειοξανθίαν,
εἰ δειλὸς ἔσομαι καὶ κατὰ σὲ τὸ λῆμ' ἔχων.

ΔΙ. μὰ Δί' ἀλλ' ἀληθῶς οὐκ Μελίτης μαστιγίας.
φέρε νυν ἐγὼ τὰ στρώματ' αἴρωμαι ταδί.

ΘΕΡΑΠΙΑΝΑ. ὦ φίλταθ' ἦκεις Ἡράκλεις; δεῦρ' εἴσιθι.
ἦ γὰρ θεός <σ> ὡς ἐπύθεθ' ἤκοντ', εὐθέως
ἔπεπτεν ἄρτους, ἦψε κατερεικτῶν χύτρας
ἔτνους δύο ἢ τρεῖς, βοῦν ἀπηνθράκιζ' ὅλον,

蛙

克桑西阿斯 拿去，擦吧。

狄俄倪索斯 唉，哪儿啊？

克桑西阿斯 噢！尊贵的天神啊！你的心长在那儿吗？

狄俄倪索斯 我的心由于害怕，都从肚子底下滑走了。

克桑西阿斯 你简直是神和凡人中最胆小的一个。

狄俄倪索斯 我吗？我怎么能是胆小鬼，我不是向你要海绵了吗？别人是不会这样做的。

克桑西阿斯 那他会怎样？

狄俄倪索斯 他会坐在那里不敢动弹，而且会发臭起来，如果他是胆小鬼的话。而我呢，我站起来了，还洗涮了自己。 490

克桑西阿斯 不错嘛，小伙子。

狄俄倪索斯 我想是这样的。你难道就没有害怕他那可怕的言语和他的恐吓吗？

克桑西阿斯 我连在意都没在意。

狄俄倪索斯 那好，既然你这么勇敢，你的心也说它从不畏惧，那你干脆拿去这狮子头和短棒，变成我算了；这包袱呢，则由我来扛着。

克桑西阿斯 那就快给我吧，好让你相信我的话。

看看我，赫刺克勒斯克桑西阿斯，看看我到底是不是个胆小鬼；看看我的心是不是也像你的那样发抖。 500

狄俄倪索斯 以宙斯的名义，你简直和迈里底^[94]的那个混蛋一模一样。等等，等等，让我把这些包袱背起来。

女奴 你来啦，亲爱的赫刺克勒斯，快进来！

珀耳塞福涅^[95]一得知你来了，便立刻跑去和面做面包。她把两三个装有碎碗豆荚和豆子的锅放在火上，将炙热的火炭上架起了整头的公牛，并忙着烘烤甜点和薄饼。因

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

πλακοῦντας ὄπτα κολλάβους. ἄλλ' εἴσιθι.

ΞΑ. κάλλιστ', ἐπαινῶ.

ΘΕ. μὰ τὸν Ἀπόλλω οὐ μὴ σ' ἐγὼ
περιόψομά πελθόντ', ἐπεὶ τοι καὶ κρέα
ἀνέβραττεν ὀρνίθεια, καὶ τραγήματα
ἔφρυγε, κῶνον ἀνεκεράννυ γλυκύτατον.
512 ἄλλ' εἴσιθ' ἄμ' ἐμοί.

ΞΑ. πάνυ καλῶς.

ΘΕ. ληρεῖς ἔχων·
οὐ γάρ σ' ἀφήσω. καὶ γὰρ αὐλητρίς γέ σοι
ἦδ' ἔνδον ἔσθ' ὠραιοτάτη κῶρχηστρίδες
ἕτεραι δὺ' ἢ τρεῖς.

ΞΑ. πῶς λέγεις; ὀρχηστρίδες;

ΘΕ. ἠβυλλιῶσαι κάρτι παρατετιλμέναι.
ἄλλ' εἴσιθ', ὡς ὁ μάγειρος ἦδη τὰ τεμάχη
ἔμελλ' ἀφαιρεῖν χῆ τράπεζ' εἰσήρετο.

ΞΑ. ἴθι νυν φράσον πρώτιστα ταῖς ὀρχηστρίσιν
ταῖς ἔνδον οὔσαις αὐτὸς ὅτι εἰσέρχομαι.
ὁ παῖς ἀκολουθεῖ δεῦρο τὰ σκεύη φέρων.

521 **ΔΙ.** ἐπίσχεσ οὔτος. οὔ τί που σπουδὴν ποιεῖ,
ὅτιή σε παίζων Ἡρακλέα ἕνεσκεύασα;
οὐ μὴ φλυαρήσεις ἔχων ὦ Ξανθία,
ἄλλ' ἀράμενος οἴσεις πάλιν τὰ στρώματα.

ΞΑ. τί δ' ἔστιν; οὔ τι πού μ' ἀφελέσθαι διανοεῖ
ἄδωκας αὐτός;

ΔΙ. οὐ τάχ', ἀλλ' ἦδη ποιῶ.
κατάθου τὸ δέρμα.

ΞΑ. ταῦτ' ἐγὼ μαρτύρομαι
καὶ τοῖς θεοῖσιν ἐπιτρέπω.

ΔΙ. ποίοις θεοῖς;
τὸ δὲ προσδοκῆσαί σ' οὐκ ἀνόητον καὶ κενὸν
ὡς δούλος ὢν καὶ θνητὸς Ἀλκμήνης ἔσει;

533 **ΞΑ.** ἀμέλει καλῶς· ἔχ' αὐτ'. ἴσως γάρ τοί ποτε
ἐμοῦ δεηθείης ἄν, εἰ θεὸς θέλοι.

此，你还是快进来吧。

克桑西阿斯 谢谢，我并不想要这些。

女奴 啊，我可不会放你走！她已经开始在煮鸡了，还烤上了
鹰嘴豆儿，又准备了烈性葡萄酒。你快跟我来吧。

512

克桑西阿斯 就不！

女奴 来来，别再开玩笑，我当然不会放过你。里面有一个
女笛子，像一只伶俐的小鸟儿；还有两三个舞女——

克桑西阿斯 你说什么？舞女？

女奴 她们都是些年轻的少女，刚刚脱过毛儿的，你知道是哪。
来吧，大师傅已经把烤鱼从火上端了下来，并准备好了餐桌
了。

克桑西阿斯 好，好！你快先进去，告诉舞女们我亲自来了。
喂，伙计！把包袱扛起来，跟上我。

狄俄倪索斯 等等，等等。你是不是把我开玩笑让你扮赫刺克
勒斯这事儿当真啦？别再在这儿胡说八道了，还不快把这
行头脱下来！

521

克桑西阿斯 这是怎么啦？你是说，你想从我这儿把你自己给
我的东西再拿回去呀？

狄俄倪索斯 我可不光是说，我立刻就来拿。你把狮子头放
下！

克桑西阿斯 我抗议！我要让天神来裁判。

狄俄倪索斯 你让哪位天神来裁判？就你？一个凡人，一个奴
隶，也想变成阿尔克墨涅^[96]的儿子，这不是太愚蠢，也太
荒唐了吗？

克桑西阿斯 好，好，拿去吧。但是，如果天神乐意，你总有
一天会需要我的帮助的。

533

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

- ΧΟ.** ταῦτα μὲν πρὸς ἀνδρὸς ἔστι νοῦν
 ἔχοντος καὶ φρένας καὶ πολλὰ
 περιπεπλευκότος, μετακυλίνδειν
 αὐτὸν αἰὲ πρὸς τὸν εὖ πράττοντα
 τοῖχον μᾶλλον ἢ γεγραμμένην
 εἰκὸν' ἑστάναι, λαβόνθ' ἕν σχῆμα·
 τὸ δὲ μεταστρέφεισθαι πρὸς τὸ
 μαλθακώτερον δεξιού πρὸς ἀνδρὸς
 ἔστι καὶ φύσει Θηραμένους.
- 541 **ΔΙ.** οὐ γὰρ ἂν γέλοιόν ἦν, εἰ Ξανθίας μὲν
 δοῦλος ὢν ἐν στρώμασιν Μιλησίοις
 ἀνατετραμμένος κυνῶν ὄρχηστρίδ'
 εἶτ' ἤτησεν ἀμίδ', ἐγὼ δὲ πρὸς
 τοῦτον βλέπων τούρεβίνθου ἄδραττόμην,
 οὗτος δ' ἄτ' ὢν αὐτὸς πανοῦργος εἶδε,
 κᾶτ' ἐκ τῆς γνάθου πύξ πατάξας
 548 μούξεκοψε τοῦ χοροῦ τοὺς προσθίους;
- ΠΑΝΔΟΚΕΥΤΡΙΑ.** Πλαθάνη Πλαθάνη δεῦρ' ἔλθ' ὁ
 πανοῦργος οὕτοσί, ὃς ἐς τὸ πανδοκεῖον εἰσελθὼν
 ποτε ἐκκαίδεκ' ἄρτους κατέφαγ' ἡμῶν.
- ΠΛΑΘΑΝΗ.** νῆ Δία
 ἐκεῖνος αὐτὸς δῆτα.
- ΞΑ.** κακὸν ἤκει τινί.
- ΠΑ.** καὶ κρέα γε πρὸς τούτοισιν ἀνάβραστ' εἵκοσιν
 ἀν' ἡμιβολιαῖα.
- ΞΑ.** δώσει τις δίκην.
- ΠΑ.** καὶ τὰ σκόροδα τὰ πολλά.
- ΔΙ.** ληρεῖς ὦ γυναί,
 κούκ οἶσθ' ὅ τι λέγεις.
- ΠΑ.** οὐ μὲν οὖν με προσεδόκας,
 ὅτι ἡ κοθόρνους εἶχες, ἂν γνῶναί σ' ἔτι;
 560 τί δαί; τὸ πολὺ τάριχος οὐκ εἶρηκά πω.
- ΠΛ.** μὰ Δί' οὐδὲ τὸν τυρόν γε τὸν χλωρόν τάλαν,
 ὃν οὗτος αὐτοῖς τοῖς ταλάροις κατήσθειεν
- ΠΑ.** κᾶπειτ' ἐπειδὴ τὰργύριον ἐπραττόμην,
 ἔβλεψεν ἔς με δριμὺ κάμυκᾶτό γε.

蛙

歌队 看来，谁有头脑和主见，
谁才是真正的旅行行家；
他总是能落到船舱最安稳的部位，
也绝不会只停留在一个不动的地方；
他有着精明的计算，
总能找到更好的利益，
就像希拉迈尼斯^[97]一样。

541

狄俄倪索斯 让一个奴隶——克桑西阿斯，在柔软的眠床上^[98]
打滚，搞一个舞女，还要让我来给他服务，甚至于还得让
我玩着我的那个东西，来满足他的观淫癖，让这混蛋看够
了，然后再让他一脚把我给踢开，踢碎我的门牙，这不也
太可笑了吗！

548

女店主甲 普拉萨尼^[99]，普拉萨尼！到这儿来！这不是那个曾
经住过咱们的店，还吃掉了十六根面包的那个蠢货吗？

女店主乙 啊！可不是他吗，以宙斯的名义。

克桑西阿斯 肯定有谁欺负过她。

女店主甲 还吃了二十份煮鱼，半块钱一份的。

克桑西阿斯 肯定得有谁来赔偿她。

女店主甲 还吃了数不清的大蒜。

狄俄倪索斯 我的女士，你疯啦？你简直不知道自己在说些什
么。

女店主甲 你以为你穿了厚底靴^[100]，我就认不出你来了吗？
还有，我还没提过你喝掉的那些牛肚汤呢。

560

女店主乙 还有他吞下去的那些鲜奶酪。

女店主甲 后来，我刚一向他要钱，他便凶狠地瞪着我，向我
喘着粗气。

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

ΞΑ. τούτου πάνυ τοῦργον· οὔτος ὁ τρόπος πανταχοῦ.

ΠΑ. καὶ τὸ ξίφος γ' ἐσπάτο μαίνεσθαι δοκῶν.

ΠΑ. νῆ Δία τάλαινα.

ΠΑ. νὼ δὲ δεισάσα γέ που
ἐπὶ τὴν κατήλιφ' εὐθύς ἀνεπηδήσαμεν·
ὁ δ' ὄχρετ' ἐξάξας γε τὰς ψιάθους λαβῶν.

ΞΑ. καὶ τοῦτο τούτου τοῦργον.

ΠΑ. ἄλλ' ἐχρῆν τι δρᾶν.

ΠΑ. ἴθι δὴ κάλεσον τὸν προστάτην Κλέωνά μοι.

570 **ΠΑ.** σὺ δ' ἔμοιγ' ἐάνπερ ἐπιτύχης Ὑπέρβολον,
ἴν' αὐτὸν ἐπιτρίψωμεν.

ΠΑ. ὦ μιὰρὰ φάρυξ,
ὡς ἠδέως ἂν σου λίθῳ τοὺς γομφίους
κόπτοιμ' ἂν, οἷς μου κατέφαγες τὰ φορτία.

ΠΑ. ἐγὼ δέ γ' ἐς τὸ βάραθρον ἐμβάλοιμί σε.

ΠΑ. ἐγὼ δὲ τὸν λάρυγγ' ἂν ἐκτέμοιμί σου
δρέπανον λαβοῦσ', ὦ τὰς χόλικας κατέσπασας.

ΠΑ. ἄλλ' εἴμ' ἐπὶ τὸν Κλέων', ὅς αὐτοῦ τήμερον
ἐκπηγιεῖται ταῦτα προσκαλούμενος.

ΔΙ. κάκιστ' ἀπολοίμην, Ξανθίαν εἰ μὴ φιλῶ.

581 **ΞΑ.** οἶδ' οἶδα τὸν νοῦν· παῦε παῦε τοῦ λόγου.
οὐκ ἂν γενοίμην Ἡρακλῆς ἂν.

ΔΙ. μηδαμῶς
ὦ Ξανθίδιον.

ΞΑ. καὶ πῶς ἂν Ἀλκμήνης ἐγὼ
υἱὸς γενοίμην δοῦλος ἅμα καὶ θνητὸς ὢν;

588 **ΔΙ.** οἶδ' οἶδ' ὅτι θυμοῖ, καὶ δικαίως αὐτὸ δρᾶς·
κἂν εἴ με τύπτοις, οὐκ ἂν ἀντείποιμί σοι.
ἄλλ' ἦν σε τοῦ λοιποῦ ποτ' ἀφέλωμαι χρόνου,
πρόρριζος αὐτός, ἢ γυνή, τὰ παιδιά,
κάκιστ' ἀπολοίμην, κάρχέδημος ὁ γλάμων.

蛙

克桑西阿斯 这是他的习惯，他一向这样。

女店主甲 他把剑拔出来，样子像个疯子。

女店主乙 对，我可怜的人，以宙斯的名义。

女店主甲 我们由于害怕，只好立刻逃到阁楼上去。他呢，却就此走掉了，顺手还把草席也拿走了。

克桑西阿斯 这也是他干得出来的事儿。

女店主甲 我们得行动起来；快去，叫我的保护人克瑞翁^[101]来。

女店主乙 还有你，也快去。见到我的主子依波尔乌罗，也叫他快来。

570

女店主甲 把他弄残废了！你这张可恶的臭嘴，但愿能让我像商人一样，用一块大石头把你打烂；让你把我的货物全部吃光。

克桑西阿斯 让我也来把你从悬崖上推下去。

女店主乙 我要拿把镰刀，割下你那吞掉我多少香肠的气管。

女店主甲 我去克瑞翁那儿，今天他就会把你送上法庭，让你偿还你的债务。

狄俄倪索斯 如果我不宠爱克桑西阿斯的话，那我可真是罪该万死了。

克桑西阿斯 我明白，我明白你在想什么。闭嘴吧，别来这一套，我说什么也不会再去当赫刺克勒斯了。

581

狄俄倪索斯 啊，你可别这么说，我的克桑——

克桑西阿斯 就我？一个凡人，一个奴隶，怎么可能变成阿尔墨涅的儿子呢？^[102]

狄俄倪索斯 我知道，我知道，你生气了，是你有理，你打我吧，我不会抗拒的。^[103]这次如果我再反悔的话，就让我，我的老婆和我的孩子，还有那烂眼睛的阿尔海提摩斯都通

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

ΞΑ. δέχομαι τὸν ὄρκον κάπὶ τούτοις λαμβάνω.

ΧΟ. νῦν σὸν ἔργον ἔστ', ἐπειδὴ
τὴν στολὴν εἴληφας ἥνπερ
εἶχες ἐξ ἀρχῆς πάλιν,
ἀνανεάζειν...

καὶ βλέπειν αὐθις τὸ δεινόν,
τοῦ θεοῦ μεμνημένον
ᾧπερ εἰκάζεις σεαυτόν.

εἰ δὲ παραληρῶν ἀλώσει
κάκβαλεῖς τι μαλθακόν,
αὐθις αἴρεσθαί σ' ἀνάγκη
᾿σται πάλιν τὰ στρώματα.

595

ΞΑ. οὐ κακῶς ὦνδρες παραινεῖτ',
ἀλλὰ καὐτὸς τυγχάνω ταῦτ'
ἄρτι συννοούμενος.
ὅτι μὲν οὖν, ἦν χρηστὸν ἢ τι,
ταῦτ' ἀφαιρεῖσθαι πάλιν πει-

ράσεταιί μ' εὖ οἶδ' ὅτι.
ἀλλ' ὅμως ἐγὼ παρέξω
᾿μαυτὸν ἀνδρεῖον τὸ λῆμα
καὶ βλέποντ' ὀρίγανον.

δεῖν δ' ἔοικεν, ὡς ἀκούω
τῆς θύρας καὶ δὴ ψόφον.

605

ΑΙΑ. ξυνδεῖτε ταχέως τουτονὶ τὸν κυνοκλόπον,
ἵνα δῶ δίκην· ἀνύετον.

ΔΙ. ἦκει τῷ κακόν.

ΞΑ. οὐκ ἐς κόρακας; μὴ πρόσσιτον.

ΑΙΑ. εἶεν, καὶ μάχει;

ὁ Διτύλας χῶ Σκεβλύας χῶ Παρδόκας
χωρεῖτε δευρὶ καὶ μάχεσθε τουτῶι.

ΔΙ. εἶτ' οὐχὶ δεινὰ ταῦτα, τύπτειν τουτονὶ
κλέπτοντα πρὸς τ'ἀλλότρια;

612 **ΑΙΑ.** μάλλ' ὑπερφυᾶ.

ΔΙ. σχέτλια μὲν οὖν καὶ δεινά.

ΞΑ. καὶ μὴν νῆ Δία

通见鬼去吧。^[104]

588

克桑西阿斯 有了这些誓言嘛，我才接受你的誓言。^[105]

歌队 现在，既然你又穿上了刚才你穿过的服装，

再次重新以可怕的形象出现，

并保持着你所扮演的这个神的样子；

那么，你就该干点正事儿了，

因为，如果你讲出什么蠢话，

或是怯懦的词语，

我敢保证，

你是注定会再次去扛那些包袱的。

595

克桑西阿斯 好朋友，你们的意见非常正确。其实，现在我也是

这么想的。我很清楚，当有好运气来的时候，他肯定会再把

我脱光的。但我会成为勇敢的小伙子，我的眼光也会变得像

野艾一样凶狠^[106]。我已经准备好了，我听见门大声地打开

605

了。

埃阿科斯 快去把那偷狗的人捆起来，让他受到惩罚；快，别

耽搁。

狄俄倪索斯 肯定有谁欺负过他。

克桑西阿斯 嘿，去他的！看谁敢过来。

埃阿科斯 嗨，还犯起拗来啦？提提拉斯、斯凯福利阿斯和帕

尔多卡斯^[107]，来人啊！打死他。

狄俄倪索斯 啊，去偷别人的财产，再把它们给毁了，这真是

太可怕了！

埃阿科斯 简直难以置信。

612

狄俄倪索斯 太可恨，太恶劣了。

克桑西阿斯 以天神的名义，如果我曾来过这儿，或是偷过什

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

εἰ πώποτ' ἦλθον δεῦρ', ἐθέλω τεθνηκέναι,
ἢ 'κλεψα τῶν σῶν ἄξιόν τι καὶ τριχός.
καί σοι ποιήσω πρᾶγμα γενναῖον πάνυ·
βασάνιζε γὰρ τὸν παῖδα τουτονὶ λαβών,
κἂν ποτέ μ' ἔλῃς ἀδικοῦντ', ἀπόκτεινόν μ' ἄγων.

ΑΙΑ. καὶ πῶς βασανίσω;

ΞΑ. πάντα τρόπον, ἐν κλίμακι
δήσας κρεμάσας ὑστριχίδι μαστιγῶν, δέρων,
στρεβλῶν, ἔτι δ' ἐς τὰς ῥίνας ὄξος ἐγχείων,
πλίνθους ἐπιτιθείς, πάντα τᾶλλα, πλὴν πράσω
μὴ τύπτε τοῦτον μηδὲ γητείω νέω.

623

ΑΙΑ. δίκαιος ὁ λόγος· κἂν τι πηρώσω γέ σου
τὸν παῖδα τύπτων, τὰργύριόν σοι κείσεται.

ΞΑ. μὴ δῆτ' ἔμοιγ'. οὕτω δὲ βασάνιζ' ἀπαγαγών.

ΑΙΑ. αὐτοῦ μὲν οὖν, ἵνα σοὶ κατ' ὀφθαλμοὺς λέγῃ.
κατάθου σὺ τὰ σκεύη ταχέως, χῶπως ἐρείς
ἐνταῦθα μηδὲν ψεῦδος.

ΔΙ. ἀγορεύω τινὶ
ἐμὲ μὴ βασανίζειν ἀθάνατον ὄντ'· εἰ δὲ μή,
αὐτὸς σεαυτὸν αἰτιῶ.

ΑΙΑ. λέγεις δὲ τί;

ΔΙ. ἀθάνατος εἶναί φημι Διόνυσος Διός,
τοῦτον δὲ δοῦλον.

ΑΙΑ. ταῦτ' ἀκούεις;

ΞΑ. φήμ' ἐγώ.

καὶ πολὺ γε μᾶλλον ἐστὶ μαστιγωτέος·
εἴπερ θεὸς γάρ ἐστιν, οὐκ αἰσθήσεται.

634 **ΔΙ.** τί δῆτ', ἐπειδὴ καὶ σὺ φῆς εἶναι θεός,
οὐ καὶ σὺ τύπτει τὰς ἴσας πληγὰς ἐμοί;

ΞΑ. δίκαιος ὁ λόγος· χῶπότερόν γ' ἂν νῶν ἴδῃς
κλαύσαντα πρότερον ἢ προτιμήσαντά τι
τυπτόμενον, εἶναι τοῦτον ἡγοῦ μὴ θεόν.

ΑΙΑ. οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐκ εἶ σὺ γεννάδας ἀνὴρ·
χωρεῖς γὰρ ἐς τὸ δίκαιον. ἀποδύεσθε δῆ.

蛙

么值一毫毛儿钱的东西，就让我死了吧。来，让我来帮你个大忙，抓住这个奴隶，打打他，^[108] 如果你们能找出来，我有哪儿做得不对，就把我带去杀了好了。

埃阿科斯 那我怎么拷问他呢？

克桑西阿斯 怎么都行。把他绑在树上，吊起来，揍他、抽他、扭他、让他背石头、往他鼻子上浇醋，干什么都行，只是别拿韭葱和鲜蒜打他。

623

埃阿科斯 你说得对。但如果我把你的奴隶打瘸了，我是不是还得赔偿损失呢？^[109]

克桑西阿斯 不用，让他见鬼去吧。踏上亿万只脚，叫他永世不得翻身。

埃阿科斯 就在这儿吧，让他在你面前讲出来。快把包袱放下，小心点儿，别说谎。

狄俄倪索斯 我禁止你让他们来拷问我，因为我不死的；不然的话，你将会亵渎了你出生的时辰。

埃阿科斯 你说什么？

狄俄倪索斯 我说我不死的，我是狄俄倪索斯，宙斯的儿子；而他，才是奴隶。

埃阿科斯 你听到他说的这些了？

克桑西阿斯 我听到了，这才应该让你揍他揍得更狠点儿。如果他真的是天神，他就不会痛。

狄俄倪索斯 好，既然你自己说自己是神，是不是也该让他揍揍你呢？

634

克桑西阿斯 对，对，你看我们两个，哪个先受不住打，哭出声儿来，你就别把哪个称作是天神。

埃阿科斯 这是你的心里话，你自然有道理。都把衣服脱掉！

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

- ΞΑ.** πῶς οὖν βασανιεῖς νῶ δικαίως;
ΑΙΑ. ῥαδίως·
 644 πληγὴν παρὰ πληγὴν ἐκάτερον.
ΞΑ. καλῶς λέγεις.
 ἰδού σκόπει νυν ἦν μ' ὑποκινήσαντ' ἴδης.
ΑΙΑ. ἦδη 'πάταξά σ'.
ΞΑ. οὐ μὰ Δί'.
ΑΙΑ. οὐδ' ἐμοὶ δοκεῖς.
 ἀλλ' εἴμ' ἐπὶ τονδὶ καὶ πατάξω.
ΔΙ. πηνίκα;
ΑΙΑ. καὶ δὴ 'πάταξα.
ΔΙ. κᾶτα πῶς οὐκ ἔπταρον;
ΑΙΑ. οὐκ οἶδα· τουδὶ δ' αὐθις ἀποπειράσομαι.
ΞΑ. οὐκουν ἀνύσεις τι; ἀτταταῖ.
ΑΙΑ. τί τᾶτταταῖ;
 μῶν ὠδυνήθης;
ΞΑ. οὐ μὰ Δί' ἀλλ' ἐφρόντισα
 651 ὀπόθ' Ἡράκλεια τὰν Διομείοις γίγνεται.
ΑΙΑ. ἄνθρωπος ἱερός. δεῦρο πάλιν βαδιστέον.
ΔΙ. ἰοὺ ἰοῦ.
ΑΙΑ. τί ἔστιν;
ΔΙ. ἰππέας ὀρῶ.
ΑΙΑ. τί δῆτα κλάεις;
ΔΙ. κρομμύων ὀσφραίνομαι.
ΑΙΑ. ἐπεὶ προτιμᾶς γ' οὐδέν.
ΔΙ. οὐδέν μοι μέλει.
ΑΙΑ. βαδιστέον τᾶρ' ἐστὶν ἐπὶ τονδὶ πάλιν.
ΞΑ. οἴμοι.
ΑΙΑ. τί ἔστι;
ΞΑ. τὴν ἄκανθαν ἐξελε.

蛙

克桑西阿斯 你怎么才能把人们打得公平呢？

埃阿科斯 这很简单，每人一棒。

644

克桑西阿斯 行，让你看看我会不会发抖。

埃阿科斯 我打过你了，你感觉到了吗？

克桑西阿斯 以宙斯的名义，我没感觉到。

埃阿科斯 我去揍另一个。

狄俄倪索斯 什么时候？

埃阿科斯 噢，我已经打了你了啊。

狄俄倪索斯 可我怎么连个喷嚏都没打呢？

埃阿科斯 我不知道，我再去试试这个。

克桑西阿斯 你怎么还不开始呀？啊，啊啾！

埃阿科斯 什么啊啾鸣啾的，你痛啦？

克桑西阿斯 当然没有，我在想什么时候在狄欧米亚过赫刺克勒斯节呢。^[110]

651

埃阿科斯 真虔诚。让咱们再试试另一个。

狄俄倪索斯 噢，噢。

埃阿科斯 怎么啦？

狄俄倪索斯 我看到了骑马的人。^[111]

埃阿科斯 那你哭什么？

狄俄倪索斯 被洋葱呛的。

埃阿科斯 你没感到什么别的吗？

狄俄倪索斯 我根本不在乎。

埃阿科斯 再去看看另一个。

克桑西阿斯 噢啾。

埃阿科斯 怎么啦？

克桑西阿斯 还不快把这个小木片儿给我拿开。

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

- ΑΙΑ.** τί τὸ πρᾶγμα τουτί; δεῦρο πάλιν βαδιστέον.
- ΔΙ.** Ἔσπευσον— ὅς που Δῆλον ἢ Πυθῶν' ἔχεις.
- 660 **ΞΑ.** ἤλγησεν· οὐκ ἤκουσας;
- ΔΙ.** οὐκ ἔγωγ', ἐπεὶ
ἴαμβον Ἰππώνακτος ἀνεμιμνησκόμεν.
- ΞΑ.** οὐδὲν ποιεῖς γάρ· ἀλλὰ τὰς λαγόνας σπόδει.
- ΑΙΑ.** μὰ τὸν Δί' ἀλλ' ἤδη παρέχε τὴν γαστέρα.
- ΔΙ.** Πόσειδον,
- ΞΑ.** ἤλγησέν τις.
- ΔΙ.** ὅς Αἰγαίου πρῶνας ἢ γλαυκᾶς μέδεις
άλος ἐν βένθεσιν.
- ΑΙΑ.** οὐ τοι μὰ τὴν Δήμητρα δύναμαί πω μαθεῖν
ὀπότερος ὑμῶν ἐστὶ θεός· ἀλλ' εἴσιτον·
ὁ δεσπότης γὰρ αὐτὸς ὑμᾶς γνώσεται
χὴ Φερρέφατθ', ἅτ' ὄντε κάκείνω θεώ.
- ΔΙ.** ὀρθῶς λέγεις· ἐβουλόμην δ' ἂν τοῦτό σε
673 πρότερον νοῆσαι, πρὶν ἐμὲ τὰς πληγὰς λαβεῖν.
- ΧΟ.** Μοῦσα χορῶν ἱερῶν ἐπίβηθι καὶ ἔλθ' ἐπὶ τέρψιν
ἀοιδᾶς ἐμᾶς,
τὸν πολὺν ὀψομένη λαῶν ὄχλον, οὗ σοφίαι
μυρίαὶ κάθηται,
φιλοτιμότεραι Κλεοφῶντος, ἐφ' οὗ δὴ χεῖλεσιν
ἀμφιλάλοισ
δεινὸν ἐπιβρέμεται
Θρηκία χελιδῶν,
ἐπὶ βάρβαρον ἐζομένη πέταλον·

蛙

埃阿科斯 这是怎么了呀？让我再去另一个那儿。

狄俄倪索斯 阿波罗啊！……得罗斯^[112]和德尔菲^[113]的主人！

克桑西阿斯 他疼了，你没听见他叫吗？

660

狄俄倪索斯 我吗？当然没疼，我只是想起了希波那克达斯的
诗句而已。^[114]

克桑西阿斯 你什么也没想到。打他的屁股。

埃阿科斯 对，以宙斯的名义，把肚子转过去。

狄俄倪索斯 波塞冬啊！……

克桑西阿斯 这回可有人疼了。

狄俄倪索斯 统治那蓝色的深渊和爱琴海上的洞穴^[115]的天神
啊！

埃阿科斯 以得墨忒耳的名义，我实在搞不明白你们两个中谁
到底是神。进里边来，我们的主子——普路同和珀耳塞福
涅。他们自己便是天神，他们会识别出你们的。

狄俄倪索斯 你说得对，我真希望你能在我挨棒子以前就这么
想。

673

歌队 缪斯啊！请保佑我们这神圣的歌队，

请和我们一起来，让我们的歌声更加美妙。

看看这众多的坐在下面的人群，

他们多么有智慧，多么有抱负，

比克莱奥丰^[116]还要伟大，

那个人^[117]扯着他那操着两种口音的嘴唇，

放着令人恶心的嘶哑的屁，

就像是站在野花上的特拉斯的燕子，

唱着夜莺的哀歌；

因为他知道，

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

684

κελαδεῖ δ' ἐπὶ κλαυτον ἀηδόνιον νόμον, ὡς ἀπολεῖται,
κἂν ἴσαι γένωνται.

τὸν ἱερὸν χορὸν δίκαιόν
ἐστὶ χρηστὰ τῇ πόλει
ξυμπαραινεῖν καὶ διδάσκειν.

πρῶτον οὖν ἡμῖν δοκεῖ
ἐξισῶσαι τοὺς πολίτας
κάφελεῖν τὰ δείματα,
κεῖ τις ἤμαρτε σφαλεῖς τι
Φρυνίχου παλαίσμασιν,
ἐγγενέσθαι φημὶ χρῆναι
τοῖς ὀλισθοῦσιν τότε
αἰτίαν ἐκθεῖσι λῦσαι τὰς
πρότερον ἀμαρτίας.

εἴτ' ἄτιμόν φημι χρῆναι
μηδέν' εἶν' ἐν τῇ πόλει·
καὶ γὰρ αἰσχρὸν ἐστὶ τοὺς
μὲν ναυμαχήσαντας μίαν
καὶ Πλαταιᾶς εὐθύς εἶναι
κάντι δούλων δεσπότης.

696

κούδ' ἐταῦτ' ἔγωγ' ἔχοιμ' ἂν
μὴ οὐ καλῶς φάσκειν ἔχειν,
ἀλλ' ἐπαινῶ· μόνα γὰρ αὐτὰ
νοῦν ἔχοντ' ἐδράσατε.
πρὸς δὲ τούτοις εἰκὸς ὑμᾶς,
οἱ μεθ' ὑμῶν πολλὰ δὴ

如果真的有公平的竞争权的话，^[118]
他是注定会被取消掉的。

684

神圣的歌队应当做正确的教诲，
并给城邦提供有效的建议；
首先，我们建议：
所有的人都应当成为公民，
还应当停止恐怖行为；
即便是有人
由于受了孚里尼赫斯^[119]的小聪明的诱惑，
犯了错误，我认为，
也应该对他们施行谅解；
因为，这些人虽然走错了方向，
但却已经开始悔过，
我们就应当原谅他们；
这样，
城邦里就不会有人享受不到公民权；
对于那些只参加过一次海战，
就变得像普拉戴埃斯人一样，
从奴隶被转变成了公民的人，^[120]
他们真该去害臊；
但我却不能说你们有什么不对，
相反，我赞成你们的做法，
这是你们能做的
惟一的明智的行为。
并且，你们还应该更加倍的去宽恕，

696

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

χοὶ πατέρες
ἐναυμάχησαν καὶ
προσήκουσιν γένει,
τὴν μίαν ταύτην
παρεῖναι ξυμφορὰν
αἰτουμένοις. ἀλλὰ
τῆς ὀργῆς ἀνέντες
ὦ σοφώτατοι φύσει,
πάντας ἀνθρώπους
ἐκόντες συγγενεῖς
κτησώμεθα κάπιτίμους
καὶ πολίτας, ὅστις
ἂν ξυνναυμαχῆ. εἰ δὲ
ταῦτ' ὀγκωσόμεσθα
κάποσεμννούμεθα,
τὴν πόλιν καὶ
ταῦτ' ἔχοντες
κυμάτων ἐν ἀγκάλαις,
ὑστέρῳ χρόνῳ ποτ' αὐθις
εὖ φρονεῖν οὐ δόξομεν.
εἰ δ' ἐγὼ ὀρθὸς ἰδεῖν βίον
ἀνέρος ἢ τρόπον ὅστις
ἔτ' οἰμώξεται,
οὐ πολὺν οὐδ' ὁ πίθηκος
οὔτος ὁ νῦν ἐνοχλῶν,

蛙

宽恕那些哪怕是你们的亲属所犯的过错；
因为，正是他们，及他们的父亲们，
曾多少次地
和你们并肩在海上作战；
请你们，
丢掉气恼，
你们的性情之初，
本是多么的聪慧；
让我们心甘情愿地
以平等的权力
去和所有那些
曾和我们一起打过海战的人
交朋友，作伙伴；
如果我们因为傲慢
而挺起肚皮，
装做老爷，
那么，
当我们的城邦
落到暴风巨浪的怀抱里的时候，^[121]
我们才会明白，
先前没有做出明智的选择。

705

如果在危难的时候，
我能以正确的方法对待一个人，
那么，不会过多久，
这正在麻烦着我们的人，

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

Κλειγένης ὁ μικρός,
ὁ πονηρότατος βαλανεύς
ὅποσοι κρατοῦσι κυκησιτέφρου
ψευδολίτρου κονίας καὶ Κιμωλίας
γῆς, χρόνον ἐνδιατρίψει·
ἰδὼν δὲ τάδ' οὐκ εἰρηνικὸς
ἔσθ', ἵνα μὴ ποτε κάποδυθῆ
μεθύων ἄνευ ξύλου βαδίζων.
πολλάκις γ' ἡμῖν ἔδοξεν
ἢ πόλις πεπονθέναι ταῦτόν ἔς
τε τῶν πολιτῶν τοὺς καλοὺς τε
κάγαθοὺς ἔς τε τάρχαϊον νόμισμα
καὶ τὸ καινὸν χρυσίον.
οὔτε γὰρ τούτοισιν οὔσιν
οὐ κεκιβδηλευμένοις,
ἀλλὰ καλλίστοις ἀπάντων,
ὡς δοκεῖ, νομισμάτων καὶ μόνοις
ὀρθῶς κοπέϊσι καὶ κεκωδωνισμένοις
ἐν τε τοῖς Ἑλλησι καὶ τοῖς
βαρβάροισι πανταχοῦ χρώμεθ' οὐδέν,
ἀλλὰ τούτοις τοῖς πονηροῖς
χαλκίοις χθές τε καὶ πρῶην
κοπέϊσι τῷ κακίστῳ κόμματι.
τῶν πολιτῶν θ' οὓς μὲν ἴσμεν
εὐγενεῖς καὶ σώφρονας

717

726

蛙

就算他是个野汉子，
也会顺从地过来，
留守在我们的身边；
对那个矮子克里耶尼斯^[122]，
我要说：像他这样的混蛋，
哪儿都不会再有；
在那卖着白垩、煤渣和臭肥皂的澡堂子里，
他看到了这些臭东西，
也会担心
别碰巧在他手头儿没有棍棒的时候，
它们会把他打晕，再剥去了他的衣服。

717

在我看来，
我们的城邦曾多次遇到过好人和高尚的公民，
我们旧日的
和新铸的钱币也有这样的经历；
早先的钱币不是伪造的，
人们也那么认真地去计算它，
好像那是最好的东西一样：
切割得正确、清脆透响儿；
不论是希腊人，
还是外邦人，都不胡乱地去用它；
这些昨天和前天还在通行的、
肮脏的、毫无艺术造型的铜币，
是一种时尚。
对于市民，也是一样，

726

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

ἄνδρας ὄντας καὶ δικαίους
καὶ καλοὺς τε κάγαθούς,
καὶ τραφέντας ἐν παλαίστραις
καὶ χοροῖς καὶ μουσικῇ,
προυσελοῦμεν, τοῖς δὲ χαλκοῖς
καὶ ξένοις καὶ πυρρίαις καὶ
πονηροῖς καὶ πονηρῶν εἰς ἅπαντα
χρώμεθα ὑστάτοις ἀφιγμένοισιν,
οἷσιν ἢ πόλις πρὸ τοῦ οὐδὲ
φαρμακοῖσιν εἰκῇ ῥαδίως ἐχρήσατ' ἄν.
ἀλλὰ καὶ νῦν ὠνόητοι
μεταβαλόντες τοὺς τρόπους,
χρῆσθε τοῖς χρηστοῖσιν αὐθις·
καὶ κατορθώσασι γὰρ
εὐλογον, κἂν τι σφαλῆτ',
ἐξ ἀξίου γοῦν τοῦ ξύλου,
ἦν τι καὶ πάσχητε,
πάσχειν τοῖς σοφοῖς δοκήσετε.

737

ΑΙΑ. νῆ τὸν Δία τὸν σωτήρα γεννάδας ἀνὴρ
ὁ δεσπότης σου.

ΞΑ. πῶς γὰρ οὐχὶ γεννάδας,
ὅστις γε πίνειν οἶδε καὶ βινεῖν μόνον;

ΑΙΑ. τὸ δὲ μὴ πατάξαι σ' ἐξελεγχθέντ' ἀντικρυσ,
ὅτι δοῦλος ὢν ἔφασκες εἶναι δεσπότης.

ΞΑ. ὦμωξε μέντ' ἄν.

ΑΙΑ. τοῦτο μέντοι δουλικὸν
εὐθὺς πεποίηκας, ὅπερ ἐγὼ χαίρω ποιῶν.

蛙

那些我们知道，是出自好的家庭的、
高尚的、有名声的、
讲道理、又有道德的人，
那些在音乐、舞蹈和体育的熏陶下长大的人，
我们不去尊重他们；
而对那些刚移居到这儿的、
满身铜臭的、外乡的、红头发的、^[123]
和那些自以为聪明的聪明人，
我们却提供给了他们一切；
而以前呢，
这城邦是连垃圾都不曾轻易接受的。
你们该改一改方式了！
你们这些自私的人，
要走向正路才是；
如果你们改好了，
高尚的人才会赞同你们；
如果你们改不好，
那就会尝到不被尊敬的滋味。

737

埃阿科斯 以伟大的天神宙斯的名义，你的主子真是个棒小伙子。

克桑西阿斯 他怎么能不是呢，虽然他只知道饮酒和搞女人。

埃阿科斯 尽管已经证明出来，你才是装做主子的奴隶，可是他连打都没打你一下儿。

克桑西阿斯 如果他那样做了的话，他会后悔死的。

埃阿科斯 你做的就像奴隶们惯常做的一样，我也喜欢干这样的事儿。

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

ΞΑ. χαίρεις, ἰκετεύω;

ΑΙΑ. μάλλ' ἐποπτεύειν δοκῶ,
ὅταν καταράσωμαι λάθρα τῷ δεσπότη.

ΞΑ. τί δὲ τονθορύζων, ἤνικ' ἂν πληγὰς λαβῶν
πολλὰς ἀπίης θύραζε;

ΑΙΑ. καὶ τοῦθ' ἤδομαι.

ΞΑ. τί δὲ πολλὰ πράττων;

ΑΙΑ. ὡς μὰ Δί' οὐδὲν οἶδ' ἐγώ.

ΞΑ. ὁμόγνιε Ζεῦ· καὶ παρακούων δεσποτῶν
749 ἅπτ' ἂν λαλῶσι;

ΑΙΑ. μάλλὰ πλεῖν ἢ μαίνομαι.

ΞΑ. τί δὲ τοῖς θύραζε ταῦτα καταλαλῶν;

ΑΙΑ. ἐγώ;

μὰ Δί' ἄλλ' ὅταν δρῶ τοῦτο, κάκμιαίνομαι.

ΞΑ. ὦ Φοῖβ' Ἄπολλον ἔμβαλέ μοι τὴν δεξιάν,
καὶ δὸς κύσαι καὶ τὸς κύσον, καὶ μοι φράσον
πρὸς Διός, ὃς ἡμῖν ἐστὶν ὁμομαστιγίας,
τίς οὗτος οὐνδον ἐστὶ θόρυβος καὶ βοή
χῶ λαιδορησμός;

ΑΙΑ. Αἰσχύλου κεύριπίδου.

ΞΑ. ᾶ.

ΑΙΑ. πρᾶγμα πρᾶγμα μέγα κεκίνηται μέγα
ἐν τοῖς νεκροῖσι καὶ στάσις πολλὴ πάνυ.

760 **ΞΑ.** ἐκ τοῦ;

ΑΙΑ. νόμος τις ἐνθάδ' ἐστὶ κείμενος
ἀπὸ τῶν τεχνῶν ὅσαι μεγάλαι καὶ δεξιαί,
τὸν ἄριστον ὄντα τῶν ἑαυτοῦ συντέχνων
σίτησιν αὐτὸν ἐν πρυτανείῳ λαμβάνειν
θρόνον τε τοῦ Πλούτωνος ἐξῆς—

蛙

克桑西阿斯 请问，你喜欢干什么？

埃阿科斯 我想，对于在祈祷的时候儿，偷着诅咒自己主人这种事儿，在新手儿里，我已经是大有成绩的了。

克桑西阿斯 你怎么不说说，你吃着他们的，却还在临走的时候嘟嘟囔囔这种事儿呢？

埃阿科斯 这事儿我也喜欢干。

克桑西阿斯 当你把好多东西给混在一起，把事情搞得一塌糊涂的时候呢？

埃阿科斯 嗯，那我很喜欢，简直喜欢极了。

克桑西阿斯 噢，保护所有奴隶的天神宙斯啊！那么，当你偷听你的主人的时候呢？

749

埃阿科斯 那我可要疯了。

克桑西阿斯 还有，当你在外面嚼老婆舌头的时候呢？

埃阿科斯 我吗？我在那么干的时候，就像有一种射精似的快感。

克桑西阿斯 噢，太阳神阿波罗啊！快过来让我们相互亲吻问候；然后告诉我，以我们的保护神宙斯^[124]的名义，那里面是什么喧闹和叫喊呀？是谁在相互咒骂？

埃阿科斯 是埃斯库罗斯和欧里庇得斯。

克桑西阿斯 哦！

埃阿科斯 在这死人的国度里，可出了大问题，引起了大骚动。

克桑西阿斯 为了什么原因呢？

760

埃阿科斯 在这儿，对那些伟大的和重要的艺术有一条法律，就是只要是谁被认做比他的同行们更好，谁就可以被推上宝座^[125]，还可以在普路同的国度里，再次戴上桂冠。

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

ΞΑ. μανθάνω.

ΑΙΑ. ἕως ἀφίκοιτο τὴν τέχνην σοφώτερος
ἕτερός τις αὐτοῦ· τότε δὲ παραχωρεῖν ἔδει.

ΞΑ. τί δῆτα τουτὶ τεθορύβηκεν Αἰσχύλον;

ΑΙΑ. ἐκεῖνος εἶχε τὸν τραγωδικὸν θρόνον,
ὡς ὢν κράτιστος τὴν τέχνην.

770 **ΞΑ.** νυνὶ δὲ τίς;

ΑΙΑ. ὅτε δὴ κατῆλθ' Εὐριπίδης, ἐπεδείκνυτο
τοῖς λωποδύταις καὶ τοῖσι βαλλαντιοτόμοις
καὶ τοῖσι πατραλοίαισι καὶ τοιχωρύχοις,
ὅπερ ἔστ' ἐν "Αἰδου πλήθος, οἱ δ' ἀκροώμενοι
τῶν ἀντιλογιῶν καὶ λυγισμῶν καὶ στροφῶν
ὑπερεμάνησαν κἀνόμισαν σοφώτατον·
κᾶπειτ' ἐπαρθεὶς ἀντελάβετο τοῦ θρόνου,
ἵν' Αἰσχύλος καθῆστο.

ΞΑ. κοῦκ ἐβάλλετο;

ΑΙΑ. μὰ Δί' ἀλλ' ὁ δῆμος ἀνεβόα κρίσιν ποιεῖν
ὁπότερος εἶη τὴν τέχνην σοφώτερος.

781 **ΞΑ.** ὁ τῶν πανούργων;

ΑΙΑ. νῆ Δί' οὐράνιον γ' ὅσον.

ΞΑ. μετ' Αἰσχύλου δ' οὐκ ἦσαν ἕτεροι σύμμαχοι;

ΑΙΑ. ὀλίγον τὸ χρηστόν ἐστιν, ὡςπερ ἐνθάδε.

ΞΑ. τί δῆθ' ὁ Πλούτων δρᾶν παρασκευάζεται;

ΑΙΑ. ἀγῶνα ποιεῖν αὐτίκα μάλα καὶ κρίσιν
κᾶλεγχον αὐτῶν τῆς τέχνης.

ΞΑ. κᾶπειτα πῶς

οὐ καὶ Σοφοκλέης ἀντελάβετο τοῦ θρόνου;

ΑΙΑ. μὰ Δί' οὐκ ἐκεῖνος, ἀλλ' ἔκυσε μὲν Αἰσχύλον,
ὅτε δὴ κατῆλθε, κἀνέβαλε τὴν δεξιάν,

蛙

克桑西阿斯 我懂了。

埃阿科斯 直到出现一个在艺术上更出色的人，他就得把这位子让给那个人。

克桑西阿斯 那埃斯库罗斯的地位为什么动摇了呢？

埃阿科斯 他一直占有着悲剧的桂冠，像一个艺术上的最杰出者。

克桑西阿斯 现在，是谁把他取而代之了？

770

埃阿科斯 当欧里庇得斯来到这里，他把他的艺术，表演给小偷儿、窃贼和杀死自己父亲的凶手——这些人都是哈得斯这里的常客。他们一听到他的诡辩，他的对驳场和他的那些双关语，^[126]简直都发疯了；立刻以为他是世界上最有智慧的人。^[127]因此，这个人便得到了一直是埃斯库罗斯所坐的那个宝座。

克桑西阿斯 他们没向他扔石头吗？

埃阿科斯 没有，以宙斯的名义。但是，人们喊着要进行裁决，选出谁是最好的一个。

克桑西阿斯 就那些蠢蛋吗？

781

埃阿科斯 是呀，他们的喊声都震到天上去了呢。

克桑西阿斯 埃斯库罗斯就没有自己的信徒了吗？

埃阿科斯 好人总是少数的，就连这里也是一样。

克桑西阿斯 那普路同到底准备怎么做呢？

埃阿科斯 他马上就会宣布举行戏剧比赛，来裁判和审查他们的艺术。

克桑西阿斯 索福克勒斯怎么没去为自己争这宝座呢？

埃阿科斯 以宙斯的名义，他没有。那个人一下到这儿来，就立刻走到埃斯库罗斯身边，亲吻了他，还紧抓着他的右

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

κάκεϊνος ὑπεχώρησεν αὐτῷ τοῦ θρόνου·
 νυνὶ δ' ἔμελλεν, ὡς ἔφη Κλειδημίδης,
 ἔφεδρος καθεδεῖσθαι· κὰν μὲν Αἰσχύλος κρατῆ,
 ἔξειν κατὰ χώραν· εἰ δὲ μή, περὶ τῆς τέχνης
 794 διάγωνιεῖσθ' ἔφασκε πρὸς γ' Εὐριπίδην.

ΞΑ. τὸ χρῆμ' ἄρ' ἔσται;

ΑΙΑ. νῆ Δί' ὀλίγον ὕστερον.

κάνταῦθα δὴ τὰ δεινὰ κινηθήσεται.

καὶ γὰρ ταλάντῳ μουσικῆ σταθμήσεται

ΞΑ. τί δέ; μειαγωγήσουσι τὴν τραγωδίαν;

ΑΙΑ. καὶ κανόνας ἐξοίσουσι καὶ πήχεις ἐπῶν
 καὶ πλαίσια ξύμπτυκτα—

ΞΑ. πλινθεύσουσι γάρ;

ΑΙΑ. καὶ διαμέτρους καὶ σφῆνας. ὁ γὰρ Εὐριπίδης
 κατ' ἔπος βασανιεῖν φησι τὰς τραγωδίας.

803 **ΞΑ.** ἦ που βαρέως οἶμαι τὸν Αἰσχύλον φέρειν.

ΑΙΑ. ἔβλεψε γοῦν ταυρηδὸν ἐγκύψας κάτω.

ΞΑ. κρινεῖ δὲ δὴ τίς ταῦτα;

ΑΙΑ. τοῦτ' ἦν δύσκολον·

σοφῶν γὰρ ἀνδρῶν ἀπορίαν ἠύρισκέτην.

οὔτε γὰρ Ἀθηναίοισι συνέβαιν' Αἰσχύλος

ΞΑ. πολλοὺς ἴσως ἐνόμιζε τοὺς τοιχωρῦχους.

ΑΙΑ. λῆρόν τε τ' ἄλλ' ἠγείτο τοῦ γνῶναι πέρι
 φύσεις ποιητῶν· εἶτα τῷ σῷ δεσπότη
 ἐπέτρεψαν, ὅτι ἡ τῆς τέχνης ἔμπειρος ἦν.
 ἀλλ' εἰσίωνμεν· ὡς ὅταν γ' οἱ δεσπότες
 813 ἐσπουδάκωσι, κλαύμαθ' ἡμῖν γίγνεται.

ΧΟ. ἦ που δεινὸν ἐριβρεμέτας χόλον ἔνδοθεν ἔξει,

手，连要求都没有要求就放弃了争先的权力。现在，就像克里狄米狄斯^[128]说的，他等着第二轮儿呢；如果埃斯库罗斯得胜了，他就会呆在原位；如果不，他则要去与欧里庇得斯一试高低。

794

克桑西阿斯 会这样吗？

埃阿科斯 一会儿就开始。肯定会有重大的事情发生；他们将打开诗的天平——

克桑西阿斯 什么意思？他们会像称祭祀时的贡羊一样，来称悲剧吗？^[129]

埃阿科斯 他们将拿来尺子和皮希^[130]，来量一量诗句和模子的四连儿——

克桑西阿斯 他们这是做砖头呐？

埃阿科斯 量一量界线和楔子。因为，欧里庇得斯说，他们要一个字儿一个字儿地检查悲剧。

克桑西阿斯 我想，埃斯库罗斯会生气的。

803

埃阿科斯 他低下头，瞪着牛眼。

克桑西阿斯 由谁来裁判呢？

埃阿科斯 这个问题很难，因为他们两个作为智者，都有不足。而且，埃斯库罗斯不愿意让雅典人来做裁判——

克桑西阿斯 他肯定认为他们大部分都是小偷儿。

埃阿科斯 其余的人他又认为他们在理解诗的价值方面简直是傻瓜。最后，他们只好把裁判权交给了你的主人，因为他对这种艺术很精通。咱们进去吧，因为如果主子有什么麻烦，最终倒霉的还得是咱们。

813

歌队 那嗓音如雷的诗人们心中
将燃起怎样的怒火呀，

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

ἤνικ' ἂν ὀξύλαλον παρίδη θήγοντος
ὀδόντα ἀντιτέχνου· τότε δὴ μανίας
ὑπὸ δεινῆς ὄμματα στροβήσεται.

ἔσται δ' ἵππολόφων τε λόγων
κορυθαίολα νείκη σχινδαλάμων
τε παραξόνια σμιλεύματά τ' ἔργων,
φωτὸς ἀμυνομένου φρενοτέκτονος
ἀνδρὸς ῥήμαθ' ἵπποβάμονα.

821

φρίξας δ' αὐτοκόμου
λοφιᾶς λασιαύχενα χαίταν,
δεινὸν ἐπισκύνιον ξυνάγων
βρυχώμενος ἥσει ῥήματα
γομφοπαγῆ πινακηδὸν
ἀποσπῶν γηγενεῖ φυσήματι·
ἔνθεν δὴ στοματοουργὸς ἐπῶν
βασανίστρια λίσφη γλῶσσ'
ἀνελισσομένη φθονερούς
κινοῦσα χαλινοῦς, ῥήματα
δαιομένη καταλεπτολογήσει
πλευμόνων πολὺν πόνον.

829

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ. οὐκ ἂν μεθείμην τοῦ θρόνου, μὴ νουθέτει.

κρείττων γὰρ εἶναί φημι τούτου τὴν τέχνην.

ΔΙ. Αἰσχύλε τί σιγᾶς; αἰσθάνει γὰρ τοῦ λόγου.

ΕΥ. ἀποσεμννεῖται πρῶτον, ἅπερ ἐκάστοτε
ἐν ταῖς τραγωδίαισιν ἔτερατεύετο.

蛙

他看着自己的对手，
牙关磨得咯咯作响；
他的双目由于疯狂而扭曲了；
戴着闪亮的铜盔和羽毛的词语，
在鲁莽的文章里，
将互相冲撞，
对激烈的诗人猛力攻击他的言词，
进行着自卫。
他捶打着自己多毛的前胸，
那茂密的毛发，
狂野地拧起了眉头；

821

他将向那个人^[131]
抛去成捆的言词，
那言词，
就像是房梁被巨人口中的气吹得四处乱飞；
那时，那健谈的、出口成章的、
一直能不断滑出诗句的舌头，
翻动着妒忌的嘴唇，
大口地喘着粗气，
将诗句通通击得粉碎。

829

欧里庇得斯 别再劝我了，我决不放弃这个位子，我敢说，在这行艺术中我比他强。

狄俄倪索斯 埃斯库罗斯，你听了他的话，为什么不言语？

欧里庇得斯 他一上来总是装腔作势，这是他在每出悲剧里每次都玩的一套把戏。

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

ΔΙ. ὦ δαιμόνι' ἀνδρῶν μὴ μεγάλα λίσαν λέγε.

ΕΥ. ἐγὼ δα τοῦτον καὶ διέσκεμμαι πάλαι,
ἀνθρωπον ἀγριοποιὸν αὐθαδόστομον,
ἔχοντ' ἀχάλινον ἀκρατὲς ἀπύλωτον στόμα,
ἀπεριλάλητον κομποφακελορρήμονα.

839

ΑΙΣΧΥΛΟΣ. ἄληθες, ὦ παῖ τῆς ἀρουραίας θεοῦ;
σὺ δὴ με ταῦτ' ὦ στωμυλιοσυλλεκτάδη
καὶ πτωχοποιεὲ καὶ ῥακιοσυρραπτάδη;
ἄλλ' οὐ τι χαίρων αὐτ' ἐρεῖς.

ΔΙ. παῦ' Αἰσχύλε,
καὶ μὴ πρὸς ὀργὴν σπλάγχνα θερμήνης κότῳ.

ΑΙΣ. οὐ δῆτα πρὶν γ' ἂν τοῦτον ἀποφῆνω σαφῶς
τὸν χωλοποιὸν οἶος ὢν θρασύνεται.

ΔΙ. ἄρν' ἄρνα μέλανα παῖδες ἐξενέγκατε·
τυφῶς γὰρ ἐκβαίνειν παρασκευάζεται.

ΑΙΣ. ὦ Κρητικὰς μὲν συλλέγων μονωδίας,
γάμους δ' ἀνοσίους ἐσφέρων ἐς τὴν τέχνην.

850

ΔΙ. ἐπίσχεσ οὔτος ὦ πολυτίμητ' Αἰσχύλε.
ἀπὸ τῶν χαλαζῶν δ' ὦ πόνηρ' Εὐριπίδη
ἀναγε σεαυτὸν ἐκποδῶν, εἰ σωφρονεῖς,
ἵνα μὴ κεφαλαίῳ τὸν κρόταφόν σου ῥήματι
θενῶν ὑπ' ὀργῆς ἐκχέῃ τὸν Τήλεφον·
σὺ δὲ μὴ πρὸς ὀργὴν Αἰσχύλ' ἀλλὰ πραόνως
ἐλεγχ' ἐλέγχου· λαιδορεῖσθαι δ' οὐ πρέπει
ἄνδρας ποιητὰς ὥσπερ ἀρτοπώλιδας.

859

σὺ δ' εὐθύς ὥσπερ πρῖνος ἐμπρησθεῖς βοᾷς.

ΕΥ. ἔτοιμός εἰμ' ἔγωγε, κοῦκ ἀναδύομαι,
δάκνειν δάκνεσθαι πρότερος, εἰ τούτῳ δοκεῖ,
τᾶπη, τὰ μέλη, τὰ νεῦρα τῆς τραγωδίας,
καὶ νῆ Δία τὸν Πηλέα γε καὶ τὸν Αἴολον
καὶ τὸν Μελέαγρον κᾶτι μάλα τὸν Τήλεφον.

ΔΙ. τί δαὶ σὺ βουλεύει ποιεῖν; λέγ' Αἰσχύλε.

蛙

狄俄倪索斯 好朋友，你说话口气不要太大。

欧里庇得斯 我了解他，早把他看透了，他是个专写怪物的顽固诗人，舌头放肆不羁，嘴上没有分寸，没有门户，不善于转弯抹角，吐出来的是一捆捆夸大的言辞。

839

埃斯库罗斯 菜园女神的儿子啊，这是真的吗？^[132]你这个闲话搜集人，乞丐制造家，破衣织补者，你敢这样说我吗？别高兴得太早了。

狄俄倪索斯 住口吧，埃斯库罗斯，你别心怀旧恨而生气！

埃斯库罗斯 不，我要明白地指出，这制造瘸子、胆大包天的是个什么东西。

狄俄倪索斯 众小厮，快牵一头羊、一头黑色的羊来，因为飓风就要吹来了^[133]。

埃斯库罗斯 你曾经搜集克里特独唱曲，把不洁净的婚姻介绍到诗里。

850

狄俄倪索斯 最可敬的埃斯库罗斯，你且忍耐忍耐吧。可怜的欧里庇得斯，你要是聪明一点，就赶快抽身，躲避冰雹，免得他在盛怒之下抛出一些和你的脑袋一般大的字，打中你的太阳穴，打出一个忒勒福斯来^[134]！你呢，埃斯库罗斯，也不要再发怒了，心平气和地批评他，也听听他的批评。诗人不该像卖面包的妇人那样对骂，你却像着火的冬青榭那样吼叫。

859

欧里庇得斯 我已经准备好了，决不退缩，我先啄他，或者随他愿意，他先啄我。这儿是我的对话、歌曲、悲剧的筋腱，这儿是——宙斯保佑我——我的《珀琉斯》、《埃俄罗斯》、《墨勒阿格洛斯》，还有《忒勒福斯》。

狄俄倪索斯 埃斯库罗斯，告诉我，你打算怎么办？

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

ΑΙΣ. ἐβουλόμην μὲν οὐκ ἐρίζειν ἐνθάδε·
οὐκ ἐξ ἴσου γάρ ἐστιν ἀγῶν νῶν.

ΔΙ. τί δαί;

ΑΙΣ. ὅτι ἡ ποίησις οὐχὶ συντέθηκέ μοι,
τούτῳ δὲ συντέθηκεν, ὥσθ' ἔξει λέγειν.
ὅμως δ' ἐπειδὴ σοι δοκεῖ, δρᾶν ταῦτα χρή.

ΔΙ. ἴθι νυν λιβανωτὸν δεῦρό τις καὶ πῦρ δότω.
ὅπως ἂν εὐξωμαι πρὸ τῶν σοφισμάτων
ἀγῶνα κρίναι τόνδε μουσικώτατα·

874 ὑμεῖς δὲ ταῖς Μούσαις τι μέλος ὑπάσατε.

ΧΟ. ὦ Διὸς ἐννέα παρθένοι ἀγναὶ
Μοῦσαι, λεπτολόγους ξυνετὰς φρένας αἰ καθορᾶτε
ἀνδρῶν γνωμοτύπων, ὅταν εἰς ἔριν ὀξυμερίμοις
ἔλθωσι στρεβλοῖσι παλαίσμασιν ἀντιλογοῦντες,
ἔλθετ' ἐποψόμεναι δύναμιν
δεινοτάτοιον στομάτοιον πορίσασθαι
ρήματα καὶ παραπρίσματ' ἐπῶν.
νῦν γὰρ ἀγῶν σοφίας ὁ μέγας
χωρεῖ πρὸς ἔργον ἤδη.

882

ΔΙ. εὐχεσθε δὴ καὶ σφῶ τι πρὶν τᾶπῃ λέγειν.

ΑΙΣ. Δήμητερ ἡ θρέψασα τὴν ἐμὴν φρένα,
εἶναί με τῶν σῶν ἄξιον μυστηρίων.

ΔΙ. ἐπίθεσ λαβῶν δὴ καὶ σὺ λιβανωτόν.

ΕΥ. καλῶς· ἕτεροι γάρ εἰσὶν οἷσιν εὐχομαι θεοῖς.

ΔΙ. ἴδιοί τινές σοι, κόμμα καινόν;

ΕΥ. καὶ μάλα.

ΔΙ. ἴθι δὴ προσεύχου τοῖσιν ἰδιώταις θεοῖς.

ΕΥ. αἰθὴρ ἐμὸν βόσκημα καὶ γλώσσης στρόφιγξ
καὶ ξύνεσι καὶ μυκτῆρες ὄσφραντήριοι,
894 ὀρθῶς μ' ἐλέγχειν ὧν ἂν ἄπτωμαι λόγων.

蛙

埃斯库罗斯 我愿意在别处比赛，在这儿比赛条件不公平。

狄俄倪索斯 为什么不公平？

埃斯库罗斯 因为我的诗没有随我而死，他的诗却随他而死了，可以由他拿出来念。但是既然你认为合适，就这样办吧。

狄俄倪索斯 谁去拿乳香来，拿火来，我要在他们的雄辩开始之前，求神帮助我把这场比赛评判得最合乎艺术精神。你们向文艺女神们唱一支歌吧。

874

歌队 宙斯的女儿们，纯洁的处女，九位缪斯；
站在高处俯视着诗人们谨慎而精确的思维的女神；
当他们被复杂的辩论和难懂的对驳
搅进怨恨的时候，
请来看
他们相互抛扔着严厉的、措辞完美的诗句，
口舌是多么的厉害。
艺术的伟大的竞赛开始了。

882

狄俄倪索斯 你们两人在念诗之前，也向神祈祷吧。

埃斯库罗斯 养育我心灵的得墨忒耳啊，但愿我不辜负你的密教。^[135]

狄俄倪索斯 你也来献乳香吧。

欧里庇得斯 不，谢谢你，我所祈求的是一些别的神。

狄俄倪索斯 是你的私货——新铸的钱币吗？

欧里庇得斯 正是。

狄俄倪索斯 那么你就向你私有的神祈求吧。

欧里庇得斯 养育我的空气啊、舌头的枢轴啊、天生的机智和敏锐的嗅觉啊，保佑我顺利地驳倒我听到的论调。

894

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

ΧΟ. καὶ μὴν ἡμεῖς ἐπιθυμοῦμεν (στρ.
 παρὰ σοφοῖν ἀνδροῖν ἀκοῦσαι τίνα
 λόγων ἐμμέλειαν ἔπιτε δαΐαν ὁδόν.
 γλῶσσα μὲν γὰρ ἠγρίωται,
 λῆμα δ' οὐκ ἄτολμον ἀμφοῖν,
 οὐδ' ἀκίνητοι φρένες.
 προσδοκᾶν οὖν εἰκός ἐστι τὸν μὲν
 ἀστεῖόν τι λέξειν καὶ κατερρινημένον,
 τὸν δ' ἀνασπῶντ' αὐτοπρέμνοις
 τοῖς λόγοισιν ἐμπεσόντα συσκεδᾶν
 904 πολλὰς ἀλινδήθρας ἐπῶν.

ΔΙ. ἀλλ' ὡς τάχιστα χρὴ λέγειν· οὕτω δ' ὅπως ἐρεῖτον
 ἀστεῖα καὶ μήτ' εἰκόνας μήθ' οἷ' ἂν ἄλλος εἴποι.

ΕΥ. καὶ μὴν ἐμαυτὸν μὲν γε τὴν ποίησιν οἷός εἰμι,
 ἐν τοῖσιν ὑστάτοις φράσω, τοῦτον δὲ πρῶτ' ἐλέγξω,
 ὡς ἦν ἀλαζῶν καὶ φέναξ οἷοις τε τοὺς θεατὰς
 ἐξηπάτα μώρους λαβὼν παρὰ Φρυνίχῳ τραφέντας.
 πρῶτιστα μὲν γὰρ ἓνα τιν' ἂν καθίσειν ἐγκαλύψας,
 'Αχιλλέα τιν' ἢ Νιόβην, τὸ πρόσωπον οὐχὶ δεικνύς,
 913 πρόσχημα τῆς τραγωδίας, γρύζοντας οὐδὲ τουτί.

ΔΙ. μὰ τὸν Δί' οὐ δῆθ'.

ΕΥ. ὁ δὲ χορός γ' ἤρειδεν ὄρμαθους ἂν
 μελῶν ἐφεξῆς τέτταρας ξυνεχῶς ἂν οἱ δ' ἐσίγων.

ΔΙ. ἐγὼ δ' ἔχαιρον τῇ σιωπῇ, καί με τοῦτ' ἔτερπεν
 οὐχ ἦπτον ἢ νῦν οἱ λαλοῦντες.

ΕΥ. ἠλίθιος γὰρ ἦσθα, σάφ' ἴσθι.

ΔΙ. κάμαυτῶ δοκῶ. τί δὲ ταῦτ' ἔδρασ' ὁ δεῖνα;

ΕΥ. ὑπ' ἀλαζονείας, ἴν' ὁ θεατῆς προσδοκῶν καθοῖτο,
 920 ὀπόθ' ἢ Νιόβη τι φθέγξεται· τὸ δράμα δ' ἂν διῆει.

ΔΙ. ὦ παμπόνηρος, οἷ' ἄρ' ἐφενაკιζόμεν ὑπ' αὐτοῦ.
 τί σκορδινᾶ καὶ δυσφορεῖς;

ΕΥ. ὅτι αὐτὸν ἐξελέγχω.

κᾶπειτ' ἐπειδὴ ταῦτα ληρήσειε καὶ τὸ δράμα
 ἤδη μεσοίη, ῥήματ' ἂν βόεια δώδεκ' εἶπεν,
 ὄφρῦς ἔχοντα καὶ λόφους, δεῖν' ἄττα μορμορωπά,
 ἄγνωτα τοῖς θεωμένοις.

蛙

歌队（短歌首节） 我们想听听你们两位聪明人在讨论对话和歌曲的时候，走上哪一条敌对的道路。他们的舌头很凶恶，他们的精神很勇敢，他们的心跃跃欲试。我们预料其中一位会说出一一些巧言妙语，另一位会把词儿连根拔起来，拿在手里向对方扑去，扔出许多滚来滚去的诗句。

904

狄俄倪索斯 你们现在赶快念，念一些美妙的诗，不要比喻，也不要俚语。

欧里庇得斯 关于我本人，我的诗是什么样子，回头再说，我现在先指出，这家伙是个江湖骗子，他用戏法欺骗佛律尼科斯^[136]训练出来的观众，把他们当做傻子看待。他时常把一个角色——一个阿喀琉斯或者尼俄柏——遮盖起来，叫他坐在那里不露面——这是悲剧里的哑戏，——一句话不说。

913

狄俄倪索斯 是的，一句话不说。

欧里庇得斯 他的歌队一连唱四支曲子，演员却闷声不哼。

狄俄倪索斯 我倒喜欢这种沉默，比起你们今天的絮絮叨叨来，更合我的心意。

欧里庇得斯 你要知道，这是因为你头脑简单。

狄俄倪索斯 是这样的。可是某某人为什么这样做？

欧里庇得斯 还不是走江湖的那套把戏，让观众老是猜尼俄柏说不说话，戏才能演下去。

920

狄俄倪索斯 这个坏透了的東西，我叫他骗了！你踩什么脚，有什么不耐烦的？

欧里庇得斯 因为我批评了他。这样瞎闹了一阵以后，戏已经过去了一半，他才吐出十二个公牛一般大的字来，怪模怪样，眉毛和冠毛竖直了，没有一个人听得懂。

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

- ΑΣ.** οἴμοι τάλας.
- ΔΙ.** σιώπα.
- ΕΥ.** σαφές δ' ἄν εἶπεν οὐδὲ ἔν—
- ΔΙ.** μὴ πρίε τοὺς ὀδόντας.
- ΕΥ.** ἄλλ' ἢ Σκαμάνδρους ἢ τάφρους ἢ 'π' ἀσπίδων
ἐπόντας
γρυπαιέτους χαλκηλάτους καὶ ῥήμαθ' ἰππόκρημνα,
ἃ ξυμβαλεῖν οὐ ῥάδι' ἦν.
- 930 **ΔΙ.** νῆ τοὺς θεοὺς ἐγὼ γοῦν
ἦδη ποτ' ἐν μακρῷ χρόνῳ νυκτὸς διηγρύπνησα
τὸν ξουθὸν ἰππαλεκτρούνα ζητῶν τίς ἐστὶν ὄρνις.
ΑΣ. σημεῖον ἐν ταῖς ναυσὶν ὤμαθέστατ' ἐνεγέγραπτο.
ΔΙ. ἐγὼ δὲ τὸν Φιλοξένου γ' ὦμην Ἔρυξιν εἶναι.
ΕΥ. εἶτ' ἐν τραγωδίαις ἐχρῆν κάλεκτρούνα ποιῆσαι;
ΑΣ. σὺ δ' ὦ θεοῖσιν ἐχθρὲ ποῖ' ἄττ' ἐστὶν ἄττ' ἐποίεις;
ΕΥ. οὐχ ἰππαλεκτρούνας μὰ Δί' οὐδὲ τραγελάφους,
ἄπερ σύ,
ἄν τοῖσι παραπετάσμασιν τοῖς Μηδικοῖς γράφουσιν·
ἄλλ' ὡς παρέλαβον τὴν τέχνην παρὰ σοῦ τὸ
πρῶτον εὐθύς
οἰδοῦσαν ὑπὸ κομπασμάτων καὶ ῥημάτων ἐπαχθῶν,
ἴσχυα μὲν πρῶτιστον αὐτὴν καὶ τὸ βάρος ἀφείλον
ἐπυλλίοις καὶ περιπάτοις καὶ τευτλίοισι λευκοῖς,
χυλὸν διδοὺς στωμυλμάτων ἀπὸ βιβλίων ἀπηθῶν·
εἶτ' ἀνέτρεφον μονωδίαις—
- ΔΙ.** Κηφισοφῶντα μιγνύς.
- ΕΥ.** εἶτ' οὐκ ἐλήρουν ὅ τι τύχοιμ' οὐδ' ἐμπεσῶν ἔφυρον,
ἄλλ' οὐξιών πρῶτιστα μὲν μοι τὸ γένος εἶπ' ἄν
εὐθύς τοῦ δράματος.
- 946 **ΔΙ.** κρεῖττον γὰρ ἦν σοι νῆ Δί' ἢ τὸ σαυτοῦ.
- ΕΥ.** ἔπειτ' ἀπὸ τῶν πρώτων ἐπῶν οὐδὲν παρῆκ' ἄν ἀργόν,
ἄλλ' ἔλεγεν ἡ γυνὴ τέ μοι χῶ δοῦλος οὐδὲν ἦττον,
χῶ δεσπότης χῆ παρθένος χῆ γραῦς ἄν.

埃斯库罗斯 哎呀！

狄俄倪索斯 住口！

欧里庇得斯 没有一个字叫人听得懂。

狄俄倪索斯 你别咬牙切齿！

欧里庇得斯 全都是什么“斯卡曼德洛斯呀”、“城壕呀”、“铜打的格律普斯在盾牌上呀？”^[137]悬岩一般的字，猜不出说些什么。

狄俄倪索斯 可不是，我也曾在漫长的夜里睡不着，猜想“黄褐色的马鸡”是什么鸟儿。 930

埃斯库罗斯 那是船头上画的标志，你这个大傻瓜！

狄俄倪索斯 我以为是菲罗克塞诺斯的儿子厄律克西斯呢！^[138]

欧里庇得斯 那你就该把公鸡介绍到悲剧里来吗？

埃斯库罗斯 众神的仇敌啊，你又介绍了些什么呢？

欧里庇得斯 我敢当着宙斯说，不是你介绍的马鸡或羊鹿——波斯花毡上织的那种怪物。在我从你手里把悲剧艺术接过来的时候，她正塞满了夸大的言辞和笨重的字句，我先把她弄瘦，用短句子、散步闲谈和白甜菜来减轻她的体重，叫她喝一些从书里滤出来的饶舌液汁，再喂她一些抒情独唱——

狄俄倪索斯 再加上刻菲索丰做作料。^[139]

欧里庇得斯 我从不信口开河，从不冒冒失失就往故事里闯。

那首先出场的演员马上把剧中人物的家世交待清楚。 946

狄俄倪索斯 我敢当着宙斯说，这比交待你自己的家世好。

欧里庇得斯 戏一开始，没有人闲着，我的女角色说话，奴隶也有许多话说，还有主人，闺女、老太婆，大家都有话说。

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

ΑΔΣ. εἶτα δῆτα

οὐκ ἀποθανεῖν σε ταῦτ' ἐχρῆν τολμῶντα;

ΕΥ. ἀ τὸν Ἀπόλλω·

δημοκρατικὸν γὰρ αὐτ' ἔδρων.

ΔΙ. τοῦτο μὲν ἔασον ὦ τᾶν.

οὐ σοὶ γὰρ ἐστὶ περίπατος κάλλιστα περί γε τούτου.

ΕΥ. ἔπειτα τουτουσὶ λαλεῖν ἐδίδαξα—

ΑΔΣ. φημὶ κάγώ.

ὡς πρὶν διδάξαι γ' ὄφελος μέσος διαρραγῆναι.

ΕΥ. λεπτῶν τε κανόνων ἐσβολὰς ἐπῶν τε γωνιασμούς,

νοεῖν ὀρᾶν ξυνιέναι στρέφειν ἐρᾶν τεχνάζειν,

958 κάχ' ὑποτοπεῖσθαι, περινοεῖν ἅπαντα—

ΑΔΣ. φημὶ κάγώ.

ΕΥ. οἰκεία πράγματ' εἰσάγων, οἷς χρώμεθ', οἷς ξύνεσμεν,

ἐξ ὧν γ' ἂν ἐξηλεγχόμην· ξυνειδότες γὰρ οὔτοι

ἤλεγχον ἂν μου τὴν τέχνην· ἀλλ' οὐκ ἐκομπολάκουν

ἀπὸ τοῦ φρονεῖν ἀποσπάσας, οὐδ' ἐξέπληττον αὐτούς,

Κύκνους ποιῶν καὶ Μέμνονας κωδωνοφαλαροπώλους.

γνώσει δὲ τοὺς τούτου τε κάμου ἑκατέρου μαθητάς.

τουτουμειὶ Φορμίσιος Μεγαίνετός θ' ὁ Μανῆς,

σαλπυγγολογχυπηνάδαι, σαρκασμοπιτυοκάμπται,

967 οὔμοι δὲ Κλειτοφῶν τε καὶ Θηραμένης ὁ κομψός.

ΔΙ. Θηραμένης; σοφός γ' ἀνὴρ καὶ δεινὸς ἐς τὰ πάντα,

ὃς ἦν κακοῖς που περιπέση καὶ πλησίον παραστή,

970 πέπτωκεν ἔξω τῶν κακῶν, οὐ Χίος ἀλλὰ Κεῖος.

ΕΥ. τοιαῦτα μέντοι γὰρ φρονεῖν

τούτοισιν εἰσηγησάμην,

λογισμὸν ἐνθεὶς τῇ τέχνῃ

καὶ σκέψιν, ὥστ' ἤδη νοεῖν

ἅπαντα καὶ διειδέναι

蛙

埃斯库罗斯 你这样胡闹，不应该判处死刑么？

欧里庇得斯 我敢当着阿波罗起誓，不应该，我是根据民主原则行事的。

狄俄倪索斯 算了吧，好朋友，在这上面你是站不稳的（谐辩不赢的）。

欧里庇得斯 此外我还教他们高谈阔论。

埃斯库罗斯 你教过他们，可是我愿意你在没有教他们以前，肚子先裂开死掉。

欧里庇得斯 我介绍巧妙的规则、诗行的标准；教他们想，教他们看，教他们领悟，教他们思考，教他们恋爱，耍诡计，起疑心，顾虑周全——

958

埃斯库罗斯 这是事实。

欧里庇得斯 我介绍日常生活、大家熟悉和经历过的事情，我说错了，大家可以谴责，因为这些事情是大家知道的，可以对我的艺术加以指责。我从来不夸张，从来不把他们弄得糊里糊涂，从来不介绍什么库克诺斯、门农和他们马具上的铃铛，把他们吓坏了。你可以先看看他的徒弟的，再看看我的。他的是福耳弥西俄斯和马格涅斯人墨该涅托斯、胡子、枪手兼号兵、一边冷笑，一边扳松树的强盗。^[140]我的却是克勒托丰^[141]和伶俐的忒刺墨涅斯。

967

狄俄倪索斯 忒刺墨涅斯吗？他是个聪明人，八面玲珑，不论在哪里跌进了祸事的泥坑，他总是一跤跌到底，又能从里头跳出来，不再是一个开俄斯人，而变成了一个刻俄斯人。^[142]

970

欧里庇得斯 我的确向他们灌输过这样的智慧，把推理和思考介绍到艺术里，因此他们现在能观察一切，辨别一切，把

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

- 979 ΔΙ. τά τ' ἄλλα καὶ τὰς οἰκίας
οἰκεῖν ἄμεινον ἢ πρὸ τοῦ
κάνασκοπεῖν, "πῶς τοῦτ' ἔχει;
ποῦ μοι τοδί; τίς τοῦτ' ἔλαβε;"
νῆ τοὺς θεοὺς νῦν γοῦν Ἀθη-
ναίων ἅπασ τις εἰσιῶν
κέκραγε πρὸς τοὺς οἰκέτας
ζητεῖ τε, "ποῦ ἔστιν ἡ χύτρα;
τίς τὴν κεφαλὴν ἀπεδήδοκεν
τῆς μαινίδος τὸ τρύβλιον
τὸ περυσινὸν τέθνηκέ μοι·
ποῦ τὸ σκόροdon τὸ χθιζινόν;
τίς τῆς ἐλάας παρέτραγεν;"
τέως δ' ἀβελτερώτατοι κεχηνότες
991 ΜΑΜΜΑΚΥΘΟΙ ΜΕΛΙΤΙΔΑΙ ΚΑΘῆΝΤΟ.
ΧΟ. τάδε μὲν λέυσσεις φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ· (ἀντ.
σὺ δὲ τί φέρε πρὸς ταῦτα λέξεις;
μόνον ὅπως... μὴ σ' ὁ θυμὸς ἀρπάσας
ἐκτὸς οἴσει τῶν ἐλαῶν·
δεινὰ γὰρ κατηγόρηκεν.
ἀλλ' ὅπως ὦ γεννάδα
μὴ πρὸς ὀργὴν ἀντιλέξεις,
ἀλλὰ συστειλας ἄκροισι
χρῶμενος τοῖς ἰστίοις,
εἶτα μᾶλλον μᾶλλον ἄξεις καὶ
φυλάξεις, ἢνίκ' ἂν τὸ πνεῦμα
λείον καὶ καθεστηκὸς λάβης.
- 1005 ΔΙ. ἀλλ' ὦ πρῶτος τῶν Ἑλλήνων πυργώσας ῥήματα σεμνὰ
καὶ κοσμήσας τραγικὸν λῆρον, θαρρῶν τὸν κρουνὸν ἀφίει.
ΑΙΣ. θυμοῦμαι μὲν τῇ ξυντυχίᾳ, καὶ μου τὰ σπλάγχι' ἀγανακτεῖ,
εἰ πρὸς τοῦτον δεῖ μ' ἀντιλέγειν· ἵνα μὴ φάσκη δ'
ἀπορεῖν με,
- 1010 ΕΥ. ἀπόκριναί μοι, τίος οὔνεκα χρὴ θαυμάζειν ἄνδρα ποιητὴν;
δεξιότητος καὶ νουθεσίας, ὅτι βελτίους τε ποιοῦμεν
τοὺς ἀνθρώπους ἐν ταῖς πόλεσιν.
ΑΙΣ. τοῦτ' οὔν εἰ μὴ πεποίηκας, ἀλλ' ἐκ χρηστῶν
καὶ γενναίων μοχθηροτάτους ἀπέδειξας,
τί παθεῖν φήσεις ἄξιος εἶναι;
- ΔΙ. τεθνάναι· μὴ τοῦτον ἐρώτα.
ΑΙΣ. σκέψαι τοῖνυν οἴους αὐτοὺς παρ' ἐμοῦ παρεδέξατο πρῶτον,
εἰ γενναίους καὶ τετραπήχεις, καὶ μὴ διαδρασιπολίτας,
μηδ' ἀγοραίους μηδὲ κοβάλους ὡσπερ νῦν μηδὲ παιούργους,

蛙

他们的家务和别的事情管理得更好，观察得更周到。他们总是问：“这是怎么一回事？叫我到哪里去找呢？是谁拿走了？” 979

狄俄倪索斯 这倒是真的，所以如今每个雅典人一回到家里，总是骂仆人，问“水壶哪儿去了？谁把鲑鱼头啃掉了？我去年买的碗不见了！昨天买的大蒜又哪儿去了？谁把厄莱亚果子咬了一口？”在从前，他们只是坐下来张着嘴发呆，是一些傻小子——一些墨利提得斯^[143]。 991

歌队 （短歌次节）“啊，光荣的阿喀琉斯，你看见这情形”，怎么回答呢？只是……免得气疯了，跑到厄莱亚树外面去了^[144]。他的话来势凶猛。高贵的人啊，你回答的时候，别生气，且把帆篷卷起来，只使用顶上的边缘，等风平浪静，再慢慢加快，相机进攻。 1005

狄俄倪索斯 你这位首先创造崇高的诗词，美化悲剧的废物^[145]的希腊诗人啊，你要勇敢地吐出语言的洪流。

埃斯库罗斯 我对我所处的境地感到愤慨，一想到我必须同这样一个家伙对吵，我就起反感。但是为了不让他说我无言对答，你回答我，人们为什么称赞诗人？ 1010

欧里庇得斯 因为我们才智过人，能好言规劝，把他们训练成更好的公民。

埃斯库罗斯 如果你不但没有做到这一点，反而把善良高贵的人训练成大流氓，你说你该受什么惩罚？

狄俄倪索斯 该受死刑，不必问他。

埃斯库罗斯 你想想，他原先从我手里接过去的是一些什么样的人？他们是高贵的人物，身長四腕尺，不是逃避公共义务的懦夫，不是像今天逛市场的懒汉、歹徒、无赖，而是

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

- 1018 ἄλλα πνέοντας δόρυ καὶ λόγχας καὶ λευκολόφους
 τρυφαλείας
 καὶ πήληκας καὶ κνημίδας καὶ θυμούς ἐπταβοείους.
ΔΙ. καὶ δὴ χωρεῖ τουτὶ τὸ κακόν· κρανοποιῶν αὖ μ'
 ἐπιτρίψει.
ΕΥ. καὶ τί σὺ δράσας οὕτως αὐτοὺς γενναίους ἐξεδίδαξας;
ΔΙ. Αἰσχύλε λέξον, μηδ' αὐθάδως σεμνυνόμενος χαλέπαινε.
ΑΣ. δράμα ποιήσας "Ἀρεως μεστόν.
ΔΙ. ποῖον;
ΑΣ. τοὺς ἕπτ' ἐπὶ Θήβας·
 ὃ θεασάμενος πᾶς ἂν τις ἀνὴρ ἠράσθη δάιος εἶναι.
ΔΙ. τουτὶ μὲν σοι κακὸν εἴργασται· Θηβαίους γὰρ πεποίηκας
 ἀνδρειότερους ἐς τὸν πόλεμον, καὶ τούτου γ'
 οὔνεκα τύπτου.
ΑΣ. ἀλλ' ὑμῖν αὐτ' ἐξῆν ἀσκεῖν, ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τοῦτ'
 ἐτράπεσθε.
 εἶτα διδάξας Πέρσας μετὰ τοῦτ' ἐπιθυμεῖν ἐξεδίδαξα
 νικᾶν αἰεὶ τοὺς ἀντιπάλους, κοσμήσας ἔργον ἄριστον.
ΔΙ. ἐχάρην γοῦν, ἠνίκ' ἤκουσα περὶ Δαρείου τεθνεῶτος,
 1029 ὃ χορὸς δ' εὐθύς τῷ χεῖρ' ᾧδι συγκρούσας εἶπεν "ἱαυοῖ."
ΑΣ. ταῦτα γὰρ ἄνδρας χρὴ ποιητὰς ἀσκεῖν. σκέψαι γὰρ
 ἀπ' ἀρχῆς,
 ὡς ὠφέλιμοι τῶν ποιητῶν οἱ γενναῖοι γεγένηνται.
 Ὅρφεὺς μὲν γὰρ τελετὰς θ' ἡμῖν κατέδειξε φόνων
 τ' ἀπέχεσθαι,
 Μουσαῖος δ' ἐξακέσεις τε νόσων καὶ χρησμούς,
 Ἡσίοδος δὲ
 γῆς ἐργασίας, καρπῶν ὥρας, ἀρότους· ὃ δὲ θεῖος Ὀμηρος
 ἀπὸ τοῦ τιμῆν καὶ κλέος ἔσχεν πλὴν τοῦδ' ὅτι
 χρῆστ' ἐδίδαξεν,
 τάξεις ἀρετὰς ὀπλίσεις ἀνδρῶν;
ΔΙ. καὶ μὴν οὐ Παντακλέα γε
 ἐδίδαξεν ὅμως τὸν σκαιότατον· πρῶην γοῦν, ἠνίκ' ἔπεμπεν,
 τὸ κράνος πρῶτον περιδησάμενος τὸν λόφον ἤμελλ'
 1038 ἐπιδήσειν.

蛙

一些发出枪杆、矛头、白鬃盔、铜帽、胫甲气味的英雄，
有着七重牛皮^[146]的心。

1018

狄俄倪索斯 来势凶猛，看样子他要打制铜盔，把我吓死。

欧里庇得斯 你是怎样把他们训练成高贵的人物的？

狄俄倪索斯 埃斯库罗斯，回答吧，别一味板起面孔生气。

埃斯库罗斯 我写过一出充满战斗精神的悲剧。

狄俄倪索斯 剧名叫什么？

埃斯库罗斯 《七将攻忒拜》，看过那出戏的人，个个都想当
兵打仗。

狄俄倪索斯 这是你干的好事，鼓励忒拜人更勇于作战，你该
挨打。

埃斯库罗斯 你们本来也可以那样训练，却干别的事去了。此
外，我还上演过《波斯人》，赞美一件最崇高的功业，使
你们永远想战胜你们的敌人。

狄俄倪索斯 我的确很喜欢听大流士的鬼魂说起我们的胜利，
那时候歌队马上双手一拍，叫一声“哎哟”。

1029

埃斯库罗斯 一位诗人应该这样训练人才对。试看自古以来，
那些高贵的诗人是多么有用啊！俄耳甫斯把秘密的教仪传
给我们，教我们不可杀生，穆赛俄斯传授医术和神示；赫
西俄德传授农作术、耕种的时令、收获的季节；而神圣的
荷马之所以获得光荣，受人尊敬，难道不是因为他给了我们
有益的教诲，教我们怎样列阵，怎样鼓励士气，怎样武
装我们的军队吗？

狄俄倪索斯 可是他没有把潘塔克勒斯那个大笨伯教会，那家
伙前几天带领游行队的时候，先把盔套在头上，然后束鬃
毛^[147]。

1038

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

- ΑΙΣ.** ἄλλ' ἄλλους τοι πολλοὺς ἀγαθοὺς, ὧν ἦν καὶ
 Λάμαχος ἦρως·
 ὅθεν ἡμῆ φρῆν ἀπομαξαμένη πολλὰς ἀρετὰς ἐποίησεν,
 Πατρόκλων, Τεύκρων θυμολεόντων, ἴν' ἐπαίροιμ'
 ἄνδρα πολίτην
 ἀντεκτείνειν αὐτὸν τούτοις, ὅπότεν σάλπιγγος ἀκούσῃ.
 ἄλλ' οὐ μὰ Δί' οὐ Φαίδρας ἐποίουν πόρνας οὐδὲ
 Σθενεβοίας,
 οὐδ' οἶδ' οὐδεὶς ἦντιν' ἐρῶσαν πώποτ' ἐποίησα γυναῖκα.
- ΕΥ.** μὰ Δί' οὐ γὰρ ἐπῆν τῆς Ἀφροδίτης οὐδέν σοι.
ΑΙΣ. μηδέ γ' ἐπέειπεν.
 ἄλλ' ἐπί τοι σοὶ καὶ τοῖς σοῖσιν πολλὴ πολλοῦ
 ἔπικαθῆτο, ὥστε γε καὐτόν σε κατ' οὖν ἔβαλεν.
- ΔΙ.** νῆ τὸν Δία τοῦτό γέ τοι δῆ. ἃ γὰρ ἐς τὰς
 ἀλλοτρίας ἐποίεις, αὐτὸς τούτοισιν ἐπλήγῃς.
- ΕΥ.** καὶ τί βλάπτουσ' ὧ σκέτλι' ἀνδρῶν τὴν πόλιν
 ἅμαί Σθενέβοιαι;
- ΑΙΣ.** ὅτι γειναίας καὶ γειναίων ἀνδρῶν ἀλόχους ἀνέπεισας
 κώκεια πιεῖν αἰσχυθείσας διὰ τοὺς σοὺς Βελλεροφόντας.
- ΕΥ.** πότερον δ' οὐκ ὄντα λόγον τοῦτον περὶ τῆς Φαίδρας
 ξυνέθηκα;
- ΑΙΣ.** μὰ Δί' ἄλλ' ὄντ'· ἄλλ' ἀποκρύπτειν χρή τὸ πονηρὸν
 τὸν γε ποιητὴν,
 καὶ μὴ παράγειν μηδὲ διδάσκειν. τοῖς μὲν γὰρ παιδαρίοισιν
 ἔστι διδάσκαλος ὅστις φράζει, τοῖσιν δ' ἠβῶσι ποιηταί.
 πάνυ δὲ δεῖ χρηστὰ λέγειν ἡμᾶς.
- ΕΥ.** ἦν οὖν σὺ λέγῃς Λυκαβηττοὺς καὶ Παρνασσῶν
 ἡμῖν μεγέθη, τοῦτ' ἐστὶ τὸ χρηστὰ διδάσκειν,
 ὃν χρῆν φράζειν ἀνθρωπεύως;
- ΑΙΣ.** ἄλλ' ὧ κακόδαιμον ἀνάγκη
 μεγάλων γινωμῶν καὶ διανοιῶν ἴσα καὶ τὰ ῥήματα τίκτειν.
 κἄλλως εἰκὸς τοὺς ἡμιθέους τοῖς ῥήμασι μείζοσι χρῆσθαι·
 καὶ γὰρ τοῖς ἱματίοις ἡμῶν χρῶνται πολὺ σεμινοτέροισιν.
 ἀμοῦ χρηστῶς καταδείξαντος διελυμήνω σύ.
- ΕΥ.** τί δράσας;

1049

1058

蛙

埃斯库罗斯 可是他教出了许多别的勇士，包括英雄拉马科斯在内。我有意摹仿荷马，创造出一些帕特洛克罗斯和勇猛如狮的透克洛斯的各種英雄事迹，鼓励公民一听见号声就学他们的榜样。可是我凭宙斯起誓，我从来没有创造过淮德拉和斯忒涅波亚这类的妓女^[148]，也没有人能指出哪一个谈情说爱的女人是我创造的。

欧里庇得斯 的确没有，因为你身上就没一点爱情的气味。

埃斯库罗斯 最好是没有。可是阿佛洛狄忒却狠狠压在你和你的朋友们身上，把你推倒了。^[149]

狄俄倪索斯 是呀，这是事实，你写的是别人的妻子的私情，也正是这种私情害了你。

欧里庇得斯 你这可怜的傻瓜，我创造的这些斯忒涅波亚对城邦有什么坏处呢？

1049

埃斯库罗斯 你叫那些高贵的妇人、高贵的公民的妻子看了你创造的这些柏勒洛丰忒斯而感到羞愧，服毒自杀。

欧里庇得斯 难道我描写的淮德拉的故事不是真事吗？

埃斯库罗斯 是真事，可是一位诗人应该把这种丑事遮盖起来，不宜拿出来上演。教训孩子的是老师，教训成人的是诗人，所以我们必须说有益的话。

欧里庇得斯 你满口吕卡柏托斯山、帕耳那索斯高岩，这也算你教训我们的有益的话吗？其实你应当说人说的话才对。

1058

埃斯库罗斯 但是，你这倒霉的傻瓜，伟大的见解和思想要用同样伟大的词句来表达。那些半神穿的衣服比我们的冠冕堂皇，他们采用更雄壮的言辞也是很自然的。我好好地介绍来的东西，都叫你糟蹋了。

欧里庇得斯 怎么糟蹋的？

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

- ΑΙΣ.** πρῶτον μὲν τοὺς βασιλεύοντας ῥάκι' ἀμπισχῶν,
ἵν' ἔλεινοὶ τοῖς ἀνθρώποις φαίνοντ' εἶναι.
- ΕΥ.** τοῦτ' οὖν ἔβλαψά τι δράσας;
- ΑΙΣ.** οὐκ οὐκ ἐθέλει γε τριηραρχεῖν πλουτῶν οὐδεὶς διὰ ταῦτα,
ἀλλὰ ῥακίοις περιειλάμενος κλάει καὶ φησὶ πένεσθαι.
- 1068 **ΔΙ.** νῆ τὴν Δήμητρα χιτῶνά γ' ἔχων οὐλῶν ἐρίων ὑπένερθεν.
κἂν ταῦτα λέγων ἔξαπατήσῃ, παρὰ τοὺς ἰχθῦς ἀνέκυψεν.
- ΑΙΣ.** εἴτ' αὖ λαλιὰν ἐπιτηδεῦσαι καὶ στωμυλίαν ἐδίδαξας,
ἢ ἔξεκένωσεν τὰς τε παλαίστρας καὶ τὰς πυγὰς ἐνέτριψεν
τῶν μεираκίων στωμυλλομένων, καὶ τοὺς Παράλους
ἀνέπεισεν
ἀνταγορεύειν τοῖς ἄρχουσιν. καίτοι τότε γ' ἦνικ'
ἐγὼ ἔζων,
οὐκ ἠπίσταντ' ἀλλ' ἢ μᾶζαν καλέσαι καὶ "ῥυππαπαῖ" εἰπεῖν.
- ΔΙ.** νῆ τὸν Ἀπόλλω, καὶ προσπαρδεῖν γ' ἐς τὸ στόμα
τῷ θαλάμακι,
καὶ μινθῶσαι τὸν ξύσσιτον κάκβας τινα λωποδυτῆσαι·
1077 νῦν δ' ἀντιλέγει κούκ' ἐλαύμων πλεῖ δευρὶ καῖθις ἐκείσε.
- ΑΙΣ.** ποίων δὲ κακῶν οὐκ αἰτιός ἐστ';
οὐ προαγωγὸς κατέδειξ' οὗτος,
καὶ τικτούσας ἐν τοῖς ἱεροῖς,
καὶ μιγνυμένας τοῖσιν ἀδελφοῖς,
καὶ φασκούσας οὐ ζῆν τὸ ζῆν;
κἂτ' ἐκ τούτων ἢ πόλις ἡμῶν
ὑπογραμματέων ανεμεστῶθη
καὶ βωμολόχων δημοπιθήκων
ἔξαπατώντων τὸν δῆμον αἰεί,
λαμπάδα δ' οὐδεὶς οἶός τε φέρειν
1088 ὑπ' ἀγυμνασίας ἔτι νυνί.
- ΔΙ.** μὰ Δί' οὐ δῆθ', ὥστ' ἐπαφραυάνθην
Παναθηναίοισι γελῶν, ὅτε δὴ
βραδὺς ἀνθρωπὸς τις ἔθει κύψας
λευκὸς πίων ὑπολειπόμενος
καὶ δεινὰ ποιῶν· κἂθ' οἱ Κεραμῆς
ἐν ταῖσι πύλαις παίουσ' αὐτοῦ
γαστέρα πλευρὰς λαγόνας πυγὴν,
ὁ δὲ τυπτόμενος ταῖσι πλατεῖαις
ὑποπερδόμενος
1098 φυσῶν τὴν λαμπάδ' ἔφευγεν.

蛙

埃斯库罗斯 首先，你给那些国王穿上破布烂衫，叫观众可怜他们。

欧里庇得斯 这样做有什么害处呢？

埃斯库罗斯 那些富裕公民学乖了，再也不肯供应三层桨的战船，他们穿上破布烂衫，啼啼哭哭，说他们很穷。

狄俄倪索斯 我敢当着得墨忒耳说，里面还穿着细毛料衬袍。他们要是哄骗了城邦，就赶快跑到市上去花钱买鱼。 1068

埃斯库罗斯 其次，你教人聊天，辩论，连摔跤学校也变得空荡荡，没有人去了，那些夸夸其谈的小伙子的屁股也变瘦了，你还劝那些帕刺罗斯^[150]同他们的长官争辩。可是我在人世的时候，他们什么也不懂，只是嚷着要大麦粑粑，大声唱“划呀划。”

狄俄倪索斯 是呀，他们还对着最低层桨手的嘴放屁，给餐友们溅上屎，一上岸，就去抢人。可是如今他们却抗拒命令，不肯划桨，随风飘来飘去。 1077

埃斯库罗斯 哪一样坏事不该由他负责？难道他没有介绍一些拉皮条的老太婆、在庙里生孩子的女人、同亲兄弟结合的姑娘，叫女人说“活着等于不活着”吗？所以我们的城邦充满了下等官吏和煽惑人心的卑鄙猴子，他们一直在欺骗人民，可是如今由于缺少锻炼，没有一个人能举起火把赛跑。 1088

狄俄倪索斯 当真没有了，我在雅典娜节见到一个白胖无力的小伙子耷拉着头，落在后面，怨天怨地，叫我笑得要死，在城门口，陶工区居民在他肚皮上、肋骨上、腰眼上、屁股上打了一顿，他挨了巴掌，放了几个屁，把火把喷熄了，然后溜之大吉。 1098

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

ΧΟ. μέγα τὸ πρᾶγμα, πολὺ τὸ νεῖκος, ἀδρὸς ὁ πόλεμος
ἔρχεται.

χαλεπὸν οὖν ἔργον διαιρεῖν,

ὅταν ὁ μὲν τείνη βιαίως,

ὁ δ' ἐπαναστρέφειν δύνηται κάπερείδεσθαι τορῶς.

ἀλλὰ μὴ 'ν ταύτῳ κάθησθον·

ἔσβολαὶ γάρ εἰσι πολλαὶ χᾶτεραι σοφισμάτων.

ὅ τι περ οὖν ἔχετον ἐρίζειν,

λέγετον ἔπιτον ἀνά <τε> δέρετον

τά τε παλαιὰ καὶ τὰ καινὰ,

1108

κάποκινδυνεύετον λεπτὸν τι καὶ σοφὸν λέγειν.

εἰ δὲ τοῦτο καταφοβεῖσθον, μὴ τις ἀμαθία προσῆ

τοῖς θεωμένοισιν, ὡς τὰ

λεπτὰ μὴ γνῶναι λεγόντοιν,

μηδὲν ὀρρωδεῖτε τοῦθ'· ὡς οὐκέθ' οὔτω ταῦτ' ἔχει.

ἔστρατευμένοι γάρ εἰσι,

βιβλίον τ' ἔχων ἕκαστος μανθάνει τὰ δεξιά·

αἱ φύσεις τ' ἄλλως κράτισται,

νῦν δὲ καὶ παρηκόνηνται.

μηδὲν οὖν δείσητον, ἀλλὰ

1118

πάντ' ἐπέξιτον θεατῶν γ' οὔνεχ' ὡς ὄντων σοφῶν.

ΕΥ. καὶ μὴν ἐπ' αὐτοὺς τοὺς προλόγους σου τρέψομαι,

ὅπως τὸ πρῶτον τῆς τραγωδίας μέρος

πρώτιστον αὐτοῦ βασανιῶ τοῦ δεξιοῦ.

ἀσαφῆς γὰρ ἦν ἐν τῇ φράσει τῶν πραγμάτων.

ΔΙ. καὶ ποῖον αὐτοῦ βασανιεῖς;

ΕΥ. πολλοὺς πάνυ.

πρῶτον δέ μοι τὸν ἐξ Ὀρεστείας λέγε.

蛙

歌队 太大的仇恨，太大的争执，狂野的战争正在酝酿。

当一方重重地打击，另一方又充满仇恨地回击，
能得出结论实在是太难了。

然而，你们不要老重复同样的东西，
还有很多别的方式和诡辩术。

你们有什么想要争吵的，就都说出来吧，
就充分地发挥吧，

把那些无论是旧的还是新的，
都拿出来剖析；

大胆地说出些典雅的、有哲理的东西。

1108

然而，如果你们担心，观众是否没有文化，
以至于无法理解

你们那细致的诗句的含义，
一点儿也不用怀疑这一点。

现在和以前不一样了，人们都是出过征、打过仗的，
每个人手里都拿着书本，学着正确的东西。

现在的人们更聪明了，
他们的头脑也更敏捷了。

因此，都说出来吧，

别为了观众而担心，因为他们，可都是哲人。

1118

欧里庇得斯 现在评论你的开场诗。我要先审查这位大师的悲剧的开头部分，他的剧情介绍得不清楚。

狄俄倪索斯 审查哪一段？

欧里庇得斯 审查很多段。先把《俄瑞斯忒亚》中的一段念给我听。

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

- 1125 ΔΙ. ἄγε δὴ σιώπα πᾶς ἀνὴρ. λέγ' Αἰσχύλε.
 ΑΣ. "Ἐρμῆ χθόνιε πατρῶ' ἐποπτεύων κράτη,
 σωτὴρ γενοῦ μοι σύμμαχός τ' αἰτουμένω.
 ἦκω γὰρ ἐς γῆν τήνδε καὶ κατέρχομαι."
 ΔΙ. τούτων ἔχεις ψέγειν τι;
 ΕΥ. πλεῖν ἢ δώδεκα.
 ΔΙ. ἀλλ' οὐδὲ πάντα ταῦτά γ' ἔστ' ἀλλ' ἢ τρία.
 ΕΥ. ἔχει δ' ἕκαστον εἴκοσίν γ' ἁμαρτίας.
 ΔΙ. Αἰσχύλε παραινῶ σοι σιωπᾶν· εἰ δὲ μή,
 1133 πρὸς τρισὶν ἰαμβείοισι προσοφείλων φανεῖ.
 ΑΣ. ἐγὼ σιωπῶ τῷδ';
 ΔΙ. ἐὰν πείθῃ γ' ἐμοί.
 ΕΥ. εὐθύς γὰρ ἡμάρτηκεν οὐράνιον γ' ὅσον.
 ΑΣ. ὁρᾷς ὅτι ληρεῖς;
 ΔΙ. ἀλλ' ὀλίγον γέ μοι μέλει.
 ΑΣ. πῶς φῆς μ' ἁμαρτεῖν;
 ΕΥ. αὐθις ἐξ ἀρχῆς λέγε.
 ΑΣ. "Ἐρμῆ χθόνιε πατρῶ' ἐποπτεύων κράτη."
 ΕΥ. οὐκ οὖν Ὀρέστης τοῦτ' ἐπὶ τῷ τύμβῳ λέγει
 τῷ τοῦ πατρὸς τεθνεώτος;
 1140 ΑΣ. οὐκ ἄλλως λέγω.
 ΕΥ. πότερ' οὖν τὸν Ἐρμῆν, ὡς ὁ πατὴρ ἀπώλετο
 αὐτοῦ βιαίως ἐκ γυναικείας χερὸς
 δόλοισι λαθραίοις, ταῦτ' "ἐποπτεύειν" ἔφη;
 ΑΣ. οὐ δῆτ' ἐκεῖνον, ἀλλὰ τὸν Ἐριούνιον
 Ἐρμῆν χθόνιον προσεῖπε, κάδηλου λέγων

蛙

狄俄倪索斯 全体肃静！埃斯库罗斯，你念吧。

1125

埃斯库罗斯

“下界的赫耳墨斯，看着父亲的权力，
我来求你保佑我，帮助我作战，
我已经回到祖国，流浪归来。”

狄俄倪索斯 这几行诗有哪一处可以挑剔？

欧里庇得斯 有十二处以上可以挑剔。

狄俄倪索斯 总共不过三行。

欧里庇得斯 可是每行有二十个缺点。

狄俄倪索斯 埃斯库罗斯，我劝你别打岔，要不然，除了批评
你这三行短长节奏的诗而外，还要罚你呢。

1133

埃斯库罗斯 我不打岔，让他说吗？

狄俄倪索斯 听我的话吧。

欧里庇得斯 一开头就犯了天大的错误。

埃斯库罗斯 你还没看出你说的是傻话？

狄俄倪索斯 不管傻不傻。

埃斯库罗斯 怎么说我犯了错误？

欧里庇得斯 再从头念一遍。

埃斯库罗斯

“下界的赫耳墨斯，看着父亲的权力。”

欧里庇得斯 这句话是俄瑞斯忒斯站在他先父坟上说的吧。

埃斯库罗斯 我不否认。

1140

欧里庇得斯 他是说赫耳墨斯亲眼看见他“父亲遭遇暴力”，
死于阴谋诡计，死在女人手里吗？

埃斯库罗斯 他不是向那个赫耳墨斯说话，而是向下界的帮助
之神赫耳墨斯说话。他把意思交待得很清楚，说他的职权

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

ὅτι ἡ πατρῶον τοῦτο κέκτηται γέρας—

ΕΥ. ἔτι μείζον ἐξήμαρτες ἢ 'γὼ 'βουλόμην·
εἰ γὰρ πατρῶον τὸ χθόνιον ἔχει γέρας—

ΔΙ. οὕτως γ' ἂν εἴη πρὸς πατρὸς τυμβωρύχος.

1150 **ΑΙΣ.** Διόνυσε πίνεις οἶνον οὐκ ἀνθοσμίαν.

ΔΙ. λέγ' ἕτερον αὐτῷ· σὺ δ' ἐπιτήρει τὸ βλάβος.

ΑΙΣ. σωτὴρ γενοῦ μοι σύμμαχός τ' αἰτουμένω.
ἦκω γὰρ ἐς γῆν τήνδε καὶ κατέρχομαι—

ΕΥ. δις ταῦτόν ἡμῖν εἶπεν ὁ σοφὸς Αἰσχύλος.

ΔΙ. πῶς δῖς;

ΕΥ. σκόπει τὸ ρῆμ'· ἐγὼ δέ σοι φράσω.

"ἦκω γὰρ ἐς γῆν," φησί, "καὶ κατέρχομαι."

"ἦκω" δὲ ταῦτόν ἐστι τῷ "κατέρχομαι."

ΔΙ. νῆ τὸν Δί' ὥσπερ γ' εἴ τις εἴποι γείτοιν,
1159 "χρήσον σὺ μάκτραν, εἰ δὲ βούλει, κάρδοπον."

ΑΙΣ. οὐ δῆτα τοῦτό γ' ὦ κατεστωμυλμένε
ἄνθρωπε ταῦτ' ἐστ', ἀλλ' ἄριστ' ἐπῶν ἔχον.

ΕΥ. πῶς δῆ; δίδαξον γάρ με καθ' ὃ τι δὴ λέγεις;

ΑΙΣ. "ἐλθεῖν" μὲν ἐς γῆν ἔσθ' ὅτῳ μετῆ πάτρας·
χωρὶς γὰρ ἄλλης συμφορᾶς ἐλήλυθεν·

φεύγων δ' ἀνὴρ "ἦκει" τε καὶ "κατέρχεται."

ΔΙ. εὖ νῆ τὸν 'Απόλλω. τί σὺ λέγεις Εὐριπίδη;

ΕΥ. οὐ φημὶ τὸν 'Ορέστην κατελθεῖν οἴκαδε·
λάθρα γὰρ ἦλθεν οὐ πιθῶν τοὺς κυρίους.

ΔΙ. εὖ νῆ τὸν 'Ερμῆν· ὃ τι λέγεις δ' οὐ μανθάνω.

蛙

是从他父亲那儿得来的。^[151]

欧里庇得斯 这就比我想像的还要错误，如果他的地下职权是从他父亲那儿得来的——

狄俄倪索斯 那么就他父亲传下的职业而论他是个盗墓贼。

埃斯库罗斯 狄俄倪索斯，你喝的酒一点香气都没有^[152]。

1150

狄俄倪索斯 给他再念一行，你挑毛病吧。

埃斯库罗斯

“我来求你保佑我，帮助我作战，

我已经回到祖国，流浪归来。”

欧里庇得斯 这个聪明的埃斯库罗斯把一件事讲了两遍。

狄俄倪索斯 怎么说讲了两遍？

欧里庇得斯 你注意他的诗句，我来讲给你听，他既说“我已经回到祖国”，又说“流浪归来”。“回到”和“流浪归来”是一回事。

狄俄倪索斯 是的，正如你向你的邻居说：“请把揉面钵借给我，或者借一个捏钵给我。”

1159

埃斯库罗斯 你这个碎嘴子，这绝不相同，遣词也恰到好处。

欧里庇得斯 为什么不相同？告诉我，你是什么意思？

埃斯库罗斯 “回到祖国”适用于任何一个有家可归的人，表示他回来了，不问他的情况如何；一个流亡者却是“回到祖国”，“流浪归来”。

狄俄倪索斯 我敢当着阿波罗说，妙极了！欧里庇得斯，你还有什么话可说？

欧里庇得斯 我不认为俄瑞斯忒斯是“得赦还乡”，因为他是偷偷地回来的，没有求得当局的许可。

狄俄倪索斯 我敢当着赫耳墨斯说，妙极了！可是我不懂是什

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

- 1170 **ΕΥ.** πέραινε τοίνυν ἕτερον.
ΔΙ. ἴθι πέραινε σὺ
 Αἰσχύλ' ἀνύσας· σὺ δ' ἐς τὸ κακὸν ἀπόβλεπε.
ΑΣ. "τύμβου δ' ἐπ' ὄχθῳ τῷδε κηρύσσω πατρὶ
 κλύειν ἀκούσαι."
ΕΥ. τοῦθ' ἕτερον αὖθις λέγει,
 "κλύειν ἀκούσαι," ταῦτ' ὄν σαφέστατα.
ΔΙ. τεθηηκόσιν γὰρ ἔλεγεν ὦ μόχθηρε σύ,
 οἷς οὐδὲ τρίς λέγοντες ἐξικνούμεθα.
ΑΣ. σὺ δὲ πῶς ἐποίεις τοὺς προλόγους;
ΕΥ. ἐγὼ φράσω.
 κᾶν που δις εἶπω ταῦτόν, ἢ στοιβὴν ἴδης
 ἐνοῦσαν ἔξω τοῦ λόγου, κατάπτυσον.
ΔΙ. ἴθι δὴ λέγ'· οὐ γάρ μοῦστιν ἄλλ' ἀκουστέα
 τῶν σῶν προλόγων τῆς ὀρθότητος τῶν ἐπῶν.
 1181 **ΕΥ.** "ἦν Οἰδίπους τὸ πρῶτον εὐδαίμων ἀνὴρ" —
ΑΣ. μὰ τὸν Δί' οὐ δῆτ', ἀλλὰ κακοδαίμων φύσει,
 ὄντινά γε πρὶν φῦναι μὲν Ἀπόλλων ἔφη
 ἀποκτενεῖν τὸν πατέρα, πρὶν καὶ γεγονέναι·
 πῶς οὗτος ἦν τὸ πρῶτον εὐδαίμων ἀνὴρ;
ΕΥ. "εἶτ' ἐγένετ' αὖθις ἀθλιώτατος βροτῶν."
ΑΣ. μὰ τὸν Δί' οὐ δῆτ', οὐ μὲν οὖν ἐπαύσατο.
 πῶς γάρ; ὅτε δὴ πρῶτον μὲν αὐτὸν γενόμενον
 χειμῶνος ὄντος ἐξέθεσαν ἐν ὀστράκῳ,
 ἵνα μὴ ἔκτραφῆς γένοιτο τοῦ πατρὸς φονεὺς·
 εἶθ' ὡς Πόλυβον ἤρρησεν οἰδῶν τὴν πόδε·
 ἔπειτα γραῦν ἔγημεν αὐτὸς ὢν νέος
 καὶ πρὸς γε τούτοις τὴν ἑαυτοῦ μητέρα·
 1195 εἶτ' ἐξετύφλωσεν αὐτόν.
ΔΙ. εὐδαίμων ἄρ' ἦν,
 εἰ κάστρατῆγησέν γε μετ' Ἐρασινίδου.

么意思。

欧里庇得斯 你再念一行。

1170

狄俄倪索斯 埃斯库罗斯，赶快念吧。你注意他的缺点。

埃斯库罗斯 “我在这坟头上召唤我的父亲！

请他听，用心听。”

欧里庇得斯 他又把另一件事说了两遍，“听”和“用心听”显然是同样意思。

狄俄倪索斯 你这坏蛋，要知道，他是在跟死人说话，即使召唤三遍，他们也听不见。

埃斯库罗斯 你的开场诗又是怎样写的呢？

欧里庇得斯 我念给你听。如果我在哪一段里说了两次同样的话，或者你看见有不切题的堆砌，你就啐我一口。

狄俄倪索斯 你念吧，我要听听你的完美的开场诗。

1181

欧里庇得斯 “俄狄浦斯起初是一个幸福的人——”

埃斯库罗斯 绝对不是，而是生来就不幸，在他还没有出世，还没有生存之前，阿波罗就曾预言他会杀他父亲，那么他起初怎么会是一个幸福的人呢？

欧里庇得斯 “后来成为人间最不幸的人。”

埃斯库罗斯 绝对不是成为最不幸的人，而是始终不幸。怎么会是那样的呢？他出生的时候，正是冬天，他们就把他放在瓦盆里一起遗弃了，免得他长大成人，成为杀父的凶手，后来他双踝发肿，跛行到波吕玻斯那儿。年轻时候娶了一个老妇人，这个妇人并且是他的母亲，后来他弄瞎了自己的眼睛。

1195

狄俄倪索斯 即使他和厄刺西尼得斯一起当了将军，依然是一个幸福的人^[153]。

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

- ΕΥ.** ληρεῖς· ἐγὼ δὲ τοὺς προλόγους καλοὺς ποιῶ.
- ΑΙΣ.** καὶ μὴν μὰ τὸν Δί' οὐ κατ' ἔπος γέ σου κνίσω
τὸ ῥῆμ' ἕκαστον, ἀλλὰ σὺν τοῖσιν θεοῖς
ἀπὸ ληκυθίου σου τοὺς προλόγους διαφθερῶ.
- ΕΥ.** ἀπὸ ληκυθίου σὺ τοὺς ἐμούς;
- ΑΙΣ.** ἐνὸς μόνου.
ποιεῖς γὰρ οὕτως ὥστ' ἐναρμόττειν ἅπαν,
καὶ κωδάριον καὶ ληκύθιον καὶ θύλακον,
ἐν τοῖς ἱαμβείοισι. δείξω δ' αὐτίκα.
- 1204 **ΕΥ.** ἰδού, σὺ δείξεις;
- ΑΙΣ.** φημί.
- ΔΙ.** καὶ δὴ χρὴ λέγειν.
- ΕΥ.** Αἴγυπτος, ὡς ὁ πλείστος ἔσπαρται λόγος,
ξὺν παισὶ πεντήκοντα ναυτίλῳ πλάτῃ
"Ἄργος κατασχών—
- ΑΙΣ.** ληκύθιον ἀπώλεσεν.
- ΔΙ.** τουτὶ τί ἦν τὸ ληκύθιον; οὐ κλαύσεται;
λέγ' ἕτερον αὐτῷ πρόλογον, ἵνα καὶ γνῶ πάλιν.
- ΕΥ.** "Διόνυσος, ὃς θύρσοισι καὶ νεβρῶν δοραῖς
καθαπτὸς ἐν πεύκαισι Παρνασσὸν κάτα
πηδᾶ χορεύων"—
- 1213 **ΑΙΣ.** ληκύθιον ἀπώλεσεν.
- ΔΙ.** οἴμοι πεπλήγμεθ' αὐθις ὑπὸ τῆς ληκύθου.
- ΕΥ.** ἀλλ' οὐδὲν ἔσται πρᾶγμα· πρὸς γὰρ τουτοὶ
τὸν πρόλογον οὐχ ἔξει προσάψαι λήκυθον.
"οὐκ ἔστιν ὅστις πάντ' ἀνὴρ εὐδαιμονεῖ·
ἢ γὰρ πεφυκῶς ἐσθλὸς οὐκ ἔχει βίον,
ἢ δυσγενῆς ὢν"—

蛙

欧里庇得斯 胡说；我的开场诗都是写得很好的。

埃斯库罗斯 我不再一行行挑你每一个词儿的错，而是靠神的帮助，用一个小油瓶撞烂你的开场诗。

欧里庇得斯 你要用小油瓶撞烂我的开场诗吗？

埃斯库罗斯 只要一个就够了。你的开场诗是这样写的，任何一个这样的词儿——“小皮垫”、“小油瓶”、“小口袋”，都可以安在你的短长节奏的诗行上。我可以马上证明。 1204

欧里庇得斯 你能证明吗？

埃斯库罗斯 能。

狄俄倪索斯 那么你念吧。

欧里庇得斯 “埃古普托斯，流行的故事这样说，
带着五十个儿子航海而来，
在阿耳戈斯上岸——^[154]”

埃斯库罗斯 丢了小油瓶。

狄俄倪索斯 什么小油瓶？活该挨打！念另一段开场诗，让他再试一下。

欧里庇得斯 “狄俄倪索斯手执大茴香杆，
身披鹿皮，在松脂火炬照耀下，
在帕耳那索斯山跳舞——”

埃斯库罗斯 丢了个小油瓶。 1213

狄俄倪索斯 哦！这小油瓶儿又把我们打中了！

欧里庇得斯 这算不了什么。在这段开场诗里，他就没法儿用“小油瓶儿”了。

“没有人是幸福的。

血统高贵的地主没有财富，

乞求着也没有……^[155]”

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

ΑΙΣ. ληκύθιον ἀπώλεσεν.

ΔΙ. Εὐριπίδη —

ΕΥ. τί ἔσθ' ;

ΔΙ. ὑφέσθαι μοι δοκεῖ·

1221 τὸ ληκύθιον γὰρ τοῦτο πνευσεῖται πολύ.

ΕΥ. οὐδ' ἂν μὰ τὴν Δήμητρα φροντίσαιμί γε·
νυνὶ γὰρ αὐτοῦ τοῦτό γ' ἐκκεκόψεται.

ΔΙ. ἴθι δὴ λέγ' ἕτερον κάπέχου τῆς ληκύθου.

ΕΥ. "Σιδώνιον ποτ' ἄστυ Κάδμος ἐκλιπὼν
'Αγήνορος παῖς" —

ΑΙΣ. ληκύθιον ἀπώλεσεν.

ΔΙ. ὦ δαιμόνι' ἀνδρῶν ἀποπρίω τὴν λήκυθον,
ἵνα μὴ διακναίση τοὺς προλόγους ἡμῶν.

ΕΥ. τὸ τί;

ἐγὼ πρίωμαι τῷδ' ;

ΔΙ. ἐὰν πείθη γ' ἐμοί.

ΕΥ. οὐ δῆτ', ἐπεὶ πολλοὺς προλόγους ἔχω λέγειν
ἵν' οὗτος οὐχ ἔξει προσάψαι ληκύθιον.

1233 "Πέλοψ ὁ Ταντάλειος ἐς Πῖσαν μολῶν
θοαῖσιν ἵπποις" —

ΑΙΣ. ληκύθιον ἀπώλεσεν.

ΔΙ. ὄρᾱς, προσῆψεν αὐθις αὐτὴν τὴν λήκυθον.

ἀλλ' ὦγάθ' ἔτι καὶ νῦν ἀπόδος πάση τέχνη·
λήψει γὰρ ὀβολοῦ πάνυ καλήν τε κάγαθήν.

ΕΥ. μὰ τὸν Δί' οὐπω γ'· ἔτι γὰρ εἰσί μοι συχνοί.
"Οἶνεύς ποτ' ἐκ γῆς" —

蛙

埃斯库罗斯 丢了个小油瓶儿。

狄俄倪索斯 欧里庇得斯……

欧里庇得斯 怎么了？

狄俄倪索斯 我说咱们把船帆收起来吧，这个小油瓶儿还得吹不少风呢。

1221

欧里庇得斯 以得墨忒耳的名义，我才不在乎呢。现在咱们就把它^[156]从他^[157]手中夺回来。

狄俄倪索斯 好吧。你再说句开场诗，但离油瓶儿可得远着点儿。

欧里庇得斯 “从前，卡德墨斯，阿革诺尔斯的儿子，
自希多纳离开……^[158]”

埃斯库罗斯 丢了一个小油瓶儿。

狄俄倪索斯 可怜虫，你就把这小油瓶儿买下来吧，叫他别再糟践咱们的开场诗了。

欧里庇得斯 什么？让我从他那儿买？

狄俄倪索斯 你就听我的吧。

欧里庇得斯 不，我还有的是开场诗要念呢。这些诗他的油瓶儿是打不中的。

“佩洛普斯，坦塔洛斯的儿子，
当他骑着飞奔的母马，来到皮萨……^[159]”

1233

埃斯库罗斯 丢了个小油瓶儿。

狄俄倪索斯 瞧见没有，他又来这个小油瓶儿了。行了，我的好人儿，你就给他点儿钱，把小油瓶儿买了吧。现在还来得及，才一个铜子儿，又好看。

欧里庇得斯 不，不，不。我还有很多开场诗。

“从前，伊内阿斯从地里……”

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

ΑΔ. ληκύθιον ἀπώλεσεν.

ΕΥ. ἔασον εἰπεῖν πρῶθ' ὅλον με τὸν στίχον.
"Οἶνεύς ποτ' ἐκ γῆς πολύμετρον λαβῶν στάχυν
θύων ἀπαρχάς" —

1241 **ΑΔ.** ληκύθιον ἀπώλεσεν.

ΔΙ. μεταξὺ θύων; καὶ τίς αὖθ' ὑφείλετο;

ΕΥ. ἔα αὐτὸν ὦ τᾶν· πρὸς τοδὶ γὰρ εἰπάτω.

"Ζεὺς, ὡς λέλεκται τῆς ἀληθείας ὑπο" —

ΔΙ. ἀπολεῖ σ'· ἐρεῖ γάρ, "ληκύθιον ἀπώλεσεν."
τὸ ληκύθιον γὰρ τοῦτ' ἐπὶ τοῖς προλόγοισί σου
ὥσπερ τὰ σῦκ' ἐπὶ τοῖσιν ὀφθαλμοῖς ἔφυ.
ἀλλ' ἐς τὰ μέλη πρὸς τῶν θεῶν αὐτοῦ τραποῦ.

ΕΥ. καὶ μὴν ἔχω γ' οἷς αὐτὸν ἀποδείξω κακὸν
1250 μελοποιὸν ὄντα καὶ ποιοῦντα ταῦτ' ἀεὶ.

ΧΟ. τί ποτε πρᾶγμα γενήσεται;
φροντίζειν γὰρ ἔγωγ' ἔχω,
τίν' ἄρα μέμψιν ἐποίσει
ἀνδρὶ τῷ πολὺ πλεῖστα δὴ
καὶ κάλλιστα μέλη ποιήσαντι
τῶν μέχρι νυνί.
θαυμάζω γὰρ ἔγωγ' ὅπη
μέμψεταιί ποτε τοῦτον
τὸν Βακχεῖον ἄνακτα,
1260 καὶ δέδοιχ' ὑπὲρ αὐτοῦ.

ΕΥ. πάνυ γε μέλη θαυμαστά· δείξει δὴ τάχα.
εἰς ἓν γὰρ αὐτοῦ πάντα τὰ μέλη ξυντεμῶ.

ΔΙ. καὶ μὴν λογιούμαι ταῦτα τῶν ψήφων λαβῶν·
(διαύλιον προσαυλεῖ τις)

蛙

埃斯库罗斯 丢了个小油瓶儿。

欧里庇得斯 你让我把诗念完。

“从前，伊内阿斯从地里拾起长满果实的稻穗，
开始做祭祀……^[160]”

埃斯库罗斯 他丢了一个小油瓶儿。

1241

狄俄倪索斯 做祭祀的时候吗？怎么丢的？

欧里庇得斯 别理他。你让他试试这个。

“宙斯，正如事实所说……^[161]”

狄俄倪索斯 你饶了我吧，他又要说“丢了个小油瓶儿了”。

这些小油瓶儿在诗句中越长越多，就像眼睛里的砂眼一样。以天神的名义，你去说说悲剧的抒情歌吧。

欧里庇得斯 好，在这儿我可要证明他是怎样的一个蹩脚的音乐家了，他总是谱一些一成不变的曲调。

1250

歌队 将会发生什么呀？

我非常好奇，
对于一个至今
还没有谁能在音乐上
比得过的诗人，
将找出他的什么样的缺点。

[我真的怀疑，
对于一个酒神的艺术家，
谁能找出错误，
因此我替他担心。]^[162]

1260

欧里庇得斯 唱得真好！你一会儿就会知道怎么回事儿了。我把他所有的音乐都给你重复一遍。

狄俄倪索斯 那我赶快拿起卵石子儿来丈量。

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

ΕΥ. Φθιῶτ' Ἀχιλλεῦ, τί ποτ' ἀνδροδάικτον ἀκούων
 ἰὴ κόπον οὐ πελάθεις ἐπ' ἄρωγάν;
 Ἐρμᾶν μὲν πρόγονον τίομεν γένος οἱ περὶ λίμναν.

1268

ἰὴ κόπον οὐ πελάθεις ἐπ' ἄρωγάν;
 ΔΙ. δύο σοὶ κόπω Αἰσχύλε τούτω.

ΕΥ. κύδιστ' Ἀχαιῶν Ἀτρέως πολυκοίρανε μάνθανέ
 μου παῖ.

ἰὴ κόπον οὐ πελάθεις ἐπ' ἄρωγάν;
 ΔΙ. τρίτος ὤσχύλε σοὶ κόπος οὔτος.

ΕΥ. εὐφαιεῖτε· μελισσονόμοι δόμον Ἀρτέμιδος πέλας
 οἴγειν.

ἰὴ κόπον οὐ πελάθεις ἐπ' ἄρωγάν;
 κύριός εἰμι θροεῖν ὄδιον κράτος αἴσιον ἀνδρῶν.

ἰὴ κόπον οὐ πελάθεις ἐπ' ἄρωγάν;
 ΔΙ. ὦ Ζεῦ βασιλεῦ τὸ χρῆμα τῶν κόπων ὅσον.

1280

ἐγὼ μὲν οὖν ἐς τὸ βαλανεῖον βούλομαι·
 ὑπὸ τῶν κόπων γὰρ τὸ νεφρὸν βουβωνιῶ.

ΕΥ. μὴ πρίν γ' ἄκουσῃς χᾶτέραν στάσιν μελῶν
 ἐκ τῶν κιθαρωδικῶν νόμων εἰργασμένην.

ΔΙ. ἴθι δὴ πέραινε, καὶ κόπον μὴ προστίθει.

ΕΥ. ὅπως Ἀχαιῶν δίθρονον κράτος, Ἑλλάδος ἦβας,
 τοφλατθοθρατ τοφλατθοθρατ,

Σφίγγα δυσαμεριᾶν πρύτανιν κύνα, πέμπει,
 τοφλατθοθρατ τοφλατθοθρατ,

σὺν δορὶ καὶ χερὶ πράκτορι θούριος ὄρνις,
 τοφλατθοθρατ τοφλατθοθρατ,

蛙

欧里庇得斯 哦！佛提亚^[163]的国王阿喀琉斯，
你听到这样的战斗，充满了残杀，
你怎么可能不跑去援助？^[164]
我们这些居住在湖边的人，
应为赫耳墨斯，我们的祖先增光；
而你，怎么可能，不跑去援助？

1268

狄俄倪索斯 埃斯库罗斯，你挨了两次“打击”了。

欧里庇得斯 阿特柔斯的儿子，强大的君主、
最光荣的阿开俄斯人啊，请注意我的话。
这打击，哎呀呀，怎么不来救呢？

狄俄倪索斯 埃斯库罗斯，你挨了三次“打击”了。

欧里庇得斯 肃静！女祭司来打开阿耳忒弥斯庙。
这打击，哎呀呀，怎么不来救呢？
我要提起那率领远征军的幸运的元帅，
这打击，哎呀呀，怎么不来救呢？

狄俄倪索斯 神之王宙斯啊，这么多的“打击”呀！我要去洗
个澡。挨了这些“打击”，我这两个腰子已经肿起来了。

1280

欧里庇得斯 别忙，听完了另一组用竖琴伴奏的抒情合唱曲，
再说吧。

狄俄倪索斯 那你就唱吧，可不要再加进“打击”。

欧里庇得斯 阿开俄斯人双座上的元帅，希腊青年，
忒楞楞，忒楞楞！
斯芬克斯狗、灾难的主管者，被带到，
忒楞楞，忒楞楞！
报复的手拿着长矛，猛禽，
忒楞楞，忒楞楞！

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

κυρεῖν παρασχῶν ἰταμαῖς κυσὶν ἀεροφοίτοις,
τοφλατποθρατ τοφλατποθρατ,
τὸ συγκλινές τ' ἐπ' Αἴαντι,
1295 τοφλατποθρατ τοφλατποθρατ.

ΔΙ. τί τὸ "φλατποθρατ" τοῦτ' ἐστίν; ἐκ Μαραθῶνος ἢ πόθεν συνέλεξας ἰμονιοστρόφου μέλη;

ΑΙΣ. ἀλλ' οὖν ἐγὼ μὲν ἐς τὸ καλὸν ἐκ τοῦ καλοῦ ἤνεγκον αὐθ', ἵνα μὴ τὸν αὐτὸν Φρυνίχῳ λειμῶνα Μουσῶν ἱερὸν ὀφθείην δρέπων· οὗτος δ' ἀπὸ πάντων μὲν φέρει, πορνιδίων, σκολίων Μελήτου, Καρικῶν αὐλημάτων, θρήνων, χορειῶν. τάχα δὲ δηλωθήσεται. ἐνεγκάτω τις τὸ λύριον. καίτοι τί δεῖ λύρας ἐπὶ τούτων; ποῦ ἔστιν ἢ τοῖς ὀστράκοις αὕτη κροτοῦσα; δεῦρο Μοῦσ' Εὐριπίδου, 1307 πρὸς ἤνπερ ἐπιτήδεια ταῦτ' ἄδειν μέλη.

ΔΙ. αὕτη ποθ' ἢ Μοῦσ' οὐκ ἐλεσβίαζεν, οὔ.

ΑΙΣ. ἀλκυόνες, αἶ παρ' ἀενάοις θαλάσσης
κύμασι στωμύλλετε,
τέγγουσαι νοτίοις πτερῶν
ῥανίσι χροά δροσιζόμεναι·
αἶ θ' ὑπωρόφιοι κατὰ γωνίας
εἰειειλίσσετε δακτύλοις φάλαγγες
ἰστόπονα πηνίσματα,
κερκίδος ἀοιδοῦ μελέτας,
ἵν' ὁ φίλαυλος ἔπαλλε δελ-
φὶς πρῶραις κυανεμβόλοις

蛙

被空中疾飞的猎狗抓去吃了，
忒楞楞，忒楞楞，
联军在压迫埃阿斯，
忒楞楞，忒楞楞！

1295

狄俄倪索斯 什么“忒楞楞”？是马拉松的吼声，还是你从哪儿捡来的打水调？

埃斯库罗斯 这是我从英雄诗里带到英雄剧里来的，我可不像佛律尼科斯那样，在文艺女神的神圣草原上采集同样的花朵。这家伙却从所有的妓女歌、墨勒托斯的饮酒歌、卡里亚的双管乐，以及挽歌、舞曲里东借西抄。我可以马上证明。谁把竖琴拿来！不必了，唱这样的歌曲何必要竖琴伴奏？拍贝壳响板的女人在哪里？欧里庇得斯的文艺女神啊，这里来，这些歌曲只合按照你的节拍清唱。

1307

狄俄倪索斯 这位缪斯是不是因为从来没去过累斯波斯岛，所以还没变态^[165]？

埃斯库罗斯：“哦！”^[166]在挡不住的海潮中歌唱的阿尔基诺^[167]，
用清凉的水珠
润湿着你们的羽毛；
还有你们，
躲在角落里的蜘蛛，
在你们蛛网的屋檐下，
依依地用织机编织着歌谣
和造作的诗句；
通向占卜的航线上，
爱艺术的海豚，
也在蔚蓝色的船头跳来舞去。

蛙

克拉桑西^[168]，葡萄园的甜心，
除去各种痛苦的植物^[169]，
来吧，我的孩子，拥抱我。”
你瞧见这个臭脚^[170]了吗？

1323

欧里庇得斯 瞧见了。

埃斯库罗斯 还有这个，你看到了吗？

欧里庇得斯 看到了。

埃斯库罗斯 你谱出了这样的曲子，你的歌儿都好像是按照妓女基利尼的十二种姿势造出来的^[171]，你还有胆量来指责我？我就是你的音乐，但我还是想看看你是怎么创造你的独唱歌的。

1330

“哦！漫长黑夜的黑暗啊，
你给我带来了怎样的悲哀的梦境，
那是隐身的哈德斯的预告。

没有灵魂的灵魂，
黑暗的孩子，有着可怕的面孔
身上穿裹着黑色的寿衣，
眼中流淌着鲜血。

多么恐怖，多么疯狂的漫长黑夜。

来吧，姑娘们，点燃油灯，^[172]

为水瓶中注满清凉的河溪，

1340

将水烧热，

为神祇送来的梦境沐浴。

哦！海洋的恶魔，我的邻居，

看看这可怕的情景吧。

克里基偷去了我的公鸡，

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

Νύμφαι ὄρεσσίγονοι.
 ὦ Μανία ξύλλαβε.
 ἐγὼ δ' ἅ τάλαινα προσέχουσ'
 ἔτυχον ἐμαυτῆς ἔργοισι,
 λίνου μεστὸν ἄτρακτον
 εἰειειλίσσουσα χεροῖν
 κλωστήρα ποιούσ', ὅπως
 κνεφαῖος εἰς ἀγορὰν
 φέρουσ' ἀποδοίμαν·
 ὁ δ' ἀνέπτατ' ἀνέπτατ' ἐς αἰθέρα
 κουφοτάταις πτερύγων ἀκμαῖς·
 ἐμοὶ δ' ἄχε' ἄχεα κατέλιπε,
 δάκρυα δάκρυά τ' ἀπ' ὀμμάτων
 ἔβαλον ἔβαλον ἅ τλάμων.
 ἀλλ' ὦ Κρήτες, Ἴδας τέκνα,
 τὰ τόξα λαβόντες ἐπαμύνατε,
 τὰ κῶλά τ' ἀμπάλλετε κυ-
 κλούμενοι τὴν οἰκίαν.
 ἅμα δὲ Δίκτυνα παῖς
 Ἄρτεμις καλὰ τὰς
 κυνίσκας ἔχουσ' ἐλθέτω
 διὰ δόμων πανταχῆ,
 σὺ δ' ὦ Διὸς διπύρους ἀνέχουσα
 λαμπάδας ὀξυτάτας χε-
 ροῖν Ἑκάτα παράφηνον
 ἐς Γλύκης, ὅπως ἂν
 εἰσελθοῦσα φωράσω.

1350

1364

ΔΙ. παύσασθον ἤδη τῶν μελῶν.

ΑΙΣ. κᾶμοιγ' ἄλις.

ἐπὶ τὸν σταθμὸν γὰρ αὐτὸν ἀγαγεῖν βούλομαι,

蛙

却逃之夭夭。
众山的新娘，
还有你，玛尼亚^[173]，快去把她捕捉。
而我这个可怜的人，
我的脑子
全在我的作品上，
依依地将僵硬的亚麻缠进纺锤，
想织出麻线，
在清晨日出时
拿到市场上去卖。 1350
而它^[174]呢，飞走了，飞走了，
扇着轻飘的羽毛飞向苍天；
只给我留下，痛苦，痛苦，
眼中充满了泪水，泪水。
你们，克里特的姑娘们，伊达^[175]的后代，嘿！
拿起弓来，准备战斗，嘿！
快点儿行动，将房屋嘿！围起！
和你们在一起的是狄克婷娜^[176]——
带着猎狗的美丽的处女神阿耳忒弥斯，
快来将屋子里里外外搜个遍。
而你，宙斯的女儿，赫卡忒^[177]，
快将那双头的火把
自你手中高高举起， 1364
照亮室内，好让我进去把刻里基捉拿。”

狄俄倪索斯 行了，唱得够了。

埃斯库罗斯 我想也够了。现在我得把它们拿到秤上去，把咱

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

ὅπερ ἐξελέγξει τὴν ποίησιν νῶν μόνον.
τὸ γὰρ βάρος νῶ βασανιεῖ τῶν ῥημάτων.

ΔΙ. ἴτε δεῦρό νυν, εἶπερ γε δεῖ καὶ τοῦτό με
ἀνδρῶν ποιητῶν τυροπωλῆσαι τέχνην.

ΧΟ. ἐπίπονοί γ' οἱ δεξιοί.
τόδε γὰρ ἕτερον αὖ τέρας
νεοχμόν, ἀτοπίας πλέων,
ὃ τίς ἂν ἐπενόησεν ἄλλος;

. . . . .

μὰ τὸν ἐγὼ μὲν οὐδ' ἂν εἴ τις
ἔλεγέ μοι τῶν ἐπιτυχόντων,
ἐπιθόμην, ἀλλ' ὤομην ἂν
αὐτὸν αὐτὰ ληρεῖν.

1377 **ΔΙ.** ἴθι δὴ παρίστασθον παρὰ τῷ πλάστιγγ',
ΑΙΣ καὶ **ΕΥ.** ἰδού.

ΔΙ. καὶ λαβομένω τὸ ῥῆμ' ἑκάτερος εἶπατον,
καὶ μὴ μεθῆσθον, πρὶν ἂν ἐγὼ σφῶν κοκκύσω.

ΑΙΣ καὶ **ΕΥ.** ἐχόμεθα.

ΔΙ. τοῦπος νῦν λέγεται ἐς τὸν σταθμόν.

ΕΥ. "εἴθ' ὤφελ' Ἀργούσ μὴ διαπτᾶσθαι σκάφος."

ΑΙΣ. "Σπερχειὲ ποταμὲ βουνόμοι τ' ἐπιστροφαί."

ΔΙ. κόκκυ, μέθεσθε· καὶ πολὺ γε κατωτέρω
χωρεῖ τὸ τοῦδε.

ΕΥ. καὶ τί ποτ' ἐστὶ ταῖτιον;

蛙

们的诗歌的质量磅一磅。它可以把这些诗句的重量都秤出来。
狄俄倪索斯 你们到这儿来。既然我摊上了这事儿，就让我来
称称这些诗句，就跟称奶酪似的。

歌队 聪明的人可从来不怕麻烦。

这儿又产生了新的奇迹，
又新鲜、又奇怪，
真是让人意想不到。
要是谁无意中这样告诉我，
以天神的名义，我可不会信，
我一定以为，
他是在信口开河、胡言乱语。

狄俄倪索斯 快，快把秤装满。

1377

埃斯库罗斯 好嘞！
欧里庇得斯

狄俄倪索斯 你们每个人拿一个秤，然后对着它念你们的句
子。在我喊“咕咕”以前，千万别把秤放下。

埃斯库罗斯 我们把秤拿起来了。
欧里庇得斯

狄俄倪索斯 把诗句说出来，放在秤上。

欧里庇得斯 “啊！但愿阿耳戈斯船不曾飞过那……^[178]”

埃斯库罗斯 “哦！斯佩尔希奥斯河^[179]，哦！草地……^[180]”

狄俄倪索斯 咕咕。

埃斯库罗斯 我们把秤放下了。
欧里庇得斯

狄俄倪索斯 这个秤上的诗句重^[181]。

欧里庇得斯 那为什么？

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

ΔΙ. ὅτι εἰσέθηκε ποταμόν, ἐριοπωλικῶς
ὑγρὸν ποιήσας τοῦπος ὥσπερ τάρια,
σὺ δ' εἰσέθηκας τοῦπος ἐπτερωμένον.

ΕΥ. ἀλλ' ἕτερον εἰπάτω τι κἀντιστησάτω.

1390 **ΔΙ.** λάβεσθε τοίνυν αὐθις.

ΑΣ καὶ **ΕΥ.** ἦν ἰδού.

ΔΙ. λέγε.

ΕΥ. "οὐκ ἔστι Πειθοῦς ἱερὸν ἄλλο πλὴν λόγος."

ΑΣ "μόνος θεῶν γὰρ Θάνατος οὐ δώρων ἐρά."

ΔΙ. μέθεσθε μέθεσθε· καὶ τὸ τοῦδέ γ' αὐ ῥέπει·
θάνατον γὰρ εἰσέθηκε βαρύτατον κακόν.

ΕΥ. ἐγὼ δὲ πειθῶ γ' ἔπος ἄριστ' εἰρημένον.

ΔΙ. πειθῶ δὲ κοῦφόν ἐστι καὶ νοῦν οὐκ ἔχον.
ἀλλ' ἕτερον αὐ ζήτει τι τῶν βαρυστάθμων,
ὅ τι σοι καθέλξει, καρτερόν τε καὶ μέγα.

1399 **ΕΥ.** φέρε ποῦ τοιοῦτον δῆτά μουστί; ποῦ;

ΔΙ. φράσω·

"βέβληκ' Ἀχιλλεὺς δύο κύβω καὶ τέτταρα."

λέγοιτ' ἄν, ὡς αὕτη ἵστι λοιπὴ σφῶν στάσις.

ΕΥ. "σιδηροβριθές τ' ἔλαβε δεξιᾷ ξύλον."

ΑΣ "ἔφ' ἄρματος γὰρ ἄρμα καὶ νεκρῶ νεκρός."

ΔΙ. ἐξηπάτηκεν αὐ σὲ καὶ νῦν.

ΕΥ. τῷ τρόπῳ;

蛙

狄俄倪索斯 为什么？他把那么条大河都放进来了，把诗句弄得湿漉漉的，就像投机商卖的羊毛似的。而你却在你的诗句里放了羽毛。

欧里庇得斯 那就让他再念一句来秤。

狄俄倪索斯 你们再把秤举起来。

1390

埃斯库罗斯 好嘞。

狄俄倪索斯 念吧。

欧里庇得斯 “规劝的庙宇只能用语言建造^[182]”

埃斯库罗斯 “死亡不接受任何礼物^[183]”

狄俄倪索斯 把秤放下。

埃斯库罗斯 放下了。

狄俄倪索斯 这次埃斯库罗斯的诗句又重了。他把死亡放进来了，这可是最重的不幸了。

欧里庇得斯 我用的是规劝，这才是最好的诗句。

狄俄倪索斯 规劝太轻了，又没有意义。你再找点儿更重、更硬、更大的东西，它们得把秤砣压下来才行。

欧里庇得斯 我上哪儿找这些东西去？哪儿？

1399

狄俄倪索斯 让我告诉你：“阿基琉斯甩出了两张王牌和一张四^[184]”

行了，快说吧，这是最后一秤了。

欧里庇得斯 “他夺过一块像铁一样重的木头^[185]”

埃斯库罗斯 “死亡上压着死亡，战车上压着战车^[186]”

狄俄倪索斯 他可又把你玩儿完了。

欧里庇得斯 怎么了？

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

ΔΙ. δύ' ἄρματ' εἰσέθηκε καὶ νεκρῶ δύο,
οὓς οὐκ ἂν ἄραιντ' οὐδ' ἑκατὸν Αἰγύπτιοι.

ΑΣ. καὶ μηκέτ' ἔμοιγε κατ' ἔπος, ἀλλ' ἐς τὸν
σταθμὸν αὐτὸς τὰ παιδί' ἢ γυνὴ Κηφισοφῶν
ἐμβὰς καθήσθω, συλλαβῶν τὰ βιβλία·
1410 ἐγὼ δὲ δύ' ἔπη τῶν ἐμῶν ἐρῶ μόνον.

ΔΙ. ἄνδρες φίλοι, κάγῳ μὲν αὐτοὺς οὐ κρινῶ.
οὐ γὰρ δι' ἔχθρας οὐδετέρῳ γενήσομαι.
τὸν μὲν γὰρ ἠγοῦμαι σοφὸν τῷ δ' ἠδομαι.

ΠΛΟΥΤΩΝ. οὐδὲν ἄρα πράξεις ὧνπερ ἦλθες οὐνεκα;

ΔΙ. ἐὰν δὲ κρίνω;

ΠΛ. τὸν ἕτερον λαβῶν ἄπει,
ὀπότερον ἂν κρίνης, ἴν' ἔλθης μὴ μάτην.

ΔΙ. εὐδαιμονοίης. φέρε πύθεσθέ μου ταδί.
ἐγὼ κατῆλθον ἐπὶ ποιητήν.

1418 **ΕΥ.** τοῦ χάριν;

ΔΙ. ἴν' ἡ πόλις σωθεῖσα τοὺς χοροὺς ἄγη.
ὀπότερος οὖν ἂν τῇ πόλει παραινέση
μᾶλλον τι χρηστόν, τοῦτον ἄξειν μοι δοκῶ.
πρῶτον μὲν οὖν περὶ Ἀλκιβιάδου τίς ἔχεται
γνώμην ἑκάτερος; ἡ πόλις γὰρ δυστοκεῖ.

ΕΥ. ἔχει δὲ περὶ αὐτοῦ τίνα γνώμην;

ΔΙ. τίνα;
ποθεῖ μὲν, ἐχθαίρει δέ, βούλεται δ' ἔχειν.
ἀλλ' ὅ τι νοεῖτον εἶπατον τούτου πέρι.

ΕΥ. μισῶ πολίτην, ὅστις ὠφελεῖν πάτραν
βραδὺς πέφυκε μεγάλα δὲ βλάπτειν ταχύς,
1430 καὶ πόριμον αὐτῷ τῇ πόλει δ' ἀμήχανον.

ΔΙ. εὐ γ' ὦ Πόσειδον· σὺ δὲ τίνα γνώμην ἔχεις;

ΑΣ. οὐ χρὴ λέοντος σκύμνον ἐν πόλει τρέφειν,
[μάλιστα μὲν λέοντα μὴ ἔν πόλει τρέφειν,]
ἦν δ' ἐκτραφῆ τις, τοῖς τρόποις ὑπηρετεῖν.

ΔΙ. νῆ τὸν Δία τὸν σωτήρα δυσκρίτως γ' ἔχω·
ὁ μὲν σοφῶς γὰρ εἶπεν, ὁ δ' ἕτερος σαφῶς.
ἀλλ' ἔτι μίαν γνώμην ἑκάτερος εἶπατον
περὶ τῆς πόλεως ἦντιν' ἔχεται σωτηρίαν.

蛙

狄俄倪索斯 他放了两架战车和两个死亡，一百个埃及人也抬不起来^[187]。

埃斯库罗斯 我说咱们别一句一句地比了，你干脆让他，这个基菲索人^[188]，自己站到秤上来，再放上他的孩子、老婆、他的书。而我，只用再念两个句子……

1410

狄俄倪索斯 他们两人都是我的朋友，我不好评判。我不愿成为任何一方的仇敌。我认为他们当中有一个很聪明，有一个却讨我喜欢。

普路同 你为这事而来，又不想进行了么？

狄俄倪索斯 假使我评判了，又怎么样呢？

普路同 你评判哪一个得胜，就带哪一个走，免得白来一趟。

狄俄倪索斯 谢谢你！请听我解释，我是下来迎接诗人的。

欧里庇得斯 为什么要迎接诗人？

1418

狄俄倪索斯 为了挽救城邦，举行歌舞。你们两人谁对城邦提出更好的劝告，我就迎接谁。首先，你们对亚尔西巴德^[189]怎样看？城邦对这件事正在为难。

欧里庇得斯 但是城邦对他怎样看呢？

狄俄倪索斯 怎样看吗？又思念他，又憎恨他，又想把他召回。请把你们对他的看法告诉我。

欧里庇得斯 我憎恨一个对祖国援助何其迟、伤害何其快、对自己私事有办法、对城邦公益束手无策的公民。

1430

狄俄倪索斯 波塞冬啊，这话妙极了！你怎样看？

埃斯库罗斯 不可把狮崽子养在城里，既然养了一头，就得迁就它的脾气。

狄俄倪索斯 救主宙斯啊，这可真难评判。有一个说得巧妙，另一个说得透彻。你们每人再说说对城邦的安全有什么

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

- ΕΥ.** εἴ τις πτερώσας Κλεόκριτον Κινησίᾳ,
αἴροιεν αὔραι πελαγίαν ὑπὲρ πλάκα.
- ΔΙ.** γέλοιον ἂν φαίνοιτο· νοῦν δ' ἔχει τίνα;
- ΕΥ.** εἰ ναυμαχοῖεν κᾶτ' ἔχοντες ὀξίδας
ῥαίνοιεν ἐς τὰ βλέφαρα τῶν ἐναντίων.
1442 **ἐγὼ μὲν οἶδα καὶ θέλω φράζειν.**
- ΔΙ.** λέγε.
- ΕΥ.** ὅταν τὰ νῦν ἄπιστα πίσθ' ἠγώμεθα,
τὰ δ' ὄντα πίστ' ἄπιστα.
- ΔΙ.** πῶς; οὐ μανθάνω.
ἀμαθέστερόν πως εἶπε καὶ σαφέστερον.
- ΕΥ.** εἰ τῶν πολιτῶν οἴσι νῦν πιστεύομεν,
τούτοις ἀπιστήσαιμεν, οἷς δ' οὐ χρώμεθα,
τούτοισι χρησαίμεσθ', ἴσως σωθεῖμεν ἂν.
εἰ νῦν γε δυστυχοῦμεν ἐν τούτοισι, πῶς
1450 τάναντί' <ἂν> πράττοντες οὐ σωζοίμεθ' ἂν;
- ΔΙ.** εὖ γ' ὦ Παλάμηδες, ὦ σοφωτάτη φύσις.
ταυτὶ πότερ' αὐτὸς ἠῦρες ἢ Κηφισοφῶν;
- ΕΥ.** ἐγὼ μόνος· τὰς δ' ὀξίδας Κηφισοφῶν.
- ΔΙ.** τί δαὶ σύ; τί λέγεις;
- ΑΣ.** τὴν πόλιν νῦν μοι φράσον
πρῶτον τίσι χρῆται· πότερα τοῖς χρηστοῖς;
- ΔΙ.** πόθεν;
μισεῖ κάκιστα.
- ΑΣ.** τοῖς πονηροῖς δ' ἤδεται;
- ΔΙ.** οὐ δῆτ' ἐκείνη γ', ἀλλὰ χρῆται πρὸς βίαν.
- ΑΣ.** πῶς οὖν τις ἂν σώσειε τοιαύτην πόλιν,
ἢ μήτε χλαῖνα μήτε σισύρα συμφέρει;
- 1460 **ΔΙ.** εὗρισκε νῆ Δί', εἴπερ ἀναδύσει πάλιν.

蛙

办法。

欧里庇得斯 只要有人把喀涅西阿斯当作翅膀粘在克勒俄克里托斯肩上，清风就能把他们吹送到大海。

狄俄倪索斯 倒也好笑，可是是什么意思呢？

欧里庇得斯 倘若进行海战，他们可以拿起醋瓶子向敌人眼中洒醋。我知道，愿意告诉你。

1442

狄俄倪索斯 快说呀！

欧里庇得斯 当我们认为现在所不信赖的可以信赖、现在所信赖的不可信赖的时候——

狄俄倪索斯 什么？我没有听懂。请你讲明白一点，少卖弄一点聪明。

欧里庇得斯 只要我们不再信赖现在所信赖的公民，而起用那些未被起用的人，我们就有救了。眼下我们虽然遭遇不幸，但是只要走相反的路，一定能得救。

1450

狄俄倪索斯 帕拉墨得斯啊，妙极了！你真是一个聪明绝顶的人！这是你自己还是刻菲索丰想出来的？

欧里庇得斯 是我自己想出来的，醋瓶子是刻菲索丰想出来的。

狄俄倪索斯 你呢？有什么意见告诉我？

埃斯库罗斯 你先告诉我，城邦任用的是什么人。是好人吗？

狄俄倪索斯 怎么可能？他恨透了好人。

埃斯库罗斯 难道它喜欢坏人吗？

狄俄倪索斯 说不上喜欢，没办法，只好将就任用。

埃斯库罗斯 穿呢的也不合适，穿皮的也不合适，这样的城邦，我们怎能挽救？

狄俄倪索斯 看在宙斯的分上，快想办法，要是你想回到人世的话。

1460

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

- ΑΔ.** ἐκεῖ φράσαιμ' ἄν· ἐνθαδὶ δ' οὐ βούλομαι.
- ΔΙ.** μὴ δῆτα σύ γ', ἀλλ' ἐνθένδ' ἀνίει τὰγαθά.
- ΑΔ.** τὴν γῆν ὅταν νομίσωσι τὴν τῶν πολεμίων
εἶναι σφετέραν, τὴν δὲ σφετέραν τῶν πολεμίων,
πόρον δὲ τὰς ναῦς ἀπορίαν δὲ τὸν πόρον.
- ΔΙ.** εὖ, πλήν γ' ὁ δικαστὴς αὐτὰ καταπίνει μόνος.
- ΠΛ.** κρίνοις ἄν.
- ΔΙ.** αὕτη σφῶν κρίσις γενήσεται·
αἰρήσομαι γὰρ ὄνπερ ἡ ψυχὴ θέλει.
- ΕΥ.** μεμνημένος νυν τῶν θεῶν οὓς ὤμοσας
1470 ἢ μὴν ἀπάξειν μ' οἴκαδ', αἰροῦ τοὺς φίλους.
- ΔΙ.** "ἢ γλῶττ' ὀμώμοκ'," Αἰσχύλον δ' αἰρήσομαι.
- ΕΥ.** τί δέδρακας ὦ μιαρῶτατ' ἀνθρώπων;
- ΔΙ.** ἐγώ;
ἔκρινα νικᾶν Αἰσχύλον. τιῆ γὰρ οὔ;
- ΕΥ.** αἰσχιστον ἔργον προσβλέπεις μ' εἰργασμένος;
- ΔΙ.** τί δ' αἰσχρόν, ἦν μὴ τοῖς θεωμένοις δοκῆ;
- ΕΥ.** ὦ σχέτλιε περιόψει με δὴ τεθνηκότα;
- ΔΙ.** τίς οἶδεν εἰ τὸ ζῆν μὲν ἐστὶ κατθανεῖν,
τὸ πνεῖν δὲ δειπνεῖν, τὸ δὲ καθεύδειν κώδιον;
- ΠΛ.** χωρεῖτε τοίνυν ὦ Διόνυσ' εἴσω.
- ΔΙ.** τί δαί;
- ΠΛ.** ἵνα ξενίσω < γῶ > σφῶ πρὶν ἀποπλεῖν.
- ΔΙ.** εὖ λέγεις
1481 νῆ τὸν Δί'· οὐ γὰρ ἄχθομαι τῷ πράγματι.
- ΧΘ.** μακάριός γ' ἀνὴρ ἔχων
ξύνεσιν ἠκριβωμένην.
πάρα δὲ πολλοῖσιν μαθεῖν.
ἔδε γὰρ εὖ φρονεῖν δοκήσας

蛙

埃斯库罗斯 等我到了那里再告诉你，在这里我不愿意说。

狄俄倪索斯 快不要这样讲，就从这里把你的忠告送上去。

埃斯库罗斯 只要他们把敌人的土地当作自己的，把自己的土地当作敌人的，把战船当作财富，把财富当作贫穷。

狄俄倪索斯 说得妙，但是陪审员把它侵吞了。

普路同 现在评判吧。

狄俄倪索斯 我要这样评判：我挑选我心里喜欢的人。

欧里庇得斯 你曾经当着众神立誓，答应带我回家，现在你记住那些神，选择你的朋友吧。

1470

狄俄倪索斯 “我只是嘴上立了誓^[190]”；我挑埃斯库罗斯。

欧里庇得斯 啊，人中最卑鄙的人，你干的是什么事？

狄俄倪索斯 我么？我评判埃斯库罗斯得胜。怎能不这样评判呢？

欧里庇得斯 你干了这件可耻的事，还好意思见我么？

狄俄倪索斯 如果观众不觉得可耻，又有什么可耻呢？

欧里庇得斯 没心肝的东西，你竟自眼看我死了吗？

狄俄倪索斯 谁知道生不过是死，呼吸不过是吃喝，睡眠不过是一张羊皮？

普路同 狄俄倪索斯，二位请进。

狄俄倪索斯 进去干什么？

普路同 给二位饯行。

狄俄倪索斯 你说得真好，这个我乐于接受。

1481

歌队 头脑丰富、强壮的人，

才是幸福的。

很多东西都可以证明这一点。

因为，谁展示了

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

- 1490 πάλιν ἄπεισιν οἴκαδ' αὖ,
 ἐπ' ἀγαθῶ μὲν τοῖς πολίταις,
 ἐπ' ἀγαθῶ δὲ τοῖς ἑαυτοῦ
 ξυγγενέσι τε καὶ φίλοισι,
 διὰ τὸ συνετὸς εἶναι.
 χαρίεν οὖν μὴ Σωκράτει
 παρακαθήμενον λαλεῖν,
 ἀποβαλόντα μουσικὴν
 τά τε μέγιστα παραλιπόντα
 τῆς τραγωδικῆς τέχνης.
 τὸ δ' ἐπὶ σεμνοῖσιν λόγοισι
 καὶ σκαριφησμοῖσι λήρων
 διατριβὴν ἄργον ποιεῖσθαι,
 παραφρονοῦντος ἀνδρός.
- 1499 ΠΛ. ἄγε δὴ χαίρων Αἰσχύλε χῶρει,
 καὶ σῶζε πόλιν τὴν ἡμετέραν
 γνώμαις ἀγαθαῖς καὶ παιδεύσον
 τοὺς ἀνοήτους· πολλοὶ δ' εἰσὶν·
 καὶ δὸς τουτὶ Κλεοφῶντι φέρων
 καὶ τουτὶ τοῖσι πορισταῖς
 Μύρμηκί θ' ὁμοῦ καὶ Νικομάχῳ,
 τόδε δ' Ἄρχενόμῳ·
 καὶ φράζ' αὐτοῖς ταχέως ἤκειν
 ὡς ἐμὲ δευρὶ καὶ μὴ μέλλειν·
 κἂν μὴ ταχέως ἤκωσιν, ἐγὼ
 νῆ τὸν Ἀπόλλῳ στίξας αὐτοὺς
 καὶ συμποδίσας
 μετ' Ἀδειμάντου τοῦ Λευκολόφου
 κατὰ γῆς ταχέως ἀποπέμψω.
- 1514 ΑΣ. ταῦτα ποιήσω· σὺ δὲ τὸν θᾶκον
 τὸν ἐμὸν παράδος Σοφοκλεῖ τηρεῖν
 καὶ διασώζειν, ἦν ἄρ' ἐγὼ ποτε
 δεῦρ' ἀφίκωμαι. τοῦτον γὰρ ἐγὼ
 σοφία κρίνω δεύτερον εἶναι.
 μέμνησο δ' ὅπως ὁ πανοῦργος ἀνὴρ
 καὶ ψευδολόγος καὶ βωμολόχος

蛙

知识和智慧，
谁就能重返阳世。
他拥有善德，
这对朋友和亲人都好，
对他本人及城邦也有益处。

1490

你最好别和苏格拉底坐在一起，
喋喋不休。
放弃诗歌，
放弃任何
高雅的悲剧艺术。
你这样在故作深沉的诗句里
和没有意义的对话中
浪费时间，
真是再清楚不过的蠢行为。

1499

普路同 埃斯库罗斯，祝你一路平安，前去用善良的劝告挽救我们的城邦，教训那些愚蠢的人，那种人如今多极了，把这个（一把剑）带去交给克勒俄丰，把这些（两个活套）交给税务员密耳墨克斯和尼科马科斯，把这个（一碗毒芹汤）交给阿刻诺摩斯，告诉他们赶快到这里来，不得迟延，倘若他们不赶快下来，我敢当着阿波罗说，我要给他们打上烙印，套上脚镣，把他们，连同琉科罗福斯的儿子阿得曼托斯一起，很快就押到地下来。

1514

埃斯库罗斯 一定照办。请把我的位子交给索福克勒斯，由他看守，直到我再回到这儿的时候为止。论才华，我认为他仅次于我。千万记住，别让那坏东西、那撒谎的人、那卑

ΒΑΤΡΑΧΟΙ

μηδέποτ' ἔς τὸν θᾶκον τὸν ἐμὸν
μηδ' ἄκων ἐγκαθεδεῖται.

ΠΛ. φαίνετε τοίνυν ὑμεῖς τούτῳ
λαμπάδας ἱεράς, χᾶμα προπέμπετε
τοῖσιν τούτου τοῦτον μέλεσιν
1527 καὶ μολπαῖσιν κελαδοῦντες.

ΧΟ. πρῶτα μὲν εὐοδίαν ἀγαθὴν ἀπιόντι ποιητῇ
ἔς φάος ὀρνυμένῳ δότε δαίμονες οἱ κατὰ γαίας,
τῇ δὲ πόλει μεγάλων ἀγαθῶν ἀγαθὰς ἐπινοίας.
1533 πάγχυ γὰρ ἐκ μεγάλων ἀχέων παυσαίμεθ' ἂν οὕτως
ἀργαλέων τ' ἐν ὄπλοις ξυνόδων. Κλεοφῶν δὲ μαχέσθω
κᾶλλος ὁ βουλόμενος τούτων πατρίοις ἐν ἀρούραις.

译者注

鄙的家伙坐在我的位子上，即使他不愿意坐。

普路同 你们为他们把神圣的火炬点燃，唱着他的歌曲送他上去。

1527

歌队 地下的神灵啊，诗人正动身回到阳光里，
请赐他一路顺风，赐他高明的见解
为城邦造就莫大的幸福，今后我们
再不会有巨大的忧患和痛心的刀兵交锋了。
且让克勒俄丰和其他好战的人，
回到他们自己祖国的土地上去作战吧。

1533

译者注

[1] 狄俄倪索斯是“众神之父”宙斯与塞墨勒的儿子，希腊神话中的酒神和狂欢之神，也兼管艺术。在古代希腊，每年春秋两季都要举行盛大的集会，人们尽情欢歌乐舞，还要举行各种竞技以及诗歌、戏剧比赛，用以祭祀酒神，祈求土地肥沃，田产丰收。狄俄倪索斯经常头戴用葡萄藤做的环饰，手拿缠着常春藤的酒神杖，带领着他的一群快活的随从们漫游世界。因此，当此时他戴着狮子头、拿着短棒出现，立刻起到了一种喜剧效果。

[2] 赫刺克勒斯是“众神之父”宙斯与阿尔克墨涅（见注96）的儿子，传说中的希腊著名英雄，以孔武有力而流传后世。在他刚出生八个月的时候，便杀死了天后赫拉派来谋害他的两条巨蛇。十八岁的时候，他杀死了一头巨大的狮子，并用狮子皮做了一件披篷和一个头盔。他曾经立下十二件大功劳，其中一件便是从冥府中活捉了狗头龙尾的地狱看门狗刻耳柏洛斯（见注87）。

[3] 佛律尼科斯（Phrynichos）是古代雅典喜剧诗人，至少写了十五部喜剧。他曾以他的喜剧与阿里斯托芬的《蛙》进行比赛。他的作品很

译者注

少保存至今，公元前 405 年后逝世于西西里。

[4] 里基斯和阿墨普西阿斯都是古希腊喜剧诗人。阿墨普西阿斯与阿里斯托芬同时代，公元前 423 年曾以《柯诺斯》参加戏剧比赛，获二等奖；当年阿里斯托芬的《云》只获得了三等奖，阿里斯托芬在该剧第二版中，忿忿不平地抱怨那次失败。

[5] 阿里斯托芬这里似乎想起了荷马的诗句：

“因为人们身陷患难，很快会衰朽。”（《奥德赛》）第十九卷第 360 行）

“……极度悲伤，老态龙钟提前进入暮年。”（《奥德赛》）第十五卷第 357 行）

以上两行诗句译文引自王焕生翻译的荷马史诗《奥德赛》1997 年版，人民出版社出版。

[6] 狄俄倪索斯是酒神，故称自己为“酒杯的儿子”。

[7] 这里指阿尔伊努萨海战，凡是参加过那次海战的奴隶，战后都获得了解放。

[8] 得墨忒耳是第二代天神克洛诺斯与盖娅的女儿，宙斯的长姐。她掌管农业和婚姻，是古代希腊俄林波斯山十二主神之一；她与宙斯生了司春女神珀尔塞福涅（见注 95）。

[9] 指一种有着枯黄颜色的袍子，这种袍子一般是妇女穿的；同时，也是酒神及其随从们在祭祀酒神节时套在长袍外面的一种服饰。

[10] 赫刺克勒斯被狄俄倪索斯不男不女的装扮搞得十分惊奇。这里之所以引用厚底靴（一种古希腊罗马戏剧演出时，演员们在舞台上所穿的底子加厚了的靴子，用以提高演员的身高。）可能是因为它男女都能穿。阿里斯托芬在此剧里曾多次用厚底靴来讽刺不同的人物。（见注 98）

[11] 克里斯塞尼斯经常出现在阿里斯托芬的作品里，用以讽刺那些天生的生理不健全的人及同性恋者。

[12] 指欧里庇得斯的《安德罗墨达》（*Andromeda*），是一部简朴的、纯洁的恋爱故事，剧本并未保存至今。

[13] 古代学者狄底摩斯（*Didymus*）认为，曾经有两个墨罗那斯；一

译者注

位是大个子的演员墨罗那斯，另一位是小个子的窃贼墨罗那斯。此处比喻着应该是前者。

[14] 哈得斯是第二代天神克洛诺斯与盖娅的儿子，宙斯的兄弟，地狱之神，地下王国塔耳塔洛斯的主宰；他夺走了农业女神得墨忒耳的女儿珀尔塞福涅，并娶她为妻。他的罗马名字是普路同。

[15] 古代注释者认为，这个句子来自于欧里庇得斯的《俄尼斯》(*Oineus*)。

[16] 伊俄丰(Iophon)是索福克勒斯的儿子，也是一位悲剧作家。看来，他的父亲曾在他的创作中给以帮助。这一点，阿里斯托芬在本剧的第78—79行中，也曾提及。

[17] 比喻他能写出什么样的作品。

[18] 指地府。

[19] 此处原文用的是“敲铃儿”一词，注释者们对此有很多种解释。一说，在古代人们用铃声来试验家禽和马，如果它们能承受铃声，则证明它们是勇敢的，并且可作为战马去上战场；一说，以同样的方法——敲打瓶瓶罐罐，来试验瓶子是否在质地上发生裂漏；再有，当古时城中有卫兵把守时，卫队长会敲着铃在街上走来走去，用以提醒卫兵们保持警惕。

[20] 指地府。

[21] 阿伽同(Agathon, 公元前447—前400)，悲剧作家。阿里斯托芬曾在《地母节妇女》里对阿伽同进行攻击，指责他将一些新的东西引进到戏剧里，如他剧中的人物不是神话里的人物，而是凭空想像出来的；他在歌队里加入了“插曲”，即完全与戏剧情节无关的唱段。阿伽同于公元前416年第一次在戏剧比赛中获胜，并于公元前407年离开了使他享有盛誉的雅典，去到了马其顿，过着奢华的生活。阿里斯托芬在以下几句诗里对此也有所提及，说道：“他到理想国找乐儿去了。”阿伽同没有什么作品流传至今，只有一些残段保存在柏拉图及阿特奈乌斯(Athenaeus)的作品里。

译者注

[22] 指卡喀努斯 (Cachinus, 一译卡尔基诺斯, 诗人) 的儿子, 是他所有三个儿子中最有名声的一个。

[23] 毕萨格罗斯是一位毫无水平又毫无道德的悲剧诗人。

[24] 古代注释者指出, 这句话源自欧里庇得斯的《阿尔克墨涅》(Alkmene, 见注 96)。阿尔克墨涅钟情于丈夫, 自愿替丈夫去死。

[25] 古代希腊每年都要举行戏剧比赛, 雅典的第一次悲剧比赛是在公元前 535 年举行的。诗人先要获得允许, 得到参赛权, 才能公演他的作品; 能获得公演权也是一种荣誉。

[26] 被认为是欧里庇得斯的诗句。

[27] 对欧里庇得斯的《希波吕托斯》(Hippolytus) 一剧中诗句的模仿。此剧以描写变态的恋爱心理见著。

[28] 注释者指出, 这句也很可能是对欧里庇得斯的《安德洛玛刻》(Andromache, 公元前 410 年) 中诗句的模仿。

[29] 狄俄倪索斯这里是在嘲笑赫刺克勒斯也来谈论艺术, 还不如让他说点儿吃喝上的事情, 那些东西他倒是知道得多些。

[30] 刻耳柏洛斯是守卫冥府塔耳塔洛斯入口的恶狗, 长着龙的尾巴, 尾巴后面又生有各式各样的蛇头。它防止活人进入冥府, 赫刺克勒斯的第十二项功劳便是到冥府活捉了这个怪物。

[31] 这里指药剂师用的捣子, 用以将药捣碎, 做成汁液。

[32] 雅典城郊的一个地区。

[33] 指冥府。这里指古代的一种传统: 在死者的口中放两个“俄玻罗斯”。“俄玻罗斯”是古代货币, 六个“俄玻罗斯”合一个“德拉克玛”。在古时, “德拉克玛”价值很高; 现代仍作为希腊货币。

[34] 指西塞阿斯(神话中主持祭祀牺牲的神)在帮助冥王劫夺珀耳塞福涅入地府时, 曾受到过两个俄玻罗斯的诱惑。

[35] 库尼西阿斯是雅典的“酒神颂”诗人, 著名的七弦琴手墨利多斯之子。他大约生于公元前 450 年, 卒于公元前 390 年, 他以目空一切而臭名昭著。

译者注

[36] 墨尔西摩斯是一位悲剧诗人。

[37] 指人间。

[38] 在举行厄琉西斯秘仪 (Eleusinian mysteries) 时, 从城里到埃琉西斯的路上, 所有备用的东西都驮在驴背上。

[39] 普路同是地狱之王哈得斯或地狱本身的另一名字。

[40] 卡戎是地狱里的小神, 专门在冥河上为死人摆渡。平时他扮作一位老人, 身穿破衣, 手执木橹, 只让过去, 不放人回来。传说只要在举行葬礼时将一枚小钱放入死者口中 (见注 33), 他才会将灵魂摆渡过冥河; 而那些没有举行葬仪的死者, 在被允许登上他的渡船之前, 往往要在岸边流浪几百年的时间。

[41] 指赫刺克勒斯。

[42] 指冥土所管辖的五条河之一勒忒河, 意思是“忘河”或“迷魂川”, 喝一口它的水, 便会把阳间的一切忘却。

[43] “剪驴毛儿的地方”, 也就是指不存在的地方, 因为驴是从不用剪毛儿的。这句话已成为成语, 用以比喻不可能的事物。

[44] “到科拉基亚去”引自古代诅咒, 因为科拉基亚是雅典境内一处极陡峭的地方, 古时是军事基地, 专门用做执行罪犯的死刑。

[45] 古人认为的通往地狱的入口。

[46] 注释者认为, 阿里斯托芬用这句话暗示“死者”, 即已经干枯发硬的东西。

[47] 卡戎的意思是让狄俄倪索斯坐在桨边, 好划桨开船。而狄俄倪索斯却未明其意, 坐在了桨上边。

[48] 萨拉米斯是距雅典不远的的一个海湾, 希波战争期间, 希腊人曾在那里和波斯人进行过决定胜负的萨拉米斯海战, 希腊舰队 (半数以上由雅典人组成) 最终击退了波斯舰队, 从而有效地消除了当时波斯人对希腊的威胁。

[49] 利莫奈是雅典境内的一个地区, 意思是“湖”; 在那里有狄俄倪索斯的庙。

译者注

[50] 据古代神话，宙斯为了保护自己的儿子狄俄倪索斯不受天后赫拉的迫害，曾把他变成山羊，交给神使赫耳墨斯带到尼塞亚山谷，交给神女们哺养。

[51] 指在雅典举行的“鲜花节”的第三天，这一天曾被命名为“壶罐日”，因为在当天，人们将烤过的干果放在陶制的壶罐里，作为对死者灵魂的保护神——阴间的赫耳墨斯的祭祀。

[52] “缪斯们”是古代希腊神话中对科学、艺术、诗歌、历史等九位文艺保护神的合称。

[53] 潘是众神使者赫耳墨斯与德律俄珀的儿子，畜牧神，也是牛羊、森林、野外生活和繁殖神，牧人、猎手的保护神。他的下肢是羊的腿脚，头上长着角，但上身却是人身。他喜欢音乐和舞蹈，常常吹奏自制的芦苇排箫，吹起来音色很好听，这也便成了后世排箫的来源。

[54] 指赫刺克勒斯。

[55] 指赫刺克勒斯。

[56] 安普萨：旧译“阴婆莎”，希腊神话中的怪物。在古代，母亲和乳母们常用来吓唬小孩子。

[57] 依那罗霍斯是古代悲剧演员，在欧里庇得斯的悲剧《俄瑞斯特斯》（公元前408年）的演出中，他本想说：“我看到了平静”。但是却卡了壳儿，听起来好像是在说：“我看到了猫”。

[58] 这里可能是指狄俄倪索斯的祭祀，因为他天生就是个红脸红头发的人。

[59] 指欧里庇得斯的诗句。

[60] 指赫刺克勒斯。

[61] 伊阿科斯是组织人们参加厄琉西斯秘仪的一位小神。他的名字似乎来自信徒们在举行祭祀时的呼叫：“伊阿科刻”——伊阿科斯的呼格。这个名字很容易令我们想起狄俄倪索斯的另一个名字——巴科斯（Bacchos），人们可以认为他是介乎于厄琉西斯的神祇和狄俄倪索斯之间的一个神。关于他的身世，一说他是珀尔塞福涅（见注95）之子，

译者注

一说他是得墨忒耳（见注 8）之子。有些人甚至认为伊阿科斯就是巴科斯，即狄俄倪索斯本人。

[62] 有的学者认为这里的“在市场上”应该释为“狄阿戈拉斯”——一位不信神的诗人。如阿里斯塔科斯（Aristarchus，约公元前 215—前 143 年），拜占庭的阿里斯托芬的学生，后为亚历山大里亚图书馆馆长，是亚历山大里亚学派批评家中最著名的一位。

[63] 指珀尔塞福涅。

[64] 在祭祀得墨忒耳的节日中，人们以猪肉来祭献。

[65] 注释家们认为，这里的“神秘火焰”是点燃在夜间的火炬接力赛跑（古希腊的一种竞技活动）棒上的火光。

[66] 这种“忘我”的情形在欧里庇德斯的《酒神的伴侣》中也曾出现过：卡德摩斯（忒拜城的创建者）和忒瑞西阿斯（忒拜城的先知）在酒神节的狂欢里，忘记了他们的年迈。

[67] 柏拉图也曾用相近的意思描写过狄俄倪索斯的礼物——美酒，他说它是治愈年迈的良药，“它使人们重新获得感觉，并忘记痛苦悲伤。”

[68] 克拉提诺斯（Cratinus，公元前 450—前 423 年）是阿里斯托芬同时代的喜剧诗人，《蛙》演出时他已逝世。他的作品中讽刺得过于苛刻，阿里斯托芬常常提到他，说他“像山洪急流一样，把挡道的房屋、树木和人全部冲垮。”他也是酒神狄俄倪索斯忠实的信徒。阿里斯托芬送给他一个外号——吃牛的人。牛是狄俄倪索斯的神物，是他的化身，是自然之力的代表。我们并不能肯定阿里斯托芬为什么给克拉提诺斯取了“吃牛的人”这样一个外号，有人认为他给他加以与神有关的字是为了赞扬他；有人认为是为了证明他爱争吵的性格；有人则认为是阿里斯托芬指他是酒的朋友。

[69] 雅典附近的一座岛屿。

[70] 埃夫达夫洛斯城在伯罗奔尼撒半岛上。现存有著名的露天剧场。

[71] 在公元前 413 年左右，雅典人对所有的进出口贸易都要征 5% 的税收，作为进献，送给当时的同盟国。注释家解释：索里基奥那斯是

译者注

伯罗奔尼撒战争时雅典地区的收税官；正是他，给敌人送去了柏油，用以烧毁自己的城邦——雅典；所以阿里斯托芬在这里讽刺他为叛徒。而埃伊那岛由于距伯罗奔尼撒半岛很近，所以便成为斯巴达人（雅典人当时的敌手，居于伯罗奔尼撒半岛）运送商货至埃皮达夫罗斯的必经之路。

[72] 可能是指阿尔基维阿提斯，是他曾发出过这样的建议。

[73] 这里指“酒神颂”诗人库尼西阿斯（见注35）。注释家解释，正是他曾攻击赫卡忒的雕像。赫卡忒是一位祕仪女神，传说她是珀耳塞斯的女儿，三首三身，主管祕仪、巫师和妖术的神。她的雕像以三座女子身体构成，一说以三头六眼形象构成。或说他曾在他的作品中猛烈地攻击过这位女神。

[74] 指古代希腊举行的戏剧节，因为酒神与戏剧有着不可分割的关系。

[75] 索忒伊拉是女神雅典娜的另一个名字。有的学者认为这里应解释为“索忒伊拉女儿庙”里的索忒伊拉，“女儿”指得墨忒耳的女儿珀耳塞福涅。事实上这种解释更为合理，因为剧中歌队的成员均来自厄琉西斯（珀耳塞福涅被冥王劫走的地方）祕仪。

[76] 这时指狄俄倪索斯。

[77] 这段称呼经常被用于形容天神。

[78] 引自欧里庇得斯《酒神的伴侣》中的诗句（原作第194行）。

[79] 有些学者认为，歌队在这里借以嘲讽演出投资者的吝啬。根据亚理斯多德的著作中所提，当时的演出投资，已增加两人来负担。

[80] 阿尔海提摩斯是公元前五世纪末至公元前四世纪初雅典的诡辩家和煽动者。他似乎是个外乡人，所以阿里斯托芬在这里讽刺他：来到雅典七年了，但却始终无法成为雅典公民。

[81] 克里斯塞尼斯（见注11）的儿子继承了他父亲的道德品行，曾以自己独特的形式哭悼他的同性伴侣——一个好像是叫塞维诺斯（Sevinos，来自于古希腊语动词 vino，“性行为”的意思）的人。

译者注

[82] “马拉卡活里”、“塞阿密”及下句的“阿洛赫波尔诺斯”都是希腊语中极脏的骂人的话。

[83] 卡利阿斯是雅典的一位巨富，但由于他沉醉于放荡和女色，而失去了自己所有的财产，死时已成了一个最穷的人。

[84] 指扛包袱一事。

[85] 摩伊拉：三位命运女神的合称，即克罗托、拉刻西斯和阿特洛波斯；克罗托织人的生命线，决定人生命的长短；拉刻西斯掌管人的命运是繁荣还是枯衰；而阿特洛波斯则负责切断人的生命线；摩伊拉权力极大，就连宙斯也无法逃脱她的摆布；三位复仇女神是她的伙伴和随从。

[86] 埃阿科斯：宙斯和埃癸娜的儿子，为人十分诚实，正直。他参加过特洛亚战争，死后被宙斯安排到冥府任那里的司法判官。

[87] 见注 30。

[88] 斯提伽斯河是冥府河流中的一条。

[89] 一个长着女人身子，但却以蛇尾而代替脚的巨大怪物。

[90] 塔尔狄西亚被古希腊认为是西方最远的一个城市，那里住着各种各样的巨大怪物。

[91] 原文中是“提斯拉西奥斯的荷耳活洛斯们”。阿里斯托芬在这里暗指阿提卡地区的一个同名城镇，那里的居民在诗人看来都是些阴谋家和坏人。注释者认为“提斯拉西奥斯”是当时“里维斯”境内的一个地区。

[92] 引自欧里庇得斯悲剧《奥瑞斯特斯》第 45 行和《阿尔刻提斯》第 245 行。

[93] 这里有强烈的喜剧讽刺效果。因为连狄俄倪索斯也喊起了要天神的帮助，就好像他自己不是天神似的。

[94] 迈里底是阿提卡地区的一个城镇，那儿建有赫刺克勒斯的庙。这里大概不是指赫刺克勒斯，虽然克桑西阿斯装扮得和他一模一样。诗人暗示的可能是卡利阿斯（见注 83），因为他也曾“戴着狮子头参加海

译者注

战”（见原作第 428 行），并且他在迈里底曾经有过一座豪华的住宅。

[95] 珀耳塞福涅是宙斯与农业女神得墨忒耳（见注 8）的女儿，神话中的司春女神，她的名字的原意是“少女”或“姑娘”的意思。冥王哈得斯（见注 14）看中了她，便乘她和同伴们在草地上采花玩耍的时候，突然把她抢到阴间，做了冥王的皇后。她的母亲四处寻找她，最后在宙斯的帮助下终于与哈得斯达成协议，即每到春天，她回到母亲那里，这时世界上鸟语花香，她的母亲农业女神主持万物繁荣茂盛；后半年，到了秋冬，珀耳塞福涅必须再回到冥土履行冥后的职责，这时她的母亲由于悲伤，无心看管大地，所以世上一片萧条，草木不生。

[96] 阿尔克墨涅是宙斯的最后一个情妇，与之生了大英雄赫拉克勒斯（见注 2）。

[97] 希拉迈尼斯是一个政客和将军，在伯罗奔尼撒战争后期十分著名。他参加过民主政体的改革，后来又丢开那些寡头政治家，领导恢复民主政体。由于他在政治上的不稳定，普鲁塔克（Plutarch，公元 46—120 年，希腊历史学家，著有《希腊罗马名人传》及《道德杂文集》）称他为“悲剧演员”。

[98] 原文为“米利图的床垫”，米利图的床垫以漂亮和柔软而著称。

[99] 普拉萨尼一词的意思是“做面包用的木板”因此我们可以说，这两个女店主原来曾经是奴隶，但由于后来有了自己可以赚钱的工作而被释放了。

[100] 厚底靴为古代希腊演员在台上穿的一种靴子。因为古希腊剧场均为露天的阶梯式剧场，所以，为了给演员加大身高，需穿上高底的靴子，以便让最后一排的观众也能清晰地看到表演演员。

[101] 阿里斯托芬没有一次不在他的喜剧里嘲讽他的敌人克瑞翁。克瑞翁卒于公元前 422 年，《蛙》演出时（前 405 年）已逝世多年。

[102] 这里克桑西阿斯在重复狄俄倪索斯在原作第 530—531 行里讲的话。

[103] 因为害怕，狄俄倪索斯毫不犹豫地表示要再次与他的奴隶换行

译者注

头，而且就连鞭打也愿意忍受，一点儿面子也顾不上了。

[104] 狄俄倪索斯由于过分害怕，简直不知自己在说些什么了。我们居然从这位不死的天神那里听到他在唠叨女人和孩子。关于阿尔海提摩斯参见原作第416行及注80。

[105] 指“如果我不宠爱克桑西阿斯……”。

[106] 注释者认为，阿里斯托芬在这里用“野艾”一词来比喻“尖厉凶狠”，是因为野艾具有一种尖厉刺鼻的味道。

[107] 可能指的是一些野蛮的弓箭手。

[108] 这里不只是“拷打”也有“拷问”的意思。在古代希腊，奴隶不能上法庭作证人，但是被告可以让奴隶受拷问，以证明自己的清白。

[109] 古代俗规，当某人要求或接受让奴隶被拷问时，他必须准备一些赔偿费，用以当奴隶有什么闪失时，交给奴隶的主人。

[110] 狄欧米亚是雅典的城镇。在那儿，古希腊人举行仪式及竞技比赛，以祭祀赫刺克勒斯。

[111] 指他被打得头昏眼花，好像看见了骑士在眼前晃来晃去。

[112] 得罗斯是阿波罗的出生地，爱琴海中的一个岛屿，勒托在这里为宙斯生阿波罗和同胞姐妹阿耳忒弥斯（月亮女神）。

[113] 德尔菲一词来源于阿波罗的一个儿子得尔福斯，阿波罗的著名神庙就建在这里。古代希腊人认为德尔菲是地球的中心，许多神话故事和人物都和它有密切的关系。

[114] 此句诗并不出于希波那克达斯之手，而是与他同时代的阿那尼俄斯的作品。这里不应解释为是阿里斯托芬的错误，而更应理解为是狄俄倪索斯因为疼痛自己说错了话。

[115] 索福克勒斯《拉奥孔》一剧中的诗句，此剧已失传。

[116] 克莱奥丰是雅典的政治煽动者，出生于特拉斯。阿里斯托芬曾嘲弄他的“阿提卡口音”。海战过后，他被寡头政治家控告（公元前405年），并被判以死刑。

[117] 指克莱奥丰。

译者注

[118] 这句话是句多余的话，因为如果真有公平的竞争权，被告便也会被释免了。见欧里庇德斯的《伊菲格尼亚在陶里斯》第1469行。

[119] 这里大概不是指哪位悲剧诗人，也不是指哪位喜剧诗人，而是指雅典的将军孚里尼赫斯。他曾多次与波斯人联络，又参加了废除民主政体的活动（公元前411年）。

[120] 奴隶们参加了阿尔伊努萨海战后，获释成了自由公民。同样，普拉戴埃斯人也获得了很高的荣誉，他们在波斯战争中曾大力支持过雅典人。

[121] 注释者称，这里引用的是埃斯库罗斯的诗句。

[122] 没有人知道这个克里耶尼斯是什么人，但据传说，他是一位澡堂老板，居然在肥皂里也掺假。他的同乡对他不尊重，所以他总有一种恐惧感，必须带着武器才在同乡中出现。

[123] 这里可能是在暗示某些政客，但也很可能是在指那些总是长着红头发的野蛮奴隶。

[124] 宙斯是天神之父，神里的主神，自然也是奴隶的保护神。

[125] 在古代希腊，对于城邦有重要贡献的公民，要被推上高高的宝座，并授予政府津贴。

[126] 双关语，这里是指欧里庇德斯惯用的雄辩和计策。

[127] 这里使人想起德尔菲的先知讲述的预言：“索福克勒斯是智者，但欧里庇德斯却超越于他。”

[128] 注释者认为，克里狄来狄斯是索福克勒斯之子。

[129] 古代希腊人以羊祭祀。

[130] 皮希——古代希腊的一种度量衡，一皮希等于64厘米。

[131] 指他的对手。

[132] 这行戏拟欧里庇德斯的诗句：“海上女神的儿子啊，这是真的吗？”大概是《忒勒福斯》（已失传）中的残句。“海上女神”指忒提斯，“儿子”指阿喀琉斯。埃斯库罗斯借此挖苦欧里庇德斯的母亲是卖蔬菜的。

译者注

[133] 古希腊人于风暴前用黑羊祭风神，祈求免除灾难。狄俄倪索斯并不是真的要献祭，而是借此挖苦埃斯库罗斯就要发出飓风似的愤怒。

[134] 观众以为狄俄倪索斯会说出“打出脑髓来”。忒勒福斯是欧里庇得斯的同名悲剧中的主人公，被阿喀琉斯刺伤。神示说他的创伤只有刺伤他的人才能医治，他因此乔装乞丐去找阿喀琉斯，阿喀琉斯用矛尖的锈把他医好了。

[135] 得墨忒耳是克洛诺斯和瑞亚的女儿，为农神。她的教义很秘密，不许人泄漏，她在厄琉西斯地方最受人崇敬。埃斯库罗斯出生在那里，但没有人密教。

[136] 佛律尼科斯是古希腊悲剧创始人之一，他的写作年代是公元前6世纪末至公元前5世纪初。

[137] 斯卡曼德洛斯是特洛亚郊外的河流，特洛亚战争即发生在该河沿岸。格律普斯是一种狮身、鹰嘴、有翼的怪物。这里大概指盾牌上的纹章。

[138] 据说菲罗克塞诺斯很贪吃，厄律克西斯很丑陋。

[139] 刻非索丰是欧里庇得斯的仆人或演员或音乐师，据说他曾帮助欧里庇得斯写戏，并与他的后妻有私情。

[140] 借用关于西尼斯的典故。西尼斯是阿提卡的强盗，他把两根松树扳下来，把过客捆在上面，然后让松树伸直，把过客的身体分成两半。

[141] 克勒托丰是苏格拉底的弟子，据说他很懒惰。

[142] 讽刺忒刺墨涅斯每遇危险，便投靠敌对党派，借此脱离灾祸。据说开俄斯岛的人很奸诈，刻俄斯岛的人很诚实，一说此处以掷骰子为喻，“开俄斯”是一点，背面的六点叫“科俄斯”忒刺墨涅斯的骰子由一点变为六点，意思是他的运气好转了。狄俄倪索斯不说“由开俄斯变成了科俄斯”，而改口说变成了“刻俄斯”因为忒刺墨涅斯是刻俄斯岛的人。

[143] 据说墨利提得斯是个愚蠢的雅典人，他的名字成为傻子的代名

译者注

词。

[144] 古雅典运动场跑道转弯处界外种着一行与橄榄树相似的厄莱亚树。歌队警告埃斯库罗斯不要犯规，跑出界限。

[145] 观众以为狄俄倪索斯会说“技巧”，哪知他戏言“废物”。

[146] “七重牛皮”是《伊利亚特》描绘大埃阿斯的盾牌的形容词。

[147] 潘塔克勒斯在带领雅典娜节游行队的时候，不先束好盔顶的鬃毛就把盔戴好，以致无法再把鬃毛束好。

[148] 淮德拉是欧里庇得斯的悲剧《希波吕托斯》中的女主人公。她爱上丈夫前妻的儿子希波吕托斯。斯忒涅波亚是作者的同名剧（已失传）中的女主人公，她爱上了丈夫的客人柏勒洛丰忒斯。她们因被拒绝而自杀，并诬告对方。

[149] 阿佛罗狄忒是司爱与美的女神，此处挖苦欧里庇得斯的前妻和后妻都对他不忠实。

[150] 帕刺罗斯是雅典快船帕刺罗斯号的船员的称号，这些船员都是雅典的公民，他们拥护民主制度，反对寡头制度。

[151] 赫耳墨斯看守着他父亲的权力，所以他帮助人的职权是从他父亲那里得来的。

[152] 狄俄倪索斯喝的酒没有香气，所以他讲的笑话也没味儿。

[153] 厄刺西尼得斯为雅典十将军之一，在阿耳癸努赛战役获胜。后来与其他五个将军一起被判死刑。狄俄倪索斯的意思是说，俄狄浦斯是这般不幸，如果还可以说他是个幸福的人，那么即使她和厄刺西尼得斯一起被判处死刑，依然可以算一个幸福的人。

[154] 这两行半是欧里庇得斯的《阿刻拉俄斯》（已失传）的开场诗。埃及国王埃古普托斯的五十个儿子要强娶叔父达那俄斯的五十个女儿，她们逃到希腊的阿耳戈斯。

[155] 这句诗取自《斯塞奈维亚》（已失传），又译《斯忒涅波亚》。

[156] 指“小油瓶儿”。

[157] 指“埃斯库罗斯”。

译者注

[158] 取自《佛里克索斯》。

[159] 取自《伊菲革涅亚在陶洛斯》，皮萨：古希腊地名，在古俄林匹亚附近。

[160] 取自《墨勒阿革尔》。

[161] 取自《智慧的墨拉尼佩》，墨拉尼佩为了保护自己的私生子，不愿说出事实。

[162] 第 1257—1260 句被很多释译者用括弧圈起来，因为他们认为从意义上讲，这几句是第 1251—1256 句的重复。欧里庇得斯在以下的回答中，也只针对上边的一段。

[163] 佛提亚：阿喀琉斯降生的城镇。

[164] 取自埃斯库罗斯的《米尔弥冬人》（已失传）。此剧描写特洛伊战争中，特洛伊国王赫克托尔将希腊英雄阿喀琉斯的好友帕特罗克洛斯杀死的故事。同时描写了阿基琉斯痛失好友的悲情，以及后来赫克托尔的阵亡。米尔弥冬人（Myrmidon）：特萨利亚人，跟随阿喀琉斯去特洛伊作战。

[165] 狄俄倪索斯在这里暗示，欧里庇得斯笔下的缪斯与累斯波斯岛的古抒情诗毫无关系，而埃斯库罗斯的缪斯则不一样。累斯波斯岛在希腊东北部，自古以女同性恋著称。

[166] 正如欧里庇得斯在第 1285—1295 行中那样，埃斯库罗斯也采用欧里庇得斯的语气。埃斯库罗斯讽刺他无论是在思想上，还是在形式上都毫无连贯性，对他所创新的形式（即在一个音节上用六个音符）也同样进行了讽刺。第 1316 句取自欧里庇得斯的《墨勒阿革尔》，第 1317—1318 句取自《厄勒克特拉》第 435—436 行。

[167] 阿尔基诺（Alcyone）：传说中一种头部很大的海鸟，短脖子，小脚，以食鱼为生。

[168] 克拉桑西：希腊文中，指能产出葡萄酒的植物。

[169] 这里指酒无论是在心理上，还是在生理上，都可以疗伤止痛。

[170] 埃斯库罗斯以“臭脚”来挖苦欧里庇得斯的音乐。

译者注

[171] 注释家指出，基利尼是当时的一个妓女，由于知道十二种做爱的姿势而著名。

[172] 此处模仿克里特的独唱歌（参见第 849—944 行），献给阿波罗的舞蹈颂歌，通常为克里特诗句。这种颂歌形式活跃，伴以乐器伴奏和模仿表演。克里特独唱歌在欧里庇德斯之前就曾被用于戏剧诗歌，但只是出自歌队之口。欧里庇德斯第一个尝试将它用于角色，但只用于一个角色，例如：用于奴隶（《厄瑞斯特斯》第 1369 行）；用于伊尔卡斯特（《腓尼基少女》第 301 行）。埃斯库罗斯在第 1338—1364 行中，嘲讽地模仿欧里庇德斯，讽刺他的作品内容雷同、形式重复、结构不紧凑。

[173] 玛尼亚是死亡女神。希腊文原意是“疯狂”。

[174] 指公鸡。

[175] 伊达是克里特岛上著名的高山，传说宙斯曾在那里受哺育。一个帮助抚养幼年的宙斯的克里特神女也与之同名。这里很可能指的是神女伊达。

[176] 狄克婷娜：狩猎女神阿耳忒弥斯也称“狄克婷娜”（意为“网”），因为狩猎时经常用网围攻猎物。此外，“狄克婷娜”也是克里特女神布里托马尔提斯的又名，意为“网的女儿”。传说，她为了逃脱克里特国王米诺斯的魔掌，跳进了海里，但被渔网救起。后来她无意中来到阿耳忒弥斯的圣林中，成了狩猎女神的随从。

[177] 赫卡忒：见此剧前半部译本注 73。

[178] 取自欧里庇得斯的《美狄亚》第 1 行。

[179] 斯佩尔希奥斯河：古希腊神话中的河流。

[180] 取自埃斯库罗斯的《菲洛克忒忒斯》。

[181] 指埃斯库罗斯的秤。

[182] 取自欧里庇得斯的《安提戈涅》。

[183] 取自埃斯库罗斯的《尼俄柏》。

[184] 这句话并非出自欧里庇得斯的作品，而是狄奥倪索斯用纸牌在

译者注

取笑他。

[185] 这句话注释家认为取自欧里庇得斯的《墨勒阿革尔》。

[186] 取自埃斯库洛斯的《海上的格劳科斯》。

[187] 希腊人自古认为埃及人力大无比。

[188] 希腊雅典的一个地区。

[189] 亚尔西巴德在公元前 415 年远征西西里，出师后，因渎神案被召回受审判，他竟于归途中逃往斯巴达，雅典人后来再次任命他为海军将领。他作战有功，在公元前 407 年回到雅典，大受欢迎。但当他不在军中时，海军作战失利，雅典人又在公元前 406 年将他免职。本剧上演时，他正隐居在刻耳索涅索斯。

[190] 戏拟欧里庇得斯的悲剧《希波吕托斯》中的剧词。该剧中的希波吕托斯曾经向老乳母立誓，答应不把她即将向他说的话泄漏出去。他立誓后才知道是关于他的后母对他有爱慕之情的话。他后来想把那些话告诉别人，老乳母警告他不要违背自己的誓言，他因此说：“我的嘴立了誓，我的心却没有立誓。”

专名索引

本索引收录罗念生先生所译阿里斯托芬的喜剧《地母节妇女》和《蛙》正文中的专名。译名后附古希腊文及与其相对应的拉丁化形式，以备查核。专名后所列阿拉伯数字为专名在剧中所在原诗行数和行中所在字序。专名按汉语拼音顺序排列。

《地母节妇女》

- 阿波罗 ' Απόλλων Apollo 748.3。
阿耳戈斯 ' Ἄργος Argos 1101.3。
阿耳塔穆克西亚 ' Ἀρταμούξια Artamuxia 1201.5, 1216.6,
1222.8, 1225.4。
阿耳忒弥斯 ' Ἄρτεμις Artemis 116.1, 119.1, 517.8, 569.10,
743.3, 971.1。
阿耳忒弥西亚 ' Ἀρτεμίσια Artemisia 1201.1。
阿尔开俄斯 ' Ἀλχάϊος Alchaeus 162.1。
阿佛罗狄忒 ' Ἀφροδίτη Aphrodite 254.3。
阿伽同 ' Ἀγαθών Agathon 30.2, 31.3, 32.3, 49.5, 65.1, 88.1,
96.1, 177.2, 218.1, 249.1。
阿格饶罗斯 ' Ἀγλαύρος Aglaurus 533.5。
阿卡奈 ' Ἀχαρναί Acharnae 563.2。
阿里斯托玛刻 ' Ἀριστομάχη Aristomache 806.2。
阿那克雷翁 ' Ἀνακρέων Anacreon 161.3。

专名索引

- 阿帕图里亚 ' Απατούρια Apaturia 558.7。
- 阿提卡 ' Αττική Attica 1193.6。
- 埃及 Αἴγυπτος Aegyptus 856.5, 922.1。
- 埃斯库罗斯 Αἰσχύλος Aeschylus 134.8。
- 埃忒耳 αἰθήρ aether 14.1。
- 安德洛墨达 ' Ανδρομέδα Andromeda 1012.5, 1070.3, 113.7。
- 安提忒俄斯 ' Αντιθέος Antitheüs 898.8。
- 巴克科斯 Βάκχος Bacchus 987.8。
- 鲍宋 Πausών Pauson 949.1。
- 波塞冬 Ποσειδών Poseidon 322.5。
- 波斯 Περσίς Persis 734.5, 1175.6。
- 波斯 Μήδη Medes 337.2, 365.2。
- 布洛弥俄斯 Βρομῖος Bromies 991.1。
- 德拉克马 Δράχμα Drachma 1195.3。
- 得墨忒耳 Δημήτηρ Demeter 225.10, 286.3, 296.3。
- 俄林波斯 ' Ολύμπος Olympus 331.5, 332.3, 960.2, 1069.4,
1069.6。
- 厄科 ' Ηχώ Echo 1059.1。
- 菲利斯忒 Φιλιστή Philiste 569.3。
- 菲罗克勒斯 Φιλόκλης Philocles 168.4。
- 斐耳塞法塔 Φερσεφάττα Phersephatta 287.2。
- 佛律尼科斯 Φρύνιχος Phrynicus 164.2。
- 佛律农达斯 Φρυνώνδας Phrynondas 861.7。
- 福玻斯 Φοῖβος Phoebus 110.1, 112.1, 128.3。
- 弗利基亚 Φρύγια Phrygia 121.4。
- 伽耳革托斯 Γαργήττος Gargettus 898.9。
- 戈耳戈 Γοργών Gorgon 1101.6, 1104.2。
- 戈耳戈斯 Γοργός Gorgus 1103.4, 1104.5。

专名索引

- 革涅梯利得斯 (恋爱女神) Γενετυλλίδης Genetyllides 130.7。
 革亚 Γήα Gea 300.2。
 格劳刻忒斯 Γλαυκέτης Glaucetes 1033.3。
 海伦 Ἑλένη Helene 850.4, 862.1, 909.1。
 赫耳墨斯 Ἑρμής Hermes 300.5, 977.1, 1202.1。
 赫卡忒 Ἑκάτη Hecate 858.5。
 赫拉 Ἥρα Hera 973.1。
 淮德拉 Φαίδρα Phaedra 153.4, 497.5, 547.4, 550.5。
 卡耳客诺斯 Καρκίνος Carcinus 441.3。
 卡耳弥诺斯 Χαρμίνος Charminus 804.6。
 科林斯 Κορίνθος Corintus 404.6, 648.5。
 科托客代 Κοθωνίδαι Cothocidae 620.4。
 克勒俄丰 Κλεοφῶν Cleophon 805.5。
 克勒俄倪摩斯 Κλεωνύμος Cleonymus 605.4。
 克勒忒涅斯 Κλεισθένη Cleisthene 236.5, 634.7, 763.5,
 929.8。
 克里特 Κρήτη Crete 730.7。
 克里梯拉 Κριτύλλα Critylla 898.6。
 刻甫斯 Κήφευς Cepheus 1056.8, 1113.9。
 客泰戎 Κιθαίρων Cithaeron 996.1。
 库瑞涅 Κυρήνη Cyrene 98.5。
 拉孔尼刻 Λακωνική Laconice 142.7, 423.1。
 拉马科斯 Λαμάχος Lamachus 841.7。
 勒托 Λάτω Leto 118.3, 120.1, 123.2, 129.4, 321.1。
 吕枯耳癸亚 Λυκουργεία Lycurgeia 135.3。
 吕西拉 Λυσίλλα Lysilla 375.1。
 玛尼亚 Μανία Mania 728.4, 739.5, 754.6。
 马拉松 Μαραθών Marathon 806.9。

专名索引

- 弥卡 Μίκα Micca 760.2。
- 摩罗西亚 Μολόττια Molottia 416.5。
- 墨拉尼柏 Μελανίππος Melanippus 547.2。
- 墨涅拉俄斯 Μενελάος Menelaüs 867.2, 901.2, 910.3。
- 瑙西玛刻 Ναυσιμάχη Nausimache 804.1。
- 涅柔斯 Νήρευς Nereus 325.1。
- 欧部勒 Εύβούλη Eubule 808.2。
- 欧里庇得斯 Εύριπίδης Euripides 77.7, 193.1, 209.5, 337.1, 378.5, 387.1, 426.6, 467.1, 490.5, 518.4, 542.5, 584.1, 590.4, 649.7, 1008.5, 1061.1。
- 欧伊俄斯 εΐος euius 990.1, 993.7, 993.8, 993.9。
- 帕拉墨得斯 Παλαμήδης Palamedes 770.3, 848.3。
- 帕拉斯 Πάλλας Pallas 1136.1。
- 潘 Πάν Pan 978.2。
- 皮托 Πυθώ Pytho 333.3。
- 珀耳修斯 Περσεύς Perseus 1011.3, 1101.1, 1134.2。
- 珀涅罗珀 Πηνελόπη Penelope 547.6, 550.4。
- 普路托斯 Πλούτος Plutus 297.1。
- 普洛忒阿斯 Πρωτέας Proteas 876.3, 883.6。
- 普洛透斯 Πρωτεύς Proteus 874.1, 875.2, 881.3, 891.3, 897.3。
- 萨拉巴克科 Ξαλαβάκχος Xalabacchus 805.9。
- 萨梯洛斯 Σάτυρος satyrus 157.2。
- 塞墨勒 Σεμέλη Semele 991.3。
- 塞倪拉 Ξενύλλα Xenylla 633.2。
- 塞诺克勒斯 Ξενόκλης Xenocles 169.4, 441.1。
- 塞浦路斯 Κύπρος Cyprus 446.7。
- 斯巴达 Σπάρτα Sparta 860.1, 919.5。

专名索引

- 斯卡曼德洛斯 Σκαμάνδρος Scamandrus 864.7。
 斯克拉(阳伞节) Σκίρα Scira 834.7。
 斯特刺托尼刻 Ξτρατονίκη Xtratonice 807.2。
 斯忒尼亚 Στήνια Stenia 834.5。
 索斯特刺忒 Ζωστράτη Zostrate 375.4。
 塔兰同 ταλάντων talantum 811.8。
 忒俄格尼斯 Θεόγνις Theognis 170.4。
 忒俄诺厄 Θεονόη Theonoe 897.2。
 忒俄斯 Τηίος Teius 161.5。
 忒瑞冬 Τερήδων Teredon 1175.4。
 特刺塔 Θραίττα Thraetta 279.7, 280.2, 284.2, 293.7。
 特洛亚 Τροία Troea 901.6。
 提洛 Δήλος Delos 316.1, 333.6, 334.3。
 提摩克勒亚 Τιμοκλεία Timocleia 374.4。
 廷达瑞俄斯 Τινδάρεος Tindareus 860.4, 919.2。
 西摩厄斯 Σιμόης Simoes 111.2。
 西徐亚 Σκύθια Scythia 1018.2, 1026.4, 1113.3, 1116.2, 1121.9,
 1182.7, 1186.7。
 希波克刺忒斯 Ἴπποκράτης Hippocrates 273.5。
 希腊 Ἑλλάς Hellas 907.1, 908.1。
 许珀玻罗斯 Ὑπερβόλος Hyperbolus 840.2。
 雅典 Ἀθήναι Atheae 302.6, 307.2。
 亚细亚 Ἀσία Asia 120.5。
 伊彼科斯 Ἴβύκος Ibycus 161.1。
 宙斯 Ζεὺς Zeus 1.2, 71.5, 175.3, 206.5, 207.6, 272.5, 315.1,
 369.1, 568.4, 870.4, 990.3, 1009.3。

专名索引

《蛙》

- 阿波罗 ' Απόλλων Apollo 51.4, 231.5, 659.1, 754.3, 952.3,
1166.4, 1184.6, 1511.3。
- 阿得曼托斯 ' Αδειμάντος Adeimantus 1513.2。
- 阿耳戈斯 ' Αργος Argos 1208.1, 1383.3。
- 阿耳忒弥斯 ' Αρτεμις Artemis 1273.4, 1359.5。
- 阿尔海提摩斯 ' Αρχεδήμος Archedemus 421.2, 588.3。
- 阿尔基诺 ' Αλκυώνη Alcyone 1309.1。
- 阿尔克墨涅 ' Αλκμήνη Alcmenē 531.6, 583.4。
- 阿佛罗狄忒 ' Αφροδίτη Aphrodite 1045.7。
- 阿革诺尔斯 ' Αγήνορος Agenorus 1226.1。
- 阿哈隆达斯 ' Αχερόντας Acherontas 471.1。
- 阿伽同 ' Αγαθών Agathon 83.1。
- 阿喀琉斯 ' Αχιλλεύς Achilles 912.1, 992.5, 1264.2, 1400.2。
- 阿开俄斯 ' Αχαιός Achaeus 1270.2, 1285.2。
- 阿刻诺摩斯 ' Αρχενόμος Archenomus 1507.3。
- 阿墨普西阿斯 ' Αμειψίας Ameipsias 14.5。
- 阿特柔斯 ' Ατρεύς Atreus 1270.3。
- 埃阿斯 Αἴας Aias 1293.5。
- 埃俄罗斯 Αἰόλος Aeolus 863.9。
- 埃古普托斯(埃及) Αἰγύπτος Aegyptus 1206.1, 1406.7。
- 埃皮达夫洛斯 ' Επιδάυρος Epidaurus 364.8。
- 埃斯库罗斯 Αἰσχύλος Aeschylus 758.1, 768.5, 778.2, 782.2,
788.8, 792.5, 803.6, 808.5, 832.1, 844.2, 851.5, 856.6, 865.7,
1020.1, 1125.7, 1132.1, 1154.7, 171.4, 1268.4, 1272.2, 1471.4, 1500.4。
- 埃伊那 Αἰγίνα Aegina 363.2。
- 爱琴 Αἰγαία Aegaea 665.2。

专名索引

- 安德罗墨达 ' Ανδρομήδα Andromeda 53.2。
 安普萨 ' Εμπούσα Empusa 292.9, 305.8。
 毕萨格罗斯 Πυθαγγέλος Pythagelus 88.1。
 波吕玻斯 Πολύβος Polybus 1192.3。
 波塞冬 Ποσειδών Poseidon 183.3, 276.4, 295.3, 664.1, 430.4。
 波斯 Περσίς Persis 1026.3。
 柏勒洛丰忒斯 Βελλεροφόντης Bellerophontes 1051.7。
 大流士 Δαρείος Darius 1028.6。
 德尔菲 (皮托) Πύθος Pythus 659.6。
 得罗斯 Δήλος Delos 659.4。
 得墨忒耳 Δημήτηρ Demeter 42.5, 336.4, 385.1, 386.1, 668.5,
 886.1, 1067.3, 1222.5。
 狄俄倪索斯 Διονύσος Dionysus 22.5, 216.2, 300.6, 388.8,
 631.7, 1150.1, 1211.1, 1479.4。
 狄克婷娜 Δίκτυννα Dictynna 1359.3。
 狄欧米亚 Διομεία Diomeia 651.9。
 俄狄浦斯 Οίδιπος Oedipus 1182.2。
 俄耳甫斯 ' Ορφεύς Orpheus 1032.1。
 俄瑞斯忒斯 ' Ορέστης Orestes 1140.2, 1167.4。
 俄瑞斯忒亚 ' Ορεστεΐα Oresteia 1124.8。
 厄拉西尼得斯 ' Ερασινίδης Erasinides 1196.8。
 厄莱亚 ἐλαία elaea 988.3, 995.4。
 厄律克西斯 ' Ερύξις Eryxis 934.7。
 非罗克塞诺斯 Φιλοξένος Philoxenus 934.4。
 佛律尼科斯 Φρύνιχος Phrynichus 13.5, 910.5, 1299.7。
 佛提亚 Φθία Phthia 1264.1。
 孚里尼赫斯 Φρύνιχος Phrynichus 689.6。
 福耳弥西俄斯 Φορμίσιος Phormisius 965.2。

专名索引

- 革基多斯 Κώκυτος Cocytus 472.2。
 格律普斯 Γρύψ Gryps 929.1。
 哈得斯 Αΐδης Hades 59.6, 118.5, 172.5, 774.4, 1333.1。
 荷尔活洛斯 Γοργώνες Gorgones 477.2。
 荷马 Ὅμηρος Homerus 1034.9。
 赫耳墨斯 Ἑρμής Hermes 1126.1, 1139.1, 1141.7, 1145.1,
 1169.4, 1266.1。
 赫卡忒 Ἑκάτη Hecate 366.4, 1362.4。
 赫刺克勒斯 Ἡρακλῆς Heracles 282.7, 299.3, 463.2, 464.1,
 503.4, 523.4, 581.4, 651.7。
 赫刺克勒斯克桑西阿斯 Ἡρακλειοξάνθιας Heracleioxanthias 499.5。
 赫西俄德 Ἡσιόδος Hesiodus 1033.8。
 淮德拉 Φαίδρα Phaedra 1043.6, 1052.9。
 基利尼 Κυρήνη Cyrene 1328.1。
 卡德摩斯 Κάδμος Cadmus 1225.4。
 卡里亚 Καρία Caria 1302.3
 卡利阿斯 Κάλλιας Callias 432.2。
 卡戎 Χάρων Charon 183.7, 184.3, 184.6, 184.9。
 喀涅西阿斯 Κινήσιας Cinesias 1437.5。
 开俄斯 Χίος Chios 970.6。
 科拉基亚 Κοράκια Coracia 183.6, 189.5。
 克拉提诺斯 Κρατίνος Cratinus 357.2。
 克莱奥丰 (克勒俄丰) Κλεόφων Cleophon 678.2, 1504.4,
 1532.6。
 克勒俄克里托斯 Κλεοκρίτος Cleocritus 1437.4。
 克勒托丰 Κλειτόφων Cleitophon 967.3。
 克里狄米狄斯 Κλειδήμιδης Cleidemides 791.6。
 克里基 (刻里基) Γλυκή Glyce 1343.6, 1363.2。

专名索引

- 克里斯塞尼斯 Κλεισθήνης Cleisthenes 49.2, 58.5, 426.2。
 克里特 Κρήτη Crete 849.2, 1356.3。
 克里耶尼斯 Κλειγένης Cleigenes 709.1。
 克雷翁 Κλέων Cleon 569.6, 577.5。
 克赛诺克里斯 Σενόκλης Senocles 87.3。
 克桑西阿斯 Ξάνθιας Xanthias 271.5, 271.7, 271.9, 524.6,
 542.7, 579.3, 582.3。
 刻俄斯 Κείος Ceius 970.8。
 刻耳柏洛斯 (刻尔柏罗斯) Κήρβηρος Cerberus 111.6, 187.3,
 467.7。
 刻菲索丰 (基菲索) Κηφισόφων Cephisophon 944.4, 1408.6,
 1452.6, 1453.6。
 库克诺斯 Κύκνος Cycnus 963.1。
 拉马科斯 Λαμάχος Lamachus 1039.9。
 累斯波斯 Λέσβος Lesbos 1308.6。
 里基斯 Λύκις Lycis 14.4。
 利莫奈 Λίμναι Limnae 217.1。
 琉科罗福斯 Λευκολόφος Leucolophus 1513.4。
 吕卡柏托斯 Λυκαβήττος Lycabettus 1057.5。
 马格涅斯 Μανής Manes 965.6。
 马拉松 Μαραθών Marathon 1296.7。
 玛尼亚 Μάνια Mania 1345.2。
 迈里底 Μελίτη Melite 501.6。
 门农 Μέμνων Memnon 963.4。
 密耳墨克斯 Μυρμήκις Myrmecis 1506.1。
 缪斯 Μούσαι Muses 229.6, 356.4, 675.1, 876.1, 1308.4。
 摩伊拉 Μοίρα Moera 454.1。
 墨尔西摩斯 Μορσίμος Morsimus 151.2。

专名索引

- 墨该涅托斯   Μεγαινέτος   Megaenetus   965.3。
 墨勒阿格洛斯   Μελεάγρος   Meleagrus   864.3。
 墨勒托斯   Μελήτος   Meletus   1302.2。
 墨利提得斯   Μελίτιδης   Melitides   991.1。
 墨罗那斯   Μολώνας   Molonas   56.3。
 穆赛俄斯   Μουσαῖος   Musaeus   1033.1。
 尼俄柏   Νιόβη   Niobe   912.4, 920.3。
 尼科马科斯   Νικομάχος   Nicomachus   1506.5。
 尼塞亚   Νυσηῖα   Nyseia   215.3。
 欧里庇得斯   Εὐριπίδης   Euripides   56.6, 76.5, 80.5, 91.1, 758.3,
                   771.7, 794.5, 801.7, 852.7, 1166.8, 1220.1, 1306.5。
 帕耳那索斯   Παρνάσσος   Parnassus   1057.7, 1212.4。
 帕尔多卡斯   Παρδόκας   Pardocas   608.6。
 帕拉罗斯   Παράλος   Paralus   1071.6。
 帕拉墨得斯   Παλαμήδης   Palamedes   1451.4。
 帕特洛克罗斯   Πατρόκλος   Patroclus   1041.1。
 潘   Πάν   Pan   230.3。
 潘塔克勒斯   Παντάκλης   Pantacles   1037.4。
 佩洛普斯   Πέλοψ   Pelops   1232.1。
 皮萨   Πίσα   Pisa   1232.5。
 珀耳塞福涅   Φερρέφατθη   Pherrephatthe   671.2。
 珀琉斯   Πηλεύς   Peleus   863.5。
 普拉戴埃斯   Πλαταῖας   Plataeas   694.2。
 普拉萨尼   Πλάθανη   Plathane   549.1, 549.2。
 普路同   Πλούτων   Pluton   163.4, 436.1, 765.4, 784.4。
 萨拉米斯   Σαλαμίς   Salamis   204.3。
 斯芬克斯   Σφίγξ   Sphinx   1287.1。
 斯卡曼德洛斯   Σκαμάνδρος   Scamandrus   928.3。

专名索引

- 斯凯福利阿斯   Σκέβλυας   Sceblyas   608.4。
 斯佩尔希奥斯   Σπερχείος   Spercheius   1384.1。
 斯忒涅波亚   Σθενέβοια   Stheneboea   1043.10, 1049.10。
 斯提伽斯   Στύξ   Styx   470.2。
 苏格拉底   Σωκράτης   Socrates   1491.4。
 索福克勒斯   Σοφοκλής   Sophocles   76.3, 79.2, 785.5, 1516.4。
 索里基奥那斯   Θωρυκιώνας   Thorycionas   363.3, 382.2。
 索忒伊拉   Σωτεΐρα   Soteira   379.2。
 塔尔狄西亚   Ταρτήσια   Tartesia   475.1。
 台那罗斯   Ταινάρος   Tainarus   187.9。
 坦塔洛斯   Τάνταλος   Tantalus   1232.3。
 忒拜   Θήβαι   Thebes   1022.4, 1023.6。
 忒拉墨涅斯   Θηραμένης   Theramenes   967.6, 968.1。
 忒勒福斯   Τήλεφος   Telephus   855.6, 864.7。
 特拉斯   Θρήικια   Threicia   681.1。
 提提拉斯   Διτύλας   Ditylas   608.2。
 透克洛斯   Τεῦκρος   Teucrus   1041.2。
 西塞阿斯   Θησεύς   Theseus   142.1。
 希波那克达斯   Ἴππώνακτας   Hippónactas   661.5。
 希多纳   Σιδώνη   Sidona   1225.1。
 希拉迈尼斯   Θηραμένης   Theramenes   541.3。
 希腊   Ἑλλάς   Hellas   724.4, 1004.5, 1285.5。
 雅典   Ἀθήναι   Athenae   808.3, 980.6。
 雅典娜节   Παναθήναιοι   Panathenaeoe   1090.1。
 亚尔西巴德   Ἀλκιβιάδης   Alcibiades   1422.5。
 依波尔乌罗   Ὑπερβόλος   Hyperbolus   570.6。
 伊阿科斯   Ἰάκχος   Iacchus   317.1, 317.3, 317.4, 317.6, 320.4,
                   324.1, 325.1, 325.3, 341.1, 341.3, 399.1, 404.1, 410.1, 416.1。

专名索引

伊达 Ἴδα Ida 1356.4。

伊俄丰 Ἰόφων Iophon 73.4, 78.5。

伊内阿斯 Οἶνευς Oeneus 1238.1, 1240.1。

伊耶罗霍斯 Ἡγελόχος Hegelochus 304.4。

宙斯 Ζεὺς Zeus 28.11, 70.3, 100.2, 174.2, 216.1, 246.2, 285.3,
306.4, 307.2, 307.5, 311.2, 501.2, 552.2, 565.2, 631.8, 663.3,
738.3, 750.2, 756.2, 779.2, 788.2, 863.3, 875.2, 937.4, 947.6, 1043.4,
1244.1, 1278.2, 1361.3, 1433.3, 1460.3。

[G e n e r a l I n f o r m a t i o n]

书名 = 地母节妇女·蛙

作者 = 阿里斯托芬 (著)

页数 = 2 6 1

S S 号 = 1 1 6 7 3 5 2 5

出版日期 = 2 0 0 6 年 4 月

封面
书名
版权
目录
正文